

**HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
BAĞLAMINDA TRT ÇOCUK DERGİSİNİN
İNCELENMESİ**

Büşra YERLİ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

Temmuz, 2022

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
BAĞLAMINDA TRT ÇOCUK DERGİSİNİN
İNCELENMESİ

Hazırlayan

Büşra YERLİ

Danışman

Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

AFYONKARAHİSAR 2022

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı Bağlamında TRT Çocuk Dergisinin İncelenmesi**” adlı çalışmanın, tüm hazırlanma süreçlerinde bilimsel etik kurallara ve atıf gösterme ilkelerine riayet ettiğimi belirterek aksi bir durumun tespiti halinde sorumluluğun tamamen bana ait olduğunu kabul, beyan ve taahhüt ederim.

01/07/2022

İmza

Büşra YERLİ

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Büşra Yerli
	Numarası	180682115
	Anabilim Dalı	Temel Eğitim
	Programı	Sınıf Eğitimi
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Sanatta Yeterlik
Tezin Başlığı	Hayat Bilgisi Öğretim Programı Bağlamında TRT Çocuk Dergisinin İncelenmesi	
Tez Savunma Sınav Tarihi	06.07.2022	
Tez Savunma Sınav Saati	10.00	

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek oy birliği – oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

**Prof. Dr. Elbeyi PELİT
MÜDÜR**

Bu tez, Enstitü Müdürlüğüne kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

ÖZET

HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI BAĞLAMINDA TRT ÇOCUK DERGİSİNİN İNCELENMESİ

Büşra YERLİ

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

Temmuz, 2022

Danışman: Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

Bu araştırmanın amacı 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan ünite, kazanım, beceri ve değerler açısından TRT Çocuk Dergisi'nin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Türkiye'de en fazla okuyucuya sahip TRT Çocuk Dergisi'nin toplamda 12 sayısından elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda TRT Çocuk Dergisi'nin Hayat Bilgisi dersi öğretimine yardımcı olacak ders içi materyal olarak kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuca göre incelenen tüm sayılarda, kazanımlar açısından en fazla ilişkilendirmeye sahip olan ünite Doğada Hayat ünitesi, kazanımlar açısından en az ilişkilendirmeye sahip olan ünite ise Güvenli Hayat ünitesi olmuştur. İncelenen tüm sayılarda en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan sayının 130. sayı; en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan sayının 120. sayı olduğu görülmüştür. Tüm dergiler incelendiğinde kazanımlar açısından en fazla ilişkilendirme "HB. 1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler." kazanımıyla yapılmıştır. TRT Çocuk Dergileri beceriler açısından incelendiğinde en fazla beceri ilişkilendirmesi yapılan sayının 130. sayı; en az beceri ilişkilendirmesi yapılan sayının 120. sayı olduğu görülmüştür. İncelenen tüm dergilerde en fazla ilişkilendirilebilen beceriler; araştırma ve gözlem becerileri olurken, en az ilişkilendirilebilen kişisel bakım ve dengeli beslenme becerileri olmuştur. TRT Çocuk Dergileri değerler açısından incelendiğinde en fazla değer ilişkilendirmesi yapılan sayının 122. sayı; en az değer ilişkilendirmesi yapılan sayının 120. sayı olduğu görülmüştür. İncelenen tüm dergilerde en fazla ilişkilendirilebilen değerler; sevgi ve sorumluluk değerleri olurken, en az ilişkilendirilebilen sabır ve adalet değerleri olmuştur.

Anahtar Kelimeler: TRT Çocuk Dergisi, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, kazanım, beceri, değer.

ABSTRACT

EXAMINATION OF TRT CHILDREN’S MAGAZINE’S IN THE CONTEXT OF LIFE SCIENCE LESSON CURRICULUM

Büşra YERLİ

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION

July, 2022

Advisor: Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

The aim of this research is to examine TRT Children's Magazine in terms of units, acquisitions, skills and values in the 2018 Life Sciences Curriculum. In the research, the document analysis method, one of the qualitative research methods, was used. The data of the study were obtained from a total of 12 issues of TRT Children's Magazine, which has the highest number of readers in Turkey. Research data were analyzed by content analysis method. As a result of the research, it was concluded that TRT Children's Magazine can be used as an in-class material to assist in the teaching of Life Sciences course. According to the results obtained from the findings of the research, in all the issues examined, the unit with the highest correlation in terms of acquisitions was the unit named Life in Nature, and the unit with the least association in terms of acquisitions was the unit of Safe Life. It was seen that in all the examined issues; the 130th issue has the highest acquisition correlation; the issue with the least acquisition correlation was the 120th issue. When all magazines are examined, the most association in terms of acquisitions is “HB. 1.6.2. He observes the plants in his immediate surroundings.”. When TRT Children's Magazines are examined in terms of skills, it is the 130th issue of the issue with the most skill association; it was seen that the issue with the least skill association was the 120th issue. The most attributable skills in all magazines reviewed; research and observation skills, while the least associated personal care and balanced nutrition skills. When TRT Children's Magazines are examined in terms of values, the 122nd issue of the issue with the highest value association; it was seen that the issue with the least value association was the 120th issue. in all the reviewed magazines, the most correlated values were love and responsibility, the least associated values were patience and justice.

Keywords: TRT Children's Magazine, Life Studies course curriculum, acquisition, skills, values.

ÖNSÖZ

Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan kazanımlar, beceriler ve değerler çocuk gelişiminde mihenk taşı olarak nitelendirilebileceğimiz Hayat Bilgisi dersinin olmazsa olmazlarıdır. Bu araştırmada TRT Çocuk Dergisi'nin içeriğinin Hayat Bilgisi dersinin ünite, kazanım, beceri ve değerlerini yansıtır yansıtmama durumu ve TRT Çocuk Dergisi'nin ders materyali olarak kullanılabilirliği incelenmiştir.

Araştırmanın her aşamasında beni sabırla dinleyen, çalışmamı tamamlamam konusunda özverili bir şekilde beni takip eden, tecrübesini ve bilgisini benimle paylaşan, görüş ve önerileriyle bana yol gösteren, öğrencisi olmaktan ve kendisini tanımaktan onur duyduğum tez danışmanım Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN' a emekleri için minnettarlığımı ve sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tez jürimde yer alarak önerileriyle araştırmama katkı sağlayan kıymetli öğretmenlerim Prof. Dr. İjlal OCAK ve Dr. Öğr. Üyesi Aslı YÜKSEL'e çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca beni hep destekleyen, kendime her zaman güvenmemi ve ayaklarımın yere bu kadar sağlam basmasını sağlayan ve bana sevgiyi, saygıyı, iyi bir insan olmayı öğreten annem Şerife YERLİ ve babam Ali YERLİ' ye; her zaman arkamda olduğunu bildiğim, desteğini ve bana olan güvenini hep hissettiğim, birlikte büyüdüğüm hem abim hem de arkadaşım olan Burak YERLİ' ye; doğduğu günden beri hayatıma renk katan ve sonsuz sevgisiyle en büyük şanslarımdan biri olan kardeşim Elif Bengü YERLİ' ye teşekkür ve minnetlerimi belirtmek isterim.

Tüm eğitim hayatım boyunca değerli bilgileriyle gelişmemi sağlayan öğretmenlerime ve tez sürecimde doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağlayan arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Büşra YERLİ
2022, Afyonkarahisar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI.....	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLOLAR LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ VE İLKOKULDAKİ ROLÜ.....	8
2. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	9
2.1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN ÜNİTE VE KAZANIMLAR.....	12
3. DEĞER KAVRAMI.....	18
3.1. DEĞER EĞİTİMİ.....	20
4. BECERİ KAVRAMI.....	24
4.1. BECERİ EĞİTİMİ.....	25
5. HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE KAYNAKLAR.....	28
5.1. ÇOCUK DERGİLERİ VE EĞİTİM.....	30
5.1.1. TRT Çocuk Dergisi.....	32
6. YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	33
6.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	33
6.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	37

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	40
2. ÇALIŞMA GRUBU.....	41
3. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ.....	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ ÜNİTELERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU.....	44
--	----

2. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ KAZANIMLARIN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU.....	46
3. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ BECERİLERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU.....	86
4. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ DEĞERLERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU.....	125
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	143
KAYNAKÇA.....	150
EKLER DİZİNİ.....	157

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Ünitelerin Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	13
Tablo 2. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Ünite ve Kazanımlar.....	15
Tablo 3. Yıllara Göre Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Değerler.....	23
Tablo 4. Yıllara Göre Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Beceriler.....	27
Tablo 5. Ünitelerde Yer Alan Kazanım İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları.....	44
Tablo 6. 119. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	46
Tablo 7. 120. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	49
Tablo 8. 121. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	53
Tablo 9. 122. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	56
Tablo 10. 123. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	59
Tablo 11. 124. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	62
Tablo 12. 125. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	66
Tablo 13. 126. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	69
Tablo 14. 127. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	74
Tablo 15. 128. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	75
Tablo 16. 129. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	78
Tablo 17. 130. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	82
Tablo 18. Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları.....	87
Tablo 19. Değer İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları.....	125

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının Organizasyon Yapısı.....	12
Şekil 2. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Ünitelerin Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	13
Şekil 3. Hayat Bilgisi Dersi Kazanım Numaralandırma Sistemi.....	14
Şekil 4. Ünitelerde Yer Alan Kazanım İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları.....	45
Şekil 5. 119. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	47
Şekil 6. 119. Sayı 1.6.4., 1.6.5. ve 3.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	48
Şekil 7. 119. Sayı 3.2.1. Kazanımına İlişkin Örnek.....	49
Şekil 8. 120. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	50
Şekil 9. 120. Sayı 1.1. 16., 3.1.6. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	51
Şekil 10. 120. Sayı 1.2.2., 1.2.4. ve 2.4.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	52
Şekil 11. 121. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	53
Şekil 12. 121. Sayı 1.5.6., 2.5.2., 2.5.4. ve 3.5.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	54
Şekil 13. 121. Sayı 3.1.7., 2.2.7., 2.4.1. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	55
Şekil 14. 121. Sayı 3.1.1., 3.1.10., 1.5.1. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	55
Şekil 15. 122. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	57
Şekil 16. 122. Sayı 1.4.1., 1.6.7., 1.6.8. ve 2.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	58
Şekil 17. 122. Sayı 2.2.7., 1.4.6., 2.4.6., 2.4.7., 1.6.1. ve 1.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	59
Şekil 18. 123. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	60
Şekil 19. 123. Sayı 1.6.2., 1.6.8., 2.6.2. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	61
Şekil 20. 123. Sayı 2.4.1., 1.5.2., 1.5.4. ve 3.5.3. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	62
Şekil 21. 124. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	63
Şekil 22. 124. Sayı 1.6.1., 1.6.2., 1.6.3., 2.6.1., 2.6.2. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	64
Şekil 23. 124. Sayı 1.4.6., 1.6.6. ve 3.1.10. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	65
Şekil 24. 124. Sayı 3.2.1., 2.4.1. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	65
Şekil 25. 125. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	66
Şekil 26. 125. Sayı 1.6.6., 2.6.8. ve 2.6.9. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	67
Şekil 27. 125. Sayı 3.5.4., 3.5.9., 1.6.4., 1.6.5., 2.6.4. ve 3.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	68
Şekil 28. 125. Sayı 3.2.1., 1.6.6., 1.6.7. ve 1.6.8. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	68
Şekil 29. 126. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	70
Şekil 30. 126. Sayı 2.3.6., 3.3.3., 2.5.8., 1.6.1., 1.6.2., 1.6.8., 2.6.1., 2.6.9. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	71
Şekil 31. 126. Sayı 1.2.1., 1.2.2., 2.2.1., 2.2.2. ve 3.2.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	72
Şekil 32. 127. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	73
Şekil 33. 127. Sayı 1.3.2., 1.3.3., 2.3.6., 3.3.3. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	74
Şekil 34. 127. Sayı 2.1.1., 3.1.1. ve 2.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	75
Şekil 35. 128. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	76
Şekil 36. 128. Sayı 1.5.1., 1.5.2. ve 3.5.9. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	77
Şekil 37. 128. Sayı 2.1.1., 3.1.1. ve 2.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	77
Şekil 38. 129. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	79
Şekil 39. 129. Sayı 1.2.4., 1.2.5., 2.2.4., 2.2.6., 3.2.6. ve 3.6.5. Kazanımlarına	

İlişkin Örnek.....	80
Şekil 40. 129. Sayı 1.6.4., 1.6.5., 2.6.4. ve 3.6.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	81
Şekil 41. 130. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı.....	82
Şekil 42. 130. Sayı 1.5.6., 2.5.4., 3.5.2. ve 3.5.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	83
Şekil 43. 130. Sayı 1.2.1. ve 2.4.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	84
Şekil 44. 130. Sayı 3.1.9., 3.5.4., 1.6.4., 1.6.5, 2.6.4., 3.6.5. ve 3.6.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek.....	85
Şekil 45. Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları.....	89
Şekil 46. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek.....	91
Şekil 47. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek.....	91
Şekil 48. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek.....	92
Şekil 49. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek.....	93
Şekil 50. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Becerisine İlişkin Örnek.....	94
Şekil 51. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Becerisine İlişkin Örnek.....	95
Şekil 52. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisine İlişkin Örnek.....	96
Şekil 53. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisine İlişkin Örnek.....	96
Şekil 54. Dengeli Beslenme Becerisine İlişkin Örnek.....	97
Şekil 55. Dengeli Beslenme Becerisine İlişkin Örnek.....	98
Şekil 56. Doğayı Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	99
Şekil 57. Doğayı Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	99
Şekil 58. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek.....	100
Şekil 59. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek.....	101
Şekil 60. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek.....	101
Şekil 61. Gözlem Becerisine İlişkin Örnek.....	102
Şekil 62. Gözlem Becerisine İlişkin Örnek.....	103
Şekil 63. İletişim Becerisine İlişkin Örnek.....	104
Şekil 64. İletişim Becerisine İlişkin Örnek.....	104
Şekil 65. İş Birliği Becerisine İlişkin Örnek.....	105
Şekil 66. İş Birliği Becerisine İlişkin Örnek.....	106
Şekil 67. Karar Verme Becerisine İlişkin Örnek.....	107
Şekil 68. Karar Verme Becerisine İlişkin Örnek.....	107
Şekil 69. Kariyer Bilinci Geliştirme Becerisine İlişkin Örnek.....	108
Şekil 70. Kariyer Bilinci Geliştirme Becerisine İlişkin Örnek.....	109
Şekil 71. Kaynakların Kullanımı Becerisine İlişkin Örnek.....	110
Şekil 72. Kendini Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	110
Şekil 73. Kendini Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	111
Şekil 74. Kendini Tanıma Becerisine İlişkin Örnek.....	112
Şekil 75. Kendini Tanıma Becerisine İlişkin Örnek.....	112
Şekil 76. Kişisel Bakım Becerisine İlişkin Örnek.....	113
Şekil 77. Kurallara Uyma Becerisine İlişkin Örnek.....	114
Şekil 78. Kurallara Uyma Becerisine İlişkin Örnek.....	114
Şekil 79. Mekanı Algılama Becerisine İlişkin Örnek.....	115
Şekil 80. Mekanı Algılama Becerisine İlişkin Örnek.....	116
Şekil 81. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma Becerisine İlişkin Örnek.....	117
Şekil 82. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma Becerisine İlişkin Örnek.....	117
Şekil 83. Öz Yönetim Becerisine İlişkin Örnek.....	118
Şekil 84. Öz Yönetim Becerisine İlişkin Örnek.....	119
Şekil 85. Sağlığını Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	120
Şekil 86. Sağlığını Koruma Becerisine İlişkin Örnek.....	120
Şekil 87. Sorun Çözme Becerisine İlişkin Örnek.....	121

Şekil 88. Sorun Çözme Becerisine İlişkin Örnek.....	122
Şekil 89. Sosyal Katılım Becerisine İlişkin Örnek.....	122
Şekil 90. Sosyal Katılım Becerisine İlişkin Örnek.....	123
Şekil 91. Zaman Yönetimi Becerisine İlişkin Örnek.....	124
Şekil 92. Zaman Yönetimi Becerisine İlişkin Örnek.....	124
Şekil 93. Değer İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları.....	127
Şekil 94. Adalet Değerine İlişkin Örnek.....	128
Şekil 95. Adalet Değerine İlişkin Örnek.....	129
Şekil 96. Dostluk Değerine İlişkin Örnek.....	130
Şekil 97. Dostluk Değerine İlişkin Örnek.....	130
Şekil 98. Dürüstlük Değerine İlişkin Örnek.....	131
Şekil 99. Dürüstlük Değerine İlişkin Örnek.....	132
Şekil 100. Sabır Değerine İlişkin Örnek.....	133
Şekil 101. Sabır Değerine İlişkin Örnek.....	133
Şekil 102. Saygı Değerine İlişkin Örnek.....	134
Şekil 103. Saygı Değerine İlişkin Örnek.....	135
Şekil 104. Sevgi Değerine İlişkin Örnek.....	135
Şekil 105. Sevgi Değerine İlişkin Örnek.....	136
Şekil 106. Sorumluluk Değerine İlişkin Örnek.....	137
Şekil 107. Sorumluluk Değerine İlişkin Örnek.....	137
Şekil 108. Vatanseverlik Değerine İlişkin Örnek.....	138
Şekil 109. Vatanseverlik Değerine İlişkin Örnek.....	139
Şekil 110. Yardımseverlik Değerine İlişkin Örnek.....	140
Şekil 111. Yardımseverlik Değerine İlişkin Örnek.....	140
Şekil 112. Öz Denetim Değerine İlişkin Örnek.....	141
Şekil 113. Öz Denetim Değerine İlişkin Örnek.....	142

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Akt.: Aktaran

Bkz.: Bakınız

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

Ed. : Editör

***f*:** Frekans

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TÇD: TRT Çocuk Dergisi

TDK: Türk Dil Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

Vb.: ve benzeri

Vd.: ve diğerleri

GİRİŞ

Yaşadığımız dönemde teknolojik gelişmelerle birlikte bilgiye erişmek ve bilgi sahibi olmak daha kolay bir hale gelmiştir. Kitle iletişim araçları da bilgiye erişme yollarından birisi olarak görülmektedir. Kitle iletişim araçlarının insanlara bilgi sağlama, çeşitli olaylara dair haber verme, farklı yorum ve düşünceleri insanlara sunma, eğlendirme, toplumun değerlerini ve toplumun kültürünü yaşatma ve aktarma, toplumu birleştirme gibi işlevleri bulunmaktadır (Girgin, 2003). Dergiler de bu işlevlere sahip olan kitle iletişim araçlarının içerisinde bulunmaktadır.

Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konular hakkında incelemeler yapan ve belirli aralıklarla yayımlanan bülten (TDK, 2020) olarak tanımlanan dergiler basının hayatımızdaki rolü değiştikçe ön plana çıkmaya başlamıştır. Yaşanan bu değişimlerle toplumun tamamına hitap eden gazetelerin yerine belirli kitlelere hitap eden dergilerin ortaya çıktığı ve gazetelerin yerini dergilerin almaya başladığı görülmüştür (Taşdelen, 2016).

Dergiler hitap ettiği kitleye göre; kadın dergileri, çocuk dergileri, gençlik dergileri, magazin dergileri, spor dergileri, sinema dergileri ve aktüel dergiler gibi türlere ayrılmaktadır (Aydoğan, 2007). Teknolojik gelişmelerle birlikte içeriğinde ağırlıklı olarak yazı bulunduran dergiler değişime uğrayarak daha çok resim ve fotoğrafları bulunduran kitle iletişim araçlarına dönüşmüştür (Güran Yiğitbaşı, 2014).

Dergiler ve diğer basılı kaynaklar ilk çıkarılmaya başladıklarında sadece yetişkinler için hazırlanıyor ve yetişkinlere hitap edebilecek içerikleri içerisinde bulunduruyordu. Ancak çocukların da yetişkinlere göre hazırlanmış kaynakları okudukları fark edilince çocukların gelişim seviyelerine özel, içerik ve konuları çocuklara göre hazırlanan dergi vb. kaynaklar yayımlanmaya başlamıştır. Çocuklara gelişimlerini desteklemeye yönelik hazırlanan, içinde çocukların ilgisini çekebilecek haberlere, görsellere, güncel ve bilimsel konulara, bulmacalara ve bununla birlikte çocukların edebi zevklerini geliştirebilecekleri içeriklere yer veren süreli yayımlar, çocuk dergileri olarak nitelendirilmektedir (Yıldız ve Karaca, 2020).

Güncel konularla ilişkide olması, anlatım teknikleri, içerisinde yer alan konuları, doğrudan ve dolaylı olarak vermeye çalıştığı mesajları, reklamları, çocuğa bakışı ve aynı zamanda çocuğun yaşadığı toplumun kurallarını kavrama şeklini yansıtan yayın organlarına çocuk dergisi denilmektedir (Güran Yiğitbaşı ve Sarıçam, 2020). Çocuklar

için hazırlanan kaynakların içeriği ve içeriğinin niteliği çocuğun gelişimine olumlu etkiler uyandırması bakımından önem taşımaktadır (Güran Yiğitbaşı, 2014).

Çocuklar için hazırlanan bu yayınların özellikleri göz önünde bulundurulduğunda çocukların zihinsel ve dilsel gelişiminde, çocuklara doğrudan veya örtük bir şekilde bilgiler vermesi ile çocuk dergileri çocukların eğitimine de katkıda bulunmaktadır (Alabaş ve Kamer, 2016). Özellikle çocukların dikkatini çekebilecek materyalleri ve içerikleri içinde barındırmasıyla, çeşitli bilgileri çocuklara dikkat çekici ve eğlenceli bir şekilde sunmasıyla, çocuklara güvenli deneyimler sağlayarak karşılaştıkları veya karşılaşılabilecekleri olaylara karşı ilgi, tutum ve çözümler geliştirmelerine yardımcı olmasıyla, çocuk dergileri çocukların gelişiminde aile, okul, çocuğun içinde bulunduğu sosyal çevreden sonra oldukça önemli bir noktada olduğu düşünülmektedir (Oğuzkan, 1997; Gelişli 2008).

Çocuklar ayrıca çocuk dergileri sayesinde okulda geçirdikleri vakit dışında, okul ve okulla ilgili materyaller haricinde eğlenceli ve eğitici bir boş zaman alanı kazanmaktadır (Gezmen, 2019). Bunun yanında çocuk dergileri çocuklarda öğrenme isteği uyandırmakta ve bu isteği canlı tutmaktadır (Demiryürek, 2009). Bu yönü ile çocuk dergilerinin ders kitapları ve okul ortamı dışında güvenli deneyimler kazandırabileceği, çocukların ilgi alanlarına ve araştırmak istedikleri konulara yönelik bilgileri ve farklı düşünceleri çocuklara, çocukların düzeyinde sunması ve çocukların öğrenme isteklerini, meraklarını canlı tutarak çocukları araştırmaya güdülemesi ile çocuklara okul dışında öğrenebilecekleri renkli bir dünya sunacağı düşünülmektedir (Aytaş ve Yalçın, 2005).

Çocuk dergilerinin bu özellikleri ve çocuğun üzerindeki etkileri göz önünde bulundurulduğunda aile dışında farklı bir ortama girilen, ilk sosyalleşmelerin ve öğrenmelerin yaşandığı ilkokulda çocukların dersi sevmesini, derse olan ilgilerinin artmasını, dersi daha eğlenceli ve öğrenimi daha kalıcı bir hale getirmesi açısından öğretmenlere de derste kullanacakları alternatif bir materyal, kaynak oluşturmaktadır (Oruç ve Ateş, 2019). Özellikle ilkokul çağında çocuklar tarafından oldukça sevilen ve hayati bir öneme sahip olan Hayat Bilgisi dersinde çocuk dergileri çocuklar tarafından ilgi görmesi ve sevilmesi ile Hayat Bilgisi dersinin değer, beceri ve kazanımlarının kazandırılmasında oldukça yardımcı bir materyal, yardımcı bir kaynak olarak yer almaktadır.

Teknolojinin gelişmesiyle görsel içeriklere ulaşmanın da kolaylaştığı günümüz dünyasında yabancı kaynakların ve karakterlerin çocuk içeriklerinde fazlaca bulunmasından dolayı, kültürümüzü, değerlerimizi yaşamak ve yaşatmak, çocuklarımızın gelişimlerini desteklemek, çocukları anne babaları olarak sadece izlemek ve bakmaktan çok okuyan ve araştıran birer birey haline getirebilmek için yerli içeriklerin tercih edilmesi konusundaki önem giderek artmaktadır (Güran Yiğitbaşı, 2014).

Hayat Bilgisi dersini çocuğun bilişsel, duyuşsal ve psikolojik gelişimi dikkate alınarak, birçok disiplin alanının bir araya getirildiği, çocuğun yaşadığı çevreye uyum sağlamasına yardımcı, içerdiği bilgilerle çocuğu hayata hazırlayan, öğrencinin merkezde olduğu, öğrenciye yaparak-yaşayarak öğrenme imkanı sunan bir ders olarak tanımlamak mümkündür (Ocak ve Beydoğan, 2005; Tay ve Yıldırım, 2013). Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan ünite, kazanım, beceri ve değerleri çocuklara kazandırmada kullanılan öncelikli kaynağı ders kitapları oluşturmaktadır. Ancak ders kitaplarına ek olarak bu hedeflere ulaşmada kullanılan farklı kaynaklar ve materyaller de bulunmaktadır. TRT Çocuk Dergisi (TÇD) de ders kitabına ek olarak hedeflere ulaştırmada bir kaynak olduğu düşünülebilir. Çocukları hem eğlendiren hem de yeni bilgiler öğretmeye yarayan dergilerle okul dışında da öğrenme sürecinin devam edeceği düşünülmektedir (Gez, 2019).

TÇD'nin Temmuz 2020 ile Ağustos 2021 tarihleri arasında çıkardığı 12 sayısının içerik ve bölümleri, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan ünitelere, kazanımlara, becerilere ve değerlere ne düzeyde yer verdiğini belirlemek amacıyla incelenmiştir. Alanyazın incelendiğinde ülkemizdeki çocuk dergilerine ve yabancı kaynaklara yönelik pek çok araştırma olsa da TÇD'nin Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan ünitelere, kazanımlara, becerilere ve değerlere ne düzeyde yer verdiğini araştıran kapsamlı bir araştırmanın bulunmadığı dikkat çekmektedir. Araştırmanın bu yönüyle Hayat Bilgisi dersi açısından TÇD'ni inceleyen araştırmacılara, dergiyi ders içi materyal ve kaynak olarak kullanmak isteyen öğretmenlere katkı sağlaması ve yardımcı olması temenni edilmektedir.

Problem Durumu

Zamanın ilerlemesi ve yaşanan gelişmeler ile toplumun tamamına hitap edecek çeşitli bilgi ve etkinlikleri bir arada sunan kitle iletişim araçları yerini; hedef kitlesine göre düzenlenen ve hazırlanan kitle iletişim araçlarına, kaynaklarına bırakmıştır

(Taşdelen, 2016). Zamanın değişimiyle ortaya çıkan bu kaynakların başında da güncel olay ve durumları içinde barındıran ve büyük bir kitleye hitap etmeye çalışan gazetelerin yerini alan dergiler bulunmaktadır. Belirli zaman aralıkları ile okuyucusunun karşısına çıkmasıyla, hitap ettiği kitleye göre içeriğinin şekillenmesiyle, içeriğine göre barındırdığı özgün konularıyla, okuyucusuna daha geniş ve kapsamlı bilgileri görsel içerik ve etkinliklerle daha eğlenceli ve daha renkli bir şekilde sunmasıyla yeni nesil bir kitle iletişim aracı olarak dergiler, çocuk dergileri, kadın dergileri, magazin dergileri, aktüel dergiler, spor dergileri gibi türleri ile eski yazılı kültüre ait olan gazetelerin yerini almıştır (Aydoğan, 2007).

İçinde barındırdığı bilgileri okuyucusuna, görsel unsurlar ve etkinliklerle daha eğlenceli bir şekilde verebilen dergiler bu yönleri ile eğitimde önemli bir yere sahiptir. Çünkü hitap ettiği kitleye, çocuklara göre hazırlanan dergiler içerikleri ve barındırdığı görsel unsurlarla her zaman çocukların ilgisini çekmektedir (Balcı, 2003). Bu yönleri ile çocuk dergileri hem çocuklara okul dışında ilgi alanlarına göre eğlenerek öğrenecekleri keşifler yapabilecekleri yeni bir pencere hem de ilgi çekici içerikleri içinde barındırması, içeriği anlamlandırmalarında çocuklara yardımcı olabilecek bununla birlikte çocukları eğlendirebilecek görsellerle içeriği desteklemesi, elektronik ortamdan ya da basılı olarak kolayca elde edilebilmesi, kolay ulaşımı ve öğrenmeyi kolaylaştırmada eğitimde ekonomiklik sağlaması, dersin içeriğine bağlantısı ile öğrencilerin dikkatini sürekli canlı ve diri tutması bununla birlikte öğrencileri araştırmaya güdülemesi ile öğretmenler için de sınıflarında kullanacakları bir eğitim materyali halini almaktadır (Oruç ve Ateş, 2019).

Özellikle çocukların aileleri dışında ilk defa sosyal ilişkiler kuracakları, iyi bir vatandaş olarak yetiştirilmelerinde gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazanacakları; milli ahlak ve değerlerimize uygun olarak yetiştirilecekleri ilkökul çağında böyle bir materyalle eğitimlerine eğlenerek öğrenme yolu ile başlamaları okulu ve eğitimi sevmeleri için de çok önemli olacaktır. İlkokul çağına gelen çocuklara bu hayati bilgilerin verileceği ders şüphesiz ki Hayat Bilgisi dersi olacaktır. Hayat Bilgisi dersini Bektaş (2009) çocuğun hayatını sürdürdüğü çevreyi bütün bir şekilde inceleyerek, çocuğun gelişim düzeyine, ilgi, merak ve ihtiyaçlarına uygun hazırlanan bir ders; Güteryüz (2008) çocuğun içinde yaşadığı çevreyi ve çevre düzenini keşfettiren, çocuğun içinde bulunduğu edinmesi gereken değerlere uyum sağlayarak kendi kişiliğini oluşturduğu bir süreç; Baysal (2006) ise aktaracağı bilgileri toplumdan ve tabiattan alan, çocuğun gelişim düzeyine göre oluşturulan, mümkün olduğu kadar yaşama dönük, öğrencilerin yaşadıkları

toplumda etkin bireyler ve vatandaşlar olarak yetişmelerini sağlayan ve diğer derslerin temeli olarak tanımlamıştır. Tanımlardan hareketle Hayat Bilgisi dersinin öğrenciyi hayata hazırladığı, yaşadığı ve bulunduğu çevreyi tanınmasında yardımcı olduğu, içinde bulunduğu toplumun değerlerini çocuğa aktardığı, bunları çeşitli kazanım, beceri, değerleri içinde barındırdığı üniteler ile gerçekleştirdiği söylenebilir. Böylesi önemli bir derste materyal olarak dergi kullanılması, derginin seçilmesi hususundaki önemi gözler önüne sermektedir.

Çocuklar için hazırlanan, çocukların gelişimlerinde ve eğitimlerinde bu derece öneme sahip, öğretmenlerin de dersleri için kaynak olarak kullanabilecekleri bir materyalin direkt ya da dolaylı olarak çocuklara sunacağı bilgiler, hitap ettiği kitlenin seviyesine uygun olmalı ve hitap ettiği kitleyi bilgi, beceri, değer ve sınıf içi materyal olarak kullanılıyorsa kazanım olarak desteklemelidir. Bu bağlamda yapılan araştırmada Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan üniteler, kazanımlar, beceriler ve değerlere Türkiye’de yayınlanan TÇD’nin nasıl ve ne düzeyde yer verdiği belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı 2018 Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan ünite, kazanım, beceri ve değerler açısından TÇD’nin incelenmesidir. Bu açıdan TÇD’nin Hayat Bilgisi dersinde öğretim materyali olarak kullanılabilirlik düzeyinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

•Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan üniteler, kazanımlar, beceriler ve değerleri TÇD hangi oranda kapsamaktadır?

•Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan ünitelerin, kazanımların, becerilerin ve değerlerin incelenen derginin farklı sayıları açısından dağılımları nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Geniş kitlelere hitap eden ve çoğunluğu yazılı kültüre dayanan gazetelerin yerini hitap ettiği kitleye göre şekillenen dergilerin almasıyla kitle iletişiminde önemli bir değişiklik yaşanmaktadır. Bu değişiklik görsel unsurlarla desteklenerek okuyucuya daha detaylı ve daha eğlenceli bir bilgi edinimi sağlanmaktadır. Özellikle ilgi çekici görseller, etkinlikler ve ilgi alanına göre bilgi sunumu ile dergiler çocukların dikkatini fazlasıyla çekmektedir. Bu özelliği ile çocuk dergilerinin bir işlevi de çocukları eğlendirmek ve eğlendirirken çocuklara ilgi alanlarına özellikle düzeylerine uygun yeni bilgiler sunmak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğlendirmek ve eğlendirirken öğretmek işlevi ile en büyük kitlesi öğrenciler olan çocuk dergileri bu işlevleriyle birlikte ulaşım kolaylığı ve eğitimde ekonomiklik sağlaması sayesinde de öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak önemli bir kaynak, öğrencilere öğrenmelerinde rehber olabilecek bir eğitim materyali olma niteliği de taşımaktadır. Özellikle ilkokul kademesi, çocukların yeni yeni çevrelerini anlamlandırmaya çalıştığı, temel bilgi ve becerileri kazanarak toplumsallaşma sürecinde ciddi mesafeler aldıkları bir dönemdir. Bu dönemde, hayati öneme sahip olan Hayat Bilgisi dersinin kazanımlarını, becerilerini ve değerlerini kazandırması açısından çocuk dergileri, çocukların dikkatini çekmesi ve dikkatini uzun bir süre diri tutabilmesi ile öğretmenlerin sınıfta kullanabilecekleri önemli bir yardımcı kaynak hatta bazı zamanlarda dersin ana kaynağı olabilecek eğitim materyalleri olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Alanyazın incelendiğinde çocuk dergilerine yönelik pek çok farklı alanda, pek çok farklı amaçla yapılan araştırmalara rastlanmış ancak TÇD'nin bir yıl boyunca yayınlanan içeriklerini ve dergi bölümlerini Hayat Bilgisi dersi öğretim programındaki ünite, kazanım, beceri ve değerlerini yansıtmama durumunun saptanması ve bu açıdan TÇD'nin ders materyali olarak kullanılabilirlik düzeyinin belirlenmesine yönelik yapılan kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmada istenilen kazanımları elde etmek amacıyla Hayat Bilgisi dersi açısından TÇD'nin incelenmesi, dergiyi öğretim materyali olarak kullanacak öğretmenlere, araştırmacılara, yayınevlerine kaynak olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda yapılan bu araştırmanın alanyazındaki eksikliği gidereceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sayıltıları

- İncelenen dergilerde, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan kazanımlara yer verildiği varsayılmaktadır.
- İncelenen dergilerde, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan becerilere yer verildiği varsayılmaktadır.
- İncelenen dergilerde, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan değerlere yer verildiği varsayılmaktadır.
- Kazanımların, becerilerin ve değerlerin öğrencilere çocuk dergileri yardımıyla da aktarılabilceği varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

•Araştırma TÇD'nin Temmuz 2020-Ağustos 2021 tarihleri arasında yayınlanan 12 sayısının incelenmesiyle sınırlıdır.

•İncelenen üniteler, kazanımlar, değerler ve beceriler Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 6 ünite, 148 kazanım, 23 beceri ve 10 değerle sınırlıdır.

Tanımlar

Beceri: Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet. Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet (TDK, 2020).

Çocuk: Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız (TDK, 2020).

Değer: Toplumsal hareketlerin, ahlaki yargıların, tutum ve düşüncelerin belirleyicisidir (Rokeah, 1973).

Dergi: Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua (TDK, 2020).

Çocuk Dergisi: Okul öncesi dönemden ergenlik döneminin başlangıcına kadar çocukların hem eğitim hem edebiyat gereksinimlerini karşılayacak türde eğitsel metinler, öyküler, masallar, anılar, biyografiler vb. türden yazıları içinde bulunduran hem eğitim hem de edebiyatla doğrudan ilişkisi olan eser (Erdoğan, 2009).

Kazanım: Öğrencilere kazandırılması planlanan hedef davranışlardır (Tuncil Can, 2017).

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ VE İLKOKULDAKİ ROLÜ

Öğrencileri içinde büyüdüğü topluma faydalı, sorumluluklarını bilen, iyi ve etkin birer birey haline getirmek okulların en önemli işlevlerinden biridir. Öğrencilere çevreye uyum sağlamaları ve iyi bir insan olmaları için gereken temel beceri, bilgi ve değerleri kazandırmada Hayat Bilgisi dersinin rolü büyüktür (Meydan ve Bahçe, 2010). İlkokula başlamadan önce çocuğun hayatında ailesi ve yakın çevresi bulunur. Çocuk okula başladığında eğitime ek sosyal açıdan da gelişim gösterir. Sosyal çevreye uyumu kolaylaştıran en önemli derslerden birisi de Hayat Bilgisi dersi (Karabörk, 2020).

Bektaş (2007)'a göre Hayat Bilgisi dersiyle öğrenci büyüdüğü aile ortamından çıkıp öğrenme alanı olan okula girdiğinde o güne kadar yaşadıklarını ve öğrendiklerini ilişkilendirme fırsatı bulur. Hayat Bilgisi çocukların hem kendilerini hem içinde yaşadıkları ülkeyi hem de dünyayı tanımaları için tasarlanmıştır (MEB, 2009). Öğrenciler Hayat Bilgisi dersiyle insanlara sevgili, saygılı, doğru, dürüst, hoşgörülü davranmayı; okulda ve evde dayanışmayı, yardımsever olmayı, işbirliği halinde olmayı, demokrasiyi, eşitliği ve başkalarının haklarına saygı göstermeyi öğrenirler (Bahçe, 2010).

Öğrencilerin kimlik oluşumunun başladığı ilkokul çağlarında yaşayabilecekleri problemleri belirleme ve bu problemlere çözüm üretebilme, dünyaya uyum sağlayabilme, bilinçli üretici ve bilinçli tüketici olabilme ve edinilen bilgileri gerçek hayatla ilişkilendirebilme becerilerinin kazandırılmasında Hayat Bilgisi dersinin önemi göz ardı edilemez (Güneş ve Demir, 2007). Hayat Bilgisi dersi çocuğun gelişmesinde, var olan bilgilerini tamamlamasında, sistemli hale getirmesinde, yeni bilgiler ve beceriler edinmesinde etkili olur (Karaca, 2008).

Hayat Bilgisi dersiyle öğrencinin toplum içine girmesini sağlayacak ve üst öğrenime hazırlanmasını sağlayacak davranışların temeli atılır (Narin, 2007). Öğrencilerin eğitim hayatı boyunca bilmesi ve uygulaması gereken bilgiler Hayat Bilgisi dersiyle verilmektedir. Öğrenciler dini ve milli bayramları ve Türk Milleti için önemli günleri ilk kez Hayat Bilgisi dersiyle tanır (Acar, 2006).

Kuzu ve Aslan (2012)'a göre öğrenciler Hayat Bilgisi dersinde gündelik hayatlarına kolaylık sağlayacak beceri ve bilgileri, birlikte yaşanan toplumun içinde

nasıl hareket etmesi gerektiğini ve dikkat etmesi gereken konuları öğrenirler. Hayat Bilgisi dersinde öğrencilerin yaşantılarını ve deneyimlerini kendi kendilerine yapılandırmaları ve belirli kazanımları disiplinler aracılığıyla davranış haline getirmeleri beklenmektedir (Narin, 2007).

Bu dersin sonunda öğrenciden beklenen davranışların bazıları; yaşamda karşılaştığı sorunları çözebilme, iyi bir üretici ve tüketici olabilme, temel bilgi ve olguları kavrayabilme, çok boyutlu düşünebilme, bilimsel yöntemi kullanabilme şeklinde sıralanabilir (MEB, 1998). Çocukların hem kendilerini hem de içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımaları için tasarlanan bu ders; 1924, 1936, 1948, 1968, 1998, 2005, 2009, 2015, 2017 ve 2018 yılı ilköğretim programlarında Hayat Bilgisi adıyla yer almıştır (Bektaş, 2009; Gözütok, 2015; Aktay ve Çetin, 2019).

2. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Türk Eğitim Tarihi'nde önemli bir ders olan Hayat Bilgisi dersi ilk kez 1869 yılında müfredatlarda yer almaya başlamıştır (Şara vd., 2017). Türkiye'de oluşturulan tüm ilköğretim müfredatlarında yer alan Hayat Bilgisi dersinin müfredatın içindeki hacmi de sürekli artmaktadır (Şahin, 2009). Hayat Bilgisi dersi ilkokula başlayan öğrencinin karşısına çıkan ilk derslerdendir. İlkokulun 1, 2 ve 3. sınıfında mihver ders olarak programlarda yer almaktadır. İlkokulda diğer dersler Hayat Bilgisi dersi etrafında şekillenmekte ve üniteleri bu derse göre planlanmaktadır (Ocak ve Beydoğan, 2005).

Öğretim programları okullardaki eğitimin başarısını etkileyen en önemli unsurlardandır. Hayat Bilgisi dersi öğretim programı, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları ile temel ilkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. İlkokul çağındaki öğrencilere birey, toplum ve doğa ekseninde temel bilgi, beceri ve değerleri kazandırmayı hedefleyen Hayat Bilgisi dersi öğretim programı çerçevesinde öğrencilere kazandırılmak istenen amaçlar aşağıda sıralanmıştır (MEB, 2018):

- Kendini ve içinde yaşadığı çevreyi tanır.
- Ailesinin ve toplumun temel değerlerini benimser.
- Millî, manevi ve insani değerleri davranışlarına yansıtır.
- Kişisel gelişimini sağlamak için yapması gerekenlerin farkında olur.
- Kişisel bakım becerilerini geliştirir.
- Sağlıklı ve güvenli yaşam sürme bilinci edinir.

- Sosyal katılım becerisi kazanır.
- Zamanı ve mekânı algılama becerisi edinir.
- Kaynakları verimli kullanma becerisi geliştirir.
- Öğrenmeyi öğrenme becerisi kazanır.
- Temel düzeyde bilimsel süreç becerilerini kazanır.
- Ülkesini sever, tarihî ve kültürel değerlerini yaşatmaya istekli olur.
- Doğaya ve çevreye karşı duyarlı olur.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini amacına uygun olarak kullanır.

Bilim ve teknolojiye yaşanan büyük gelişmeler, bireylerin ve toplumun değişiklik gösteren ihtiyaçları bireylerden beklenen rolleri de değiştirmektedir. Bu değişikliklerden sonra bireylerden bilgi üretebilen, ürettikleri bilgiyi günlük hayatlarında kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerisine sahip, empati yapabilen, içinde yaşadığı topluma ve bu toplumun kültürüne katkı sağlayan vb. bireyler haline gelmeleri beklenmektedir. Bu özelliklere sahip öğrencileri yetiştirecek olan öğretim programları da bilgiyi doğrudan vermek yerine, bireysel farklılıkları dikkate alarak, değerleri ve becerileri içselleştirmeyi hedefleyen, sade ve kolayca anlaşılacak bir yapıda hazırlanmıştır (MEB, 2018).

Hayat Bilgisi dersi öğretim programı uygulanırken öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar aşağıda ifade edilmiştir (MEB, 2018):

- Derslerde okul içinde veya okul dışında uygulamalar yapılmaya çalışılmalıdır. Özellikle ilgili kazanımlarda sözlü ve yerel tarih, müze gezileri, doğa etkinlikleri, resmî veya özel kurum ve kuruluşları tanıma gibi okul dışında yapılabilecek uygulamalar benimsenmeli, bu amaçla önceden planlanmış öğrenci odaklı faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

- Okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bireysel farklılıklarıyla bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişimleri önemslenmelidir.

- Kazanımlara yönelik yapılacak etkinlikler ve düzenlenecek geziler ile okul ve yaşam arasında köprü kurulması amaçlanmalıdır.

- Öğrencilerin etik değerler çerçevesinde çevrelerinde bulunan canlı ve cansız varlıkları öğretim materyali gibi kullanabilmeleri sağlanabilmelidir.

- Doğa ile alakalı kazanımlarda okul şartlarına uygun düzeyde deneyler yaptırılabilir.

•Öğrencilerin araştırarak yaptıkları çalışmalarda araştırma bulgularını ve sonuçlarını sınıf ortamında materyaller (afiş, poster, pano, broşür, gazete, tablo, grafik vb.) kullanarak paylaşmalarına olanak tanınmalıdır.

•Öğretim programının içeriğindeki bazı kazanımlar, etkinliğinin ve anlaşılabilirliğinin yükselmesi için belirli gün veya haftalara denk gelen zamanlarda işlenmelidir. Örnek olarak 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na denk gelen gün ve haftada, Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf öğretim programı “Ülkemizde Hayat” ünitesi 1.5.6. “Bayram, kutlama ve törenlere katılmaya istekli olur.” kazanımıyla alakalı konular ele alınabilir.

•Öğretim programı işlenirken özel gereksinimi olan öğrenciler de göz önünde bulundurulmalı, tüm öğrenciler için ortak olabilecek ilgi, istek ve ihtiyaçlar tespit edilip etkinlikler hazırlanmalı ve planlamaları yapılmalıdır.

•Öğretim programı uygulanırken öğrencilerin değerleri kazanması hedeflenmeli, bütün kazanımlar ile alakalı olan değerler eşleştirilmeli ve örtük program esas alınarak dersler işlenmeli, konuya özen gösterilmelidir.

•Öğrencilerin gelişim seviyeleri baz alınarak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerileri seviyelerinin yükseltilmesi hedeflenip, bu minvalde etkinlikler hazırlanmalıdır.

Her insan farklı ve özeldir. Bu nedenle öğretim programlarının ve ölçme değerlendirme uygulamalarının herkes için geçerli bir şekilde hazırlanması insan doğasına terstir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi gerekmektedir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeler aşağıdaki gibi özetlenebilir (MEB, 2018):

•Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Hayat Bilgisi dersi öğretim programıyla tamamen uyum sağlamalı; beceri, değer ve kazanım sınırları baz alınmalıdır.

•Öğretim programı ölçme ve değerlendirmede kullanılacak araç ve yöntemi belirtmez, yöntem seçimi için yol gösterebilir. Tercih edilen ölçme ve değerlendirme uygulaması teknik ve akademik kurallara uygun olmalıdır.

•Ölçme ve değerlendirme uygulaması, eğitim ile ayrılması düşünülemez bir bütündür. Ölçme ve değerlendirme yapılırsa dikkate alınan tek kısım sonuç olmaz, her zaman sonuca varmadan önceki süreçte göz önüne alınmalıdır.

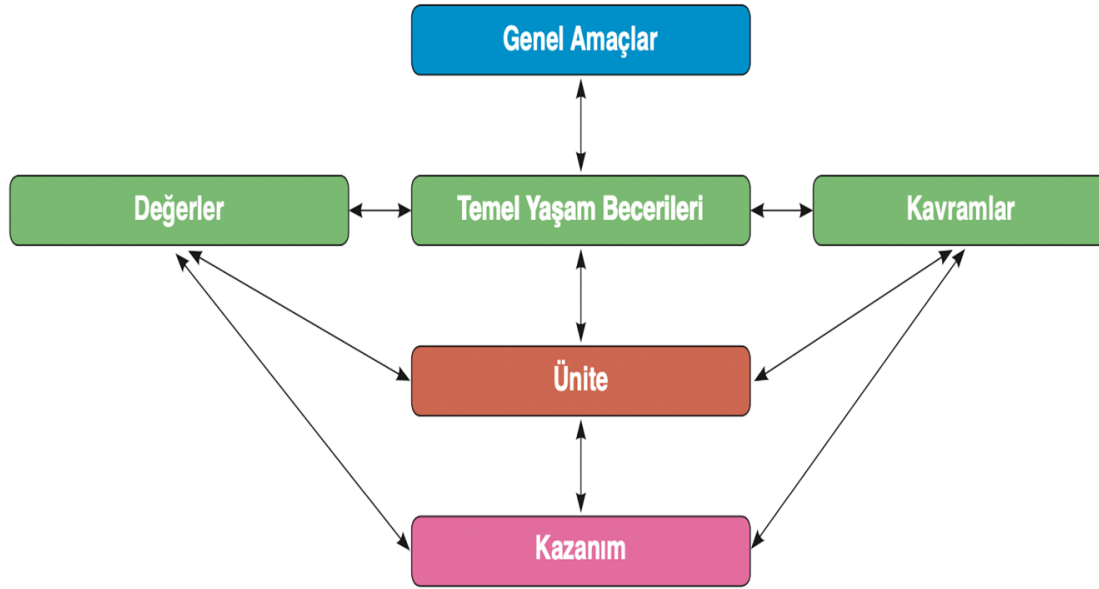
•Ölçme ve değerlendirme uygulamaları bireysel yorumlamaya her zaman müsait olduğundan tüm öğrenciler için tek tip bir ölçme değerlendirme uygulamasından bahsetmek doğru olmaz.

•Ölçme ve değerlendirmede çok odaklılık esas alınmalıdır. Hem öğrenci hem de öğretmenlerin aktif olması ile gerçekleştirilmelidir.

•Ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulan kişilerin tutumları, ilgileri, değerleri ve başarıları zaman içerisinde farklılaşabilir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme uygulaması sadece tek bir sefere özgün olarak değil de süreç esnasında yapılan gözlemlere göre yapılmalıdır.

2018 yılında uygulamaya konulan Hayat Bilgisi dersi öğretim programının içeriğini genel amaçlar, temel yaşam becerileri, değerler, kavramlar, ünite ve kazanımlar oluşturmaktadır. Programın asıl amacı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmektir (MEB, 2018). Hayat Bilgisi dersi öğretim programının organizasyon yapısı Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının Organizasyon Yapısı

Kaynak: MEB, 2018.

2.1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN ÜNİTE VE KAZANIMLAR

Hayat Bilgisi dersleri 2018 yılına kadar tematik yaklaşım ile işlenmekteydi. Tema birbiriyle ilişkili üniteleri, konuları ve kavramları bütün olarak ele alarak öğrenmeyi organize eden yapı olarak ifade edilebilir. Tematik yaklaşım da öğretilmeye çalışılan konu ve kavramların, öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap ederek birbiriyle ilişkilendirilerek kavratılmaya çalışılmasıdır. 2018 yılında güncellenen Hayat Bilgisi dersi

öğretim programında ünite temelli yaklaşım tematik yaklaşımın yerini almıştır. Ünite temelli yaklaşımda üniteler öğrencilerin günlük hayatları göz önünde bulundurularak oluşturulmaktadır. Ünitelerin öğrencilerin günlük hayatları dikkate alınarak oluşturulması Hayat Bilgisi dersi öğretim programının etkili bir şekilde uygulanmasını kolaylaştıracağı düşünülmektedir (Aslan, 2020).

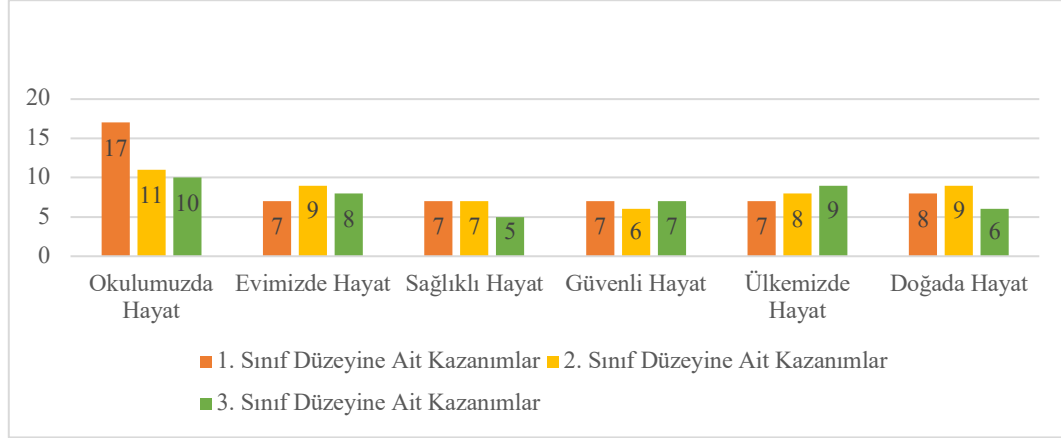
Ünite temelli yaklaşım esas alınarak programda her üç sınıf düzeyi için aynı isimle “Okulumuzda Hayat”, “Evimizde Hayat”, “Sağlıklı Hayat”, “Güvenli Hayat”, “Ülkemizde Hayat” ile “Doğada Hayat” şeklinde altı ünite belirlenmiştir (MEB, 2018). Ünitelerin sınıf düzeylerine göre dağılımı Tablo 1 ve Şekil 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Ünitelerin Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Okulumuzda Hayat	17	11	10
Evimizde Hayat	7	9	8
Sağlıklı Hayat	7	7	5
Güvenli Hayat	7	6	7
Ülkemizde Hayat	7	8	9
Doğada Hayat	8	9	6
Toplam	53	50	45

Kaynak: MEB, 2018.

Şekil 2. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Ünitelerin Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 1 ve Şekil 2 incelendiğinde 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programında 1. sınıfta 53, 2. sınıfta 50 ve 3. sınıfta 45 olmak üzere toplam 148 kazanım bulunduğu görülmektedir.

Hayat Bilgisi derslerinde ve öğretim programlarında davranışçı yaklaşım yerine yapılandırmacı yaklaşım uygulanmaya başlayınca programda yer alan amaçlar da kazanımlar olarak değiştirilmiştir. Kazanımlar hem gözlemlenebilen hem de bilgi, beceri, tutum ve değerleri içeren cümlelerden oluşmaktadır. Kazanımları öğretirken hem sınıf içi ortamlar hem de sınıf dışı ortamlardan faydalanılmalıdır. Kazanımlara ulaşmak için

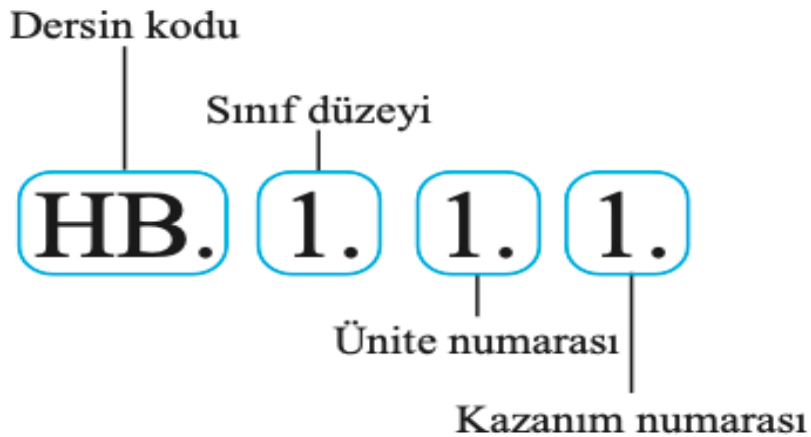
öğrencilerin derse aktif şekilde katılmasını sağlayan; işbirliğine dayalı öğrenme, drama, proje, problem çözme çalışmaları ve çoklu zeka uygulamalarından faydalanılabilir (Baysal, 2006).

2018 Hayat Bilgisi dersi öğretim programının genel amaçları incelendiğinde genel amaçları oluşturan her maddenin kazanım olarak öğretim programında yer aldığı görülmektedir. Öğrenme etkinlikleri ve öğretim materyalleri hazırlanırken programın genel amaçları ve kazanımları birlikte değerlendirilmelidir (MEB, 2018). Sarmal bir yaklaşımla oluşturulan Hayat Bilgisi programında öğretilecek konular öğrencilerin öğrenme düzeylerine ve hazırbulunuşluklarına bağlı olarak farklı zamanlarda tekrar tekrar öğretilmesi hedeflenmiştir (Tay ve Baş, 2016).

2018 Hayat Bilgisi dersi öğretim programı içerisinde bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verildiği görülmektedir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir (MEB, 2018).

Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmaktadır. Kazanımlarla ilgili sınırlamalar ve açıklamalar kazanımı izleyen satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmektedir (MEB, 2018). Hayat Bilgisi öğretim programındaki kazanımların nasıl gösterildiği ve neyi ifade ettiği Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3. Hayat Bilgisi Dersi Kazanım Numaralandırma Sistemi

Kaynak: MEB, 2018.

Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan kazanımların ünitelere ve sınıf düzeylerine dağılımı ve kazanım açıklamaları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Ünite ve Kazanımlar

Üniteler	f	Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlar
Okulumuzda Hayat	17	<p>HB.1.1.1. Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.</p> <p>HB.1.1.2. Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.</p> <p>HB.1.1.3. Okula geli ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>HB.1.1.4. Sınıfın okul içindeki yerini bulur.</p> <p>HB.1.1.5. Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.</p> <p>HB.1.1.6. Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.</p> <p>HB.1.1.7. Okulun bölümlerini tanır.</p> <p>HB.1.1.8. Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.</p> <p>HB.1.1.9. Okul çalışanlarını tanır.</p> <p>HB.1.1.10. İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.</p> <p>HB.1.1.11. Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.</p> <p>HB.1.1.12. Okul kurallarına uyar.</p> <p>HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.</p> <p>HB.1.1.14. Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.</p> <p>HB.1.1.15. Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.</p> <p>HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.</p> <p>HB.1.1.17. Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.</p>
	11	<p>HB.2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır.</p> <p>HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.</p> <p>HB.2.1.3. Ders araç ve gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar.</p> <p>HB.2.1.4. Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.</p> <p>HB.2.1.5. Okulun yakın çevresini tanıtır.</p> <p>HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.</p> <p>HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.</p> <p>HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.</p> <p>HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.</p> <p>HB.2.1.10. Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.</p> <p>HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar.</p>
	10	<p>HB.3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.</p> <p>HB.3.1.2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.</p> <p>HB.3.1.3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.</p> <p>HB.3.1.4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.</p> <p>HB.3.1.5. Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.</p> <p>HB.3.1.6. Okulun bireysel ve toplumsal katkılarının fark eder.</p> <p>HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.</p> <p>HB.3.1.8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.</p> <p>HB.3.1.9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.</p> <p>HB.3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.</p>
Evimizde Hayat	7	<p>HB.1.2.1. Aile bireylerini tanıtır.</p> <p>HB.1.2.2. Aile hayatının önemini kavrar.</p> <p>HB.1.2.3. Evinin yerini tarif eder.</p> <p>HB.1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.</p> <p>HB.1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.</p> <p>HB.1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.</p> <p>HB.1.2.7. İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.</p>
	9	<p>HB.2.2.1. Yakın akrabalarını tanıtır.</p> <p>HB.2.2.2. Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.</p> <p>HB.2.2.3. Yaşadığı evin adresini bilir.</p> <p>HB.2.2.4. Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.</p> <p>HB.2.2.5. Aile içi karar alma süreçlerine katılır.</p> <p>HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.</p> <p>HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.</p> <p>HB.2.2.8. Gün içerisinde planladığı işleri uygular.</p> <p>HB.2.2.9. İstek ve ihtiyaçlarını öncelik sırasına göre listeler.</p>

Tablo 2. (Devam) Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Ünite ve Kazanımlar

Üniteler	f	Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlar
	8	HB.3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır. HB.3.2.2. Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir. HB.3.2.3. Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer. HB.3.2.4. Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir. HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir. HB.3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur. HB.3.2.7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir. HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.
Sağlıklı Hayat	7	HB.1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar. HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder. HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer. HB.1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir. HB.1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar. HB.1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar. HB.1.3.7. Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.
	7	HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder. HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar. HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar. HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar. HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır. HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder. HB.2.3.7. Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.
	5	HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır. HB.3.3.2. Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir. HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir. HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir. HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.
Güvenli Hayat	7	HB.1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar. HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler. HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar. HB.1.4.4. Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular. HB.1.4.5. Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir. HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır. HB.1.4.7. Kendisi için güvenli ve güvensiz alanları ayırt eder.
	6	HB.2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır. HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar. HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur. HB.2.4.4. Acil durumlarda yardım alabileceği kurumları ve kişileri bilir. HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur. HB.2.4.6. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.
	7	HB.3.4.1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır. HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir. HB.3.4.3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar. HB.3.4.4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar. HB.3.4.5. Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar. HB.3.4.6. Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir. HB.3.4.7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.

Tablo 2. (Devam) Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Ünite ve Kazanımlar

Üniteler	f	Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlar
Ülkemizde Hayat	7	HB.1.5.1. Yaşadığı yeri bilir. HB.1.5.2. Yakın çevresindeki tarihi, doğal ve turistik yerleri fark eder. HB.1.5.3. Ülkemizin genel özelliklerini tanıır. HB.1.5.4. Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder. HB.1.5.5. Atatürk'ün hayatını bilir. HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur. HB.1.5.7. Dinî gün ve bayram kutlamalarına istekle katılır.
	8	HB.2.5.1. Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir. HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatani ve milleti için önemini fark eder. HB.2.5.3. Atatürk'ün çocukluğunu araştırır. HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar. HB.2.5.5. Dinî gün ve bayramların önemini kavrar. HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır. HB.2.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların yaşam şekillerine ve alışkanlıklarına saygı duyar. HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.
	9	HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanıır. HB.3.5.2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar. HB.3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıır. HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar. HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur. HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır. HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır. HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır. HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.
Doğada Hayat	8	HB.1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler. HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler. HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir. HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur. HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder. HB.1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler. HB.1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır. HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.
	9	HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır. HB.2.6.2. Bitki yetiştirme ve hayvan beslemenin önemini fark eder. HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir. HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur. HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanıır. HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir. HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar. HB.2.6.8. Güneş'i gözlemleyerek yönleri gösterir. HB.2.6.9. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.
	6	HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar. HB.3.6.2. Meyve ve sebzelerin yetişme koşullarını araştırır. HB.3.6.3. Doğadan yararlanarak yönleri bulur. HB.3.6.4. İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir. HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır. HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.

Kaynak: MEB, 2018.

Tablo 2’de kazanımların ünitelere dağılımı incelendiğinde: “Okulumuzda Hayat” ünitesine ait 38 kazanımın 17 tanesinin birinci sınıf programında, 11 tanesinin ikinci sınıf programında ve 10 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir. “Evimizde Hayat” ünitesine ait 24 kazanımın 7 tanesinin birinci sınıf programında, 9

tanesinin ikinci sınıf programında ve 8 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir. “Sağlıklı Hayat” ünitesine ait 19 kazanımın 7 tanesinin birinci sınıf programında, 7 tanesinin ikinci sınıf programında ve 5 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir. “Güvenli Hayat” ünitesine ait 20 kazanımın 7 tanesinin birinci sınıf programında, 6 tanesinin ikinci sınıf programında ve 7 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir. “Ülkemizde Hayat” ünitesine ait 24 kazanımın 7 tanesinin birinci sınıf programında, 8 tanesinin ikinci sınıf programında ve 9 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir. “Doğada Hayat” ünitesine ait 23 kazanımın 8 tanesinin birinci sınıf programında, 9 tanesinin ikinci sınıf programında ve 6 tanesinin de üçüncü sınıf programında yer aldığı görülmektedir.

3. DEĞER KAVRAMI

“Değer” kavramının kökenine bakıldığında “paha, kıymet” anlamında Divan-ı Lügat-it Türk’te belirtildiğini, eski Türkçe’de “teg+ar” kelimesi ile ifade edildiğini ve eşit olmak, bedel olmak anlamlarında kullanıldığı görülmektedir (Çoşkun, 2014’ten akt. Kanar, 2019). Değer kavramı birçok alanda kullanılmakta ve tanımı yapılmaktadır. Felsefi açıdan “Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey” anlamına gelirken, matematik açısından “Bir değişkenin veya bilinmeyen sayı ile anlatımı”, isim olarak da “Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü”, “Bir şeyin değdiği karşılık, kıymet”, “Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha”, “Üstün nitelik, meziyet, kıymet ve bunlara sahip insan” ve “Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” anlamlarında kullanılmaktadır (TDK, 2022). Ekonomi literatüründe değer kavramı; kıymet, önem ölçüsü, paha, karşılık, görel bedel, parasal bedel ve fayda anlamına gelmektedir. Ekonomik açıdan herhangi bir mal veya hizmetin sağladığı fayda veya bu şeye sahip olmanın sağladığı mal ve hizmetleri satın alma gücüne değer denmektedir (Ertuğrul, 2008).

Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada harekete geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır (MEB, 2018). Değer, bir grubun veya topluluğun; işleyişinin, birliğinin devamlılığını sağlamak ve varlığını sürdürmek için üyelerinin tamamının doğru olduğunu kabul etmesi gereken temel ahlaki ilke ve tutumların bütünüdür (MEB, 2005).

Bireyler doğuştan değerlere sahip değildir. Doğduktan sonra yaşadıklarının etkisiyle değer oluştururlar. Bireyin yaşamı boyunca nasıl bir insan olacağını, olaylara hangi bakış açısından yaklaşacağını, davranışlarının hangi yönde olacağını ve insanlar tarafından nasıl tanınacağını oluşturduğu değerler belirler (Yeşil ve Aydın, 2007).

En yakın çevresi aile olan çocuk birçok değeri ailesinden görüp öğrenir. Çocuğun değer oluşturmasında ailenin büyük bir rolü vardır. Ahlaki değerlerin temeli ailede verilir. Aileden sonra çocuğun içinde geliştiği sosyal çevre de kazanılan değerleri etkilemektedir (Kızıler, 2014). Çocuklar yetişkinlerle iletişim kurduklarında yetişkinlerin davranışlarını, tavırlarını, fikirlerini, hoşlandıklarını ve beğenmediklerini modellerler. Çocuğun sosyalleşmesi ve öğrendiği değerleri içselleştirmesi toplumun içine karışmasını sağlar (Özer, 2015).

Değerler, insanın söylediklerini ve hareketlerini iyi, güzel, doğru, yanlış, kötü şeklinde nitelendirme vasfına sahiptir. Örneğin, davranışlar “sevap-günah” diye adlandırıldığında dini değerleri ifade ederken; “iyi-kötü” diye adlandırıldığında ahlaki değerleri; “güzel-çirkin” diye adlandırıldığında da sanatsal değerleri ifade eder (Kızıler, 2014).

Toplumunu oluşturan bireyler nelerin önemli olduğunu, nelerin tercih edilmesi gerektiğini ve nasıl yaşanması gerektiğini değerler yoluyla öğrenirler (Akbaş, 2008). Değer kavramı kültür kavramıyla da sıkı bir ilişki içinde bulunmaktadır (Çırak vd., 2014). Değerler toplulukları birleştirip harekete geçirebilir, insanların davranışlarını açıklayabilir ve toplumun kültür yapısını etkileyebilir (Kantar, 2019).

Değerler zamanla toplumdaki tüm bireyler tarafından kabul görür. İnsanların davranışlarına toplumun kabul ettiği değerler yön verirler. Bireyleri birbirine bağlayan ve toplumları ayakta tutan şey de bağlı olduğumuz değerlerdir. Birlik, beraberlik, dostluk, kardeşlik içinde yaşamak için toplumun tüm fertleri değerlere saygı duymalıdır. Değerlerin yozlaştığı toplumlara kötülük, kaos, yanlış eğilimler, şiddet vb. hakim olur (Kızıler, 2014).

Değerler insan davranışlarını açıklamada büyük öneme sahiptir. Değerler insanların duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını, toplumların oluşup gelişmesini etkiler ve davranışların kaynağını oluşturarak bir davranışın diğerine tercih edilmesinde rol oynar (Yıldız vd., 2013). Toplum, içerisinde yaşayan bireylerden toplumsal değerlere uygun davranışlar göstermesini bekleyebilmek için önce bu konuda bireyleri

bilgilendirmeli ve değer bilinci uyandırmalıdır. Bireyin değerleri fark etmesi, içselleştirmesi, yeni değerler kazanması ve kazandığı değerleri hayatına, davranışlarına yansıtması eğitim ile gerçekleşir. Bu eğitime Değer Eğitimi denmektedir (Yeşil ve Aydın, 2007).

3.1. DEğER EğİTİMİ

Yaşadığımız toplumun iyi ve güzel davranış şeklinde kabul ettiği değerlerin genç kuşaklara aktarılmasını sağlamak için gerçekleştirilen çalışmalara değer eğitimi denir. Toplumsal yapı ve toplum hayatında oluşan sorunların çoğalması değer eğitiminin önemini göstermektedir (nal, 2020).

Son yıllarda teknolojik ve bilimsel gelişmelerdeki artış toplumları ve toplum içindeki insan ilişkilerini yıpratmakta ve değerlerin genç kuşaklara belirli bir program ile sistemli bir şekilde kazandırılmasına duyulan gereksinimi arttırmaktadır. Öğrencilerin sadece okul başarisını geliştirmek için gerçekleştirilen çalışmalar, öğrencileri birer robot haline getirmekten öteye geçemez. Diğer bir deyişle birçok konuda bilgisi olan fakat hislerden uzak olan bireyler yetiştirmek hem toplum hem de insanlık için tehdit edici bir sonuçtur (Kurtdede Fidan, 2016).

Değer eğitiminin amacı öğrencilerin iyi, ahlaklı, zgven sahibi, kişiliği oturmuş hem kendi ülkesine hem de dünyaya faydası olan bireyler olarak gelişmelerini sağlamaktır. Değer eğitiminde verilen bilgilerin davranışa da dnşebilmesini sağlamak amaçlanmalıdır (Selanik Ay ve Korkmaz, 2017).

Öğretim programlarında yer verilen değer eğitiminin öğrencilere, hayatları boyunca doğru karar vermeyi ve bu kararı verirken önce insani değerleri dikkate almayı öğretmesi beklenmektedir (zer, 2015). İlkokul programındaki derslerin çoğu içerisinde değer eğitimini de bulundurur. Ancak ğrencilere temel insani ve toplumsal değerler kazandırılırken özellikle Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinden faydalanılır (Kurtdede Fidan, 2016).

Erken ocukluk döneminde çocuğun doğup bydği ailede başlayan değer kazandırma süreci, içinde bulunduğumuz sosyal evre, kitle iletişim araçları, iş yeri, okul gibi ortamlarla bireyin hayatında devamlı bulunur. Değer eğitiminin belli bir zaman ve mekan kısıtlaması yoktur. Hayatın içinde her yerde ve her zaman değer ğretimi devam edebilir. Ancak ocuklar üzerinde daha etkili olduğu zamanlar vardır (şentürk ve Keskin, 2019). Eğitim çocuğu fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal, ahlaki ve manevi yönden

geliştiren bir süreçtir. Eğitim sürecinde öğretmenden istenen bilgi sağlamaya yardımcı olmasına ek olarak değerleri öğrencilerin benimsemesine ve davranışlarına yansıtmasına destek olmaktadır (Kurtdede Fidan, 2016).

Çocukların karakter oluşturmalarını ve oluşturdukları karakteri olumlu yönde geliştirmelerini sağlamak için değer eğitimi verilirken şu önerilere dikkat edilebilir (Ryan ve Bohlin, 1996'dan akt. Yiğittir, 2010):

- İlk olarak çocuğa iyi bir örnek ve rol model olmalısınız.
- Bu ağır sorumluluğu tek başınıza taşımayıp yardım almalısınız.
- Çocuğunuzun okul hayatında etkili olmalısınız.
- Çocuğunuzun aklına ve kalbine nelerin girdiğini kontrol etmelisiniz.
- Çocuğunuza temel kuralları ve değerleri öğretirken sabırlı olmalısınız.
- Çocuğunuza ceza vermeniz gerektiğinde önce nedenini ona açıklayıp sonrasında ceza verirken bile seven bir kalple yaklaşmalısınız.

•Aile içi sohbetlerinizde konuşmalarınıza dikkat etmeli ve ahlaki bir dil kullanmalısınız.

- Karakter ve değer eğitimi sadece kelimelere indirgememelisiniz.
- Evinizde iyi bir karakter oluşturma bir öncelik olduğunu unutmamalısınız.

Öneriler incelendiğinde çocuğa ailede değer eğitimi verilirken aslında karakterini oluşturduğumuz, karakter oluştururken öncelikle aile olarak bizim doğru davranışlarımızla çocuğa rol model olmamız gerektiği, karakter oluşturma ve değer öğretimi sürecinde sabırlı olmamız gerektiği sonuçları çıkarılmaktadır.

Değerler geleceğimizi temsil eden ve kültürümüzün taşıyıcısı olan çocukların sosyal kişilik (karakter) ve ahlaki gelişimleriyle de ilişkilidir. Dünyaya gelen çocuğun kişilik gelişiminin (karakter) ve ahlaki gelişiminin çoğu yaklaşık altı yıl içinde tamamlanır. Okul öncesi ve ilkokul yılları bu sebepten daha önemlidir (Özer, 2015).

Değerler aile, sosyal çevre, okul, kitle iletişim araçları vb. gibi kaynaklardan beslenir ve hayatımızdaki yerini arttırır. Hayatımız boyunca devam eden değer eğitimi sürecinde kök değerlerin erken çocukluk döneminde içselleştirilmesi önemlidir. Küçük çocuklarda olumlu davranışlara dair gözlemlenen yaşantıların fazla olması değer eğitimi kolaylaştırır (Balat, 2004).

Okullarda yapılan değer eğitiminin başarıya ulaşması için çocuğun doğup büyüdüğü aileden olumlu değerleri görüp öğrenmesi gerekir. Değer eğitiminde okulun ve

öğretmenlerin görevlerine ek aileler de çocuklarına iyi bir örnek ve doğru bir rol model olmalıdır. Aileler çocuklarına kazandırdıkları değerler ile okulda öğretilecek değerlere kök oluşturur. Ailede oluşturulan kök değerler öğretim programlarındaki değer eğitimleriyle pekiştirildiğinde verimli olmaktadır. Çocuk ailesinde ve öğretmenlerinde benzer olumlu değerleri ve bu değerlerin davranışlara yansımaları gördüğü zaman değerleri özümser. Okullardaki değer eğitiminin başarıya ulaşması için ailenin değer kazandırma sistemi ve öğretmenlerin değer öğretiminde uyguladığı yöntem uyumlu olmalıdır (Yiğittir, 2010).

Ailemizle başlayan değer edinme sürecimiz zamanla doğup büyüdüğümüz çevrede ve okulda gelişmeye devam eder. Değer eğitiminin karakterimize ve kişiliğimize olumlu etki edebilmesi için aile, sosyal çevre ve okul üçlüsü görevini uyumlu ve doğru şekilde tamamlamalıdır (Ünal, 2020). Okulların hedefleri incelendiğinde vatanseverlik, temizlik, sağlık, düzenlilik, adil olma vb. gibi birçok değeri barındırdığı dikkat çekmektedir. Okullar bu değerler ve benzer değerlerle öğrencilere hayatın nasıl yaşanması gerektiği ve önem verilmesi gereken kavramların nasıl seçileceği konusunda yol gösterir (Akbaş, 2008). Değer eğitiminin başarıya ulaşması için bütün toplumu okul gibi, her bireyi de okulun hem öğretmeni hem öğrencisi olarak görmek gerekir. Değer eğitimine bu açıdan yaklaşıldığında değerleri içselleştirmek ve yaşantı haline getirmek kolaylaşır (Kızıler, 2014).

Öğretim programlarında bulunan değerlerin kazandırılmasında okul yönetiminin, öğretmenlerin ve eğitim sisteminin sorumluluğu büyüktür (Kurtde Fidan, 2016). Öğrenciye kazandırılmak istenen değeri, öğretmen kendi hal ve hareketleriyle sergileyerek öğrencinin yaşantı yoluyla değeri edinmesini sağlayabilir. Saygıyı öğretmenin en iyi yolu önce saygı duymaktır. Değer öğretmenin en iyi yolu da öğretmenin değeri içselleştirmiş ve hareketlerine yansıtması olmasıdır (Kasapoğlu, 2013). Öğretim programlarında açık olarak verilen veya verilmeyen değerleri öğrencilere öğretmek, öğrencilerin ahlak ve karakter gelişimine katkı sağlamak, öğrencileri planlanmış kurallara göre sıkı düzene sokmak okulların sorumluluğu olarak görülmektedir (Akbaş, 2008).

Hayat Bilgisi öğretim programlarında yapılan düzenlemelerde değer sayısı, değer adı, değer bulduğu başlığın yıllar içinde değişimlere uğradığı görülmektedir (Yaşaroğlu, 2018). Değerlerin bazen sayısı bazen adı bazen de bulunduğu başlık değişse de 2005 yılından bu yana Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarında değer eğitimi yerini korumaktadır (MEB, 2005). 2005 ve 2009 yılları Hayat Bilgisi öğretim programlarında

değerler eğitimi kişisel nitelikler başlığında bulunurken; 2015 Hayat Bilgisi öğretim programı, 2017 Hayat Bilgisi taslak öğretim programı ve 2018 Hayat Bilgisi öğretim programında değerler eğitiminin değerler başlığında bulunduğu görülmektedir (MEB 2009; MEB 2015; MEB 2017; MEB 2018).

Toplumsal hayatın birinci basamağı olan Hayat Bilgisi dersi değer eğitimi açısından oldukça önemlidir. 2018 yılı Hayat Bilgisi öğretim programında, değer eğitimi kısmı kazanımların içerik boyutu ile ilişkilendirilerek belirlenen kök değerlerin konularla birlikte ele alınıp davranışa dönüşmesi hedeflenmiştir. Belirlenen kök değerler şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik. Kök değerlerin öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem alt değerlerle hem de diğer kök değerlerle birlikte hayata geçirilmesi amaçlanmıştır (MEB, 2018). 2009 yılından başlayıp, halen kullanılan 2018 yılı Hayat Bilgisi öğretim programına kadar öğretim programlarında yer alan değerler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Yıllara Göre Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Değerler

2009 Programı	2015 Programı	2017 Taslak Programı	2018 Programı
<ul style="list-style-type: none"> • Özsaygı • Özgüven • Toplumsallık • Sabır • Hoşgörü • Sevgi • Saygı • Barış • Yardımseverlik • Doğruluk • Dürüstlük • Adalet • Yeniliğe açıklık • Vatanseverlik • Kültürel değerleri koruma geliştirme 	<ul style="list-style-type: none"> • Adalet • Bilimsellik • Çalışkanlık • Dayanışma • Doğa sevgisi • Doğruluk • Dürüstlük • Estetik • Güven • Hoşgörü • Merhamet • Misafirperverlik • Özgüven • Paylaşma • Sabır • Saygı • Sevgi • Sorumluluk • Vatanseverlik • Yardımlaşma 	<ul style="list-style-type: none"> • Adalet • Aile birliğine önem verme • Bağımsızlık • Bilimsellik • Çalışkanlık • Dayanışma • Doğal çevreye duyarlılık • Doğruluk • Dostluk • Dürüstlük • Estetik • Güven • Hoşgörü • Kültürel mirasa duyarlılık • Merhamet • Misafirperverlik • Özgüven • Paylaşma • Sabır • Saygı • Sevgi • Sorumluluk • Vatanseverlik • Vefalı olma • Vicdanlı olma • Yardımseverlik 	<ul style="list-style-type: none"> • Adalet • Dostluk • Dürüstlük • Öz denetim • Sabır • Saygı • Sevgi • Sorumluluk • Vatanseverlik • Yardımseverlik
15	20	26	10

Kaynak: MEB 2009; MEB 2015; MEB 2017; MEB 2018.

Tablo 3’te görüldüğü gibi Hayat Bilgisi dersi öğretim programında 2009 yılında 15, 2015 yılında 20, 2017 yılında 26 ve 2018 yılında da 10 değere yer verilmiştir. 2009 yılı programında yer alan “öz saygı” değeri “saygı”, “yardımseverlik” değeri “yardımlaşma” olarak değiştirilip 2015 programında yer almıştır. 2009 yılı programındaki “barış, toplumsallık, yeniliğe açıklık, kültürel değerleri koruma geliştirme” değerleri Hayat Bilgisi öğretim programından çıkartılmıştır.

2015 yılı programına bakıldığında 2009 yılı programına ek 10 yeni değer eklendiği görülmektedir. Bu değerler “bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğa sevgisi, estetik, güven, merhamet, misafirperverlik, paylaşma, sorumluluk” değerleridir. 2015 programında yer alan değerler “doğa sevgisi” ve “yardımlaşma” değerleri hariç korunmuştur. “Doğa sevgisi” değeri “doğal çevreye duyarlılık”, “yardımlaşma” değeri de “yardımseverlik” olarak değiştirilmiştir.

2017 yılı taslak programa bakıldığında 2015 yılı programı değerlerine ek 6 yeni değer eklendiği görülmektedir. Bunlar “aile birliğine önem verme, bağımsızlık, dostluk, kültürel mirasa duyarlılık, vefalı olma, vicdanlı olma” değerleridir. “Aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğal çevreye duyarlılık, doğruluk, estetik, güven, hoşgörü, kültürel mirasa duyarlılık, merhamet, misafirperverlik, özgüven, paylaşma, vefalı olma, vicdanlı olma” değerleri 2017 taslak programında yer alırken 2018 programına eklenmemiştir. 2018 yılına bakıldığında önceki programlardan farklı olarak “öz denetim” değerinin programa eklendiği görülmektedir.

4. BECERİ KAVRAMI

Uygun eğitim ortamında bireyin hazırbulunuşluğuna göre düşünsel ve davranışsal bir çabaya girmesi sonucu bir işi ustalıkla ve basit bir şekilde yapacak hale gelmesine beceri denmektedir (MEB, 2009). Beceri TDK (2022) sözlüğünde kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği; elinden bir iş gelme durumu, ustalık, maharet ve vücudun yapılması güç alıştırmalara yatkın olması durumu olarak tanımlanmıştır.

Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmek için becerilere ihtiyacı vardır. Beceriler bireylerin hayatta bağımsız olmasını, farklı insanlarla iletişime geçebilmesini ve toplumsal hayata kabul edilmesini kolaylaştırmaktadır. Becerileri kazanmak için belli bir süreçten geçilmesi gerekmektedir. Hayata geldiğimiz andan itibaren büyüme ve gelişmemizle birlikte beceri edinme sürecimiz de başlar. Beceriler sosyal ortamlardan gördüklerimizi tekrarlayarak veya insanların öğrenim öğretim sürecinde kazanılabilir

(Turan, 2012). Öğrencilerin öğrenme öğretme sürecinin içinde kazanması, geliştirmesi ve hayata aktarması planlanan bilgilere beceri denilmektedir (Karaca ve Ocak, 2011).

Beceriler kendi kendine kazanılabileceği gibi bir öğrenme öğretme sürecinin sonucunda da kazanılabilir. Beceri kazandırırken öğretmene düşen görev de beceri öğrenimi için gereken ortamı sağlamak ve öğrencileri güdülemektir (Yiğit, 2007).

4.1. BECERİ EĞİTİMİ

Son yıllarda yaşanan değişimler ve bu değişimler sonucunda insan ilişkilerinin yozlaşmaya uğraması becerilere duyulan gereksinimi arttırmıştır. Bireyler bu değişikliklere uyum sağlayabilmek için beceri eğitimi almış veya becerileri kazanmış olmalıdır (Koç, 2020). Okulların temel amaçlarına ve Hayat Bilgisi dersinin amaçlarına uyan bireyler yetiştirebilmek için öğretim programlarında becerilere yer verilmelidir.

Yapılandırmacı öğretim programlarının en önemli öğelerinden biri öğrenciyi kazandırılması beklenen becerilerdir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programının amacı, öğrencilerin temel yaşam becerilerini kazanmalarına ve olumlu kişisel özellikler geliştirmelerine yardımcı olmaktır (Öztürk, 2015).

Hezen (2009)' a göre becerinin çeşitli özellikleri vardır. Bu özellikler;

- Beceriler tamamen bilgiye bağlıdır. Bilgi olmadan beceri de olamaz. Hayata aktarılan bilgilere beceri denir.

- Beceriler bilgilerin, davranışların, tutum ve tekniklerin bir araya gelmesiyle oluşur.

- Becerinin günlük hayata uyarlanması için beceriyi oluşturan tüm parçalar birleştirilmelidir. Örneğin dinleme becerisini geliştirmek istediğimiz öğrencileri susturup yerlerine oturtmak bu becerinin içselleştirilmesini sağlamak için yeterli değildir.

- Beceriler yaşadığımız her an geliştirilebilir. Yaşımız ve eğitim durumumuz becerinin gelişmesini etkiler.

- Becerinin gelişmesi için önce öğrencilere bilgi verilmeli daha sonra da beceriyi içeren etkinlikler düzenlenmelidir.

- Verilen bilgiler öğrencinin eski bilgileriyle etkileşime geçip beceriyi içselleştirmesini destekler.

- Beceri edinimi bir süreçtir. Devamlı yeni bilgiler ve etkinliklerle geliştirilmelidir. Birey zihninde beceriyi yapılandırıp beceri gelişimini destekleyebilir.

•Öğrencilere öğrendikleri becerileri kullanabilecekleri ortamlar oluşturulmalıdır. Öğrenciye verilecek ödevler, görevler, projeler, sunumlar, etkinlikler hali hazırda öğrendikleri becerileri sürekli tekrarlamamalı, edinilen becerilerin farklı durumlarda kullanılmasını gerektirmelidir.

•Okulların görevi öğrencilerin becerilerini devamlı geliştirmeleri ve hayatlarında kullanmalarını sağlamak için onlara değişik ortamlar yaratmaktır.

•Okullarda beceri konusunda öğrenciler bilinçlendirilmeli ve becerilerini geliştirme teknikleri öğretilmelidir.

İlkokullarda kazandırılan beceriler öğrenci gerçek hayata atıldığı zaman hem kendisi hem de içinde yaşadığı toplum için verimli ve üretken birer birey olmalarını sağlarlar (Fidan ve Erden, 1998). Birey günlük hayatta karşısına çıkan sorunları çözebilmek için, çevresini tanıyabilmek için, iyi bir üretici ve tüketici olabilmek için gereken becerileri Hayat Bilgisi dersi aracılığıyla öğrenmektedir (Demir, 2006).

Öğretim programlarının vizyon, amaç ve ölçme değerlendirme bölümleri arasında yer alan (MEB 2009; MEB 2015; MEB 2017; MEB 2018):

•“Gündelik yaşamda gereksinim duyulan temel bilgilere, yaşam becerilerine ve çağın gerektirdiği donanıma sahip bireyler yetiştirmek”

•“Öğrencilerin temel yaşam becerilerini kazanmalarını sağlamak”

•“Temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren bireyler yetiştirmek”

•“Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç, doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir.”

İfadeleri becerilerin Hayat Bilgisi dersi kapsamında öğrencilere kazandırılması gerektiğini göstermektedir. 2009 yılından başlayıp, halen kullanılan 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programına kadar öğretim programlarında yer alan beceriler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Yıllara Göre Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki Beceriler

2009 Programı	2015 Programı	2017 Taslak Programı	2018 Programı
<ul style="list-style-type: none">•Eleştirel düşünme•Yaratıcı düşünme•Araştırma•İletişim•Problem çözme•Bilgi teknolojilerini kullanma•Girişimcilik•Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma•Karar verme•Kaynakları etkili kullanma•Güvenlik ve korunmayı sağlama•Öz yönetim•Bilimin temel kavramlarını tanıma•Temalarla ilgili temel kavramları tanıma	<ul style="list-style-type: none">•Araştırma•Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma•Değişim ve sürekliliği algılama•Dengeli beslenme•Doğayı koruma•Girişimcilik•Gözlem•İletişim•İş birliği•Karar verme•Kaynakların kullanımı•Kendini koruma•Kendini tanıma•Kişisel bakım•Kurallara uyma•Mekânı algılama•Millî ve kültürel değerleri tanıma•Öz yönetim•Sağlığını koruma•Sorun çözme•Sosyal katılım•Zaman yönetimi	<ul style="list-style-type: none">•Araştırma•Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma•Değişim ve sürekliliği algılama•Dengeli beslenme•Doğayı koruma•Girişimcilik•Gözlem•İletişim•İş birliği•Karar verme•Kaynakların kullanımı•Kendini koruma•Kendini tanıma•Kişisel bakım•Kurallara uyma•Mekânı algılama•Millî ve kültürel değerleri tanıma•Öz yönetim•Sağlığını koruma•Sorun çözme•Sosyal katılım•Zaman yönetimi•Kariyer bilinci geliştirme•Sorumluluk bilinci	<ul style="list-style-type: none">•Araştırma•Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma•Değişim ve sürekliliği algılama•Dengeli beslenme•Doğayı koruma•Girişimcilik•Gözlem•İletişim•İş birliği•Karar verme•Kaynakların kullanımı•Kendini koruma•Kendini tanıma•Kişisel bakım•Kurallara uyma•Mekânı algılama•Millî ve kültürel değerleri tanıma•Öz yönetim•Sağlığını koruma•Sorun çözme•Sosyal katılım•Zaman yönetimi•Kariyer bilinci geliştirme
14	22	24	23

Kaynak: MEB 2009; MEB 2015; MEB 2017; MEB 2018.

Tablo 4'te görüldüğü gibi Hayat Bilgisi dersi öğretim programında 2009 yılında 14, 2015 yılında 22, 2017 yılında 24 ve 2018 yılında da 23 beceriye yer verilmiştir. 2009 yılında tablodaki becerilere ek olarak 28 alt beceri Hayat Bilgisi öğretim programında yer almıştır. Kaynakları etkili kullanma becerisinin alt becerileri: “zaman, para ve materyal kullanma”, “bilinçli tüketici olma”, “çevre bilinci geliştirme ve çevredeki kaynakları etkili kullanma”, “planlama ve üretim”. Güvenlik ve korunmayı sağlama becerisinin alt becerileri: “sağlık ve güvenlik kurallarına/ prosedürlerine uyma”, “doğal afetlerden korunma”, “trafikte güvenliğini sağlama”, “hayır diyebilme”, “sağlığını koruma”. Öz yönetim becerisinin alt becerileri: “etik davranma”, “eğlenme”, “öğrenmeyi öğrenme”, “amaç belirleme”, “kendini tanıma ve kişisel gelişimi izleme”, “duygu yönetimi”, “kariyer planlama”, “sorumluluk”, “zamanı ve mekanı doğru algılama”, “katılım,

paylaşım, iş birliği ve takım çalışması yapma”, “liderlik”, “farklılıklara saygı duyma”. Bilimin temel kavramlarını koruma becerisinin alt becerileri: “değişim”, “etkileşim”, “neden-sonuç ilişkisi”, “değişkenlik/benzerlik”, “karşılıklı bağımlılık”, “süreklilik” ve “korunum” dur.

2009 yılı öğretim programından 2015 yılı öğretim programına geçilirken “araştırma, öz yönetim, iletişim, girişimcilik, karar verme” becerileri dışında kalan beceriler öğretim programından çıkartılmıştır. “Kaynakları etkili kullanma” becerisi “kaynakların kullanımı” ve “güvenlik ve korunmayı sağlama” becerisi de “kendini koruma” olarak değiştirilmiştir. 2015 programında 2009 programına ek olarak 15 yeni beceri eklendiği görülmektedir. Bu beceriler: “bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma, değişim ve sürekliliği algılama, dengeli beslenme, doğayı koruma, gözlem, iş birliği, kendini tanıma, kişisel bakım, kurallara uyma, mekanı algılama, milli ve kültürel değerleri tanıma, sağlığını koruma, sorun çözme, sosyal katılım ve zaman yönetimi”.

2015 programından 2017 taslak programına geçilirken “kariyer bilinci geliştirme ve sorumluluk bilinci” becerileri eklenmiştir. 2017 taslak programdan 2018 programına geçilirken de 2017 yılında yer alan “sorumluluk bilinci” becerisinin yeni programa eklenmediği görülmektedir. 2018 programı becerilerine eklenmeyen “sorumluluk bilinci” becerisi, “sorumluluk” olarak değiştirilerek programın kök değerler kısmına eklenmiştir.

5. HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KULLANILAN ARAÇ, GEREÇ VE KAYNAKLAR

Okullarda öğrenciler birçok ders ile aynı anda karşılaşır. Bu derslerden birisi de Hayat Bilgisi dersidir. Öğrencileri hayata hazırlayan, iyi birer birey haline gelmelerini sağlayan Hayat Bilgisi derslerinde, öğretimin amaçlarına ulaşabilmek, kazanımların öğrenilmesini sağlayabilmek ve yaşadığımız çağa uyum sağlayabilen öğrenciler yetiştirebilmek konularında sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Hayat Bilgisi dersini öğretirken öğretimi etkin hale getirebilmek ve öğrencilerin öğrenimini destekleyebilmek için zengin sınıf ortamları kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri de sınıf ortamının zenginleştirilmesinde en büyük yardımcılarımızdan biridir (Türköz, 2018).

Öğretmenler ders işlerken öğrencilerin dikkatini çekmek, konuyla ilgili daha fazla duyu organına hitap etmek, soyut kavramları somutlaştırıp daha kolay öğrenilmesini sağlamak amacıyla araç, gereç ve materyaller kullanmaktadır. Eğitim öğretimin öğretme amaçları kullanılarak hazırlanan ders sunma içeriklerinin tamamına öğretim materyali

denilmektedir (Yanpar, 2006). Öğretim ortamında öğretmenler, öğretimin amaçlarına ulaşabilmesi için yardımcı bazı materyalleri kullanırlar. Öğretimi etkin bir hale getirmek amacıyla kullanılan materyallerin asıl amacı soyut kavramları somutlaştırmak yani öğrenilmesi zor konuların daha kolay bir şekilde öğrenilmesini sağlamaktır (Şahan, 2017). Okullarda eğitim materyalleri ile zenginleştirilen dersler öğrencilerin hem akademik başarılarını hem de öğretilen konuyu hatırlayabilme düzeylerini artırır (Arslan, 2008).

Öğrencilerin dikkatlerinin kısa süreli olduğu, yaşları küçüldükçe dikkatli dinleyebilme sürelerinin de azaldığı bilindiğinden Hayat Bilgisi derslerinde onları derse katabilmek için ilgi duyacakları konular seçip farklı etkinliklere ve materyallere yer verilmelidir (Akınoğlu vd., 2002). 3 boyutlu materyaller aracılığıyla şekillendirilen Hayat Bilgisi dersi öğrencilerin somut öğrenmelerine destek olmaktadır. Bu sebepten Hayat Bilgisi derslerinde bu şekilde hazırlanmış materyallerin daha fazla kullanılması gerekmektedir (Kurtde Fidan, 2020).

Hayat Bilgisi derslerinin yetişkinlere özgü bir ciddilik barındırması gerekmemektedir. Okul ve okulda göreceği dersler çocuğun eğlenmesini de sağlamalıdır. Hayat Bilgisi dersi de çocukların severek dinledikleri, öğretirken eğlenmelerini de sağlayan bir ders olmalıdır (MEB, 2009). Hayat Bilgisi dersinde öğretmenin rolü öğrencilerin sadece dinlemelerini sağlamak değil onların kendi istekleriyle derse katılmalarını ve aktif olmalarını da sağlamaktır. Bunu sağlayabilmek için gereken öğrenme öğretme ortamlarını oluşturmak ve öğrencilere rehberlik etmek de öğretmenin sorumluluklarındandır (Aykaç, 2011).

Eğitim sürecinde hedeflenen öğrenme düzeyine ulaşmak için araç, gereç ve materyallerden faydalanmak önemlidir. Kullanılacak olan araç, gereç ve materyaller çocuğun öğrenmesini kolaylaştırır, dersi dikkatle takip etmesini ve aktif katılımını sağlar, öğrenilecek kavramı soyutluktan kurtarıp somut hale getirir, okulla ve dersle ilgili olumlu duygular uyandırır (Şahin ve Taşyürek, 2016). Eğitim sürecinde öğrencilerin de aktif şekilde derse katılımını ve materyali kullanmasını sağlayan öğretim materyalleri kalıcı öğrenmeyi sağlamakta öğretmenlerin yardımcısıdır (Yanpar, 2006).

Teknolojinin gelişmesiyle ders işlerken kullanılacak materyallerin sayısı da devamlı artmaktadır. Eğitimin niteliğini arttırmak için kullanılan materyaller şunlardır: kuklalar, dergiler, modeller, poster ve afişler, ses bantları, slaytlar, bilgisayar yazılımları,

internet ve web teknolojileri, tahtalar, döner levhalar, kum tahtası, kartonlar, kitaplar, resimler, televizyon programları vb. (Bayram, 2006). Hayat Bilgisi dersi birçok materyal türünü kullanmaya uygun bir derstir. Kullanılan öğretim materyalleri öğrencilerin konuyu daha dikkatli dinlemelerini ve daha iyi anlamalarını sağlar. Hayat Bilgisi derslerinde materyal üretme sorumluluğu öğrencilere verilerek, öğrencilerin maharetlerinin ve üretkenliklerinin de ortaya çıkartılabileceği düşünülmektedir (Kurtde Fidan, 2008).

Eğitim sürecinde kullanılan materyaller öğretmenin dersi anlatmasını öğrencinin de öğrenmesini kolaylaştırmaktadır. Materyallerin önemli bir bölümünü de görme organımıza hitap eden görsel materyaller oluşturmaktadır. Görsel materyaller öğrenimi kalıcı hale getirmeyi kolaylaştırmaktadır. İyi hazırlanmış bir görsel materyal sayfalarca yazının anlatacağı konuya eş bir öğrenme sağlamaktadır (Turan, 2012).

Hayat Bilgisi dersi öğretiminde öğretmenler; kamu spotları, çocuk kitapları, sosyal medya araçları (youtube), interaktif eğitim siteleri (EBA), konu alanı uzmanları, gazeteler, çizgi film ve animasyon filmler ve çocuk dergilerinden faydalanabilirler (Kurtde Fidan, 2020).

Okullarda gerçekleştirilen eğitimin kaynağını öğretim programları oluşturmaktadır. Öğretim programına göre öğretmenler Hayat Bilgisi dersinin öğretiminde yararlanabilecekleri kaynakları konuların içeriğine göre tercih etmektedirler. Bu kaynakların en önemlilerinden birisi de çocuklara yönelik hazırlanmış çocuk dergileridir (Alabaş, 2018).

5.1. ÇOCUK DERGİLERİ VE EĞİTİM

Çocuk dergileri çağımızdaki bilimsel gelişmeleri takip edip çocukların ufkunu genişleten, teknolojiyi, spor dallarını, hayvanları, bitkileri, coğrafi temaları işleyerek çocukların dünyaya bakışına farklı boyutlar katan ve çocukların yaratıcılığını geliştiren yayınlardır (Duran ve Özkul, 2018). Popüler kültür ürünlerinden biri olan çocuk dergileri yetişkin değerlerini çocuklara göre düzenleyip sunmaktadır (Chick & Hunter, 2009).

Çocuk dergileri birçok edebi ürünü içerisinde bulundurduğu için kitap, gazete vb. gibi türlerden farklı bir yere sahiptir (Alabaş, 2012). Çocuk dergileri içerikleri sebebiyle bazen aileler tarafından bazen de ders işlerken materyal olarak kullanmak amacıyla öğretmenler tarafından okunmaktadır. Bu sebeple öğretme ve eğlendirerek öğretme çocuk dergilerinin yayımlanma amaçlarından biri haline gelmektedir (Alabaş, 2018). Dergiler ev ve okul arasında değerli bir bağlantı sağlar. Dergilerin içerisinde herkes için ve tüm

ilgi alanları için bölümler bulunmaktadır. Ebeveynler de ortak bir zemin sunabilen ve çeşitli konularda tartışmalar yapmak için başlangıç noktası olarak hizmet edebilen çocuk dergilerinin keyfini çıkartabilirler (Morrow & Young, 1997).

Derginin içerisinde bulunan hikaye, şiir, fıkra vb. gibi türler çocuklara yönelik çıkartılan bir kaynağın içinde bulduklarından o yaş gruba uygun, yalın ve anlaşılabilirliği yüksek olmalıdır. Dergilerde yabancı kelimeler ve çocukların anlamlandırması zor olan metinler kullanılmamalıdır. Derginin sayfalarında yer alan her içerik fotoğraf, resim, karikatür vb. gibi anlatılan konuyla uyumlu olup çocuğun ilgisini çekebilecek düzeyde olmalıdır (Duran ve Özkul, 2018). Dergiler renkli yapıları, resimli tasvirleri ve hedef kelime dağarcığının tekrar kullanımı gibi yönleriyle okuduğunu anlama için ekstra destek sağlarlar (Morrow vd., 2006). Dergilerdeki görsel imgeler, iletişimde önemli bir unsurdur. Altı dil sanatından biri olarak, resimleri izlemek öğrencilerin sözlü ve yazılı dil yoluyla öğrendiklerini tamamlayarak bilgiyi anlamalarına ve analiz etmelerine yardımcı olur (Chick & Hunter, 2009).

Çocuk dergilerinin çocuk büyürken davranışlarını şekillendirecek ve topluma uyum sağlamasını kolaylaştıracak bilgileri ve önerileri içinde bulundurması ve çocuğu olumlu yönde ilerletme amacı dergilerin doğrudan çocuklara seslenmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Alabaş ve Kamer, 2016). Öğrenciler sınıfta dergilerden öğrenme fırsatı bulduklarında beceri ve güven kazanırlar. Pek çok çocuk öğrendiklerini daha sonra aileleriyle paylaşmaya can atar (Morrow & Young, 1997).

Dergiler öğrenciler için en popüler okuma materyalleri arasında yer aldığından, öğretmenler bu ilgiden onları sınıf okuma yazma etkinliklerine dahil ederek yararlanabilirler (Chick & Hunter, 2009). Dergiler, kurgu ve kurgusal olmayan metinlerin ‘yakın okuma’ yoluyla okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olarak öğrenme desteği görevi görür (Wertz & Saine, 2014). Dergiler ve çizgi romanlar öğrencilerin okuma akıcılığını, kelime bilgisini ve okuma becerilerine olan güvenlerini geliştirmeye yardımcı olan bir eğitim aracıdır (Carlsen & Sherrill, 1998; Parrish & Atwood, 1985).

Gazetelerin çok kısa sürede tüketilmesi kitapların da bitirilmesi için uzun zaman gerektirmesi sebebiyle çocuk dergilerinin gazete ve kitap arasına girecek bir kaynak haline gelmesi mümkündür. Çocuk dergilerinin çocuğun eğitimi için ek bir kaynak olmasının dışında; çocukta okuma alışkanlığı oluşturma, okul kitaplarının dışında bilgi

veren metinler sunma, çocuğun hazırlanan farklı görsel ve metinlerle eğlenmesini sağlama gibi görevleri vardır. Çocuk dergileri bu görevlerini ülkemizde yayımlanan ilk çocuk dergisi olan ve 1869 yılında yayımlanan Mümeyyiz adlı çocuk dergisinden günümüze kadar yayımlanan dergilerin de çoğunda yerine getirmektedir (Alabaş, 2018).

Çocuk dergileri içeriğinde güncel konulara ek olarak Hayat Bilgisi dersi kazanımlarını da yoğun bir şekilde bulunduran hem yazılı hem de görsel bir unsurdur. Bu nedenle Hayat Bilgisi dersiyle çocuğa temel değerleri, bilgi ve becerileri ve kazanımları öğretirken çocuk dergilerinden faydalanılabilir. Aynı zamanda çocuk dergilerinin içerisinden Hayat Bilgisi dersiyle uyumlu olan dergiler öğretmenler tarafından seçilerek eğitsel bir araç olarak Hayat Bilgisi derslerinin işlenişinde kullanılabilir (Kurtdele Fidan, 2020).

5.1.1. TRT Çocuk Dergisi

1 Ekim 2011’de ilk sayısı yayımlanan TÇD, TRT Çocuk kanalının basılı yayın organı olarak okuyucularına sunulmuştur. Dergi 48 sayfadan oluşmaktadır. Aylık ve renkli olarak basılmaktadır (Güran Yiğitbaşı, 2014). Derginin kapağında ve iç kısımlarında çocukların ilgisini çekmeye yarayacak canlı renk kombinasyonları tercih edilmiştir. TÇD 7-14 yaş aralığındaki çocuklara seslenmektedir. Derginin yanında daha küçük çocuklar için eklenen “Okul Öncesi” kısmı ve “Bulmaca” fasikülü bulunmaktadır. TÇD’nde yer alan bölümler şunlardır: “Can’ın Ekranı”, “Teknoloji Tutkunları”, “Neler Oluyor?” “Atamdan Hatıralar”, “Gezdim Gördüm Yazdım”, “Nasreddin Hoca’yla Zamanda Yolculuk”, “İbi ile Keşfediyoruz”, “Kapak Dosyası”, “Deneyebilirim”, “Kitapçımın Kedisi”, “Tel Ali’nin Kelimeleri”, “Merak Ediyorum”, “Büyüteç”, “Osmanlı Sanatçıları”, “Doğa Ajandası”, “Sağlıklı Besleniyorum”, “Doğadan Sesler”, “Mikrofon Kahramanda”, “Sürpriz Kutusu”, “Meraklı Dodo”, “Bul Bakalım” ve “Küçük Sanatçılar”.

TÇD’nin kapağında genellikle belirli gün ve haftalara, milli ve dini bayramlara, özel günlere ve TRT Çocuk kanalının kahramanlarına yer verilmektedir. Derginin içerisinde bulunan reklamlar da çocuklara uygun kitap tanıtımları ve TRT Çocuk kanalının yayın içeriğiyle ilgili reklamlardır.

Türkiye’de çocuk dergileri karakter dergileri ve kültür dergileri olarak ikiye ayrılırlar. TÇD bu iki türü birleştirerek yayın yapmaktadır. Derginin bu özelliği sayesinde çocuklar keyifli zaman geçirirken bir yandan da bilim, sanat, genel kültür alanlarında da yeni bilgiler edinme imkanı bulmaktadırlar (Güran Yiğitbaşı, 2014).

6. YAPILAN ARAŞTIRMALAR

6.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Gökdaı (2020), “TRT Çocuk Dergisi’ndeki Fantastik Ögeler” adlı çalışmasında çocuklara toplum, kültür ve bilim konularında farkındalık sağlamayı hedefleyen TÇD’nin içeriğinde bulunan fantastik unsurları incelemiştir. Çalışma grubunu TÇD’nin Eylül 2016-Aralık 2018 tarihleri arasında yayımlanan yirmi beş sayısı oluşturmuştur. Doküman analizi ile toplanan veriler içerik analizi ile bulgulara dönüştürülmüştür. Çalışmanın sonucunda TÇD’nin içeriğinde yoğun şekilde fantastik ögelerin kullanıldığını tespit edilmiştir. TÇD’de daha az bulunan şiir, mektup, tiyatro vb. türlerin dergi içerisindeki yoğunluğunu artırarak çocukların estetik zevklerinin gelişmesine katkı sağlanabileceği önerilmektedir.

Karacaoğlu (2020), “2. Sınıf Hayat Bilgisi Kazanımlarının Alanyazındaki Ölçütlere Göre İncelenmesi ve Düzeylerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada Hayat Bilgisi öğretim programındaki 2. sınıf düzeyinden 50 adet kazanımı değinilmek istenilen alanlara (Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor) göre değerlendirmiş; Hayat Bilgisi programında bilişsel ve duyuşsal alana daha yoğun, psikomotor alana iste daha az yer verildiği sonucuna ulaşmıştır.

Yıldız ve Karaca (2020), “Çocuk Dergileri Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmada “Araştırmacı Çocuk”, “Bilge Çocuk”, “Bilim Çocuk”, “Kafa Çocuk ve Bilim” ve “Mavi Kırlangıç” dergilerinin biçimsel özelliklerinin ve içerik özelliklerinin çocukların gelişim düzeyine uygun olup olmadığını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda incelenen dergilerin genel itibarıyla çocukların gelişim düzeylerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Yeter (2019), “Çocuk Dergilerinin Sosyal Bilgiler öğretim programındaki Değerler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan 18 değere TRT Çocuk, Bilim Çocuk, Araştırmacı Çocuk ve National Geographic Kids dergilerinde ne oranda yer verildiğini incelemiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemiyle elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda çocuk dergilerinde en fazla bilimsellik, estetik, duyarlılık, çalışkanlık ve sevgi değerlerine; en az adalet, bağımsızlık, tasarruf, eşitlik ve vatanseverlik değerlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca TÇD’nde en sık estetik, bilimsellik ve duyarlılık değerleri; en az vatanseverlik, adalet ve tasarruf değerlerine yer verildiği sonucuna ulaşmıştır.

Oruç ve Ateş (2019), “Ders Materyali Olarak TRT Çocuk Dergisinin Sosyal Bilgiler Programı Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada TÇD’nin Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan kazanım, beceri ve değerleri bulundurup bulundurmama durumunu belirlemeyi amaçlamıştır. Doküman analizi ile yürütülen çalışmada TÇD’nin çocukların gelişimlerine uygun olduğu ve programda yer alan kazanım, beceri ve değerleri içerisinde bulundurduğu aynı zamanda çocukları yaşadıkları ülkenin örf, adet, gelenek ve görenekleriyle de tanıştırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bektaş ve diğerleri (2019), “2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nın 21. Yüzyıl Öğrenme ve Yenilikçilik Becerileri Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programını 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerileri (iletişim, işbirliği, eleştirel düşünme ve yaratıcılık) açısından incelemiştir. Doküman analizi ile toplanan veriler betimsel analiz ile yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda 2018 Hayat Bilgisi öğretim programında iletişim ve iş birliği becerilerine ilişkin ifadelerin daha yoğun; eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilere ilişkin ifadelerin ise daha az bulunduğu ortaya çıkmıştır. Alanyazını geliştirmek adına Hayat Bilgisi dersi öğretim programının daha fazla beceri açısından incelenebileceği önerilmiştir.

Abacı (2018), “Behiç Ak’ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada günümüz çocuk edebiyatı yazarlarından biri olan Behiç Ak’ın 29 çocuk kitabını değerler eğitimi açısından incelemiştir. Doküman analizi ile yürütülen araştırmanın sonucunda Behiç Ak’ın incelenen kitaplarının hem okul öncesi hem de temel eğitim düzeylerinde okuma kitabı olarak tercih edilebileceği, değerleri çocuklara kazandırma konusunda önemli öğeler bulundurduğu ve değer aktarımına fayda sağlayabileceği tespit edilmiştir.

Ağaoğlu (2018), “Bahaeddin Özkışı’nın Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada 100 Temel Eser arasında kitabı bulunan Bahaeddin Özkışı’nın tüm kitaplarını Değerler Eğitimi açısından incelemiştir. Türk Dili ve Edebiyatı dersi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında (2017) bulunan 24 değere göre kitaplar analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda Bahaeddin Özkışı’nın incelenen kitaplarında değerlerin yoğun bir şekilde yer aldığı ve değerler kazandırılırken faydalanılabileceği görülmüştür. En fazla yardımseverlik, vatanseverlik ve saygı; en az çalışkanlık, cömertlik, alçakgönüllülük değerlerinin yer aldığı tespit edilmiştir.

Alabay ve diğeri (2018), “TÜBİTAK Tarafından Yayınlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin Değerler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmalarında Meraklı Çocuk dergisine ait 2012-2016 yılları arasında yayımlanan erken çocukluk dönemi dergilerinin evrensel değerleri bulundurup bulundurmadığını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Nitel araştırma yöntemiyle şekillendirilen çalışmada doküman analizi kullanılarak veriler toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle veriler yorumlanmıştır. UNESCO’nun belirlemiş olduğu 12 evrensel değer açısından incelenen dergilerde en fazla sevgi, sorumluluk, işbirliği değerlerinin; en az özgürlük, sadelik ve birlik değerlerinin yer aldığı görülmüştür. İncelenen dergilerde barış, dürüstlük ve alçakgönüllülük değerlerinin hiç bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bastık (2018), “Hayat Bilgisi Dersinde Yaşam Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmasını karma yöntem modeliyle oluşturmuştur. Çalışmanın nicel kısmında tarama modeli, nitel kısmında ise durum çalışması kullanılmıştır. Çalışma grubunu Gaziantep ili Nizip ilçesinde çalışmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Nicel kısım ve nitel kısım için iki örneklem alınmıştır. Araştırmanın nicel ve nitel bulguları birleştirilip yorumlandığında Hayat Bilgisi dersinin yaşam becerilerini kazandırmada rolünün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Duran ve Solak (2018), “Hayat Bilgisi Dersi 1. Sınıf Öğretim Programındaki Kazanımların Değerler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada Hayat Bilgisi programındaki 1. sınıf kazanımlarını programdaki kök değerler (2018) açısından incelemiştir. Çalışmanın sonucunda programda en fazla sorumluluk değerinin, en az adalet, dostluk, hoşgörü, tasarruf ve bilinçli tüketici değerlerinin vurgulandığı tespit edilmiştir. Ayrıca en yoğun değer barındıran ünitenin Okulumuzda Hayat ünitesi en az değer barındıran ünitenin de Sağlıklı Hayat ünitesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Esemen ve Şadioğlu (2018), “2018 Tarihinde Yenilenen Hayat Bilgisi Öğretim Programı Kazanımlarında Ulusal Değerler” adlı çalışmada Hayat Bilgisi dersi kazanımlarında ulusal değerlerin nasıl yer aldığını belirlemeyi amaçlamışlardır. Analitik araştırma yöntemiyle yapılan bu çalışmada ulusal değerler ile ilgili kazanımlar Evin ve Kafadar ’ın (2004) belirlediği gruplandırmalara göre sınıflandırılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda 2018 Hayat Bilgisi dersi öğretim programında 1. sınıf kazanımlarının %15’inin, 2. sınıf kazanımlarının %14’ünün, 3. sınıf kazanımlarının ise %17’sinin ulusal değerlerle ilgili olduğu ve bu kazanımların 1. ve 3. sınıfta iki, 2.sınıfta ise sadece bir üniteye toplandığı görülmüştür.

Taşdelen (2016), “Tüketim Olgusunun Gündelik Hayatındaki Yerinin Toplumsal Cinsiyet Açısından Çocuk Dergilerinde İncelenmesi” adlı araştırmasında Türkiye’de İlkokul düzeyinde olan çocuklara yönelik yayımlanan Winx ve Cartoon Network dergilerini toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016 yılı ocak ayı dergileri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda incelenen dergilerde cinsiyet rollerini belirten içeriklerin bulunduğu, çocuklara cinsiyetlere göre davranmayla ilgili örneklerin gösterildiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda dergilerin çocuklara tüketme isteği kazandırmaya çalıştığı, uzun yazılar yerine kısa yazılar kullanıldığı, resim ve posterleri yoğun bir şekilde barındırdığı sonuçlarına varılmıştır.

Alabaş (2016), “Çocuk Haftası Dergisi ve Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı araştırmasında Afacan Çocuk Gözü dergisini tanıtmış ve derginin eğitime bakış açısını irdelemiştir. Doküman analizi yöntemiyle toplanan veriler incelendiğinde derginin çocuklarda okuma kültürünü geliştiren ve genel kültür bilgileri kazandıran içerikler bulundurduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda derginin içeriğinde çocukların öğrenmesi gereken ahlaki değerlerden vatansever olma, kurallara uyma, çalışkan olma, saygılı olma, doğru/dürüst olma, sorumluluklarını bilme, yardımsever olma, tutumlu olma ve itaat etme değerlerinin daha fazla bulunduğu tespit edilmiştir.

Kutanoğlu (2014), “Hayat Bilgisi Dersindeki Kazanımların Öğrencilerin Yaratıcı Düşünme Becerilerine Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin ve Uygulamalarının İncelenmesi” adlı çalışmasında Hayat Bilgisi derslerinin yaratıcı düşünme becerisini bulundurup bulundurmadığını incelemiştir. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin ikisini de kullanarak şekillendirilen çalışmada, çalışma grubunu Rize ve ilçelerinde çalışmakta olan 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Çalışmanın nicel verileri Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi ile; nitel verileri betimsel analiz, sürekli karşılaştırmalı analiz metodu ve doküman analizi ile bulgulara dönüştürülmüştür. Öğretmenlerin; grupla çalışma ile yaratıcı düşünme becerisini kazandırdıkları, aktif olmaları gerektiği, soru-cevap ve drama yöntemlerini daha sık kullandıkları, farklı etkinlikler tasarlayabildikleri sonuçlarına ve kazanım-araç gereç-materyallerin eksik kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin sınıf ortamını öğrencilerin kendilerini ifade etmesini kolaylaştıracak şekilde oluşturduğu; ancak yeterince ödüllendirme yapmadıkları tespit edilmiştir.

Eldiven (2008) “Türkiye’de Yayımlanan Çocuk Kimliği Tasarımı: Çocuk Sesi, Gülbüz Türk Çocuğu, TRT Çocuk, Bilim Çocuk Dergilerinin Karşılaştırmalı Analizi”

adlı araştırmasında başlıkta yer alan dergilerin temel konularını, görsel kullanımlarını ve nasıl bir çocuk kimliği oluşturmak istediklerini incelemiş ve TÇD'nin geleneklere bağlı, Bilim Çocuk dergisinin bilime meraklı ve maceracı çocuk kimlikleri tasarlamak istedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Kaf (2000), "Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi" adlı çalışmasını Hayat Bilgisi dersi kapsamındaki 'Köyü Tanıyalım' ünitesinde selam verme, çevreyi koruma ve paylaşma-işbirliği sosyal becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin etkisini araştırmak amacıyla gerçekleştirmiştir. Çalışma grubunu Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan Özel Bilfen okulunun ilköğretim üçüncü sınıflarında okuyan toplam 50 öğrencinin oluşturduğu araştırmada Hayat Bilgisi dersinde selam verme ve paylaşma-işbirliği sosyal becerilerini kazandırmada yaratıcı drama yönteminin etkili olduğu, çevreyi koruma sosyal becerisini kazandırmada ise etkisinin olmadığı sonucu elde edilmiştir.

6.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Scholastic Classroom Magazines Research Foundation (Sınıf Dergileri Araştırma Vakfı) (2019), tarafından yayımlanan raporda, sınıf dergilerinin nasıl kullanılabileceğini tanımlayan eğitim araştırmaları araştırılarak; ders içi ilgi çekici içeriklerle disiplinler arasında okuryazarlığı ve öğrenmeyi teşvik edip öğretimi destekleme, farklı okuma ve sınıf düzeyindeki öğrencilere aynı anda hitap etme gibi birçok konu irdelenmiştir. Araştırma sonucunda dergilerin, okuryazarlık ve disiplinler arasında derin bir kavrayışla okuma fırsatlarını geliştirmeye katkı sağlayıp öğrencilerin ilgilerini çektiği belirtilmiştir. Bilgilendirici, eğlenceli, destekleyici ve öğretici içeriklere sahip dergiler, öğrencileri gerçekçi ve pratik metinlere maruz bırakarak, disiplinler arası okuryazarlığa teşvik ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Van Krieken Robson (2019), "Erken Çocukluk Eğitiminde Değerler Eğitimi İçin Katılımcı Pedagoji" adlı çalışmada erken çocukluk dönemi eğitiminde temel İngiliz değerlerinin yer alıp almama durumunu incelemiştir. Çalışma grubunu 2, 3 ve 4 yaşındaki çocuklar ve 18 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmanın sonucunda erken çocukluk dönemi eğitiminin terör ile mücadele politikasından etkilendiği yönünde görüşlere ulaşılmıştır.

Holiday (2018), "Adless Çocuk Dergisinin Tarihsel Analizi" çalışmada çocuk dergilerinin yayın güçlerini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda dergi editörlerinin

okuyucuları ticari zorlamalardan korumak için gayret ettikleri görülmüştür. Aynı zamanda derginin yayımlanmaya başladığı ilk zamanlarda gençlere uygun olmayan içerikleri bulundurduğu ve bu içeriklerle gençleri olumsuz etkilediği görülmüştür.

Han (2016), “Japon ve Kore Çocuk dergilerinde Macera Öyküleri ve Beşeri Algı 1925-1945” adlı çalışmada Japonya ve Kore’ye ait eski devirlerde yayımlanmış çocuk dergilerindeki macera öykülerinin konularını ve hikayelerdeki beşeri hayal gücünü incelemiştir. Japon çocuk dergilerinden “Shonen Kurabu”, Kore çocuk dergilerinden de “Orini” dergisini incelendiği çalışmada Shonen Kurabu dergisinde daha çok deniz yolculuklarında yaşanan kahramanlıklardan; Orini dergisinde ise daha çok Kore ve Kore çevresinde yaşanan kahramanlıklardan bahsedildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Chapman vd., (2014), “İngiltere’de Gıda Referansları Çocuk Dergileri Ağız Sağlığı Perspektifi” konulu çalışmasında çocuk dergilerinin okurların ağız ve diş sağlığı ile ilgili içerikleri incelenmiştir. Birleşik Krallık’taki en popüler çocuk dergilerinden 11 tanesi seçilerek dört ayrı zamanda satın alınarak 44 dergiden oluşan bu araştırma içerik analizi yöntemi ile incelenmiş olup yiyecek/içeceklere yapılan atıflar kaydedilmiştir. Araştırma sonucunda çocuk dergilerinin çocukların üzerinde doğrudan etkisi olduğu tartışılarak, halk sağlığı çalışanları, diş hekimleri ve ebeveynler, medya trendlerinden ve çocukların dergilerinde nelere maruz kaldıklarından haberdar olmaları gerektiğini, ebeveynlerin çocuklarının sağlıklı beslenme alışkanlıklarını geliştirmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmaları gerektiği ve sağlıklı beslenme alışkanlığı oluşumuna olumsuz etkide bulunabilecek dergiler konusunda ailelerin uyarılması gerektiği vurgulanmıştır.

Zur (2014), “Kuzey Kore Çocuk Dergisi Adong Munhak’ta Bilim Kurgu” adlı çalışmada Adong Munhak dergisinin 18 sayısını incelenmiş ve inceleme sonucunda derginin teknolojik gelişmelere, bilimsellik içeren konulara, Amerika’nın Kore’ye yaptığı baskılara, Kuzey ve Güney Kore’nin birleşmesini öngören konulara, dergi okuyucularına örnek olabilecek karakterlere değinildiği görülmüştür.

Chick & Hunter (2009), “Dört Popüler Çocuk Dergisindeki İnsan İmgeleri ve Reklamları” konulu pilot çalışmasındaki analizinde dört popüler çocuk dergisindeki insan imgelerini ve reklamları ürün türlerine göre analiz yöntemi kullanılarak analiz edilip; görüntüler yaş, cinsiyet, tasvir edilen eylem ve reklam durumu açısından değerlendirilmiş. Çalışmanın sonucunda dergilerin en çok tanıttığı ürünün bilgisayar

olduğu ve reklamların daha çok erkek egemen ataerkil bakış açısıyla düzenlendiği betimlenmiştir.

Morrow & Lesnick (2001), “ocuk Dergilerinde Eğitsel Değerlerin İncelenmesi” adlı çalışmada öğretmenlerin %76’sının ders işlerken dergilerden faydalandıkları; %81’inin de okul çağındaki tüm çocukların ocuk dergileri satın alması gerektiğini vurguladıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin ders işlerken en fazla kullandıkları materyalin de dergiler olduğu görülmüştür.

Alanyazında Hayat Bilgisi dersiyle ilgili; ğretim programlarının karşılaştırılması, ğretim programlarının değerlendirilmesi, ders ve çalışma kitaplarının seçilen bölümlerinin farklı açılardan incelenmesi, kazanımlar-beceriler-değerler-ders kitapları hakkında ğretmen görüşlerinin incelenmesi vb. alışmalarının yoğunlaştığı görülmektedir. ocuk dergileriyle gerçekleştirilen çalışmalarda ise; derginin işlediği konuların incelenmesi, derginin biçiminin incelenmesi, derginin çocukların gelişim düzeylerine uygunluğunun kontrol edilmesi, dergi içerisinde yer alan metin türlerinin incelenmesi, derginin kahraman seçiminin incelenmesi, derginin eğitime katkılarının incelenmesi, derginin becerileri veya değerleri kazandırmada rolünün incelenmesi vb. konularının yoğunlaştığı görülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada kullanılan yöntem, araştırmayı oluşturan veriler ve verilerin analizinde kullanılan yöntem yer almaktadır.

1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bilimsel araştırmalar sosyal, fiziksel olgular ve olaylar dahilinde bilimsel bilgiler, veriler elde etmek amacıyla belirli bir plan dahilinde yapılan sistematik çalışmalardır (Ekiz, 2003). Bilimsel amaçla yapılan bu araştırmalarda kullanılan yöntemler incelenecek konunun yapısı ve içeriğine göre temelde nicel yöntem ve nitel yöntem olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Nicel yöntem çoğunlukla sayısal verileri içeren ve sayısal verilere ihtiyaç duyulan fen bilimleri konularında tercih edilirken; içeriği beşeri ve sosyal bilimlerden oluşan, insanların duygularını, düşüncelerini ve tutumlarını ortaya koymak için yapılan araştırmalarda ise nitel yöntem kullanılmaktadır (Creswell, 2004'ten akt. Oruç ve Ateş, 2019). Nitel araştırmaları insanların içinde yaşadıkları çevreyi, karşılaştıkları olayları, bu olayların neden kaynaklandığını anlamaya çalıştıkları araştırmalar olarak da ifade etmek mümkündür (Hancock vd., 2007). İnsanların duygularını, düşüncelerini ve tutumlarını ortaya çıkarmak için yapılan bu araştırmalarda bilgi toplamak ve veri elde etmek için sıklıkla kullanılan yöntemler ise gözlem, mülakat ve doküman inceleme olarak karşımıza çıkmaktadır (Ekiz, 2003).

Cohen vd., (2007) belirli sürelerde çıkan basılı yayınlar, dergiler, otobiyografi, biyografi, kronolojiler, kitap, gazete, fotoğraf, öykü, ilan, broşür vb. materyallerin doküman olarak ele alınabileceğini belirtmişlerdir. Doküman incelemesi ise bir olguya ya da bir olaya dair bilgi edinme amacıyla dokümanın analizini içeren yöntem olarak ifade edilebilir. Bu yöntem nicel olmayan araştırmalarda tek başına bir yöntem olarak kullanılabileceği gibi yardımcı bir yöntem olarak da kullanılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Aynı zamanda bu yöntem bir içeriğe odaklanma veya belirli bir aralıkta değişim ve devamlılığın ölçülmesinde de kullanılabilmektedir (McCulloch, 2004'ten akt. Alabaş, 2018). Yukarıdaki doküman ve doküman inceleme tanımlarından hareketle Hayat Bilgisi alanı içinde yer alan bu araştırmada incelenecek yazılı ve basılı bir tür olan TÇD'nin incelenmesinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu, ülkemiz çocukları tarafından oldukça sevilen ve çeşitli kurum ve kuruluşların yaptığı çalışmalarda tercih listelerinde ilk sıralarda yer alan TÇD'nin Temmuz 2020 ve Ağustos 2021 tarihleri arasındaki 12 sayısı oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem incelenecek materyalde önceden araştırmacı tarafından belirlenmiş ölçütlerin veya ölçütler listesinin kullanıldığı, araştırmacının belirlediği ölçüt durumlarını karşılayan durumların tamamının incelenmesi olarak ifade edilebilir (Marshall & Rossman, 2014'ten akt. Baltacı, 2018). Türkiye'de yayımlanan çocuk dergileri arasından okul çağı çocuklarına hitap eden dergiler içinde en çok satın alınan çocuk dergilerinin arasında yer alması sebebiyle dergi, çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt olarak ele alınmıştır.

3. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Bu araştırmada verilerin toplanması ve analizi Karasar (2016)'ın belirttiği aşamalar dahilinde gerçekleştirilmiştir. Karasar (2016)'ın doküman incelemesi için belirttiği aşamalar ise şu şekildedir:

•1. Aşama Kaynaklara Ulaşma: Doküman incelemenin ilk aşaması olan bu aşamada araştırmacı tarafından belirlenen TÇD'nin incelenecek sayıları EBA'dan temin edilmeye çalışılmıştır. Ancak kullanılacak dergi sayılarına ait indirme linkinin paylaşılmadığı görülmüştür. Bu nedenle Temmuz 2020 ile Ağustos 2021 tarihleri arasındaki 12 sayı bedelleri karşılığında satın alma yoluyla elde edilmiştir.

•2. Aşama Okuma: Verilerin analizinden önce uzman görüşü alınarak 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 6 ünite, 148 kazanım, 23 beceri ve 10 değeri içeren formlar (Bkz., Ek-1, Ek-2 ve Ek-3) hazırlanmıştır. Daha sonra 12 derginin tamamı incelemeye konu olan Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 6 ünite, 148 kazanım, 23 beceri ve 10 değer doğrultusunda birer birer incelenmiş ve olası hataların önüne geçilmesi için bu aşama son derginin elde edildiği tarih olan Temmuz 2021 tarihinden itibaren belirli aralıklarla üç kez tekrar edilmiştir. Dergiler incelenirken birden fazla konuda metin ve resim bulunduran sayfaların içeriğini oluşturan metinler ve resimler önce tek tek incelenip not alınmış sonrasında da alınan notlar birleştirilmiştir.

•3. Aşama Not Alma: Okuma aşaması ile birlikte yürütülen bu aşamada ünite, kazanım, beceri ve değer tespitleri hem incelenen dergiler üzerine kodlanmış hem de araştırmacı tarafından geliştirilen "Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu",

“Becerilere Ait Kontrol Formu” ve “Değerlere Ait Kontrol Formu” ’na işaretlemeler yapılmıştır. Dergi sayfalarında keşfedilen her ilişkilendirme için formlara bir işaretleme yapılmıştır. Tüm dergideki ilişkilendirmeler bu şekilde işaretlendikten sonra uygun bölümlerdeki ilişkilendirmeler toplanmıştır. Örnek olması için incelenen ilk derginin formları ekler kısmında verilmiştir (Bkz., Ek-4). Araştırmada verilerin daha iyi anlamlandırılması ve olası hataların önüne geçilmesi amacıyla TÇD’nden elde edilen veriler belirli zaman aralıkları ile kontrol edilerek dergi gerekli görülen yerlerde tekrar incelenmiştir. Dergiler ilk olarak Temmuz 2021- Eylül 2021 tarihleri arasında, ikinci olarak Ekim 2021- Aralık 2021 tarihleri arasında incelenmiştir. Dergilerden elde edilen veriler araştırmaya yerleştirilmeden önce Ocak 2022 tarihinde tekrardan incelenmiştir. İlk incelemede ilişkilendirilen kazanım, beceri ve değerlerin neredeyse tamamının ikinci incelemede de ilişkilendirilmiş olduğu tespit edilmiştir. Üçüncü incelemede ilişkilendirilecek yeni kazanım, beceri ve değer bulunamamıştır.

•4. Aşama Değerlendirme: Son aşama olan değerlendirme aşamasında ise incelenen dergilerin ünite, kazanım, beceri ve değerlere yönelik doldurulan formlarından frekans hesaplamaları yapıldıktan sonra elde edilen bulgular tablolar, grafikler, açıklamalar ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Araştırmada verilerin analizinde materyalin temel tutarlılıklarını ve anlamlarını saptamaya yönelik, nitel veriyi anlamlandırma çabası olarak da ifade edilen içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. (Patton, 2014’ten akt. Balcı, 2017). İçerik analizinde dokümanların yalnızca açık içeriği değil anlam ve ana fikri gibi açık şekilde verilmeyen içerikleri de analiz edilir (Mayring, 2000’den akt. Özaydın, 2020). İçerik analizi yönteminin hedefi toplanan verileri açıklamayı kolaylaştıracak kavramlara ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu doğrultuda incelemeler 2018 yılında güncellenen Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 6 ünite, 148 kazanım, 23 beceri ve 10 değer kapsamında gerçekleştirilmiştir. Her biri için kodlar oluşturulmuştur. Veriler dergilerdeki metinler ve görseller bağlamında kodlanmıştır. Dergiler incelenirken hem metin hem de görseller incelenerek doğrudan ve dolaylı olarak vurgulanmaya çalışılan kodlar metinde ve görselde bulunduğu bölümün sayfa numarasıyla, ilişkilendirme yapılan kısmın (kazanım, beceri, değer) başlığı altına araştırmacı tarafından not edilmiştir. Dergi sayfalarında bulunan tüm metinler ve metinlerle ilişkili görseller; kazanımlar, beceriler ve değerler açısından ilişkilendirmeler yapabilmek için tek tek incelenmiştir. İncelemeler sonucunda tespit edilen kodlar hazırlanan formlar yardımıyla kayıt altına alınmıştır. 2018

yılında güncellenen Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 6 ünite, 148 kazanım, 23 beceri ve 10 değer için gerçekleştirilen analizler sonucunda dergilerde ilişkilendirme yapılan ünitelerin, kazanımların, becerilerin ve değerlerin frekansları belirlenmeye çalışılmıştır. Bulgular kısmında hazırlanan tablolar dergilere ait fotoğraflar yardımıyla doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Doğrudan alıntılar; derginin adı, yayın yılı, sayı numarası, sayfa numarası yazılarak gösterilmiştir. Örneğin “(TÇD, 2020, 120-2)” şeklinde gösterilen alıntı TÇD’nin 2020 yılında yayımlanan 120 numaralı sayısının 2. sayfasını ifade etmektedir.

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik kavramları yerine inandırıcılık ve aktarılabirlik kavramlarının da kullanılması mümkündür. İnandırıcılığı sağlamak için uzman görüşünden, aktarılabirliği sağlamak için de ayrıntılı betimleme yönteminden faydalanılması önerilmektedir. Ayrıntılı betimleme ile nitel araştırmalarda elde edilen veriler belirlenen kavram ve temalara göre şekillendirilerek okuyuculara en doğru şekilde ve verinin özü bozulmadan aktarılmaktadır. Verilerin araştırmayı okuyanlara doğru şekilde aktarılabirliğini sağlamak için doğrudan alıntılar kullanılarak ayrıntılı betimleme yapılması hedeflenmiştir. (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmada geçerliği sağlamak için veri kaynaklarının doğrudan aktarımı sağlanmalıdır (Creswell, 2003’ten akt. Yıldız ve Karaca, 2020). Araştırmada bulgular tablo ve grafikler biçiminde verilmiş ve dergi sayılarından doğrudan görsel alıntılar yapılmıştır. Aynı zamanda verilerin toplanması ve analiz süreçlerine geniş zaman ayrılmış ve detaylı sonuçlara ulaşmaya çalışılmıştır.

Araştırmada inandırıcılığı sağlamak için çeşitleme yöntemlerinden araştırmacı çeşitlemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri analizi bölümünde Sınıf Eğitimi alanında yüksek lisans eğitimine devam eden ve nitel araştırmalar konusunda deneyimli olan ikinci araştırmacı çalışmaya destek olmuştur. İki araştırmacı tarafından analiz edilen dergilerden elde edilen bulgular için uzman görüşü alınmıştır. Uzman tarafından araştırmacıların topladığı verilerin benzer aşamalarla toplanıp toplanmadığı, veri kodlama ve temalaştırma konularındaki tutarlılıklar ve elde edilen sonuçların uyumu kontrol edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmacıların oluşturduğu kodlar arasındaki uyum $[Görüş\ birliği / (Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı) \times 100]$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles & Huberman, 1994). Formül uygulandığında araştırmacılar arasındaki uyum 0.94 olarak hesaplanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde TÇD'nin 12 tane sayısının Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan üniteler, kazanımlar, beceriler ve değerler açısından incelenmesi sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Dergiler ilişkilendirilirken dergi içerisinde bulunan tüm metinler, görseller, posterler ve çocukların paylaşılması için gönderdikleri çalışmalar dikkate alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular dergiden doğrudan alınan görseller, tablolar ve grafikler halinde sunulmuştur.

Dergilerin üniteler, kazanımlar, beceriler ve değerler açısından detaylı analizi aşağıdaki gibidir.

1. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ ÜNİTELERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU

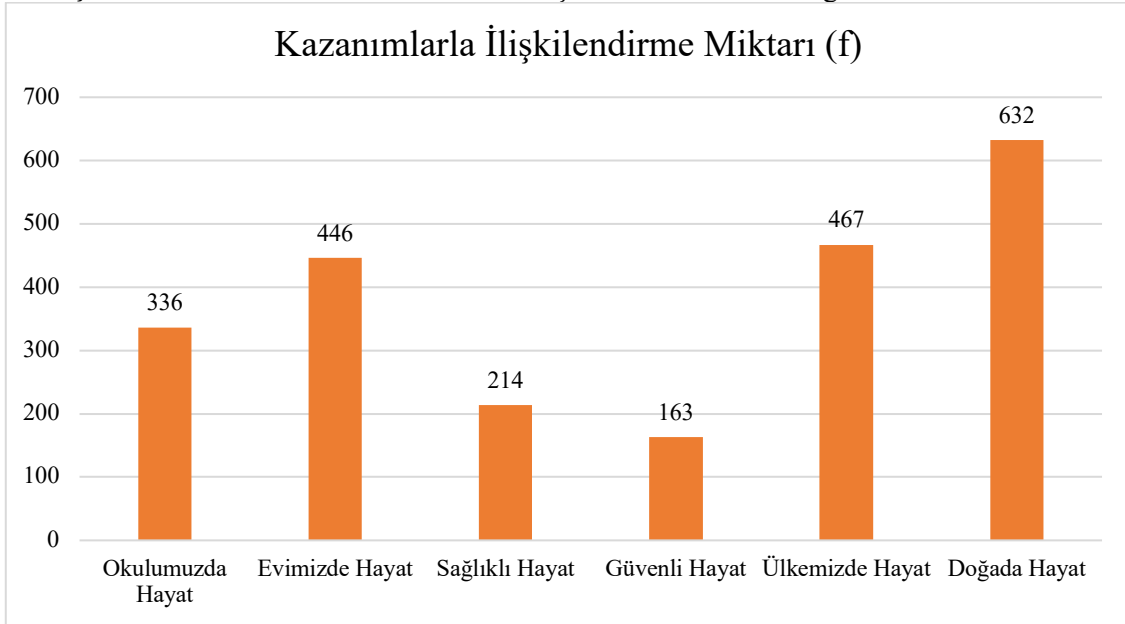
Bu bölümde TÇD'nin incelenen 12 sayısının her birinde Hayat Bilgisi dersi öğretim programındaki ünitelerin kaç kez ilişkilendirildiği gösterilmiştir. Ünitelere ait kazanımların birden çok kez ilişkilendirmesi yapılabildiği için ünitelerin içerisinde bulunan kazanım sayısından fazla sayıda ilişkilendirme bulunduğu olmuştur. 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programı ünitelerinde yer alan kazanım ilişkilendirmelerinin dergilerdeki dağılımlarına ilişkin bilgiler Tablo 5 ve Şekil 4'te verilmiştir.

Tablo 5. Ünitelerde Yer Alan Kazanım İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

Üniteler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	13	27	31	28	29	34	28	38	21	27	31	29	336
Eyimizde Hayat	26	23	27	31	18	40	46	53	17	31	64	70	446
Sağlıklı Hayat	16	14	17	19	16	14	15	15	22	17	18	31	214

Tablo 5. (Devam) Ünitelerde Yer Alan Kazanım İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

Üniteler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Güvenli Hayat	10	11	11	22	13	13	15	9	9	12	15	23	163
Ülkemizde Hayat	28	18	38	28	28	25	32	54	73	51	40	52	467
Doğada Hayat	62	43	61	50	59	35	58	40	41	61	43	79	632
Toplam	155	136	185	178	163	161	194	209	183	199	211	284	2258

Şekil 4. Ünitelerde Yer Alan Kazanım İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları

Tablo 5 ve Şekil 4'te görüldüğü gibi Okulumuzda Hayat, Evimizde Hayat, Sağlıklı Hayat, Güvenli Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat ünitelerine ait kazanımlara tüm dergi sayılarında rastlanmıştır. Tüm dergi sayılarına bakıldığında en fazla ilişkilendirilen ünitenin 632 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az ilişkilendirilen ünitenin ise 163 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirilen üniteden en aza doğru; Doğada Hayat (f=632), Ülkemizde Hayat (f=467),

Evimizde Hayat (f=446), Okulumuzda Hayat (f=336), Sağlıklı Hayat (f=214) ve Güvenli Hayat (f=163) şeklinde sıralanmaktadır. Analizi yapılan tüm dergilerde ilişkilendirilen toplam kazanım sayısının 2258 olduğu görülmektedir. Dergi sayılarının ünitelerle ilişkilendirilmesine bakıldığında en fazla ilişkilendirme 284 ilişkilendirme ile 130. sayı, en az ilişkilendirme ise 136 ilişkilendirme ile 120. sayı olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme bulunan dergiden en aza doğru; 130. Dergi (f=284), 129. Dergi (f=211), 126. Dergi (f=209), 128. Dergi (f=199), 125. Dergi (f=194), 121. Dergi (f=185), 127. Dergi (f=183), 122. Dergi (f=178), 123. Dergi (f=163), 124. Dergi (f=161), 119. Dergi (f=155) ve 120. Dergi (f=136) şeklinde sıralanmaktadır.

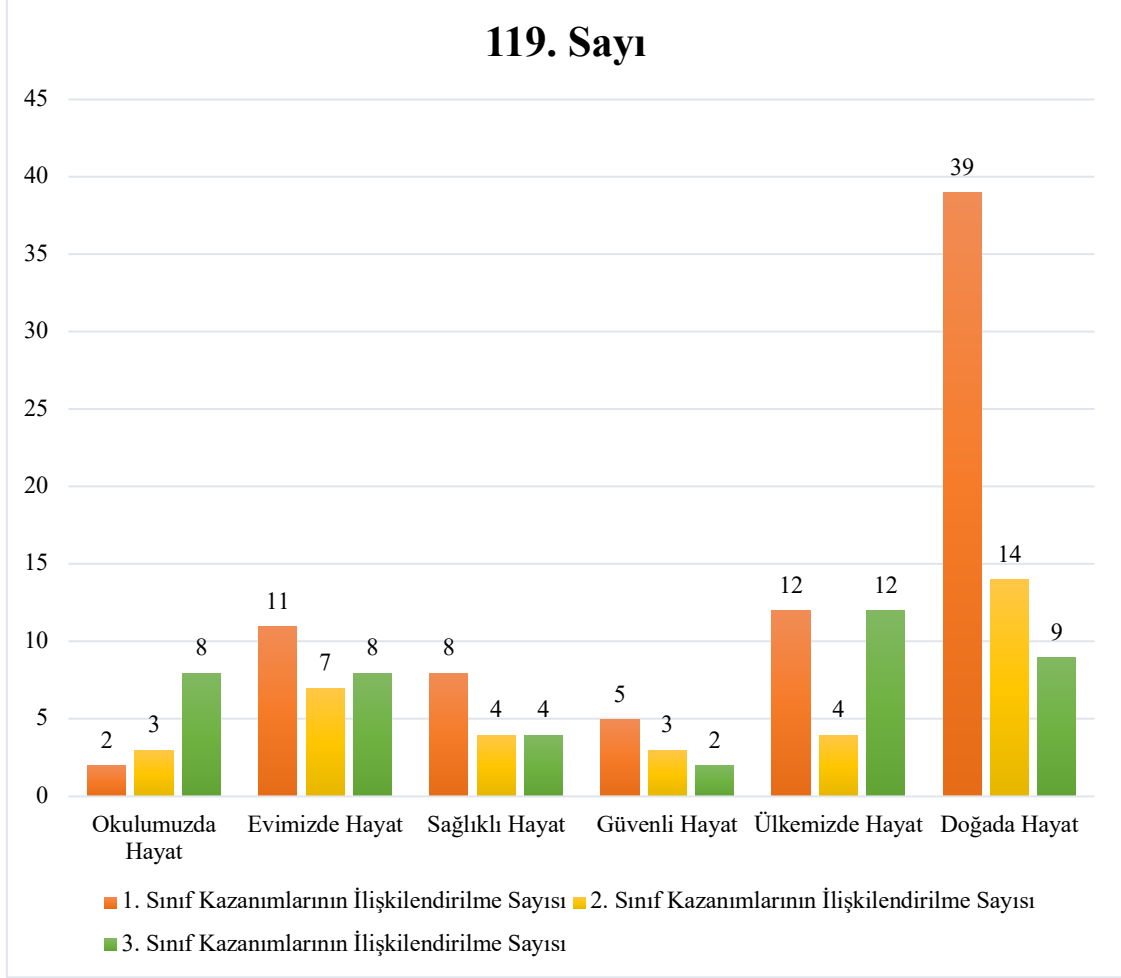
2. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ KAZANIMLARIN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU

Bu bölümde her bir dergide ne kadar kazanım ilişkilendirmesi bulunduğu ve bulunan ilişkilendirmelerin hangi sınıf düzeyine ait kazanımlardan olduğuna ait bilgiler yer verilmiştir. Dergilerde hangi kazanımların kaçar kez ilişkilendirildiğine ait detaylı bilgiler üniteler ve kazanımlara ait kontrol formlarında (Bkz., Ek-4) verilmiştir. Kazanım ilişkilendirmeleri için eklenen doğrudan alıntılarda ilişkilendirme yapılan tüm kazanımlar değil en belirgin kazanım ilişkilendirmeleri verilmiştir. 119. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 6 ve Şekil 5’te verilmiştir.

Tablo 6. 119. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 119. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	2	13
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	8	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	11	26
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3. Sınıf Kazanımları	8	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	16
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	10
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	2	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	12	28
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	12	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	39	62
	2. Sınıf Kazanımları	14	
	3. Sınıf Kazanımları	9	
Toplam		155	155

Şekil 5. 119. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 6 ve Şekil 5 incelendiğinde 119. sayının içerisinde en fazla ilişkilendirilen ünitenin 62 kazanım ile Doğada Hayat, en az ilişkilendirilen ünitenin 10 kazanım ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla kazanımla ilişkilendirilenden en aza doğru; Doğada Hayat (f=62), Ülkemizde Hayat (f=28), Evimizde Hayat (f=26), Sağlıklı Hayat (f=16), Okulumuzda Hayat (f=13) ve Güvenli Hayat (f=10) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki ilişkilendirilen kazanımlar toplandığında 119. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait 77, ikinci sınıf düzeyine ait 35 ve üçüncü sınıf düzeyine ait 43 tane olmak üzere toplam 155 ilişkilendirilen kazanım bulunmaktadır. 119. sayı içerisinde en fazla tekrarlayan kazanım 8 tekrar ile 1.6.1.'dir. Onu 6 tekrar ile 1.5.1. ve 1.6.4. kazanımları takip etmektedir. 119. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 6. 119. Sayı 1.6.4., 1.6.5. ve 3.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek grubundan birisiniz.

 Hepimiz için mükemmel bir haber! O hâlde biz neler yapalım?

 Hemen size, kendi başınıza uygulayıp çevrenizdekileri de uyararak yapabileceğiniz önemli adımları sıralayayım.

 Merakla bekliyoruz Misket.

 Tamam, bunları not alıp sürekli görebileceğiniz bir yere asın öyleyse.

*Çöplerinizi kâğıt, plastik, pil, cam ve evsel atık olarak ayrıştırın.

*Elektrik ve suyu, gereğinden fazla kullanmayın.

*Resim yaparken, defter kullanırken kâğıtları dikkatli kullanın, boşa harcamayın.

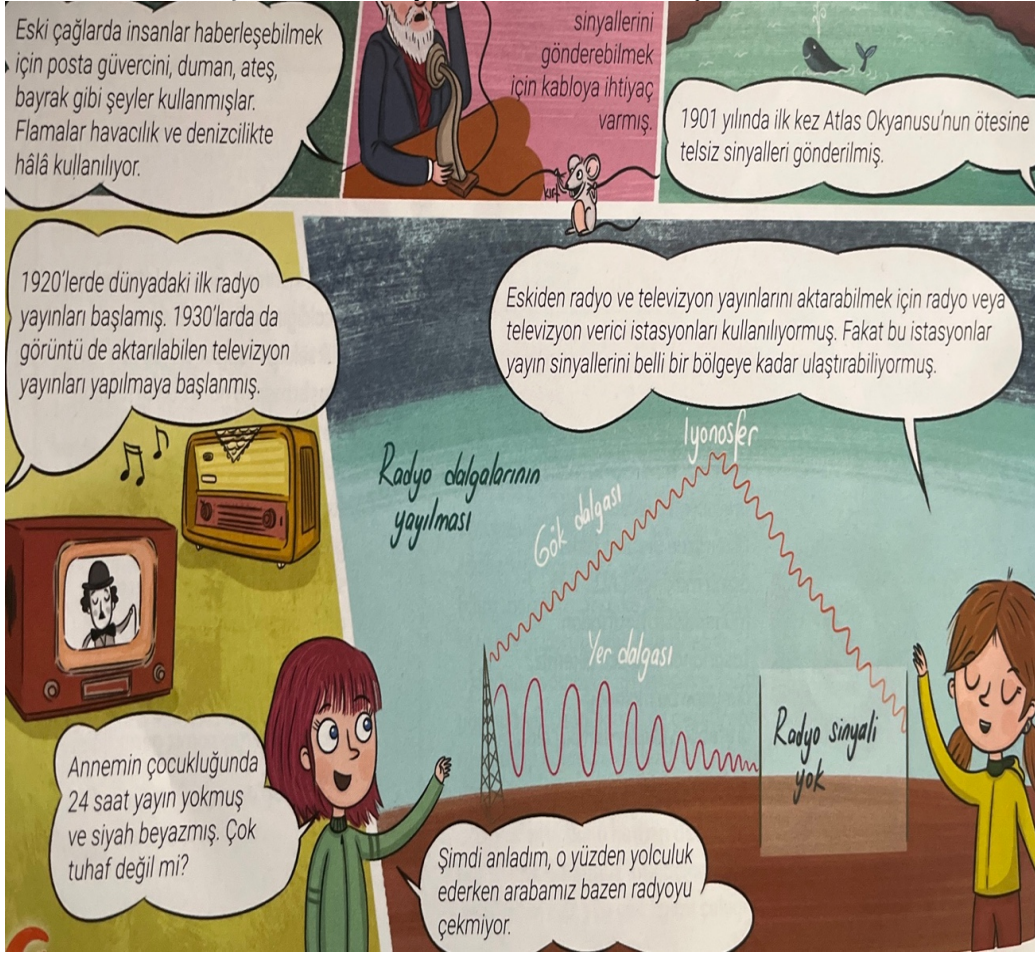
*Her doğum gününüz için bir ağaç dikin ve dünyamızın yeşil örtüsüne katkıda bulunun.

 Bunları hiç unutmayacağız Misket. Çok teşekkür ederiz.

Kaynak: TÇD, 2020, 119-43.

Şekil 6'da Misket'in konuşmaları incelendiğinde çocuklara çevre konusunda dikkat edilmesi gerekenleri sıralayıp çevrelerindeki insanları da uyarmalarını söylediği için; "1.6.4. Doğayı ve çevreyi temiz tutma konusunda duyarlı olur", çöpleri kağıt, plastik, pil, cam ve evsel atık olarak ayrıştırılması gerektiğini söylediği için; "1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder" ve boşa kağıt harcanmaması gerektiğini, her doğum günümüzde bir ağaç dikip dünyamızın yeşil örtüsüne katkıda bulunabileceğimizi söylediği için; "3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır" kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

Şekil 7. 119. Sayı 3.2.1. Kazanımına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 119-4.

Şekil 7'de çocukların konuşmaları incelendiğinde eski çağlar ile yaşadıkları zamanı ve aile büyüklerinin çocuklukları ile kendi dönemlerini karşılaştırdıkları görülmektedir. Bu örneğin öğrencilere “3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır” kazanımının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

120. sayının içerisinde hangi ünitelerden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 7 ve Şekil 8'de verilmiştir.

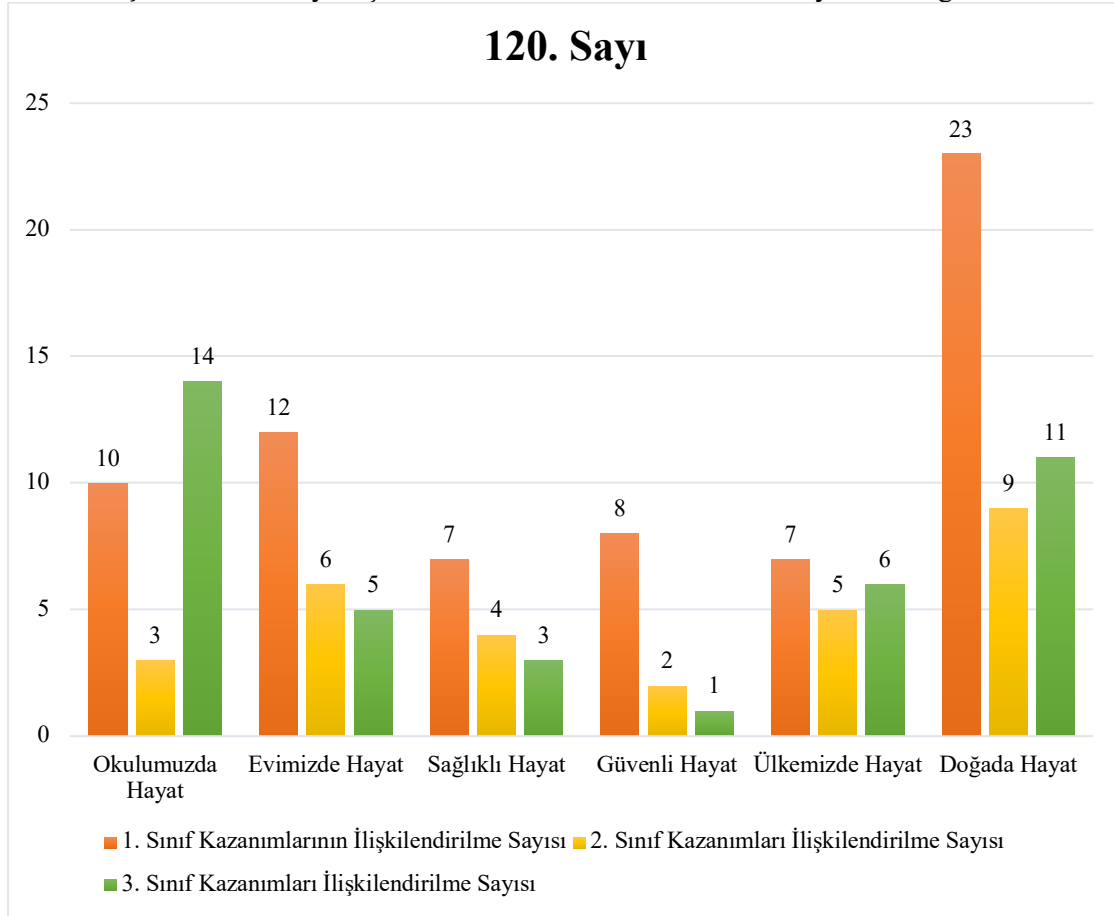
Tablo 7. 120. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 120. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	10	27
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	14	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	12	23
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3. Sınıf Kazanımları	5	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	14
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	3	

Tablo 7. (Devam)120. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 120. Sayı	Toplam
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	11
	2. Sınıf Kazanımları	2	
	3.Sınıf Kazanımları	1	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	18
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3.Sınıf Kazanımları	6	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	23	43
	2. Sınıf Kazanımları	9	
	3.Sınıf Kazanımları	11	
Toplam		136	136

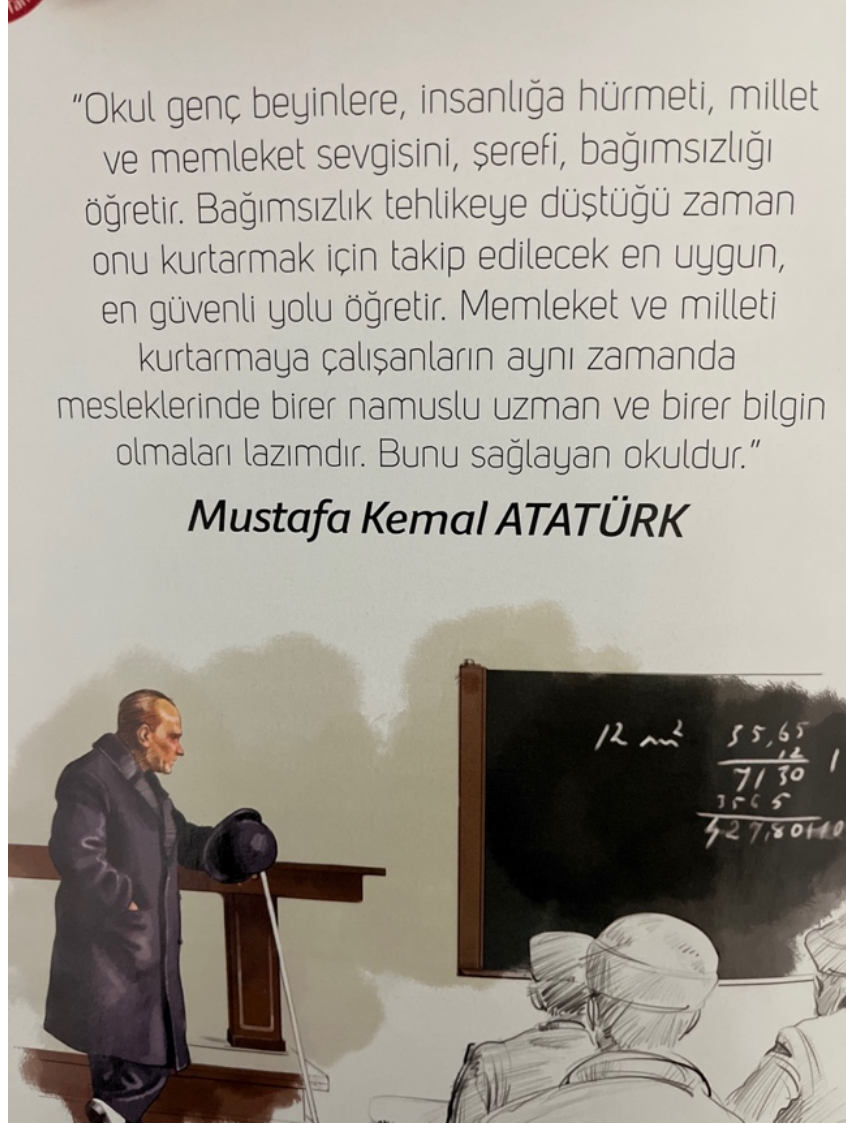
Şekil 8. 120. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 7 ve Şekil 8 incelendiğinde 120. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 43 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 11 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Doğada Hayat (f=43), Okulumuzda Hayat (f=27), Evimizde Hayat (f=23), Ülkemizde Hayat (f=18), Sağlıklı Hayat (f=14) ve Güvenli Hayat (f=11) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 120. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait

kazanımlardan 67, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 29 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 40 ilişkilendirme olmak üzere toplam 136 ilişkilendirme bulunmaktadır. 120. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 6 tekrar ile 3.1.1.'dir. 120. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 9. 120. Sayı 1.1. 16., 3.1.6. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-8.

Şekil 9 incelendiğinde Atamdan Hatıralar bölümünde verilen Mustafa Kemal Atatürk'e ait bu cümle ve altında yer alan görsel ile "1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir", "3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder" ve "3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar" kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

Şekil 10. 120. Sayı 1.2.2., 1.2.4. ve 2.4.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-4.

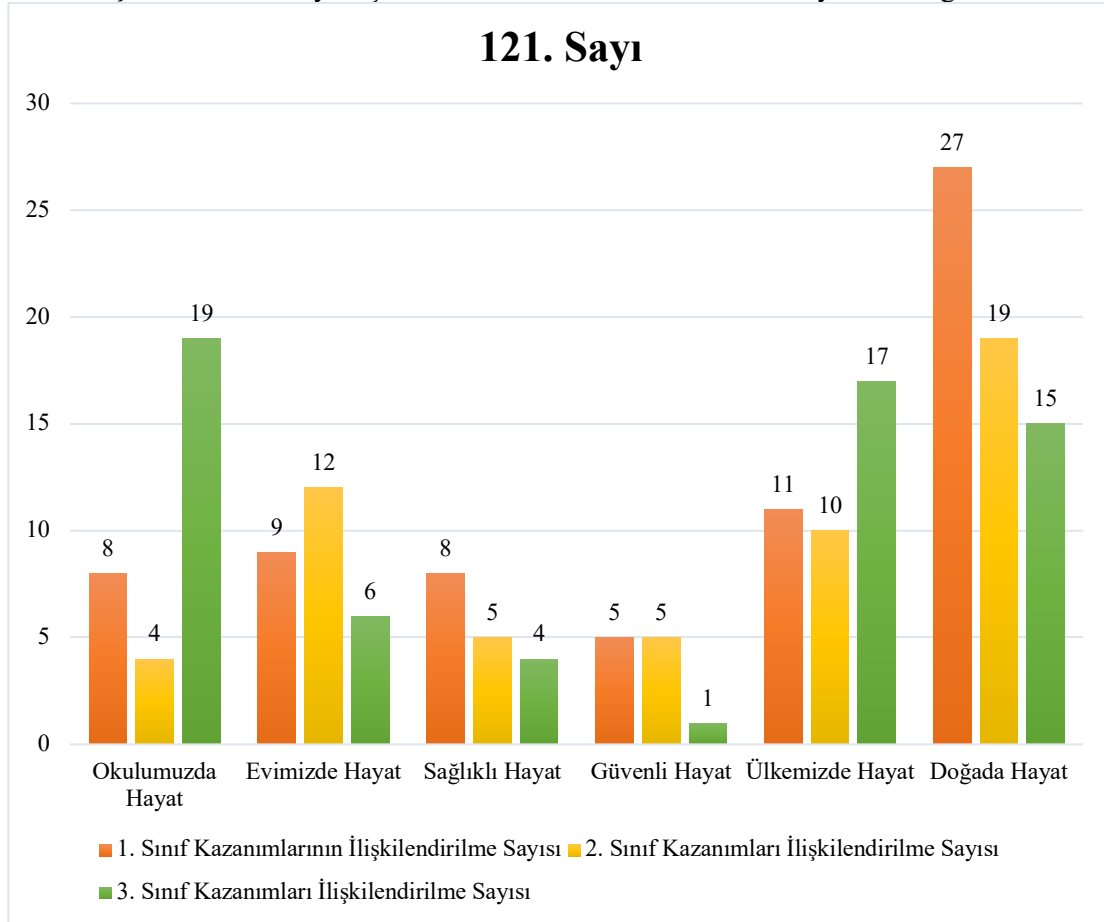
Şekil 10 incelendiğinde Aslı'nın ailesine günaydın diyerek mutfağa girmesi ve ailesinin de güler yüzlü şekilde ona cevap vermesi, annelerinin işe giderken evdekilerle vedalaşması "1.2.1. Aile bireylerini tanıtır" ve "1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir. Babalarının çocukları okula bıraktığı şekilde de yolculuk yaparken hepsinin emniyet kemerlerini takması "2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar" kazanımıyla ilişkilendirilebilir.

121. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 8 ve Şekil 11'de verilmiştir.

Tablo 8. 121. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 121. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	31
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3.Sınıf Kazanımları	19	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	9	27
	2. Sınıf Kazanımları	12	
	3.Sınıf Kazanımları	6	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	17
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3.Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	11
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3.Sınıf Kazanımları	1	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	11	38
	2. Sınıf Kazanımları	10	
	3.Sınıf Kazanımları	17	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	27	61
	2. Sınıf Kazanımları	19	
	3.Sınıf Kazanımları	15	
Toplam		185	185

Şekil 11. 121. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 8 ve Şekil 11 incelendiğinde 121. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 61 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım

ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 11 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Doğada Hayat (f=61), Ülkemizde Hayat (f=38), Okulumuzda Hayat (f=31), Evimizde Hayat (f=27), Sağlıklı Hayat (f=17) ve Güvenli Hayat (f=11) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 121. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 68, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 55 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 62 ilişkilendirme olmak üzere toplam 185 ilişkilendirme bulunmaktadır. 121. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 9 tekrar ile 3.1.10.'dur. 121. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

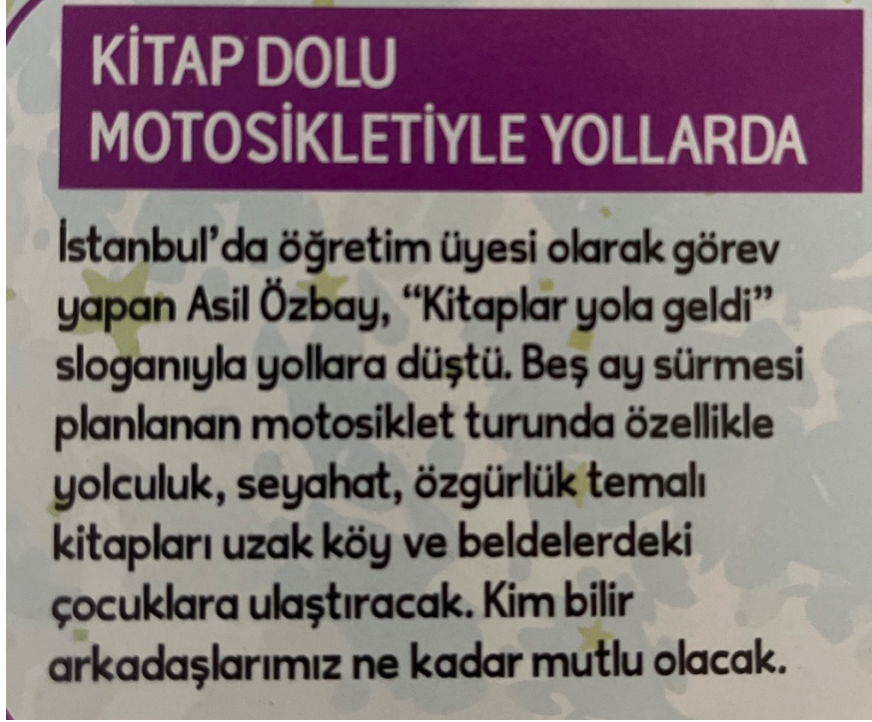
Şekil 12. 121. Sayı 1.5.6., 2.5.2., 2.5.4. ve 3.5.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 121-9.

Şekil 12' de TRT kanalında yayınlanan çizgi film kahramanlarının 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamaları "1.5.6. Milli gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur", "2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklal Marşı'nın vatanı ve milleti için önemini fark eder", "Milli gün ve bayramların önemini kavrar" ve "Ülkemizin yönetim şeklini açıklar" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 13. 121. Sayı 3.1.7., 2.2.7., 2.4.1. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 121-2.

Şekil 13'te yer alan kısa metin "3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur", "2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur", "2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır" ve "3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 14. 121. Sayı 3.1.1., 3.1.10., 1.5.1. ve 3.5.4. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 121-3.

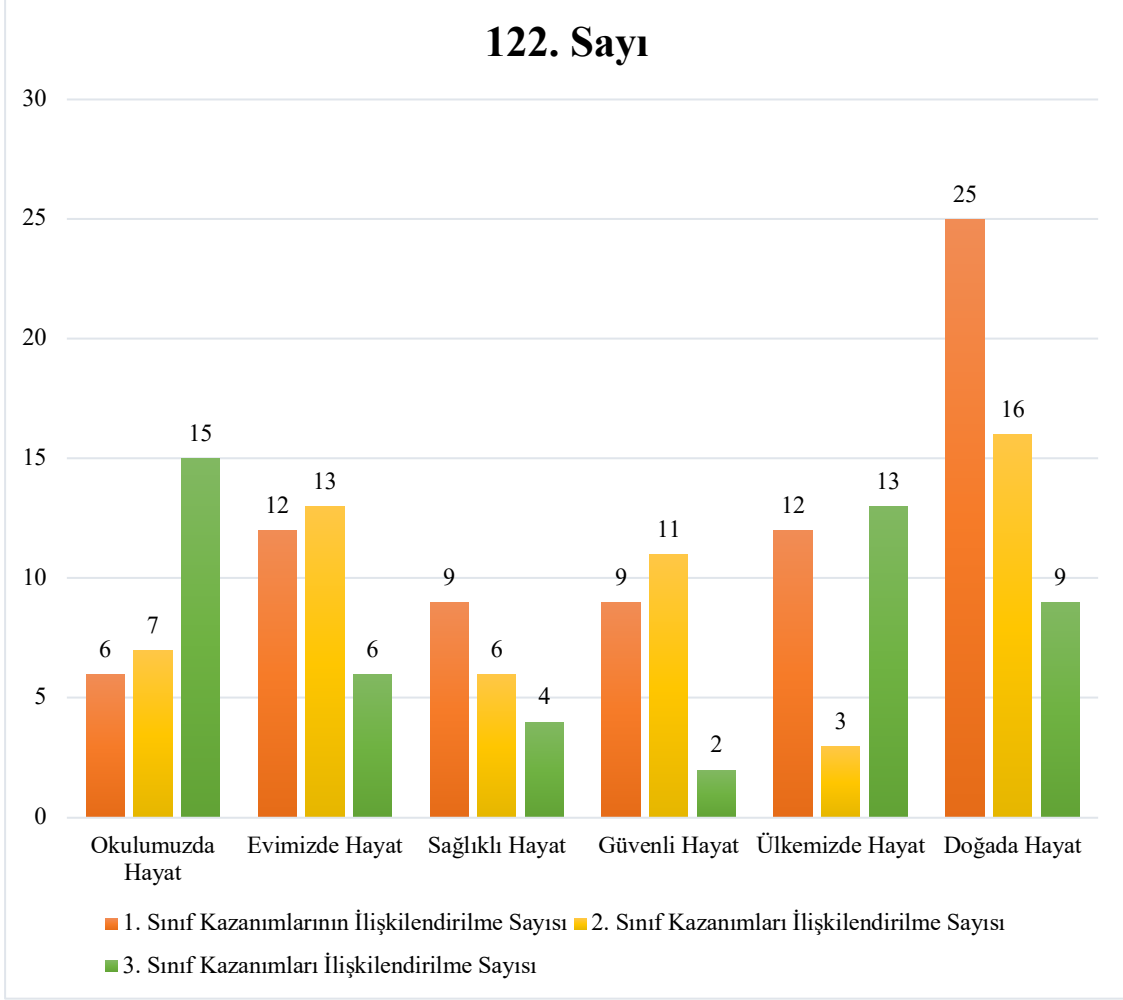
Şekil 14’te yer alan metinde Asya Sazlı’nın gelecek için hedeflediklerinden bahsediliyor. Resim sergilerine katılacak resimler çizdiği için “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder”; sanat evi açmak istediği için “3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır”; ülkesini yurt dışında temsil etmek istediği için “3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar” ve “1.5.1. Yaşadığı yeri bilir” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

122. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 9 ve Şekil 15’te verilmiştir.

Tablo 9. 122. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 122. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	6	28
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3.Sınıf Kazanımları	15	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	12	31
	2. Sınıf Kazanımları	13	
	3.Sınıf Kazanımları	6	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	9	19
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3.Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	9	22
	2. Sınıf Kazanımları	11	
	3.Sınıf Kazanımları	2	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	12	28
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3.Sınıf Kazanımları	13	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	25	50
	2. Sınıf Kazanımları	16	
	3.Sınıf Kazanımları	9	
Toplam		178	178

Şekil 15. 122. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 9 ve Şekil 15 incelendiğinde 122. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 50 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 19 ilişkilendirme ile Sağlıklı Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Doğada Hayat (f=50), Evimizde Hayat (f=31), Ülkemizde Hayat (f=28), Okulumuzda Hayat (f=28), Güvenli Hayat (f=22) ve Sağlıklı Hayat (f=19) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 122. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 73, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 56 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 49 ilişkilendirme olmak üzere toplam 178 ilişkilendirme bulunmaktadır. 122. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 8 tekrar ile 3.1.1.'dir. 122. sayı da bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 16. 122. Sayı 1.4.1., 1.6.7., 1.6.8. ve 2.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek

DENEYEBİLİRİM

Tüm deneyleri bir büyüğün gözetiminde yapmayı unutma!

KAVANOZDA YAĞMUR YAĞDIRMA

Malzemeler

- Sıcak su.
- Sofra tuzu.
- 1 tane çay kaşığı.
- 1 tane yemek kaşığı.
- 1 kâse buz.
- 1 tane kavanoz.

DENEY BAŞLIYOR

1.ADIM

Buharı tütecek kadar sıcak içme suyunu temiz bir kavanoza koy. Bu işlemi yaparken bir yetişkinden mutlaka yardım iste. Kavanozu yarısına kadar doldurman yeterli.

2.ADIM

Bir çay kaşığı sofr tuzunu sıcak suya ekle ve yemek kaşığı yardımıyla karıştır. Tuzun, suyun içinde çözünmesini gözlemlle.

3.ADIM

Bir kâse buz zaman kaybetmeden, buharı hâlâ tütmekte olan kavanozun üstüne yerleştir. Kâsenin tabanı düz olmalı ki kavanozun ağzını tamamen kapatsın.

4.ADIM

Kısa bir süre sonra kâsenin tabanından kavanozun içine yağmur yağdığını göreceksin. Sence vağan yağmur da kavanozun içindeki su gibi tuzlu mu? Kâsenin tabanından damlayan yağmur damlalarından birinin tadına bakmaya ne derstin?

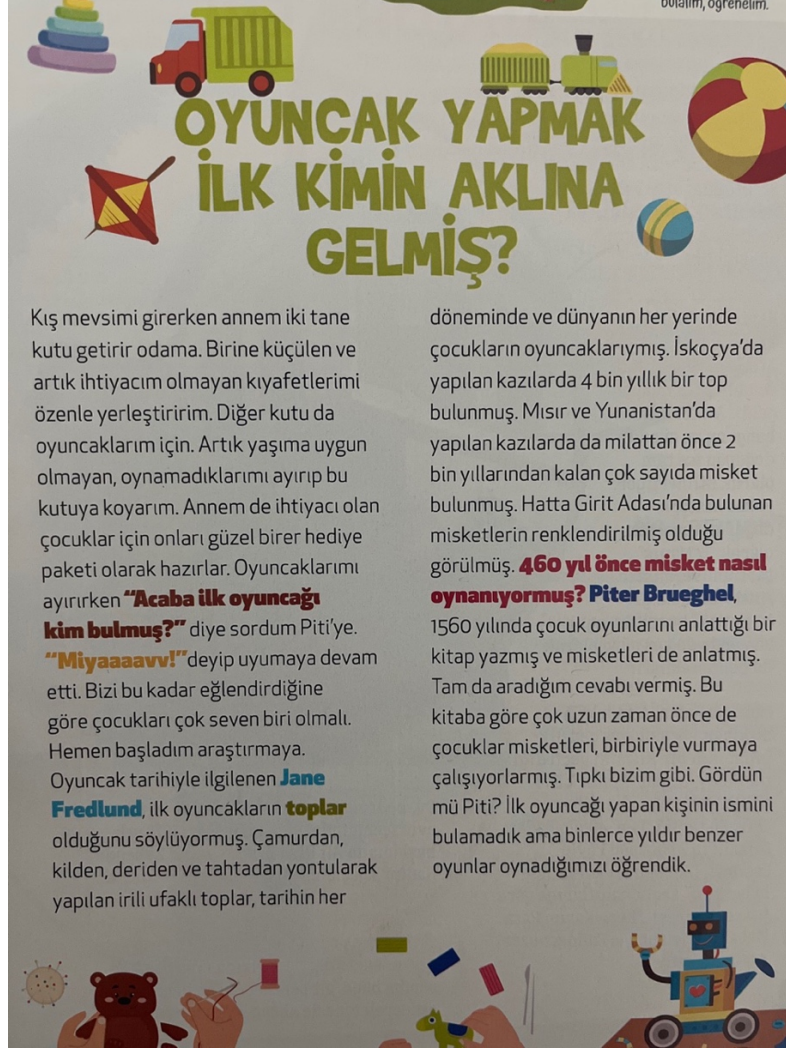
Ne Gördüm?

Sonbaharın gelmesiyle birlikte yağmurlar da başladı. Denizlerden, göllerden, akarsulardan ve hatta pis su birikintilerinden bile buharlaşan su buharı atmosferde yükselir. Vulkanlarda bir yerlerde soğuk hava ile karşılaşır, tıpkı buz dolu kâsenin tabanı gibi. Soğuk hava ile karşılaşan sıcak su buharı yoğunlaşır ve yağmur damlaları oluşur. Denevde tadına baktığın yağmur damlaları tuzlu değildi, öyle değil mi? Bu denevde yağmurun Dünya yüzeyinden buharlaşan suları arındırma, temizleme sürecine de şahit olmuş oldun. Kavanozdaki su oldukça tuzluken, kâse tabanında oluşan damlacıklar tuzlu değildi.

Kaynak: TÇD, 2020, 122-14.

Şekil 16’da kavanozda yağmur yağdırma deneyinin aşamaları ve sonucunda ne gözlemlendiği paylaşılmıştır. Sayfanın üst kısmında uyarı olarak deneylerin bir büyüğün gözetiminde yapılması yazıldığı için “1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar”; sonbahar mevsiminde yağmurların başladığı ifade edildiği için “1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır” ve “1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar”; yağmur damlarının nasıl oluştuğu anlatıldığı için “2.6.5. Doğa olaylarını tanır” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 17. 122. Sayı 2.2.7., 1.4.6., 2.4.6., 2.4.7., 1.6.1. ve 1.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-27.

Şekil 17 incelendiğinde annenin ihtiyaç sahibi çocuklar için paket hazırlaması “2.2.7. Yakın çevresinde yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur”; karakterin araştırma yapmaya başlaması “1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır”; eski zamanlardan beridir çocukların misket oyunu oynamaları “2.4.6. ve 3.4.7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır” ve kedisinden bahsetmesi “1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler” ve “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

123. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 10 ve Şekil 18’de verilmiştir.

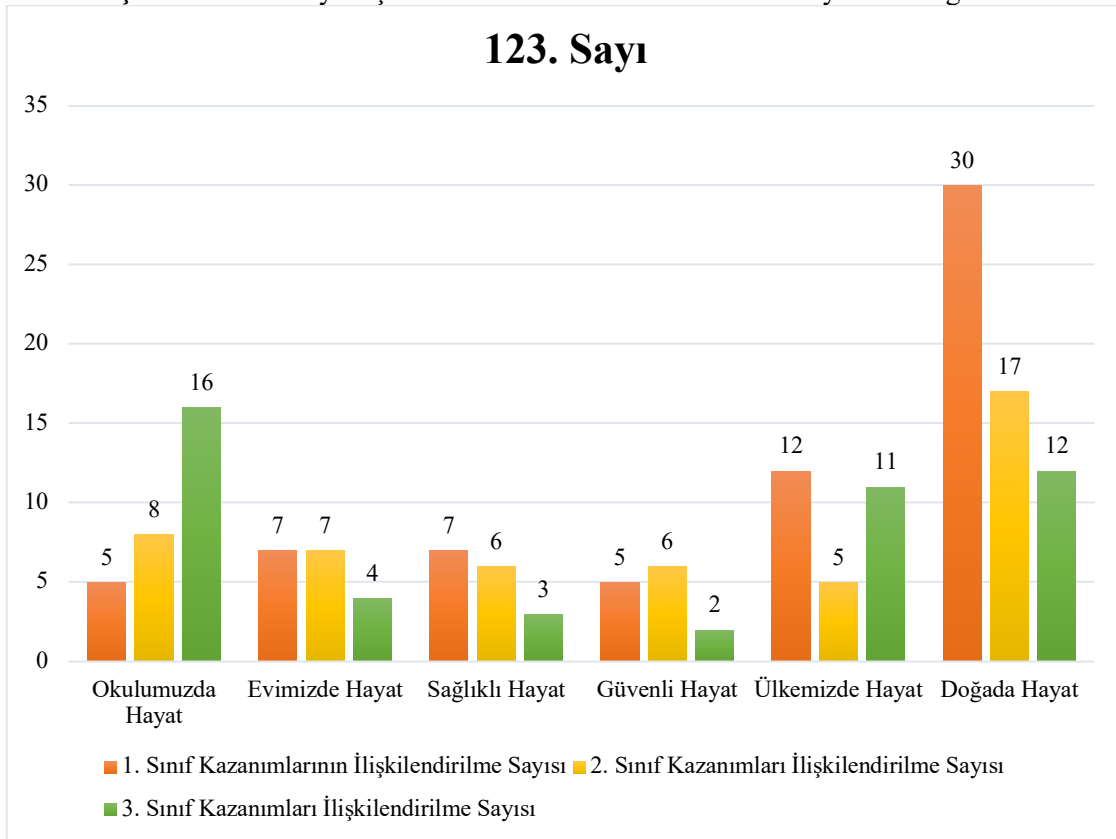
Tablo 10. 123. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 123. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	29
	2. Sınıf Kazanımları	8	
	3. Sınıf Kazanımları	16	

Tablo 10. (Devam)123. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 123. Sayı	Toplam
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	18
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3.Sınıf Kazanımları	4	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	16
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3.Sınıf Kazanımları	3	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	13
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3.Sınıf Kazanımları	2	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	12	28
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3.Sınıf Kazanımları	11	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	30	59
	2. Sınıf Kazanımları	17	
	3.Sınıf Kazanımları	12	
Toplam		168	168

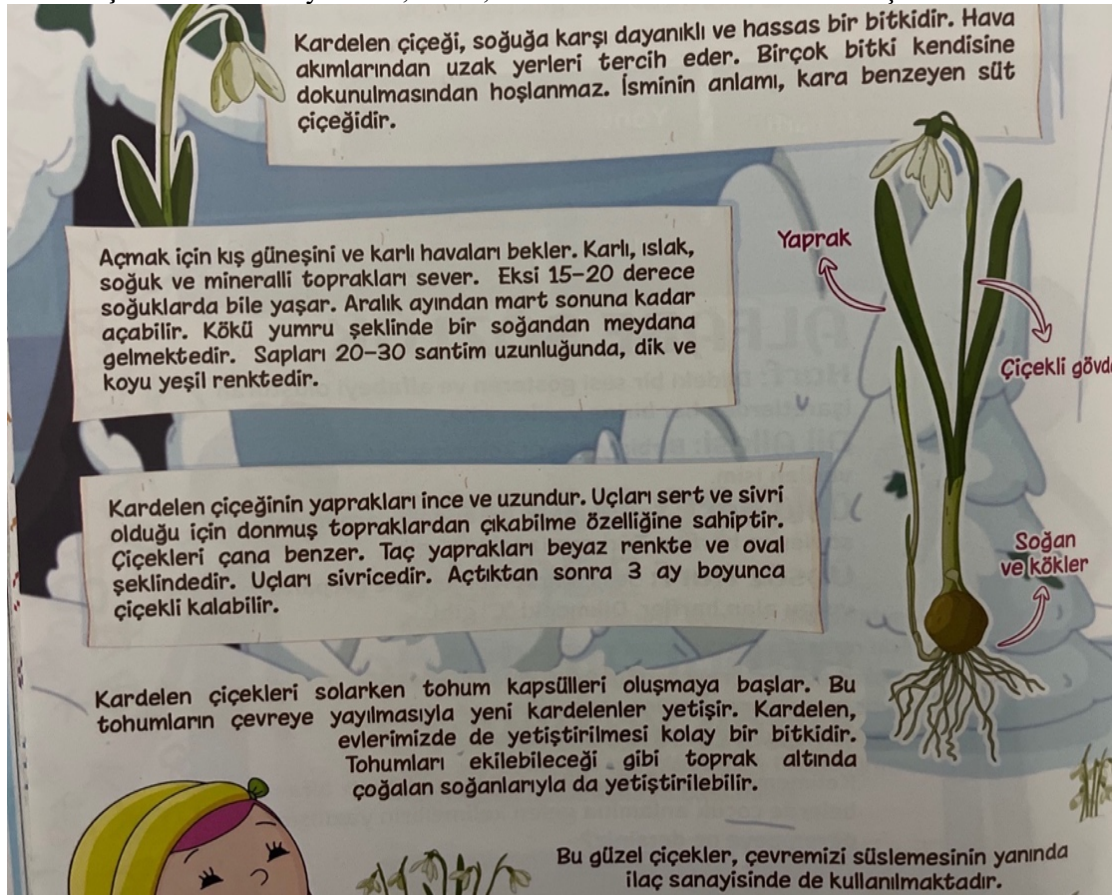
Şekil 18. 123. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 10 ve Şekil 18 incelendiğinde 123. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 59 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 13 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Doğada Hayat (f=59), Okulumuzda Hayat (f=29), Ülkemizde Hayat (f=28), Evimizde Hayat (f=18), Sağlıklı

Hayat (f=16) ve Güvenli Hayat (f=13) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 123. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 66, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 49 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 48 ilişkilendirme olmak üzere toplam 168 ilişkilendirme bulunmaktadır. 123. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 8 tekrar ile 1.6.8.'dir. 123. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

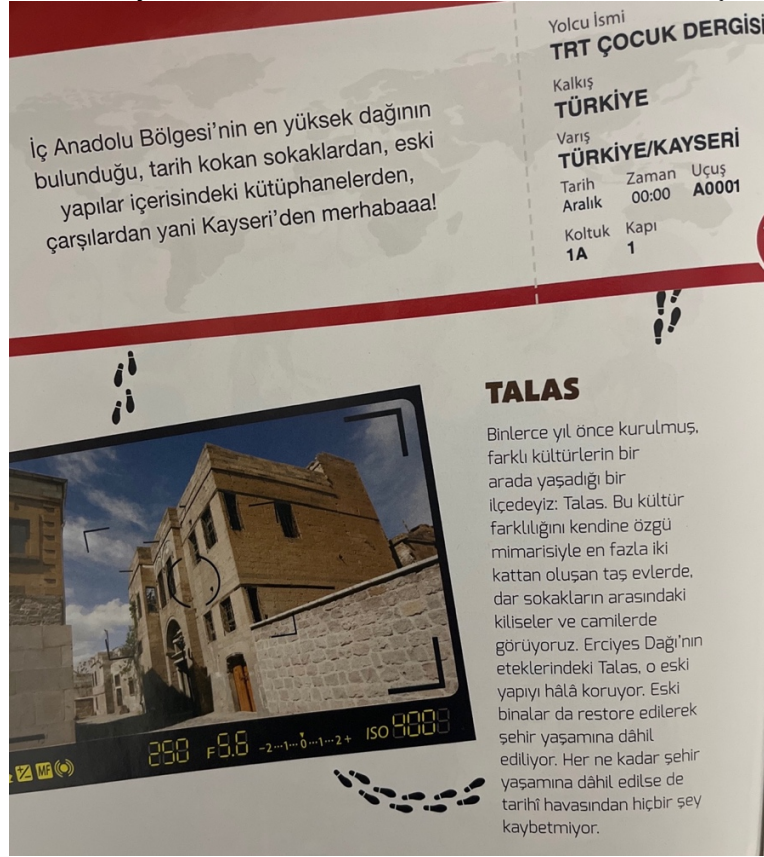
Şekil 19. 123. Sayı 1.6.2., 1.6.8., 2.6.2. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 123-20.

Şekil 19’da Kardelen çiçeğinin hangi koşullarda açtığı, hangi mevsimi sevdiği ve süslemecilik dışında ilaç sanayisinde de kullanıldığı belirtildiği için “1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler”, “1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar”, “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” ve “3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 20. 123. Sayı 2.4.1., 1.5.2., 1.5.4. ve 3.5.3. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 123-10.

Şekil 20’de Kayseri şehrine uçak bileti hazırlandığı için “2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır”, Talas ilçesinden farklı kültürlerin bir arada yaşadığı ilçe olarak bahsedip örnekler verildiği için “1.5.4. Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder”, bir şehri gezip o şehir hakkında bilgi verdiği için “1.5.2. Yakın çevresindeki tarihi, doğal ve turistik yerleri fark eder” ve “3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

124. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 11 ve Şekil 21’de verilmiştir.

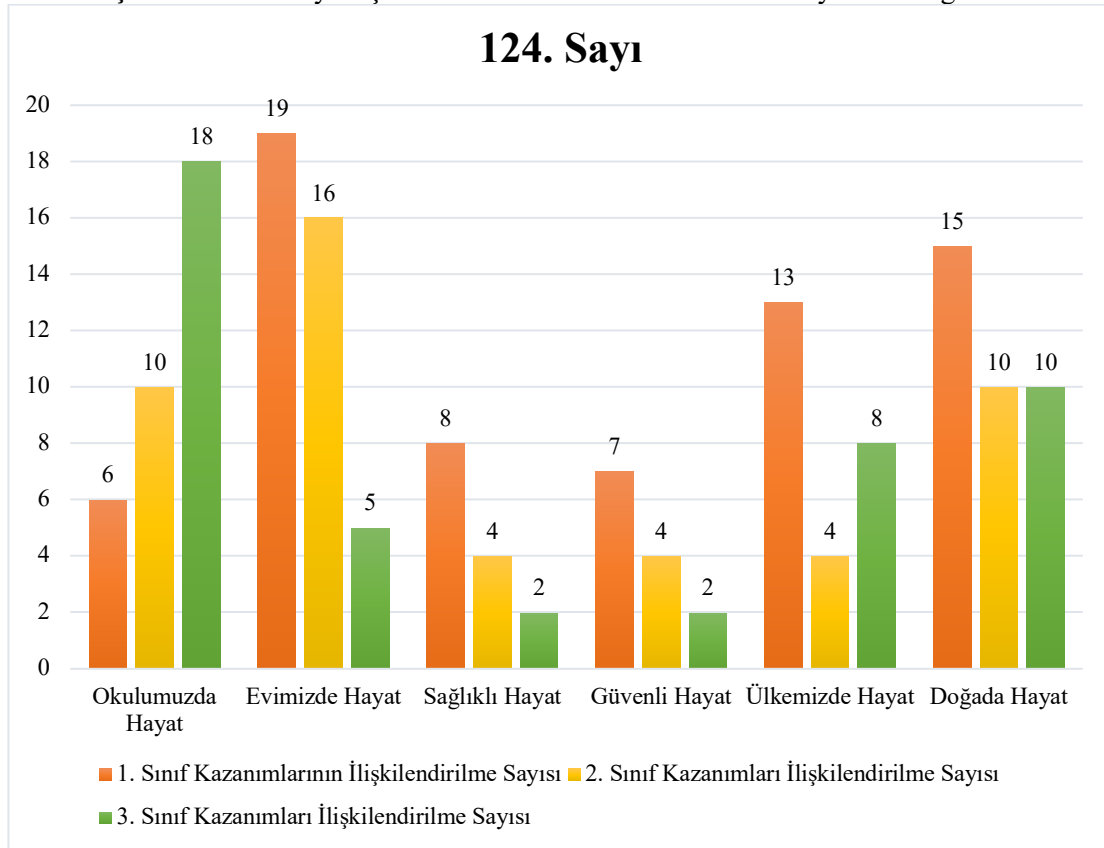
Tablo 11. 124. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 124. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	6	34
	2. Sınıf Kazanımları	10	
	3. Sınıf Kazanımları	18	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	19	40
	2. Sınıf Kazanımları	16	
	3. Sınıf Kazanımları	5	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	14
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	2	

Tablo 11. (Devam) 124. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 124. Sayı	Toplam
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	13
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	2	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	13	25
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	8	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	15	35
	2. Sınıf Kazanımları	10	
	3. Sınıf Kazanımları	10	
Toplam		161	161

Şekil 21. 124. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 11 ve Şekil 21 incelendiğinde 124. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 40 kazanım ile Evimizde Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 13 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Evimizde Hayat (f=40), Doğada Hayat (f=35), Okulumuzda Hayat (f=34), Ülkemizde Hayat (f=25), Sağlıklı Hayat (f=14) ve Güvenli Hayat (f=13) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 124. sayı içerisinde birinci sınıfa ait kazanımlardan 68, ikinci sınıfa ait kazanımlardan 48 ve üçüncü sınıfa ait kazanımlardan 28 kazanım ilişkilendirilmiştir.

ait kazanımlardan 45 ilişkilendirme olmak üzere toplam 161 ilişkilendirme bulunmaktadır. 124. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 11 tekrar ile 3.1.1.'dir. 124. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 22. 124. Sayı 1.6.1., 1.6.2., 1.6.3., 2.6.1., 2.6.2. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 124-24.

Şekil 22’de TRT Çocuk kanalında yer alan çizgi film kahramanlarının yeni yıl hedeflerinin yer aldığı metinler görülmektedir. Metinlerin içerikleri “1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler”, “1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler”, “1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir”, “2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır”, “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” ve “3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 23. 124. Sayı 1.4.6., 1.6.6. ve 3.1.10. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 124-7.

Şekil 23 incelendiğinde uzay bilimcilerden bahsedildiği için “3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır”, bilgisayar simülasyonu kullanılarak araştırma gerçekleştirildiği için “1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır”, Dünya ve Ay arasındaki mesafe değişiminden bahsedildiği için “1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 24. 124. Sayı 3.2.1., 2.4.1. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 124-13.

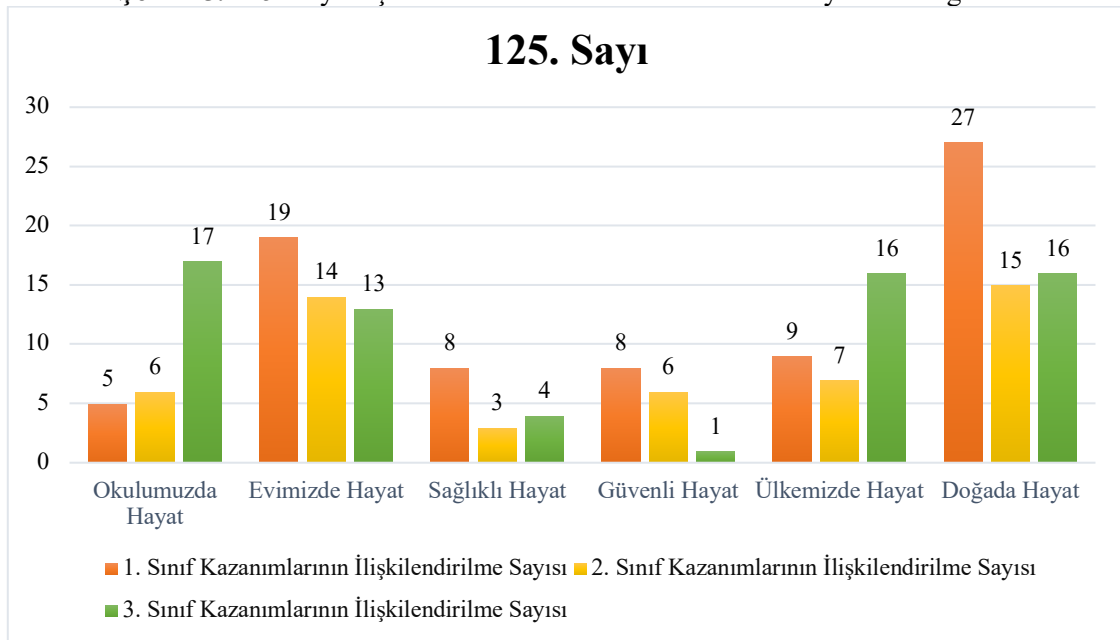
Şekil 24 “3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır”, “2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır” ve “3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

125. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 12 ve Şekil 25’te verilmiştir.

Tablo 12. 125. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

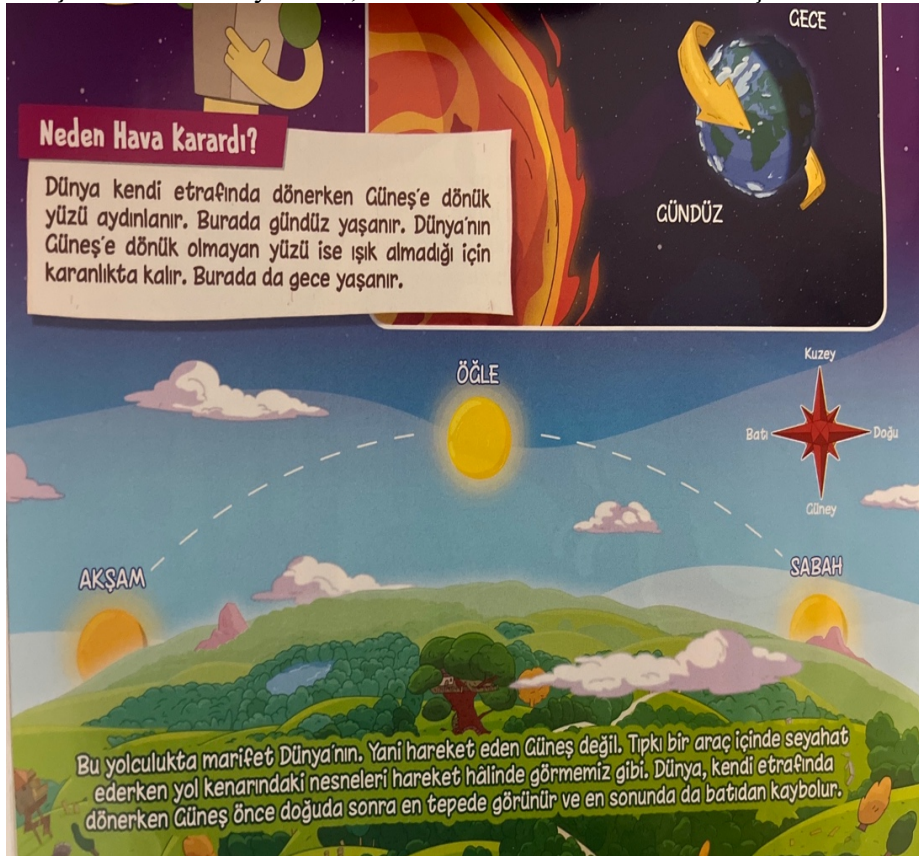
Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 125. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	28
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3. Sınıf Kazanımları	17	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	19	46
	2. Sınıf Kazanımları	14	
	3. Sınıf Kazanımları	13	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	15
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	15
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3. Sınıf Kazanımları	1	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	9	32
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3. Sınıf Kazanımları	16	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	27	58
	2. Sınıf Kazanımları	15	
	3. Sınıf Kazanımları	16	
Toplam		194	194

Şekil 25. 125. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 12 ve Şekil 25 incelendiğinde 125. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 58 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 15 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ve Sağlıklı Hayat üniteleri olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandırılan en az doğru; Doğada Hayat (f=58), Evimizde Hayat (f=46), Ülkemizde Hayat (f=32), Okulumuzda Hayat (f=28), Sağlıklı Hayat (f=15) ve Güvenli Hayat (f=15) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 125. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 76, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 51 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 67 ilişkilendirme olmak üzere toplam 194 ilişkilendirme bulunmaktadır. 125. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 8 tekrar ile 3.1.1. ve 2.6.2.'dir. 125. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

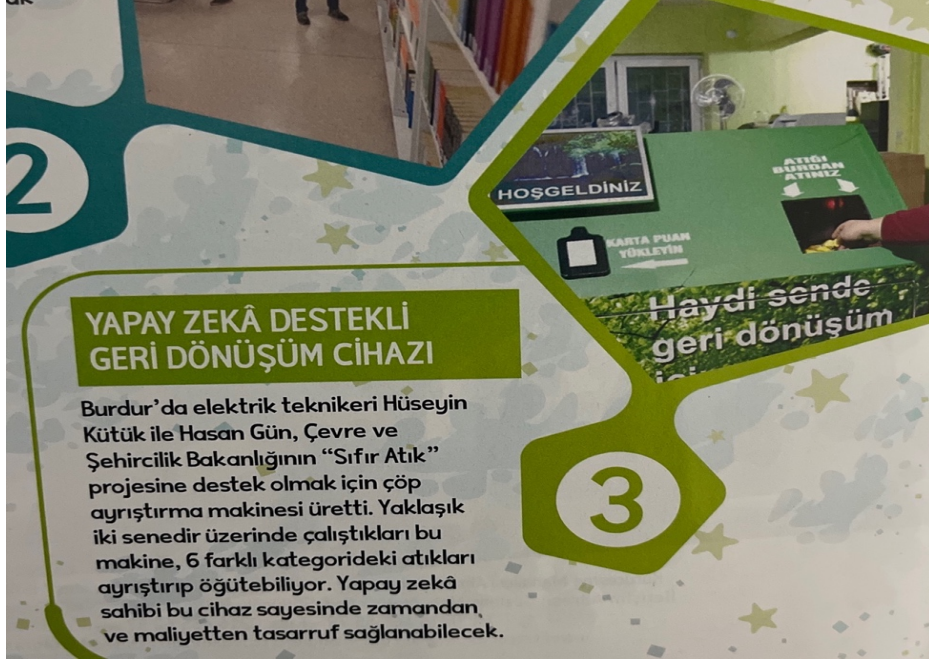
Şekil 26. 125. Sayı 1.6.6., 2.6.8. ve 2.6.9. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-14.

Şekil 26'da verilen görseller ve açıklamalar "1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler", "2.6.8. Güneş'i gözlemleyerek yönleri gösterir" ve "2.6.9. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

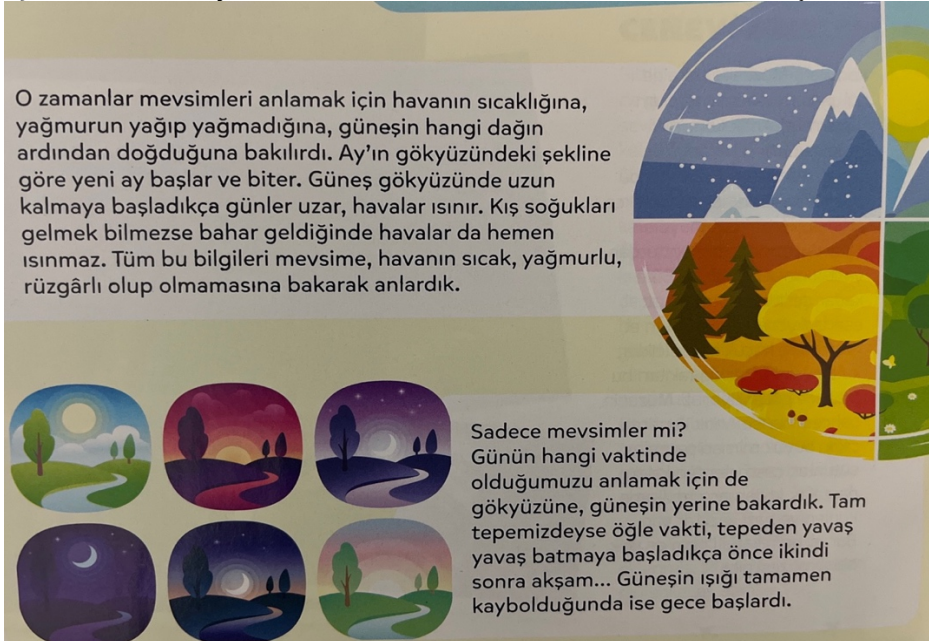
Şekil 27. 125. Sayı 3.5.4., 3.5.9., 1.6.4., 1.6.5., 2.6.4. ve 3.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-2.

Şekil 27'de verilen görsel ve açıklama metni incelendiğinde "3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar", "3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır", "1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur", "1.6.5. Geri dönüşümü yapılacak maddeleri ayırt eder", "2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur" ve "3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 28. 125. Sayı 3.2.1., 1.6.6., 1.6.7. ve 1.6.8. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-12.

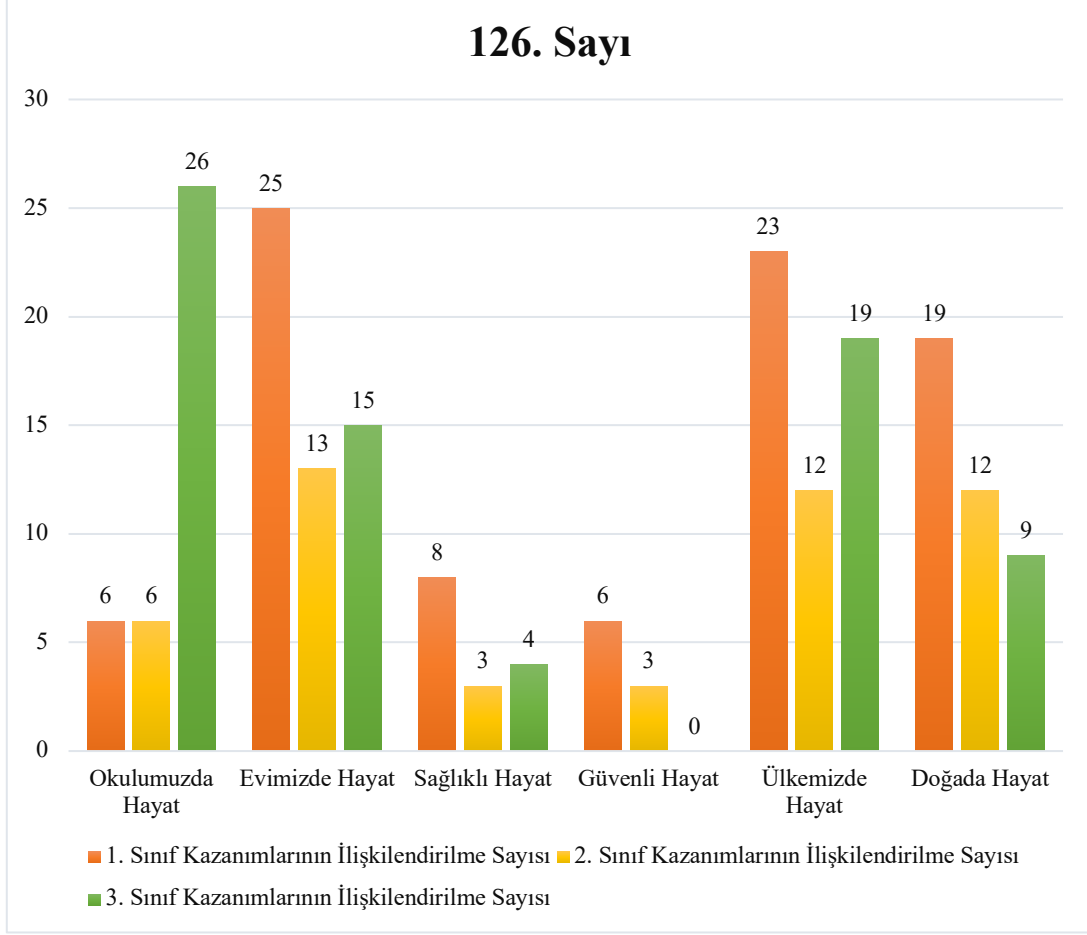
Şekil 28 incelendiğinde “3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır”, “1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler”, “1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır” ve “1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebileceği görülmektedir.

126. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 13 ve Şekil 29’da verilmiştir.

Tablo 13. 126. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 126. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	6	38
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3. Sınıf Kazanımları	26	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	25	53
	2. Sınıf Kazanımları	13	
	3. Sınıf Kazanımları	15	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	8	15
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	6	9
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	0	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	23	54
	2. Sınıf Kazanımları	12	
	3. Sınıf Kazanımları	19	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	19	40
	2. Sınıf Kazanımları	12	
	3. Sınıf Kazanımları	9	
Toplam		209	209

Şekil 29. 126. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 13 ve Şekil 29 incelendiğinde 126. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 54 ilişkilendirme ile Ülkemizde Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 9 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Ülkemizde Hayat (f=54), Evimizde Hayat (f=53), Doğada Hayat (f=40), Okulumuzda Hayat (f=38), Sağlıklı Hayat (f=15) ve Güvenli Hayat (f=9) şeklinde sıralanmaktadır. 126. sayı içerisinde, Güvenli Hayat ünitesi üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan hiç ilişkilendirme bulunmadığı görülmektedir. Tüm kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 126. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 87, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 49 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 73 tane olmak üzere toplam 209 ilişkilendirme bulunmaktadır. 126. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 10 tekrar ile 3.1.1.'dir. 126. sayı da bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

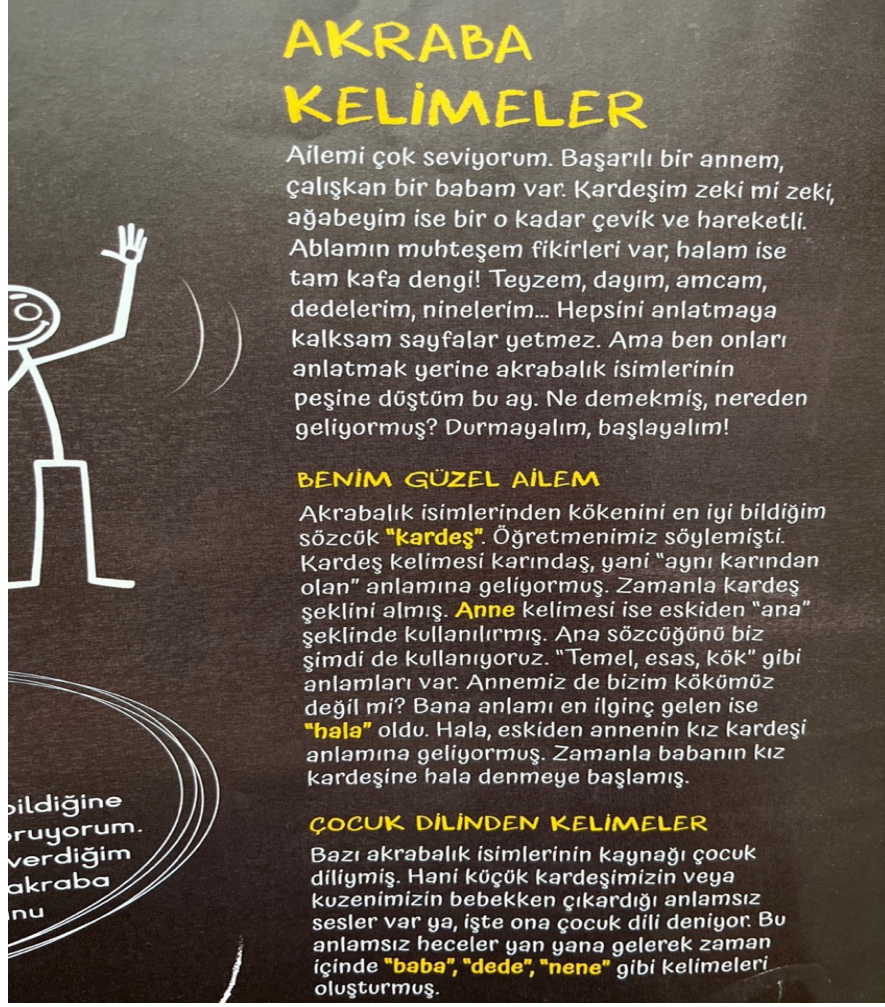
Şekil 30. 126. Sayı 2.3.6., 3.3.3., 2.5.8., 1.6.1., 1.6.2., 1.6.8., 2.6.1., 2.6.9. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 126-33.

Şekil 30 incelendiğinde “2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder”, “3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir”, “2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler”, “1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler”, “1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler”, “1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar”, “2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır”, “2.6.9. Dünya’nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır” ve “3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebileceği görülmektedir.

Şekil 31. 126. Sayı 1.2.1., 1.2.2., 2.2.1., 2.2.2. ve 3.2.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 126-22.

Şekil 31 incelendiğinde "1.2.1. Aile bireylerini tanıtır", "1.2.2. Aile hayatının önemini kavrar", "2.2.1. Yakın akrabalarını tanıtır", "2.2.2. Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar" ve "3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

127. sayının içerisinde hangi üiteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 14 ve Şekil 32'de verilmiştir.

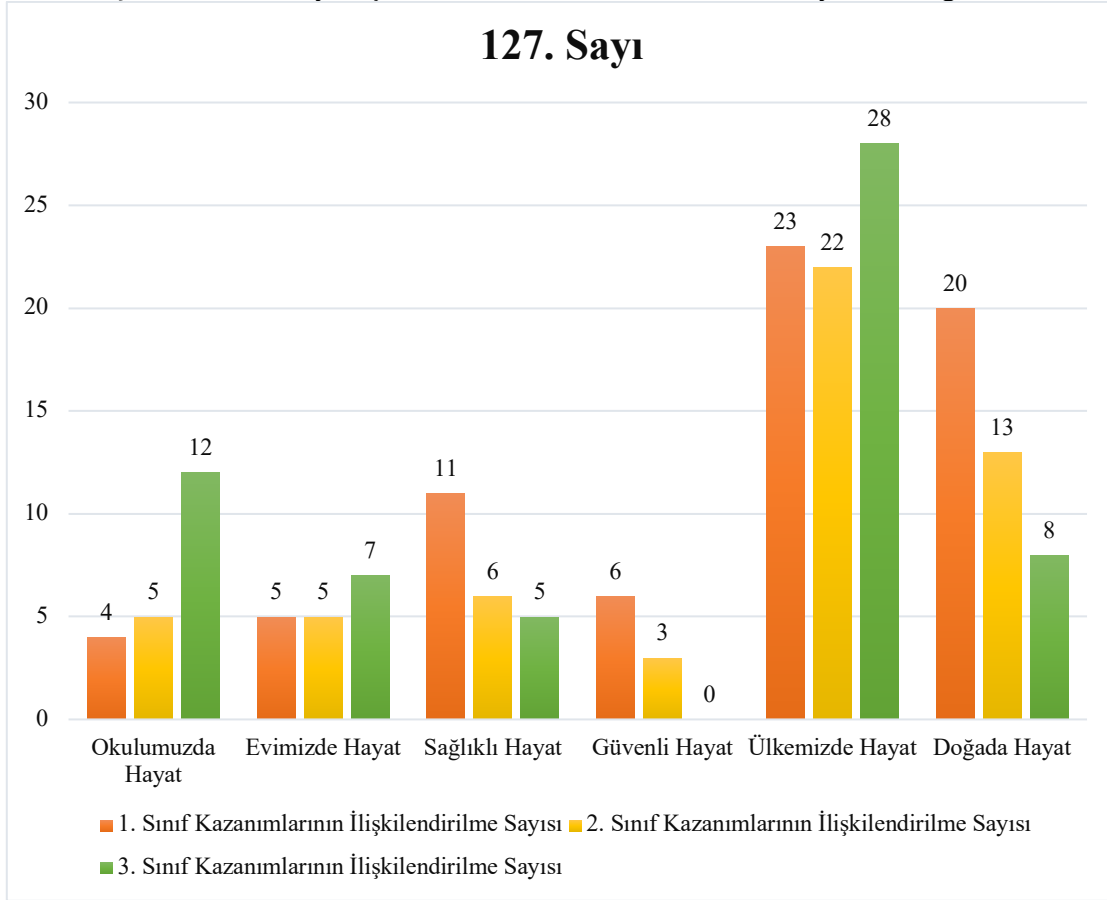
Tablo 14. 127. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 127. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	4	21
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3. Sınıf Kazanımları	12	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	17
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3. Sınıf Kazanımları	7	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	11	22
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3. Sınıf Kazanımları	5	

Tablo 14. (Devam) 127. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 127. Sayı	Toplam
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	6	9
	2. Sınıf Kazanımları	3	
	3. Sınıf Kazanımları	0	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	23	73
	2. Sınıf Kazanımları	22	
	3. Sınıf Kazanımları	28	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	20	41
	2. Sınıf Kazanımları	13	
	3. Sınıf Kazanımları	8	
Toplam		183	183

Şekil 32. 127. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 14 ve Şekil 32 incelendiğinde 127. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 73 ilişkilendirme ile Ülkemizde Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 9 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Ülkemizde Hayat (f=73), Doğada Hayat (f=41), Sağlıklı Hayat (f=22), Okulumuzda Hayat (f=21), Evimizde Hayat (f=17), ve Güvenli Hayat (f=9) şeklinde sıralanmaktadır. 127. sayı içerisinde, Güvenli Hayat ünitesi üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan hiç ilişkilendirme bulunmadığı görülmektedir. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 127. sayı

içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 69, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 54 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 60 ilişkilendirme olmak üzere toplam 183 ilişkilendirme bulunmaktadır. 127. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 11 tekrar ile 3.5.9.'dur. 127. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

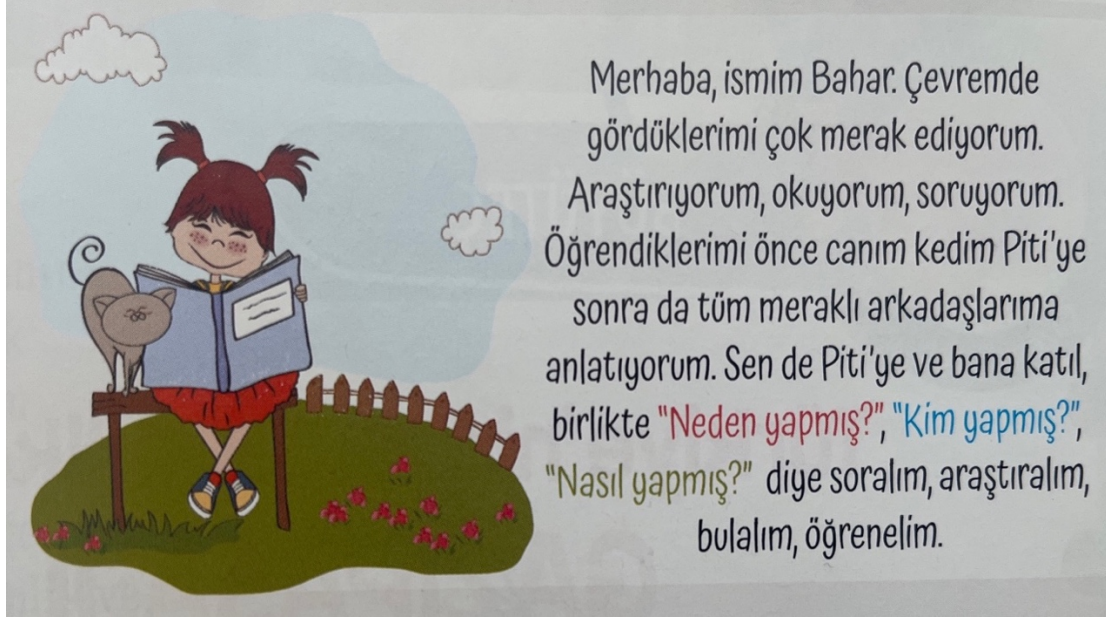
Şekil 33. 127. Sayı 1.3.2., 1.3.3., 2.3.6., 3.3.3. ve 3.6.1. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 127-36.

Şekil 33'te yer alan bilgi metinleri ve görseller incelendiğinde "1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder", "1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer", "2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder", "3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir" ve "3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar" kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 34. 127. Sayı 2.1.1., 3.1.1. ve 2.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 127-27.

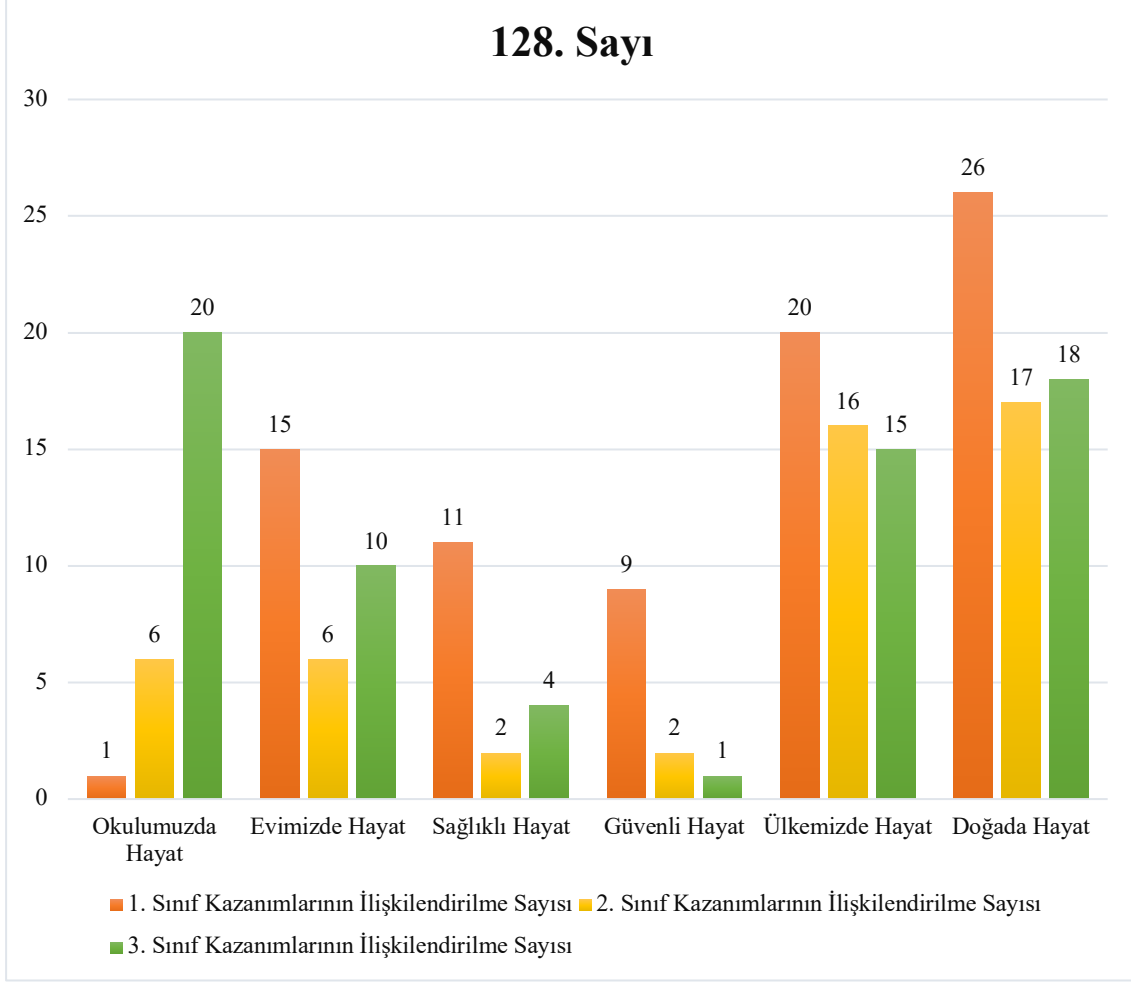
Şekil 34 incelendiğinde “2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır”, “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder” ve “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

128. sayının içerisinde hangi ünitelerden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 15 ve Şekil 35’te verilmiştir.

Tablo 15. 128. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 128. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	1	27
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3.Sınıf Kazanımları	20	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	15	31
	2. Sınıf Kazanımları	6	
	3.Sınıf Kazanımları	10	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	11	17
	2. Sınıf Kazanımları	2	
	3.Sınıf Kazanımları	4	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	9	12
	2. Sınıf Kazanımları	2	
	3.Sınıf Kazanımları	1	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	20	51
	2. Sınıf Kazanımları	16	
	3.Sınıf Kazanımları	15	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	26	61
	2. Sınıf Kazanımları	17	
	3.Sınıf Kazanımları	18	
Toplam		199	199

Şekil 35. 128. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 15 ve Şekil 35 incelendiğinde 128. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 61 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 12 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandırılan en aza doğru; Doğada Hayat (f=61), Ülkemizde Hayat (f=51), Evimizde Hayat (f=31), Okulumuzda Hayat (f=27), Sağlıklı Hayat (f=17), ve Güvenli Hayat (f=12) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 128. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 82, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 49 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 68 ilişkilendirme olmak üzere toplam 199 ilişkilendirme bulunmaktadır. 128. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 11 tekrar ile 1.6.2'dir. 128. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 36. 128. Sayı 1.5.1., 1.5.2. ve 3.5.9. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 128-19.

Şekil 36 incelendiğinde "1.5.1. Yaşadığı yeri bilir", "1.5.2. Yakın çevresindeki tarihi, doğal ve turistik yerleri fark eder" ve "3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır" kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

Şekil 37. 128. Sayı 2.1.1., 3.1.1. ve 2.6.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 128-31.

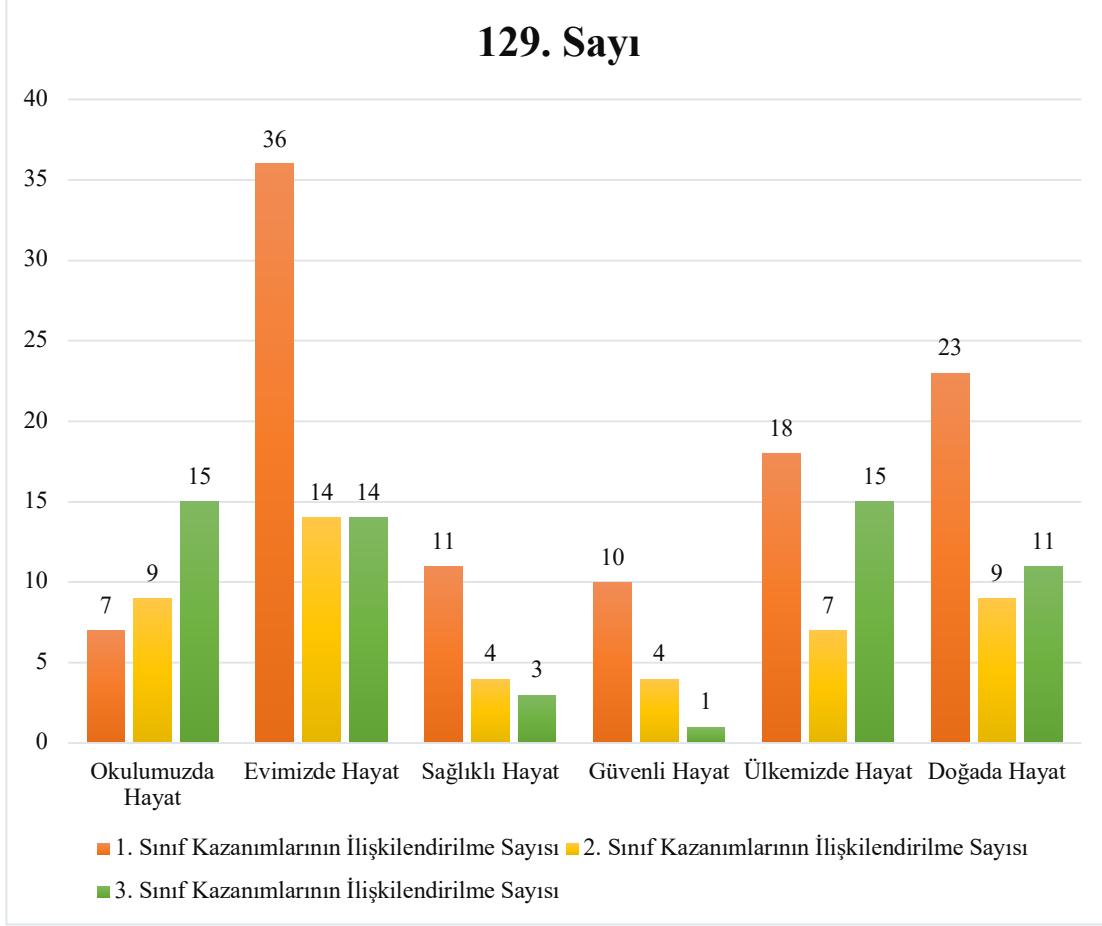
Şekil 37 incelendiğinde İtri kendisini tanıttığı ve iyi yaptığı işleri saydığı için; “2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır” ve “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder”, Halil yolculuklarına kedi dostunu da götürdüğü için “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

129. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 16 ve Şekil 38’de verilmiştir.

Tablo 16. 129. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 129. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	7	31
	2. Sınıf Kazanımları	9	
	3. Sınıf Kazanımları	15	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	36	64
	2. Sınıf Kazanımları	14	
	3. Sınıf Kazanımları	14	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	11	18
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	3	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	10	15
	2. Sınıf Kazanımları	4	
	3. Sınıf Kazanımları	1	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	18	40
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3. Sınıf Kazanımları	15	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	23	43
	2. Sınıf Kazanımları	9	
	3. Sınıf Kazanımları	11	
Toplam		211	211

Şekil 38. 129. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 16 ve Şekil 38 incelendiğinde 129. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 64 ilişkilendirme ile Evimizde Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 15 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Evimizde Hayat (f=64), Doğada Hayat (f=43), Ülkemizde Hayat (f=40), Okulumuzda Hayat (f=31), Sağlıklı Hayat (f=18), ve Güvenli Hayat (f=15) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 129. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 105, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 47 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 59 ilişkilendirme olmak üzere toplam 211 ilişkilendirme bulunmaktadır. 129. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 11 tekrar ile 1.2.6'dır. 129. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 39. 129. Sayı 1.2.4., 1.2.5., 2.2.4., 2.2.6., 3.2.6. ve 3.6.5. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-35.

Şekil 39’da yer alan bilgiler ve tasarruf önlemleri incelendiğinde “1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar”, “1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır”, “2.2.4. Evde, üzerine düşen görev ve sorumlulukları fark eder”, “2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır”, “3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur” ve “3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır” kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

Şekil 40. 129. Sayı 1.6.4., 1.6.5., 2.6.4. ve 3.6.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek

1. Karar:
**Renk Renk,
Kutu Kutu**

Resim defterimiz veya robotumuzun pili bitiyor, meyvelerin kabuklarını soyuyoruz, kutudaki süt boşalıyor... Bu atıkların hepsini aynı çöp kutusuna atmak olmaz tabii. Atıkları, evimizden çıkmadan geri dönüşüm için hazır hâle getirebiliriz. Eğer varsa kâğıt, cam, plastik, pil ve evsel atıkları ayrı ayrı kutulara atmaya dikkat ederiz. Ama yoksa... Kolayı var! Çünkü artık siz de bir çevre gönüllüsü oldunuz. Hemen evimizin uygun bir yerine kutular koyarak “ev geri dönüşüm merkezi”mizi oluşturabiliriz.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ayırdığı renklere göre de boyarsak her şey hazırlanmış olur.
Kâğıt atıklar için **mavi**,
plastik atıklar için **sarı**,
cam atıklar için **yeşil**,
organik ev atıkları için **kahverengi**
kullanarak ilk kararımızı hayata geçirmiş olduk.

Geri dönüşüm, ayrıştırılan atıkların fabrikalarda bazı işlemlerden geçirilerek yeniden kullanılabilir hâle getirilmesine deniyor. Örneğin toplanan cam atıklar, dönüştürme işleminden sonra yeni şişe, bardak, kavanoz gibi eşyalar hâline geliyor.

Kaynak: TÇD, 2021, 129-17.

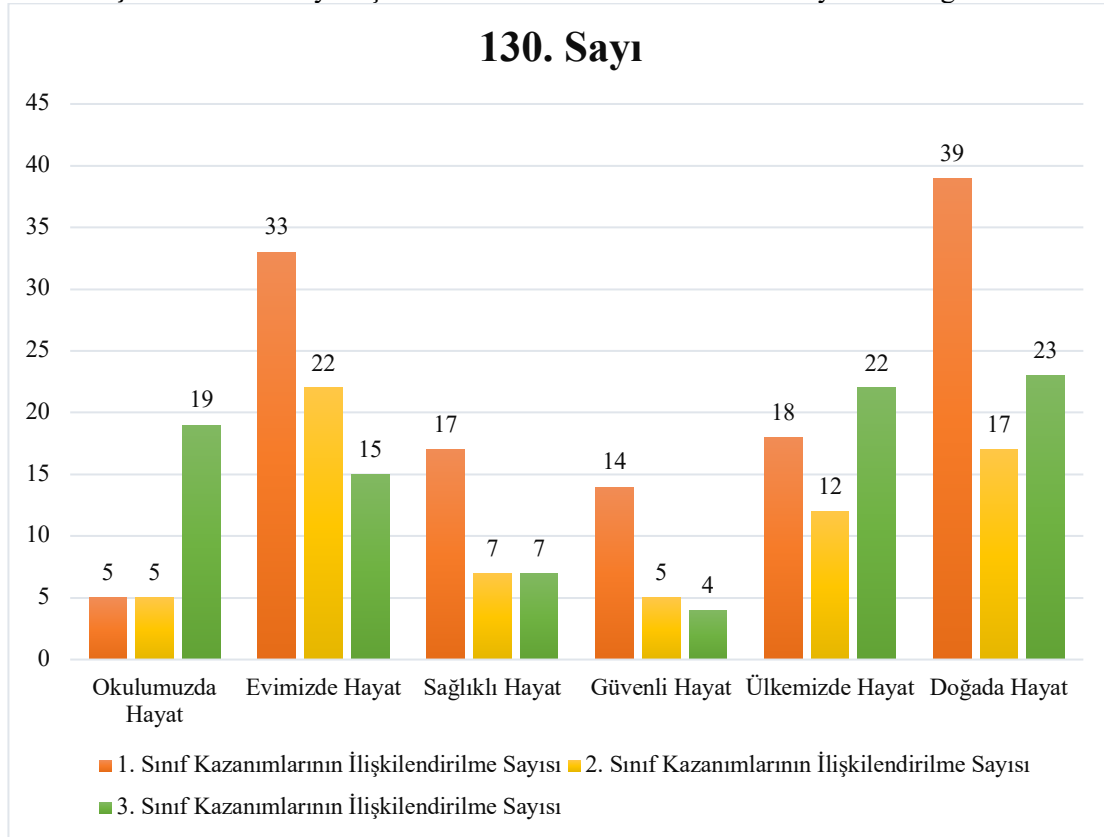
Şekil 40’ta yer alan bilgiler ve tasarruf önlemleri incelendiğinde “1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur”, “1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder”, evde kullanılacak ev dönüşüm merkezi oluşturabileceği için; “2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur” ve geri dönüşüm sonucunda üretilen eşyalardan örnekler olduğu için “3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir” kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracığı söylenebilir.

130. sayının içerisinde hangi üniteden kaç ilişkilendirme yapıldığı ve kazanım ilişkilendirmelerinin sınıf düzeylerine nasıl dağıldığı Tablo 17 ve Şekil 41’de verilmiştir.

Tablo 17. 130. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Üniteler	Sınıf Düzeyleri	TÇD 130. Sayı	Toplam
Okulumuzda Hayat	1. Sınıf Kazanımları	5	29
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3. Sınıf Kazanımları	19	
Evimizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	33	70
	2. Sınıf Kazanımları	22	
	3. Sınıf Kazanımları	15	
Sağlıklı Hayat	1. Sınıf Kazanımları	17	31
	2. Sınıf Kazanımları	7	
	3. Sınıf Kazanımları	7	
Güvenli Hayat	1. Sınıf Kazanımları	14	23
	2. Sınıf Kazanımları	5	
	3. Sınıf Kazanımları	4	
Ülkemizde Hayat	1. Sınıf Kazanımları	18	52
	2. Sınıf Kazanımları	12	
	3. Sınıf Kazanımları	22	
Doğada Hayat	1. Sınıf Kazanımları	39	79
	2. Sınıf Kazanımları	17	
	3. Sınıf Kazanımları	23	
Toplam		284	284

Şekil 41. 130. Sayı İlişkilendirilen Kazanımların Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Tablo 17 ve Şekil 41 incelendiğinde 130. sayının içerisinde en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 79 ilişkilendirme ile Doğada Hayat, en az kazanım ilişkilendirmesi yapılan ünitenin 23 ilişkilendirme ile Güvenli Hayat ünitesi olduğu

görülmektedir. En fazla ilişkilendirme yapılandan en aza doğru; Doğada Hayat (f=79), Evimizde Hayat (f=70), Ülkemizde Hayat (f=52), Sağlıklı Hayat (f=31), Okulumuzda Hayat (f=29), ve Güvenli Hayat (f=23) şeklinde sıralanmaktadır. Tüm ünitelerdeki kazanım ilişkilendirmeleri toplandığında 130. sayı içerisinde birinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 126, ikinci sınıf düzeyine ait kazanımlardan 68 ve üçüncü sınıf düzeyine ait kazanımlardan 90 ilişkilendirme olmak üzere toplam 284 ilişkilendirme bulunmaktadır. 130. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım 12 tekrar ile 1.2.6'dır. 130. sayıda bulunan kazanım ilişkilendirmeleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 42. 130. Sayı 1.5.6., 2.5.4., 3.5.2. ve 3.5.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-8.

Şekil 42 incelendiğinde “1.5.6. Milli gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur”, “2.5.4. Milli gün ve bayramların önemini kavrar”, “3.5.2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar” ve “3.5.6. Milli birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 43. 130. Sayı 1.2.1. ve 2.4.2. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-5.

Şekil 43 incelendiğinde “1.2.1. Aile bireylerini tanıtır” ve “2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar” kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir.

Şekil 44. 130. Sayı 3.1.9., 3.5.4., 1.6.4., 1.6.5, 2.6.4., 3.6.5. ve 3.6.6. Kazanımlarına İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-15.

Şekil 44 incelendiğinde "3.1.9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur", "3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar", "1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur", "1.6.5. Geride dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder", "2.6.4. Tüketilen maddelerin geride dönüşümüne katkıda bulunur", "3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır" ve "3.6.6. Geride dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir" kazanımlarının hedeflediği davranışları kazandıracakları söylenebilir.

3. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ BECERİLERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU

Araştırmanın bu bölümünde TÇD'nin 12 sayısının 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 23 beceri kapsamında incelenmesi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Becerilerin dergilerde yer alma durumlarına ait ayrıntılı bilgi verilirken, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yapılan sıralamaya uygun ilenmiştir. Becerilerin TÇD'nin incelenen 12 sayısında ne kadar ilişkilendirildiklerinin sayısı da verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda TÇD'nde yer alan beceri ilişkilendirmelerinin dergi sayılarına dağılımı Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

Beceriler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Araştırma	17	19	17	15	19	15	20	18	18	20	19	15	212
Bilgi ve İletişim Tek. Kul.	9	7	12	7	11	7	18	15	9	11	15	13	134
Değişim Sürekliliği Algılama	13	14	15	13	14	7	18	14	13	13	10	14	158
Dengeli Beslenme	3	0	1	1	1	2	2	1	2	1	3	1	18
Doğayı Koruma	7	4	8	3	2	3	6	4	2	3	8	8	58
Girişimcilik	2	2	7	6	4	5	11	10	4	8	7	9	75
Gözlem	16	18	12	12	11	7	17	14	11	14	10	16	158

Tablo 18. (Devam) Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

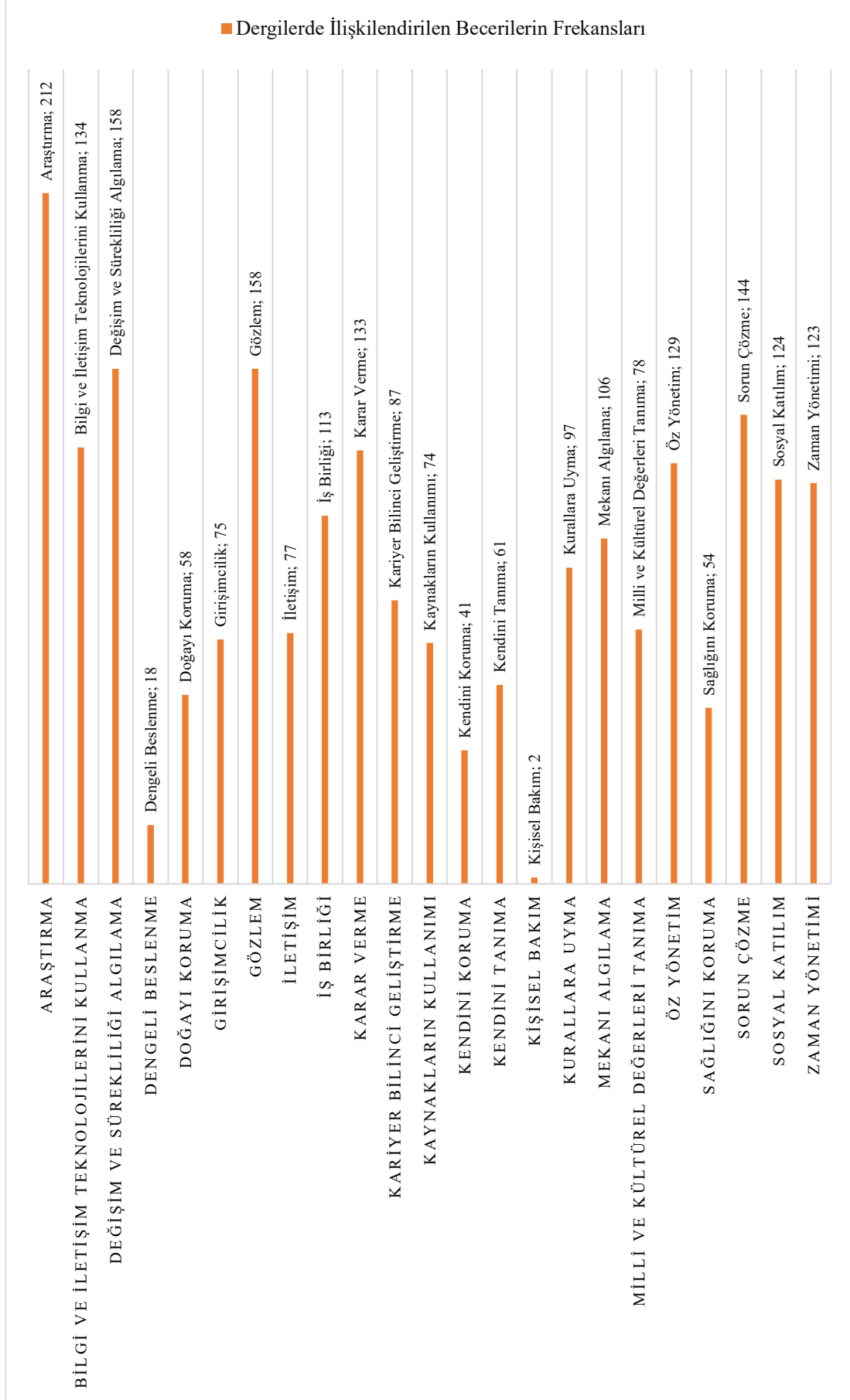
Beceriler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
İletişim	6	2	6	7	6	4	7	6	8	7	7	11	77
İş Birliği	6	6	9	10	4	13	11	13	5	9	13	14	113
Karar Verme	7	9	4	9	8	11	15	19	6	10	18	17	133
Kariyer Bilinci Geliştirme	3	3	10	11	7	5	8	10	8	8	5	9	87
Kaynakların Kullanımı	10	7	8	2	5	4	6	8	3	5	8	8	74
Kendini Koruma	6	2	2	5	4	1	3	2	3	5	2	6	41
Kendini Tanıma	5	2	4	4	4	10	10	7	1	4	5	5	61
Kişisel Bakım	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Kurallara Uyuma	7	3	6	9	5	8	8	8	7	7	14	15	97
Mekânı Algılama	9	8	8	7	7	8	10	9	9	8	10	13	106
Milli Kültürel Değerleri T.	5	5	8	4	7	4	5	7	10	9	6	8	78

Tablo 18. (Devam) Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

Beceriler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Öz Yönetim	4	6	6	7	6	12	19	15	5	14	16	19	129
Sağlığı Koruma	7	4	3	6	3	3	5	6	4	4	3	6	54
Sorun Çözme	10	6	12	10	12	10	12	19	8	9	17	19	144
Sosyal Katılım	10	7	7	6	7	8	12	16	8	10	16	17	124
Zaman Yönetimi	7	7	5	8	8	14	19	11	4	9	13	18	123
Toplam	169	142	170	162	155	161	242	232	148	188	225	262	2256

Tablo 18'e bakıldığında incelenen dergi sayıları içinde en fazla beceri ilişkilendirmesi yapılan sayının 130. sayı (f=262) olduğu görülmektedir. En fazla beceriyle ilişkilendirilenden en aza doğru; 130. sayı (f=262), 125. sayı (f=242), 126. sayı (f=232), 129. sayı (f=225), 128. sayı (f=188), 121. sayı (f=170), 119. sayı (f=169), 122. sayı (f=162), 124. sayı (f=161), 123. sayı (f=155), 127. sayı (f=148) ve 120. sayı (f=142) şeklinde sıralanmaktadır. Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 23 becerinin tüm dergilerdeki toplam ilişkilendirilmelerine bakıldığında 2256 kez ilişkilendirme yapıldığı görülmektedir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programında bulunan becerilerin dergilerde ne düzeyde ilişkilendirildiğine ilişkin bilgiler Şekil 45'te gösterilmiştir.

Şekil 45. Beceri İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları

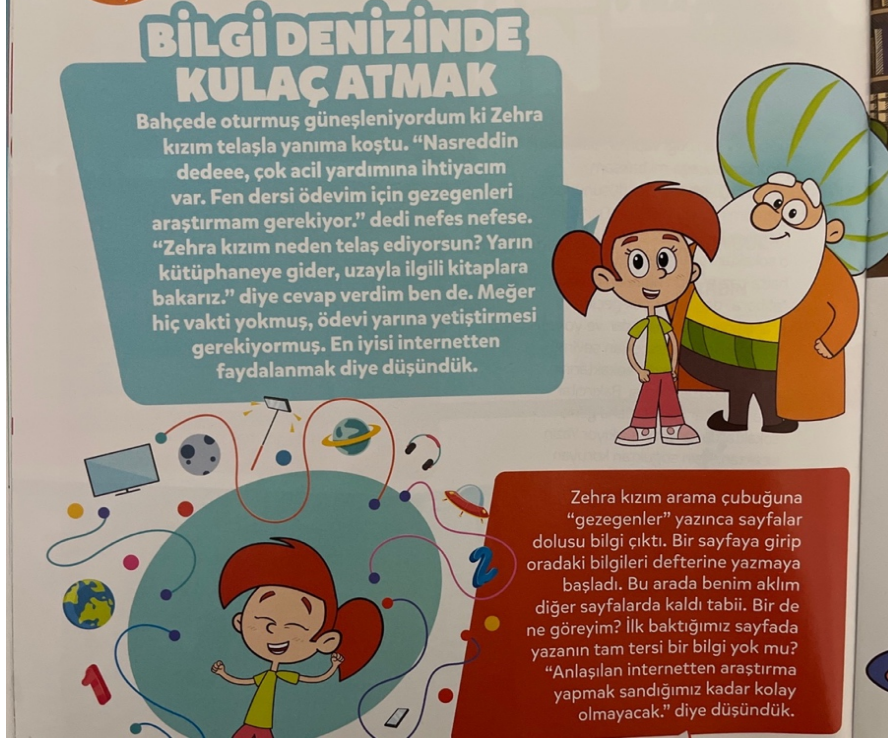
Şekil 45'te Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan becerilerin, tüm dergiler göz önünde bulundurulduğunda kaçar kez ilişkilendirildiği gösterilmiştir. Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan 23 tane becerinin tamamının, farklı sayılarda olsa da dergilerde yer aldığı tespit edilmiştir. Dergilerde en fazla vurgulanan beceri 212 ilişkilendirme ile Araştırma becerisidir.

Dergilerde en az yer verilen beceri ise 2 ilişkilendirme ile Kişisel Bakım becerisidir. Dergilerde en fazla ilişkilendirilen beceriden en aza doğru; Araştırma (f=212), Değişim ve Sürekliliği Algılama ve Gözlem (f=158), Sorun Çözme (f=144), Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma (f=134), Karar Verme (f=133), Öz Yönetim (f=129), Sosyal Katılım (f=124), Zaman Yönetimi (f=123), İş Birliği (f=113), Mekanı Algılama (f=106), Kurallara Uyma (f=97), Kariyer Bilinci Gelişme (f=87), Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma (f=78), İletişim (f=77), Girişimcilik (f=75), Kaynakların Kullanımı (f=74), Kendini Tanıma (f=61), Doğayı Koruma (f=58), Sağlığını Koruma (f=54), Kendini Koruma (f=41), Dengeli Beslenme (f=18) ve Kişisel Bakım (f=2) şeklinde sıralanmaktadır. Becerilerle ilgili analizlerden elde edilen detaylı bulgular aşağıda verilmiştir.

1. Araştırma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Araştırma becerisinin toplamda 212 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Araştırma becerisinin dergiler arasında en fazla 128. sayı ve 125. sayı (f=20); en az 122. sayı, 124. sayı ve 130. sayı 'da (f=15) ilişkilendirildiği görülmektedir. Araştırma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

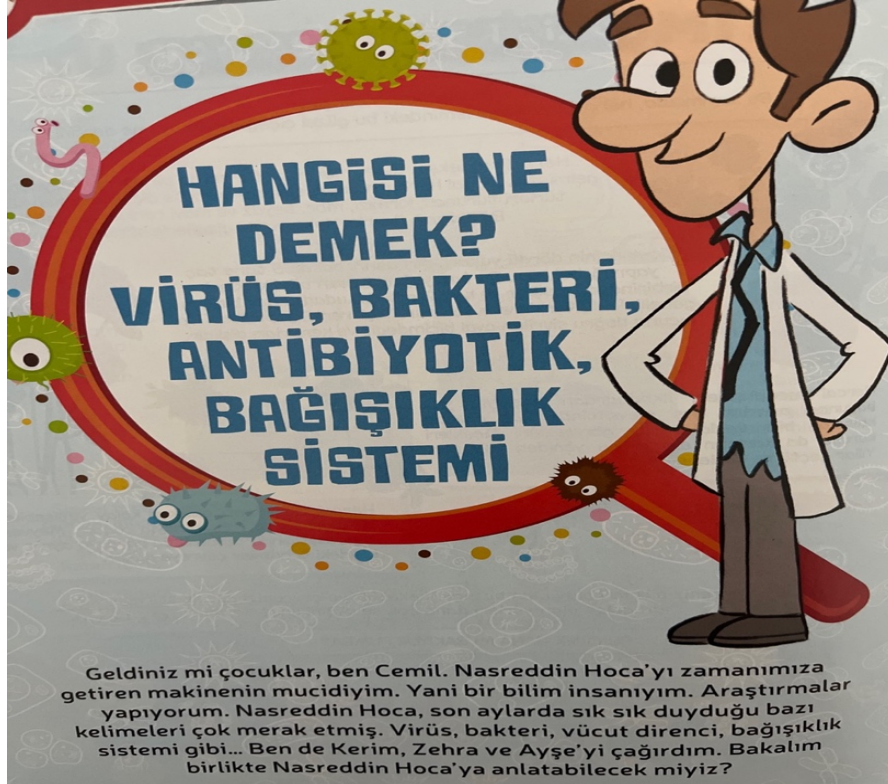
Şekil 46. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-12.

Şekil 46'da araştırma yaparak çok fazla kaynağa ulaşabileceğimizden, internetten araştırma yapmanın hayatımıza sağladığı faydalardan bahsedildiği için okuyucularda araştırma becerisini pekiştirebileceği söylenebilir.

Şekil 47. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-16.

Şekil 47 incelendiğinde bilim insanı araştırmalar yaptığını söylediği için ve merak ettiğimiz konuları araştırma yaparak öğrenebileceğimizi anlattığı için araştırma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 48. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek

basınca ne oluyormuş hemen görmek istiyorum. Denemeden bilemeyiz, öyle değil mi? Bazen arkadaşlarımı zor durumda bırakacak sonuçları oluyor tabii ama sonunda problemi çözüyoruz.

Yani Aslı "Bak burada da düğme var, bas istersen!" derken haklı.

Şey, haklı tabii. Biraz dursam, arkadaşlarımla birlikte düşünsem daha iyi olacak.

Robotlara karşı olan ilginle devam etmek istiyoruz. Robotlar hakkında araştırmalar yapmaya ne zaman başladın?

Okulda öğretmenlerimizden duyduklarım ile başladı aslında. Teknolojiyle ilgili yarışmalar dikkatimi çekti ve zaten Can ve Aslı'yla da böyle bir grup olduk. El Cezeri gibi pek çok büyük bilim insanı bize asırlardır biriktirdikleri araştırma sonuçlarını bırakmış. Bunlar birikmiş ve biz basit düzeneklerle başlayan bu sürecin büyük bir teknolojiye dönüştüğü zamandayız.

Bugünün birikimi de yarını etkileyecek.

Tabii. Bilim dünyasına yaptığımız her katkı da vizyonlar sonra başka bilim

Aslında günün her saati çalışıyorum. İlgilendiğim ve merak ettiğim için yeni icatları, nasıl bulduklarını, hangi sorunların çözümü için kullandıklarını araştırıyorum. Yani ödev konularım, okuduğum çizgi öyküler, kitaplar hep merak ettiğim şeyle ilgili olunca hep çalışmış gibi oluyorum.

Söylediklerinden, merak ettiklerimizin peşinden gittiğimiz zaman kendi çalışma yolunuzu da bulacağımızı anlıyorum. Doğru mu?

Tam olarak öyle Mikrofon.

Bize katıldığın için çok teşekkür ederiz Mert.

Ben teşekkür ederim.

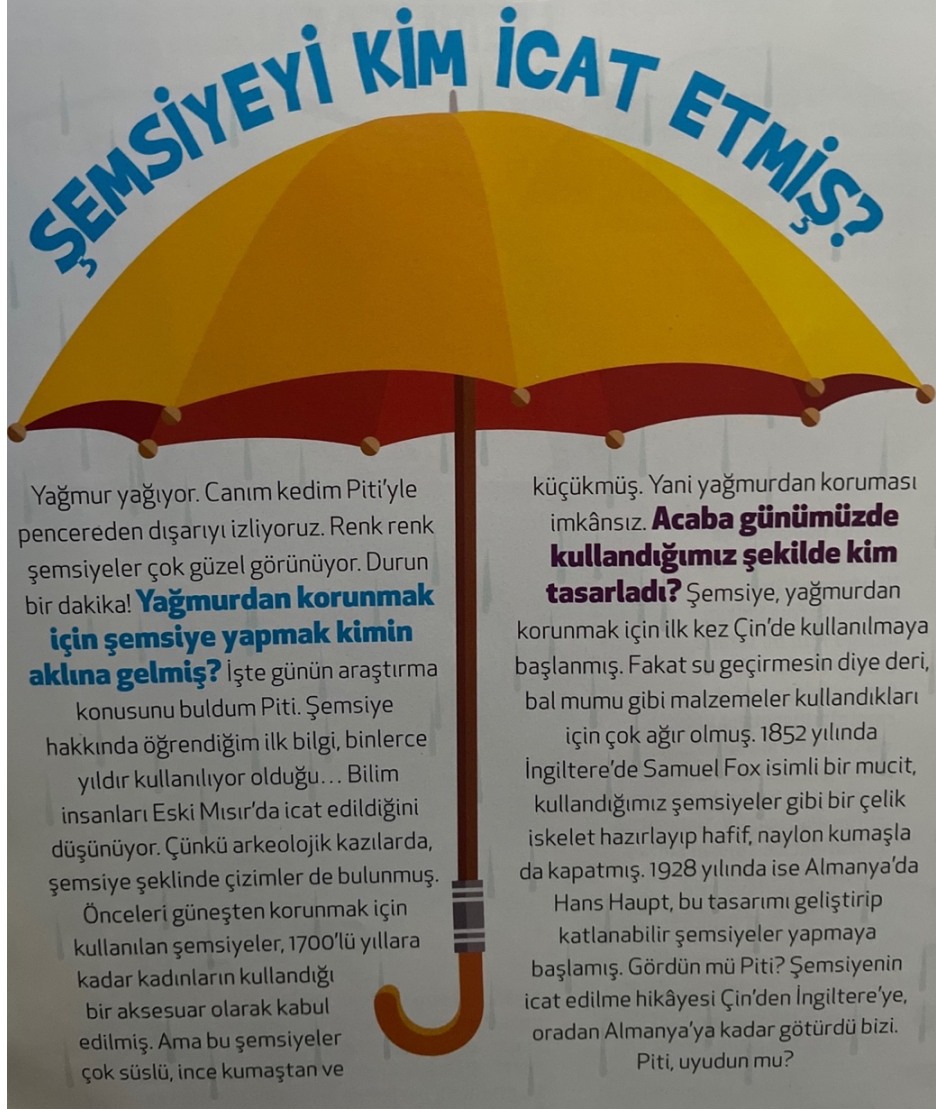
Sevgili TRT Çocuk Dergisi okurları, Bulmaca Kulesi'nden Mert'le sohbetimizin sonuna geldik. Yeni konularımızla önümüzdeki ay görüşünceye dek hoşça kalın.

Kaynak: TÇD, 2021, 125-41.

Şekil 48'de Mert sorulan soruyu "İlgilendiğim ve merak ettiğim için yeni icatları, nasıl bulduklarını, hangi sorunların çözümü için kullandıklarını araştırıyorum." cümlesiyle cevapladığı için okuyuculara araştırma becerisi kazandırmanın hedeflendiği söylenebilir.

Şekil 49. Araştırma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-27.

Şekil 49 incelendiğinde karakterin merak ettiği soruların cevaplarını araştırmak istemesi ve araştırması sonucunda da yeni meraklar geliştirmesi okuyucuları merak ettikleri konuları araştırmaya yöneltebileceği söylenebilir. Bu sayede çocuklara araştırma becerisi kazandırma konusunda destek olduğu söylenebilir.

2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma becerisinin toplamda 134 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma becerisinin dergiler arasında en fazla 125. sayı (f=18); en az 120. sayı, 122. sayı ve 124. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

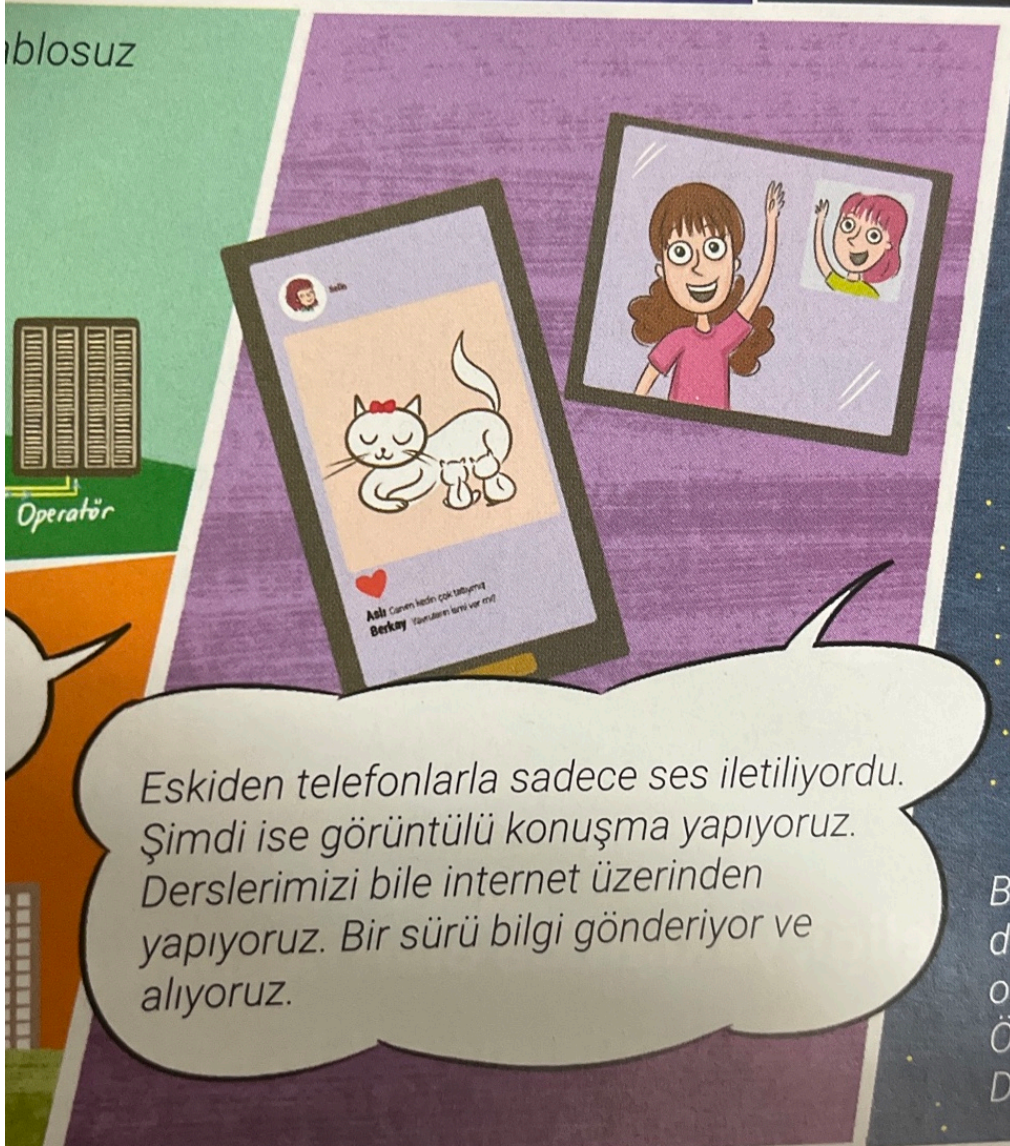
Şekil 50. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-5.

Şekil 50’de teknolojik aletlerin uzaktan kontrol edilebildiğini söylediği ve evdeki robotu, güvenlik kamerasını, ses alıcısını kardeşine sürpriz hazırlarken kullandığı için bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 51. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Becerisine İlişkin Örnek

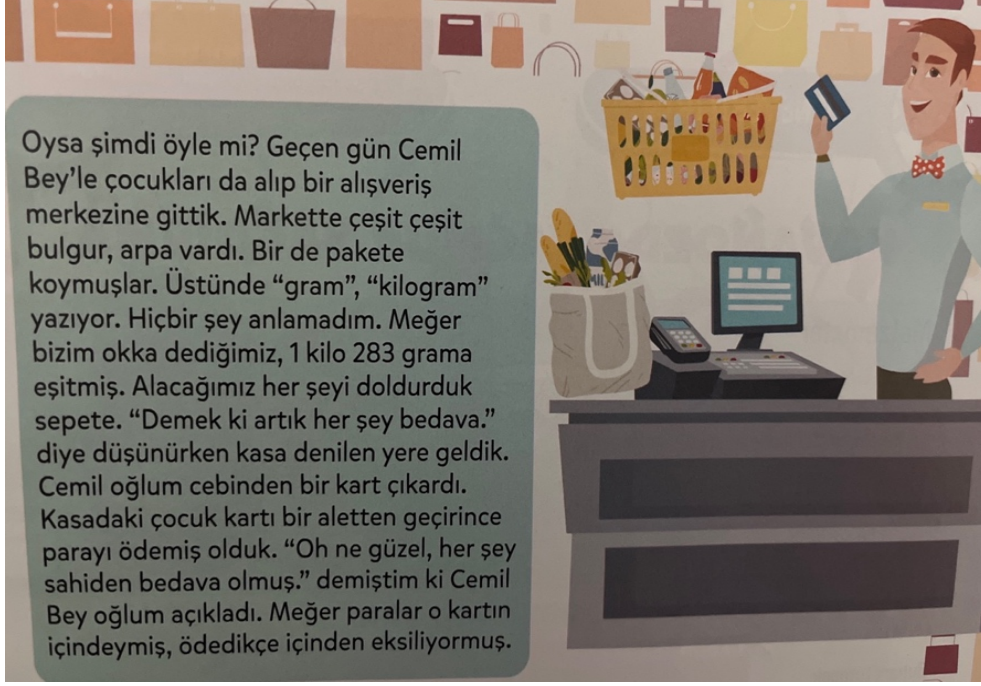
Kaynak: TÇD, 2020, 119-5.

Şekil 51 incelendiğinde telefonların ses iletmek dışında farklı alanlarda da kullanıldığı söylendiği ve bilgisayar, tablet ve telefon kullanarak pandemi döneminde eğitim öğretime teknolojik aletler sayesinde devam edilebildiğini vurguladığı için bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

3. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı baz alındığında Değişim ve Sürekliliği Algılama becerisinin toplamda 158 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Değişim ve Sürekliliği Algılama becerisinin dergiler arasında en fazla 125. sayı (f=18); en az 124. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Değişim ve sürekliliği algılama becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

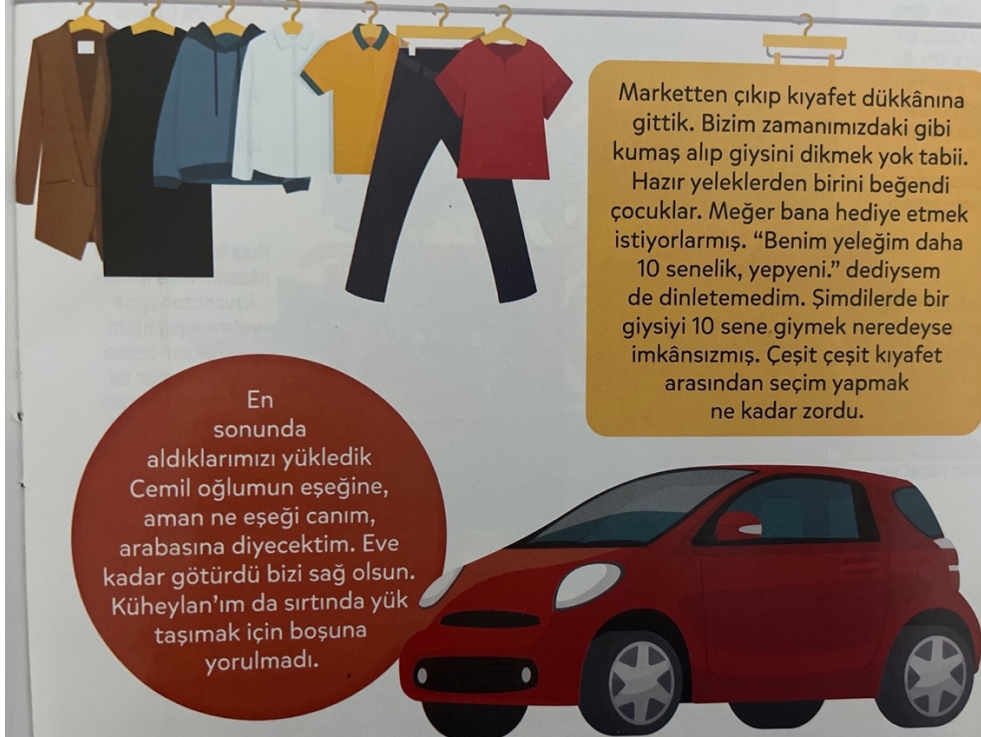
Şekil 52. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-13.

Şekil 52 incelendiğinde okka ölçü biriminin gram ve kilogram şeklinde değişmesi ve bir şeyler satın alırken sadece madeni veya kağıt parayla değil banka kartlarıyla da ödeme yapılabilmesi değişim ve sürekliliği algılama becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 53. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-13.

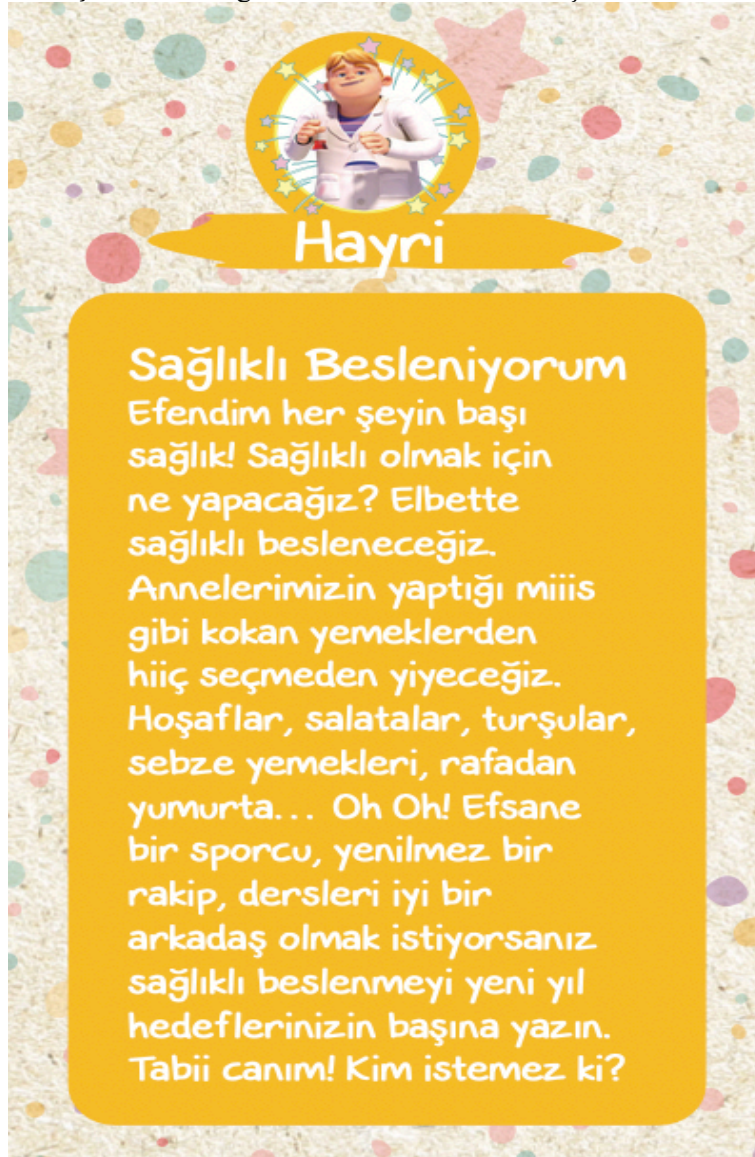
Şekil 53 incelendiğinde eskiden insanların giysilerini kumaş satın alıp diktiklerinden ve şimdiki arabalar yerine binek hayvanların yük ve insan taşımada

kullanıldığından bahsedilmesinin çocuklara değişim ve sürekliliği algılama becerisini kazandırmış olabileceği düşünülmektedir.

4. Dengeli Beslenme Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Dengeli Beslenme becerisinin toplamda 18 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Dengeli Beslenme becerisinin dergiler arasında en fazla 119. sayı ve 129. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Dengeli beslenme becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 54. Dengeli Beslenme Becerisine İlişkin Örnek

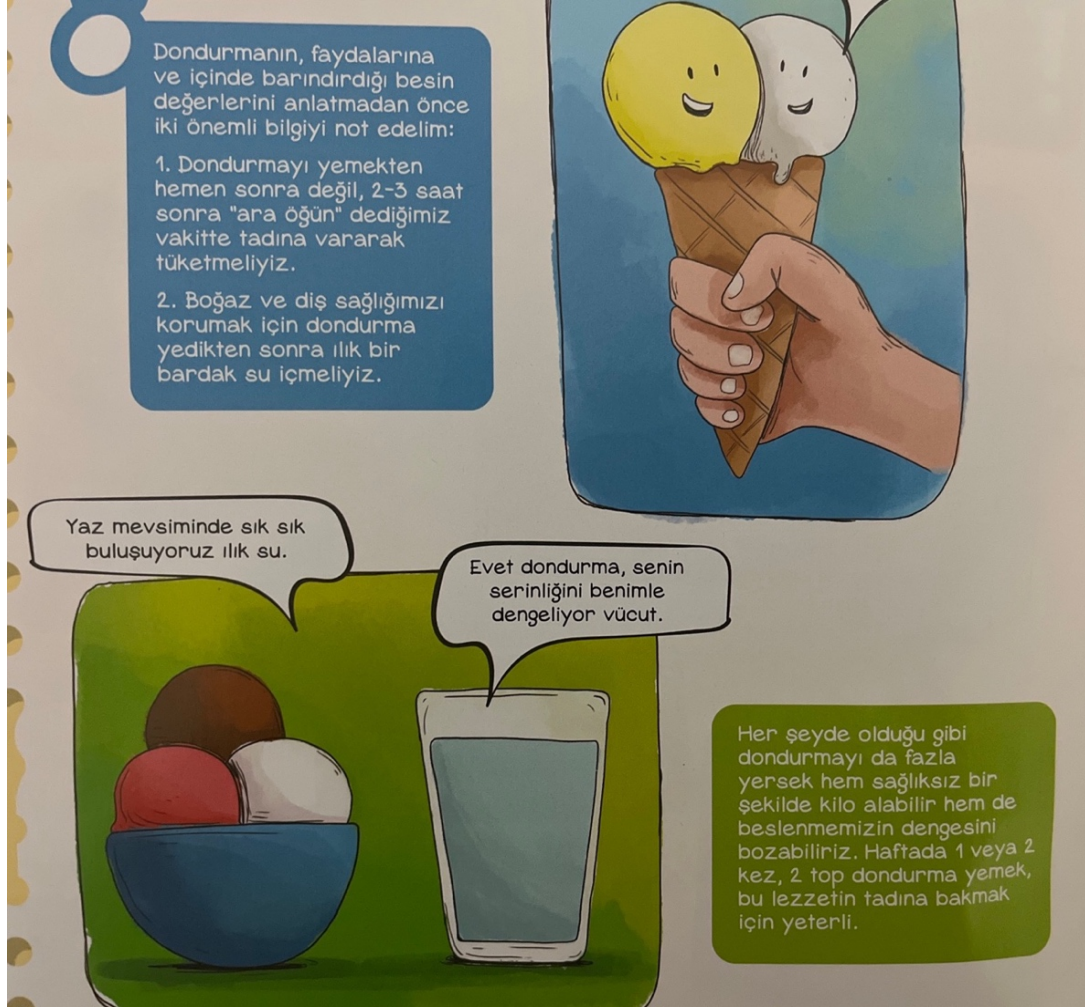

Kaynak: TÇD, 2021, 124-24.

Şekil 54 incelendiğinde Hayri'nin yeni yıl planlarında; vücudunun büyümesini sağlamak için, tüm besin öğelerini yeterli miktarda alabilmek için ve sağlıklı olmak için

dengeli beslenme becerisine uygun davranışlar hedeflediği görülmektedir. Bu yüzden dengeli beslenme becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 55. Dengeli Beslenme Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-36.

Şekil 55'te yediğimiz yiyecekleri ana öğün ve ara öğün düzenine uygun, miktarını ayarlayarak yememiz gerektiğinden bahsedildiği için dengeli beslenmenin hayatımızdaki önemi okuyuculara aktarılmaya çalışılmıştır.

5. Doğayı Koruma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Doğayı Koruma becerisinin toplamda 58 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Doğayı koruma becerisinin dergiler arasında en fazla 121. sayı, 129. sayı ve 130. sayıda (f=8); en az 123. sayı ve 127. sayıda (f=2) ilişkilendirildiği görülmektedir. Doğayı koruma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

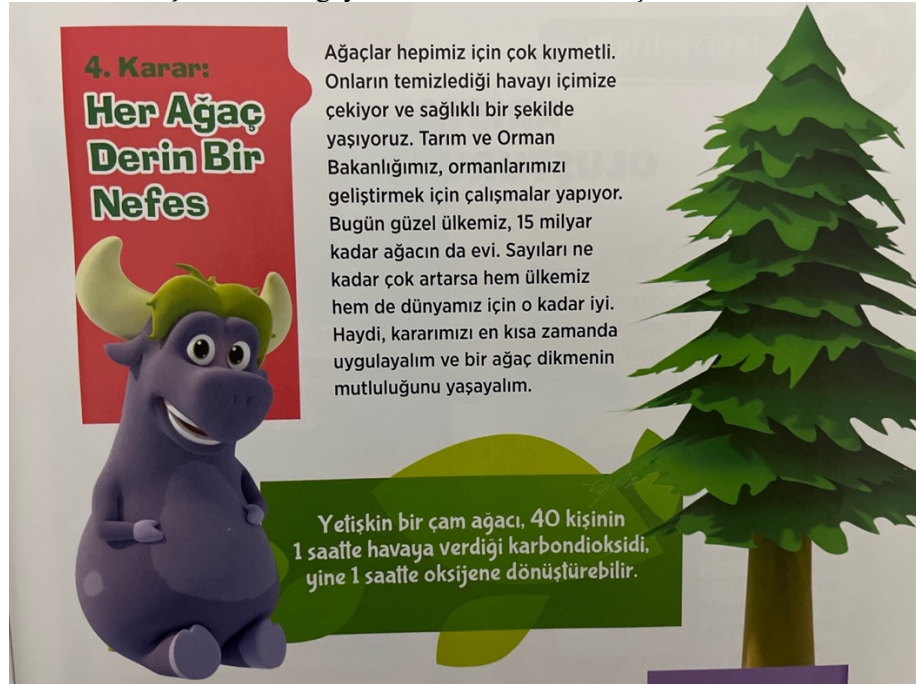
Şekil 56. Doğayı Koruma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 124-25.

Şekil 56'da dünyamızın yaşadığı sorunlardan, örnek birer insan haline gelebilmemiz için almamız gereken önlemlerden ve çevre konusunda nasıl duyarlı olabileceğimizden bahsediliyor. Bu örneklerin okuyucularda doğayı koruma becerisini geliştirebileceği söylenebilir.

Şekil 57. Doğayı Koruma Becerisine İlişkin Örnek

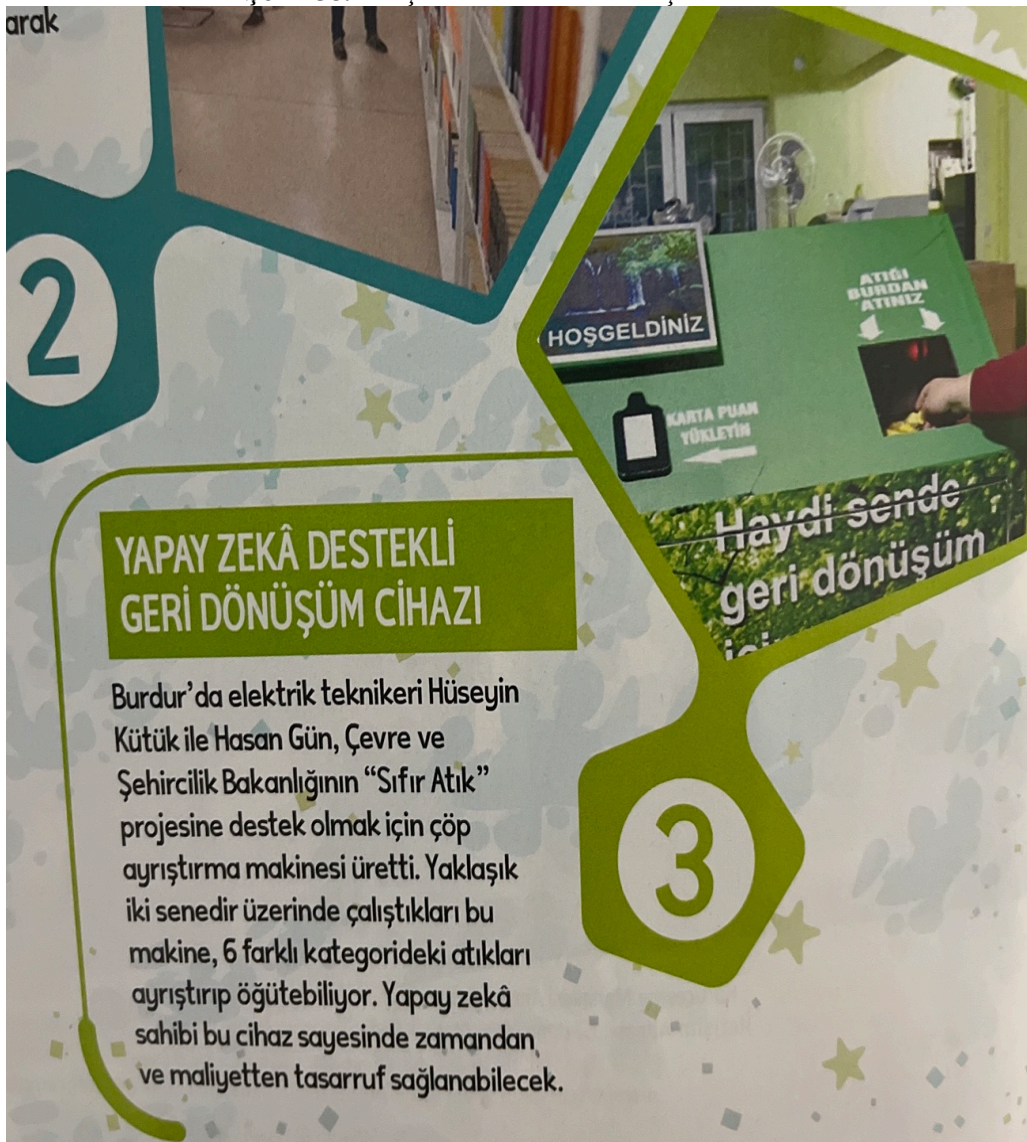
Kaynak: TÇD, 2021, 129-19.

Şekil 57 incelendiğinde sağlıklı bir şekilde yaşayabilmemiz için ağaçların şart olduğundan bahsedildiği ve okuyucuları ağaç dikmeye davet ettiği için doğayı koruma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

6. Girişimcilik Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Girişimcilik becerisinin toplamda 75 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Girişimcilik becerisinin dergiler arasında en fazla 125. sayıda (f=11); en az 119. sayı ve 120. sayıda (f=2) ilişkilendirildiği görülmektedir. Girişimcilik becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 58. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-3.

Şekil 58 incelendiğinde "Sıfır Atık" projesine destek olmak için cihaz üretilmesinin ve atıkların geri kazandırılmasının okuyucularda girişimcilik becerisini geliştirebileceği söylenebilir.

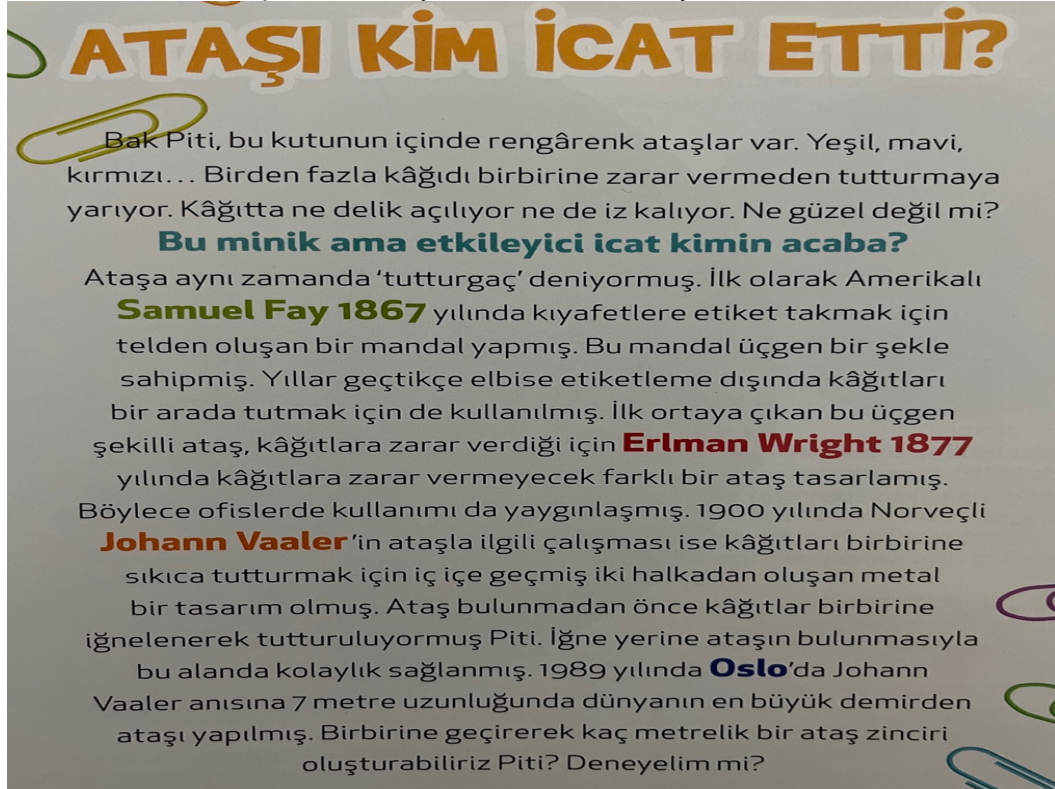
Şekil 59. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 128-4.

Şekil 59'da Aslı'nın toprak kullanmadan alternatif bir yol kullanarak üretim yapması okuyucuların zihninde girişimcilik becerisini çağrıştıırılabilir.

Şekil 60. Girişimcilik Becerisine İlişkin Örnek

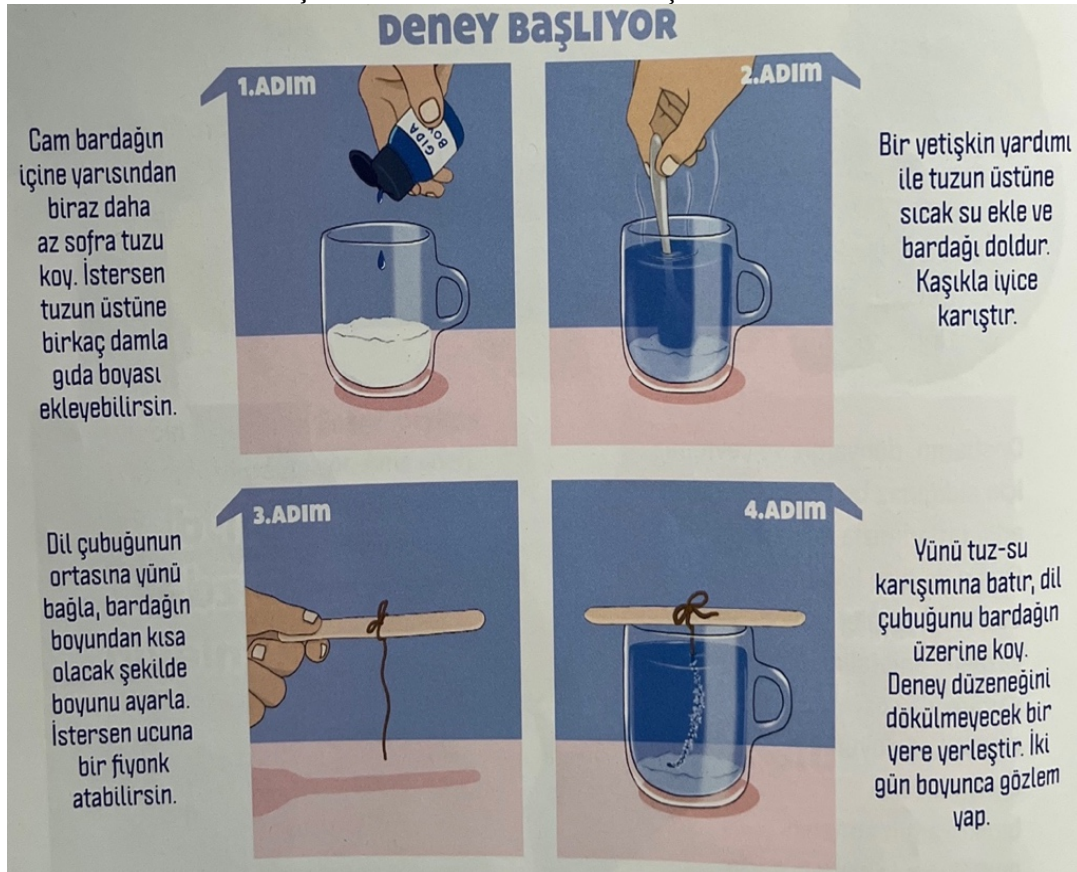
Kaynak: TÇD, 2021, 128-27.

Şekil 60'ta ataşın geliştirilme sürecine katkıda bulunan Erlman Wright kağıtların deforme olması problemini önleyecek bir çözüm bularak ataşı endüstriyel formuna ulaştırmış ve ofislerde kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bu durumun okuyucularda girişimcilik becerisini geliştirebileceği söylenebilir.

7. Gözlem Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Gözlem becerisinin toplamda 158 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Gözlem becerisinin dergiler arasında en fazla 120. sayıda (f=18); en az 124. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Gözlem becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 61. Gözlem Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-20.

Şekil 61'de deneyebilirim kısmında deney yaparken adımlara uygun ilerlememiz gerektiğinden ve deneyin sonuçlarını görebilmek için iki gün boyunca gözlem yapmamız gerektiğinden bahsedilmiştir. Bu örneğin çocukların bilimsel süreç becerileri kazanmasına temel olabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda okuyucularda gözlem becerisini geliştirebileceği de söylenebilir.

Şekil 62. Gözlem Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-2.

Şekil 62'de doğa gözlemcilerinin ve bilim insanlarının gözlemlerinden bahsedildiği görülmektedir. Aynı zamanda daha önceden görülmemiş bir kuş türünün de yapılan gözlemler sonucunda bölgede tespit edildiğinin okuyucuyla paylaşılması, gözlem becerisinin hayatımızdaki yerini ve önemini okuyucuya aktarabileceği düşünülmektedir.

8. İletişim Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında İletişim becerisinin toplamda 77 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. İletişim becerisinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=11); en az 120. sayıda (f=2) ilişkilendirildiği görülmektedir. İletişim becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 63. İletişim Becerisine İlişkin Örnek

Mikrofon Kahramanda sayfamıza hoş geldin Uzay!

Hoş bulduk Mikrofon. Şey acaba çok uzun sürer mi?

Neden, yoksa bir yere mi yetişmen gerekiyordu?

Yok, yok! Sadece uzun süre oturamıyorum. Hep hareket hâlinde olmaya alışmışım.

Merak etme Uzay, biz de senin o hareketli dünyanı merak ediyoruz zaten.

Öyle mi? Peki, nereden başlayayım anlatmaya?

Okurlarımızın en merak ettiği sorudan başlayalım. Ablan Pırıl ile nasıl bir abla kardeşsiniz sence?

Bence kardeşlik, gezegenimizin en önemli şeylerinden biri. Ablamla çok anlaşamıyor gibi görünüyoruz ama aslında o benim pek çok şeyim.

Bunu biraz daha açıklar mısın Uzay?

Yani bence ablam hem arkadaş hem öğretmen hem hayallerimi anlattığım kişi. Bir yere giderken annem beni hep ablamla gönderiyor. Yani ablam, aynı zamanda beni koruyor da.

Hayallerini de Pırıl'la paylaşıyorsun.

Evet! Ona robotlarımı anlatırım, arkadaşlarımdan bahsederim. Büyüyünce pilot olacağım ya, onu da ablama anlatırım.

Bu çok güzel Uzay. Biz, zaman zaman aranızda minik tartışmalar da görüyoruz. Bu konuda ne demek istersin?

Kaynak: TÇD, 2020, 120-42.

Şekil 63 incelendiğinde yapılan röportaj karşılıklı iki kişinin iletişim kurmasına dayalı olduğu için okuyucuda iletişim becerisini kazandırabileceği düşünülmektedir.

Şekil 64. İletişim Becerisine İlişkin Örnek

TEKNOLOJİ TUTKUNLARI

Baban - Çizen: Esra İltel Dömbül

Mutfakta mıydınız? Ben de her yerde sizi arıyordum.

Hiç doğru dürüst harf gelmedi!

Aaa! Elektrikler mi kesildi?

Eh! Türkçe öğretmeni olarak kelime oyununda başarılı olmam tesadüf değil.

Şu çekmecede mum olacaktı. Onu bulayım. Ah! Masaya vurdum.

Aman!

Baba! Dikkat!

Çok özür dilerim. Bir deney yaparken kısa devre oldu. Sigorta attı. Ama şimdi düzelttim.

Baba! Sen masaya çarpınca bütün harfler etrafa saçılmış.

E K T O

Kaynak: TÇD, 2021, 126-4.

Şekil 64 incelendiğinde aile bireylerinin arasında geçen diyalogların okuyucunun iletişim becerisinde bir gelişime yol açabileceği düşünülebilir.

9. İş Birliği Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında İş Birliği becerisinin toplamda 113 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. İş birliği becerisinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=14); en az 123. sayıda (f=4) ilişkilendirildiği görülmektedir. İş birliği becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

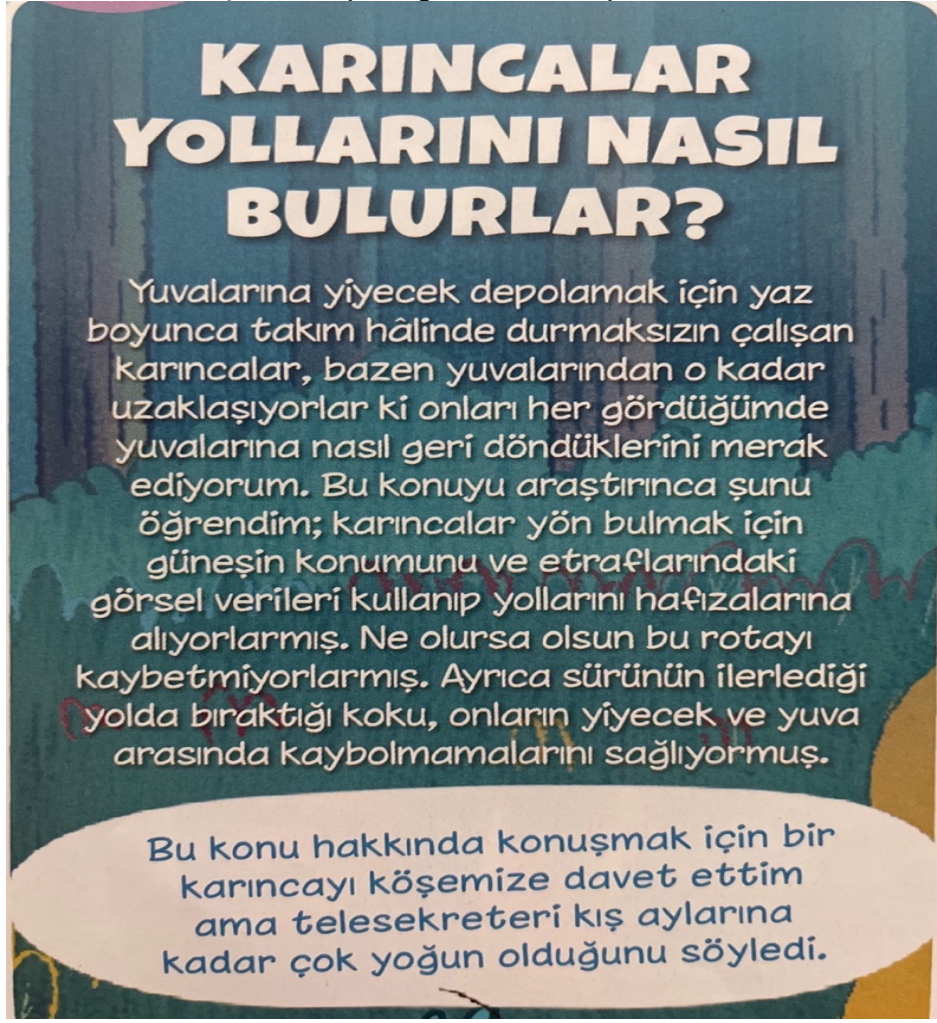
Şekil 65. İş Birliği Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-5.

Şekil 65'te Aslı'nın komşusu Merve abladan yardım istemesi ve sorunu iş birliği içerisinde çözüme ulaştırmalarıyla okuyucuda iş birliği becerisine çağrışım yapılabileceği düşünülebilir.

Şekil 66. İş Birliği Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-46.

Şekil 66 incelendiğinde karıncaların yuvalarına yiyecek depolamak için takım halinde çalıştıklarından bahsedilmesi okuyucuların iş birliği becerisini geliştirmelerine katkıda bulunabileceği söylenebilir.

10. Karar Verme Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Karar Verme becerisinin toplamda 133 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Karar verme becerisinin dergiler arasında en fazla 126. sayıda (f=19); en az 121. sayıda (f=4) ilişkilendirildiği görülmektedir. Karar verme becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 67. Karar Verme Becerisine İlişkin Örnek

Şimdi "Yapmak İstediklerim" listesine geçelim. Orada neler var?

Orada da konu başlıklarım var. Yumak'ı ve bütün hayvan dostlarımızı çok seviyorum. Onlar için kışın dışarı yiyecek ve su koymak, barınak bulmak gibi şeyler yazdım.

Ne güzel bir düşünce.

Bir de origami öğrenmek istiyorum. Tahtadan yaptığım balıklar vardı ya! Şimdi de kâğıttan balıklar yapmak istiyorum.

Yeni bir şey öğrenmek bizi geliştirir, ne güzel planlar yapmışsın. Şunu merak ediyoruz, bu listeler için kendine zaman verdin mi?

Aylara ayırdım. Mesela arılarla ilgili kitapları, arıları en çok gördüğüm zamanlarda yani yaz aylarında okuyacağım. Origamiyi, dışarıda oynayamadığımız zamanlarda yani kış aylarında evde çalışıp öğreneceğim.

Kaynak: TÇD, 2021, 124-43.

Şekil 67'de kahramanımızın yapmak istediklerim adlı bir liste oluşturması ve bu listeye kış aylarında origami öğrenmeye karar verdiğini, yaz aylarında çevresiyle ilgili kitaplar okumaya karar verdiğini yazması karar verme becerisiyle ilişkilendirilebilir. Okuyucuların karar verme becerilerinde gelişme olacağı düşünülebilir.

Şekil 68. Karar Verme Becerisine İlişkin Örnek

Adresimiz
editor@trtcocuk@gmail.com

TRT Çocuk Dergisi
Göztepe Mh.
Atatürk Cd.
Surluoğlu Plaza no.7
Kat.3 Anadoluhisari
Beşiktaş / İstanbul

Hayvanları korumak hepimizin görevi.
Kedim gezer evde bir iteri bir geri.
Arkadaş gibi,
Kardeş gibi.
Can olur sevdiğine.
Aşınca muhtu olur,
Seni gördüğüne.

Semahat Nihal Erdoğan
7 yaşında - İstanbul

Okul bizim evimiz.
Bilgi dolu, sevgi dolu yerimiz.
Benim güzel okulum,
Hasretle beklerim.

Ahmet Berk Dedecan
7 yaşında - Rize

Nasreddin Hoca
Küheylan

Ediz Okan Kara
7 yaşında - İstanbul

EDAKAR SAĞLIK ÇALIŞANLARIMIZ

Hafsanur Dalkörek
11 yaşında - Sivas

İkra Su Kocaoğlu
8 yaşında - Denizli

Göktuğ Çetin
8 yaşında - Ankara

Ali Rıza Topcan
7 yaşında - Rize

Melis
Eğret 2-C

Kaynak: TÇD, 2020, 120-48.

Şekil 68’de çocukların yaptıkları resimleri ve yazdıkları şiirleri paylaşılması için TÇD’ne göndermeleri okuyucuların zihninde karar verme becerisini çağrıştırabileceği düşünülmektedir.

11. Kariyer Bilinci Geliştirme Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Kariyer Bilinci Geliştirme becerisinin toplamda 87 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kariyer bilinci geliştirme becerisinin dergiler arasında en fazla 122. sayıda (f=11); en az 119. sayı ve 120. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Kariyer bilinci geliştirme becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 69. Kariyer Bilinci Geliştirme Becerisine İlişkin Örnek

Hoş geldiniz öğretmenim. Öğretmenler Günü’nüz kutlu olsun.

Hoş bulduk Mikrofon. Çok büyük bir sürpriz oldu bu benim için.

Elif’le birlikte, bu özel günde sizinle röportaj yapmak istedik öğretmenim.

Çok ince düşünmüş benim minik tırtılım.

Öğretmenim, ilk sorumuzu Elif seçti. Acaba öğretmen olmaya nasıl karar verdiniz?

Meslek seçerken olabildiğince istediğiniz, yapmaktan zevk aldığınız alanlara yönelmelisiniz. Ben çocukken komşularımızın çocuklarına şarkılar öğrettirdim.

Aaa! Öğretmen olmak çocukluk hayaliniz miydi?

Evet. Öğretmenlerimi izlerdim, onların ders anlatmalarını, derslere hazırlanmalarını, bizi ne kadar çok sevdiklerini gördükçe “Büyüyünce öğretmen olacağım.” derdim.

Peki ya fikriniz sonradan değişseydi?

Değişebilirdi tabii. Fikri değişen pek çok arkadaşım var. Onlar da şimdi çok mutlu. Hayal edip peşinden gitmeye çalışmak önemli olan.

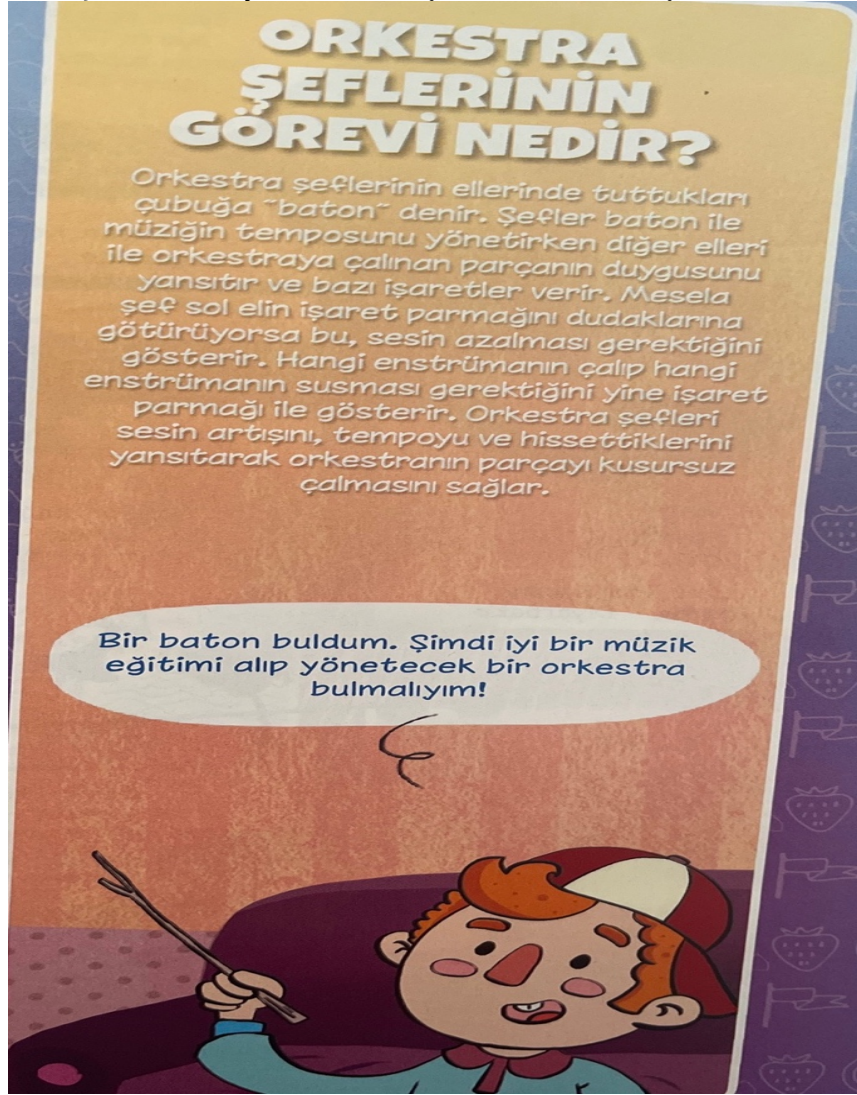
Bunu hiç unutmayacağız öğretmenim. Olmak istediğimiz meslek değişse de merakımız değişmeyecek.

Aferin Mikrofon. Öğrencim olduğuna göre sana da “tırtılım” diyebilirim.

Kaynak: TÇD, 2020, 122-42.

Şekil 69’da öğretmen olmaya nasıl karar verdiğinden ve öğretmenlik mesleğinin çocukluk hayali olduğundan bahsedildiği için okuyucularda kariyer bilinci geliştirme becerisine çağrışım yapacağı söylenebilir.

Şekil 70. Kariyer Bilinci Geliştirme Becerisine İlişkin Örnek

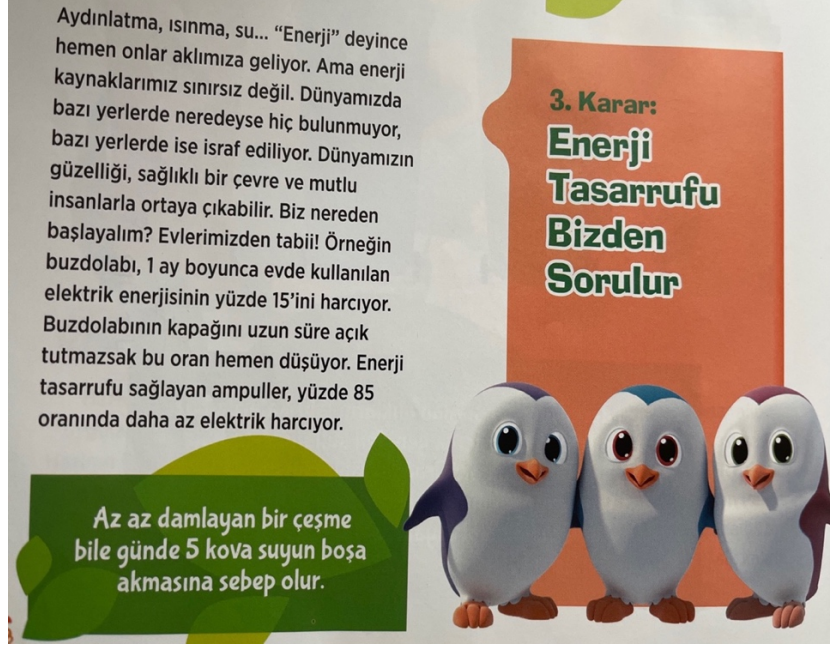
Kaynak: TÇD, 2020, 123-47.

Şekil 70 incelendiğinde orkestra şefinin görevlerinden ve mesleki pozisyonundan bahsedildiği için okuyucuların kariyer geliştirme becerilerine katkı sağlandığı düşünülebilir.

12. Kaynakların Kullanımı Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Kaynakların Kullanımı becerisinin toplamda 74 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kaynakların kullanımı becerisinin dergiler arasında en fazla 119. sayıda (f=10); en az 122. sayıda (f=2) ilişkilendirildiği görülmektedir. Kaynakların kullanımı becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 71. Kaynakların Kullanımı Becerisine İlişkin Örnek

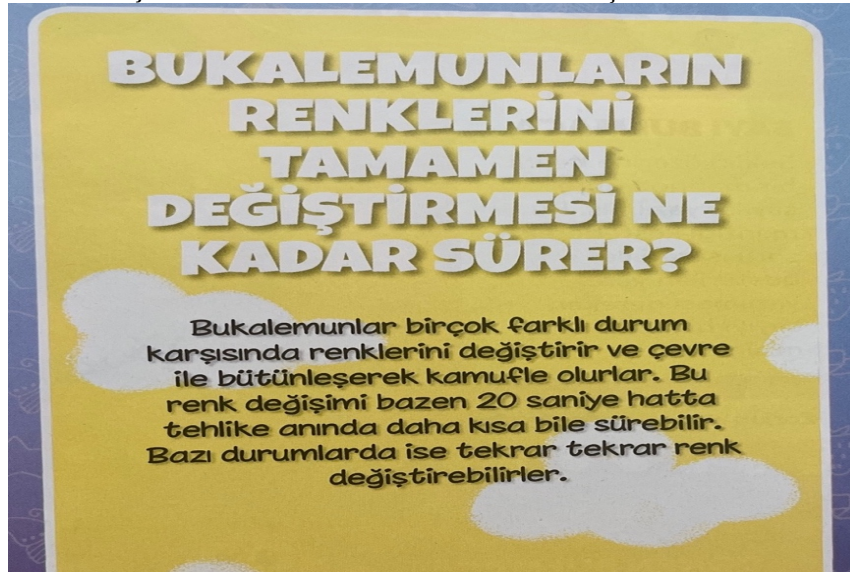
Kaynak: TÇD, 2021, 129-18.

Şekil 71’de dünyamızda bulunan enerji kaynaklarının sınırsız olmadığından ve evlerimizde enerji tasarrufu sağlamak için yapabileceklerimizden bahsedildiği için kaynakların kullanımını becerisiyle ilişkilendirilebilir.

13. Kendini Koruma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin dikkate alındığında Kendini Koruma becerisinin toplamda 41 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kendini koruma becerisinin dergiler arasında en fazla 119. sayı ve 130. sayıda (f=6); en az 124. sayıda (f=1) ilişkilendirildiği görülmektedir. Kendini koruma becerisiyle ilgili dergilerdeki örnekler aşağıda verilmiştir.

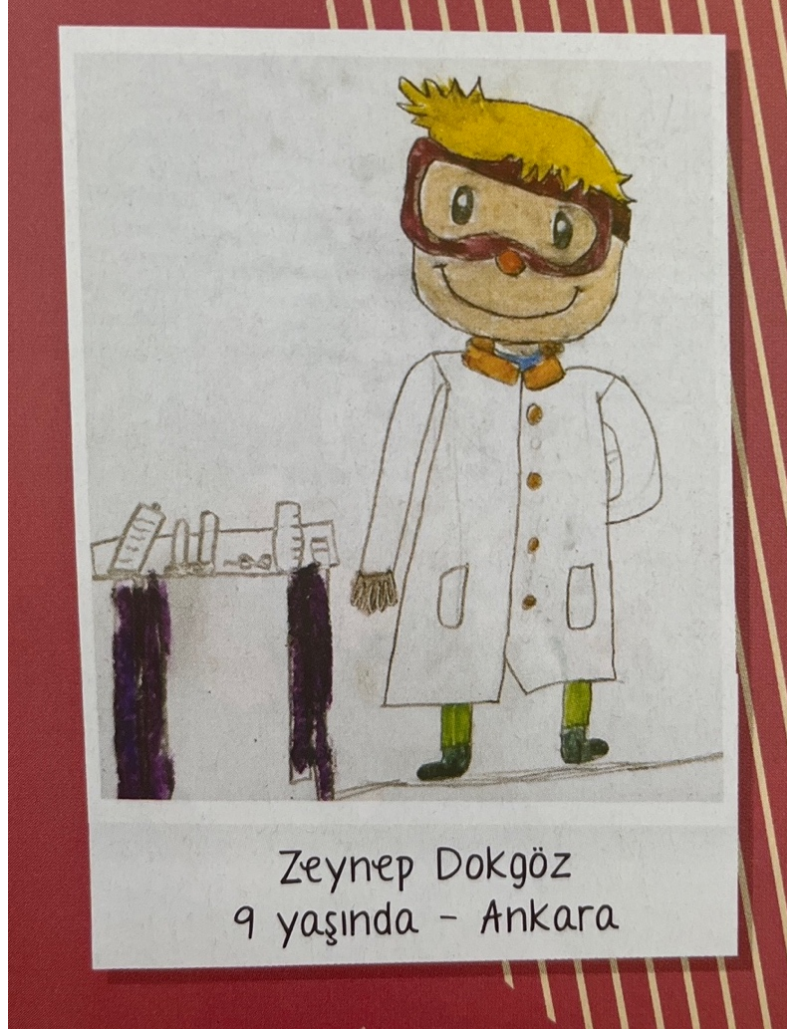
Şekil 72. Kendini Koruma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-45.

Şekil 72’de bukalemunların tehlike anlarında çok kısa sürede çevreyle bütünleşip kamufle olduklarından bahsedildiği için okuyucularda kendini koruma becerisini geliştirebileceği söylenebilir.

Şekil 73. Kendini Koruma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 119-48.

Şekil 73’te bilim insanının kendini korumak için koruyucu gözlük ve eldiven takarak çalışması kendini koruma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

14. Kendini Tanıma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Kendini Tanıma becerisinin toplamda 61 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kendini tanıma becerisinin dergiler arasında en fazla 124. sayı ve 125. sayıda (f=10); en az 127. sayıda (f=1) ilişkilendirildiği görülmektedir. Kendini tanıma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 74. Kendini Tanıma Becerisine İlişkin Örnek

BİZ HANGİSİNİ EN ÇOK KULLANIYORUZ?

Sıra bende arkadaşlar. Biz çocuklar, medya ortamından en çok interneti ve televizyonu kullanıyoruz. Deha'nın dediği gibi biz içerikleri tüketiyoruz. Mesela ben reklam içeriklerini çok hızlı tüketiyorum. Elbiseler seçiyorum, tokalar beğeniyorum. Ama bazen ihtiyacım olmayan şeyleri de alıyorum. Çünkü reklamlardan etkileniyorum. Medya okuryazarlığını öğrendiğimden beri reklamlarda gördüğüm şeyi çok beğensem de "Bunu ihtiyacım var mı?" diye düşünüyorum. Siz de öyle yapabilirsiniz. Böylece sadece arkadaşınızda gördünüz diye yaşınıza uygun olmayan bir bilgisayar oyununu almak için ısrar etmez ya da benim gibi ihtiyacınız yokken alışveriş yapmayı bırakabilirsiniz.

Kaynak: TÇD, 2021, 124-19.

Şekil 74'te karakterin interneti ve televizyonu çok kullandığının ve ihtiyacı olmayan şeyleri de satın aldığı farkında olması kendini tanıma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 75. Kendini Tanıma Becerisine İlişkin Örnek

Merhaba, ismim Bahar. Çevremde gördüklerimi çok merak ediyorum. Araştırıyorum, okuyorum, soruyorum. Öğrendiklerimi önce canım kedim Piti'ye sonra da tüm meraklı arkadaşlarıma anlatıyorum. Sen de Piti'ye ve bana katıl, birlikte "Neden yapmış?", "Kim yapmış?", "Nasıl yapmış?" diye soralım, araştıralım, bulalım, öğrenelim.

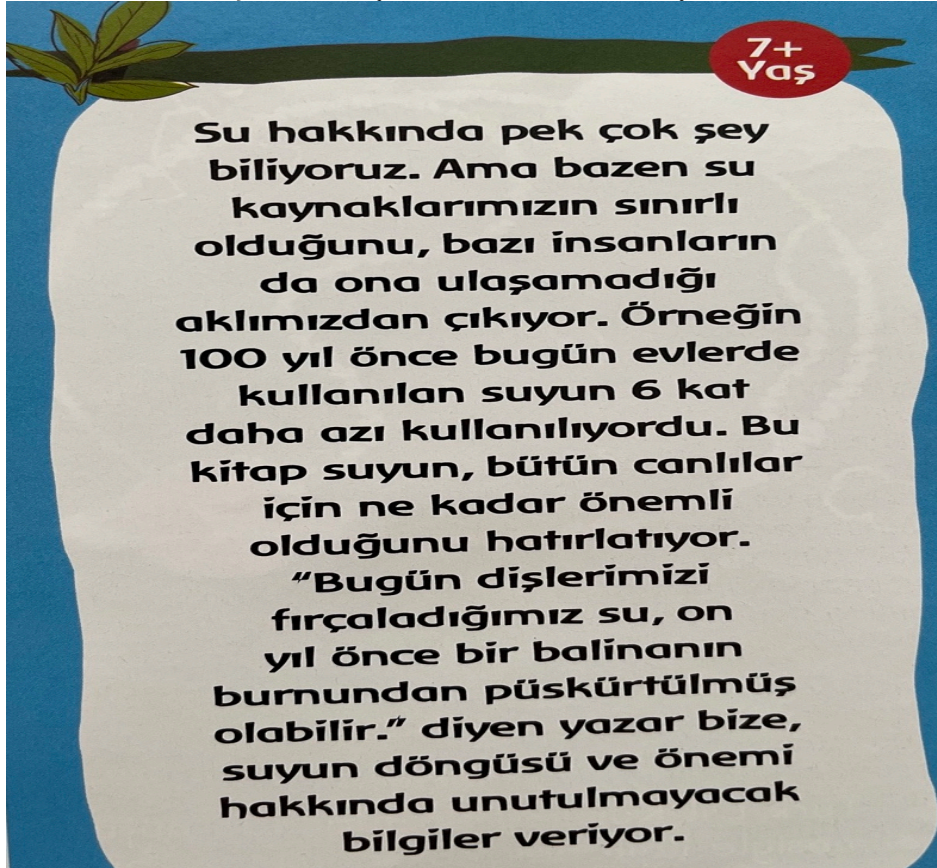
Kaynak: TÇD, 2021, 125-27.

Şekil 75'te Bahar'ın merak ettiklerini araştırdığından, okuduğundan, sorduğundan ve öğrendiklerini arkadaşlarına anlattığından bahsettiği görülmektedir. Bu örneğin kendini tanıyan ve ilgilerinin farkında olan bireyler yetişmesine katkıda bulunacağı söylenebilir. Aynı zamanda okuyuculara kendini tanıma becerisiyle ilgili çağrışım yapabileceği düşünülmektedir.

15. Kişisel Bakım Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Kişisel Bakım becerisinin toplamda 2 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kişisel bakım becerisinin 120. sayı ve 130. sayıda birer kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kişisel bakım becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 76. Kişisel Bakım Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-21.

Şekil 76'da Kitapçının Kedisi bölümünde Suyun Hikayesi kitabının tanıtımının yapıldığı görülmektedir. Suyun hayatımız için öneminden ve su döngüsünden bahsedilirken diş fırçalama örneğinin verilmesi kişisel bakım becerisiyle ilişkilendirilebilir.

16. Kurallara Uyma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Kurallara Uyma becerisinin toplamda 97 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Kurallara uyma becerisinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=15); en az 120. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Kurallara uyma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 77. Kurallara Uyma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-0.

Şekil 77’de yer alan görselin Covid 19’un hayatımıza girmesiyle birlikte hastalığa yakalanmamamız için alınması gereken önlemleri aktarmaya çalıştığı görülmektedir. Derginin kapağına konulan bu görsel kapalı alanlarda maske takılması kuralına uygun hareket edildiğini göstermektedir. Derginin okuyucularına kurallara uyma becerisini kazandırmaya çalıştığı söylenebilir.

Şekil 78. Kurallara Uyma Becerisine İlişkin Örnek

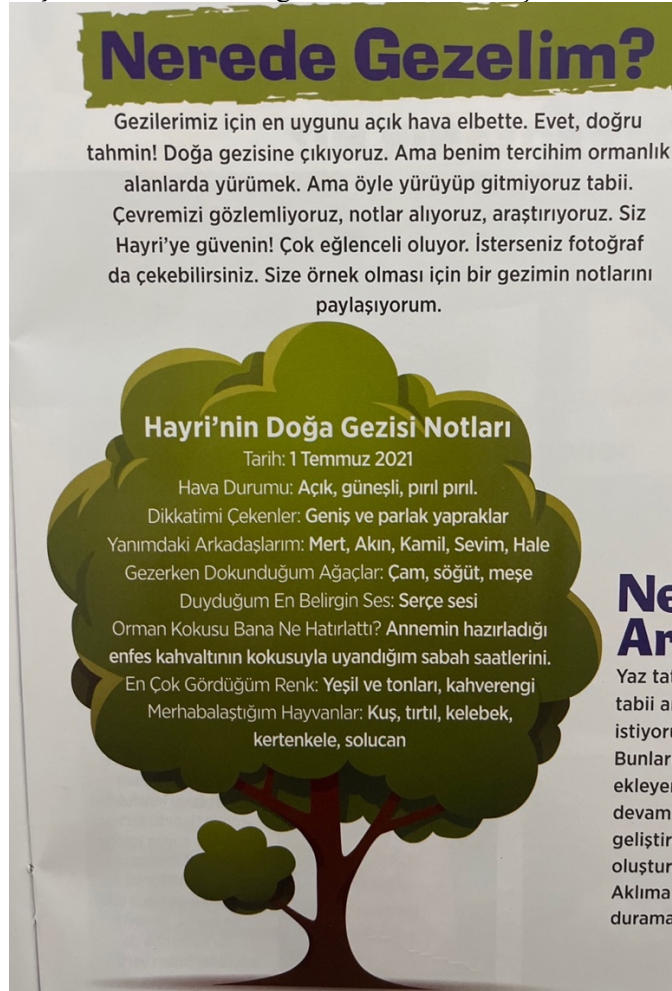
Kaynak: TÇD, 2021, 124-45.

Şekil 78’de sürpriz kutusu bölümünde verilen yönergeleri uygulayıp estetik bir ürün ortaya çıkarıldığı görülmektedir. Buradan hareketle çocukların da bu kurallara uyarak estetik bir ürün ortaya çıkarabileceği düşünülmektedir. Bunun sonucunda da çocukların kurallara uyma becerisinin gelişebileceği söylenebilir.

17. Mekanı Algılama Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Mekanı Algılama becerisinin toplamda 106 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Mekanı algılama becerisinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=13); en az 122. sayı ve 123. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Mekanı algılama becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 79. Mekanı Algılama Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-19.

Şekil 79’da Hayri’nin çıktığı doğa gezisinde çevresini gözlemleyip bu gözlem sonuçlarını da gezi notları olarak yazdığı paylaşılmaktadır. Hayri’nin yazdığı doğa gezisi

notları mekanı algılama becerisiyle ilişkilendirilebilir. Aynı zamanda okuyucuların mekanı algılama becerisini geliştirebileceği söylenebilir.

Şekil 80. Mekanı Algılama Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-11.

Şekil 80 incelendiğinde Mardin sokaklarının yapısından ve evlerin yapımında kullanılan farklı taşlardan bahsedildiği için mekanı algılama becerisiyle ilişkilendirilebilir.

18. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma becerisinin toplamda 78 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Milli ve kültürel değerleri tanıma becerisinin dergiler arasında en fazla 127. sayıda (f=10); en az 122. sayı ve 124. sayıda (f=4) ilişkilendirildiği görülmektedir. Milli ve kültürel değerleri tanıma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 81. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 127-23.

Şekil 81 incelendiğinde milli bayramlarımızdan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlandığı görülmektedir. Sayfanın devamında da 1979 yılından beri 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın TRT'nin organize ettiği büyük bir şenlikle kutlandığından ve bu kutlamalara katılan farklı ülkelerden çocukların misafir edilip kültürümüzün tanıtıldığından bahsedilmektedir. Milli ve dini bayramlarımızdan bahsedilmesi milli ve kültürel değerleri tanıma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 82. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 123-12.

Şekil 82’de Nasrettin Hoca’yla zamanda yolculuk kısmında eskiden insanların köy meydanlarında toplanıp hikaye gecesi yaptıklarından bahsedilmiştir. Nasrettin Hoca bizim milli ve kültürel değerlerimizden birisi olduğu için milli ve kültürel değerleri tanıma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

19. Öz Yönetim Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Öz Yönetim becerisinin toplamda 129 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Öz yönetim becerisinin dergiler arasında en fazla 125. sayı ve 130. sayıda (f=19); en az 119. sayıda (f=4) ilişkilendirildiği görülmektedir. Öz yönetim becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 83. Öz Yönetim Becerisine İlişkin Örnek

ŞORARAK İZLEMİYİ NEDEN ÖĞRENMEİYİZ?

Çok önemli bir konuya geldin Ada. Bu kısmı izin vererseniz ben anlatayım. Zararlı içeriklerle karşılaşmamak, karşılaşsaksak da etkilenmemek için kuralımız basit: Soru sormak. Öncelikle yaşımıza uygun içerikleri seçmemiz gerek. Yani "Akıllı İşaretleme"yi bilmeliyiz. Televizyonda yayınlanan her şeyin bir yaş ve izleyici grubu vardır. Başlarken "13+" yazan bir filmi izlememeliyiz. Çünkü onu üretenler, 13 yaşından küçük çocuklara uygun bir içerik üretmemişler. Kahramanlar aralarında kaba ve aşağılayıcı konuşuyorsa, birbirlerine zarar veriyorlarsa, ses ve efektlerle korku hissetmenizi sağlıyorsa o filmi izlememeliyiz. Çünkü zaman içinde duyup gördüklerimiz bize normal gelmeye başlayabilir. Bu ise izlediklerimizden olumsuz etkilendiğimizi gösterir.

SORULARIMIZIN CEVAPLARI NE OLMALI?

Oyun, izlediğim film, dinlediğim şarkı... Artık hepsine dikkat ediyorum ve sorular soruyorum. Sorularımı sıralayayım mı?

- » Bu film benim yaşıma uygun mu?
- » Kahramanlar birbirlerine kaba ve aşağılayıcı sözler söylüyor mu?
- » Dövmek, zarar vermek gibi şiddet olayları var mı?
- » İzlediğim reklam beni neye ikna etmeye çalışıyor?
- » İzlediğim şey beni eğlendiriyor mu yoksa gergin hissetmemi mi sağlıyor?

Bu soruların yanıtları, bizi doğru şeyleri izlemeye, oynamaya, dinlemeye, okumaya yöneltilir.

Kaynak: TÇD, 2021, 124-20.

Şekil 83’te yaşımıza uygun içerikleri nasıl ayırt edebileceğimizden bahsedilmiştir. Karakterlerin bu ayırt etmeyi sağlamak için kendilerine sorular sorması ve soruların

cevapları doğrultusunda seçim yapmaları öz yönetim becerisiyle ilişkilendirilebilir. Derginin okuyuculara öz yönetim becerisini teşvik etmeyi amaçladığı söylenebilir.

Şekil 84. Öz Yönetim Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-31.

Şekil 84'te Halil'in Mehmet Çelebi'yi tanımak için zaman yolculuğu yaparak onun yanına gelmesi ve yakından tanımak istediğini söylemesi öz yönetim becerisiyle ilişkilendirilebilir.

20. Sağlığını Koruma Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Sağlığını Koruma becerisinin toplamda 54 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sağlığını koruma becerisinin dergiler arasında en fazla 119. sayıda (f=7); en az 121. sayı, 123. sayı, 124. sayı ve 129. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sağlığını koruma becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

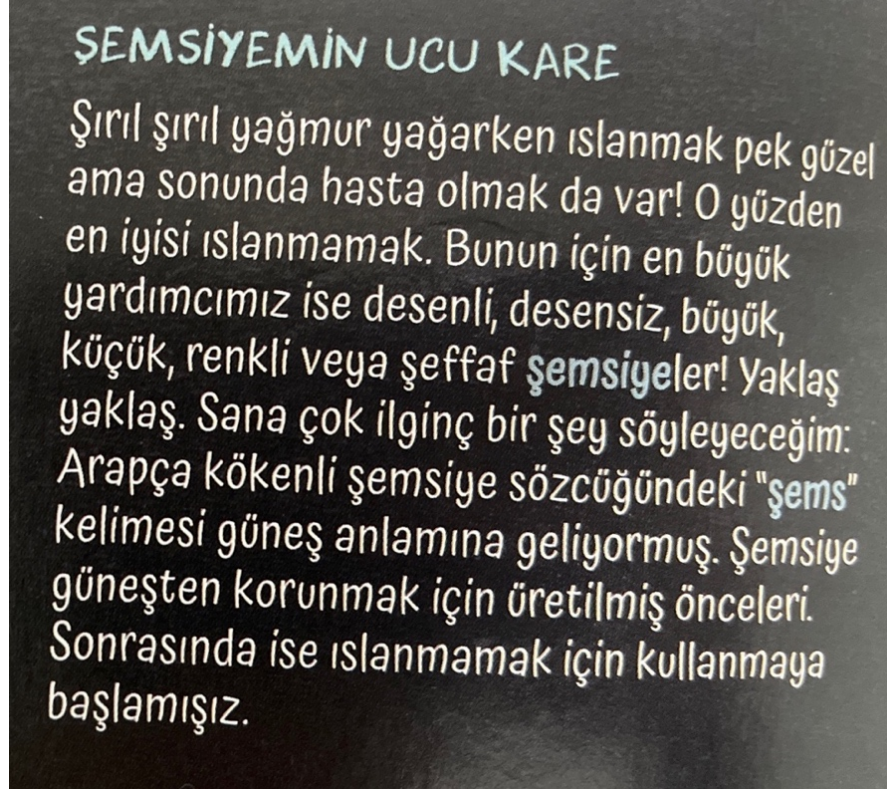
Şekil 85. Sağlığını Koruma Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-0.

Şekil 85'te paylaşılan aile görselinde Covid 19'a yakalanmamak için maske takılması ve aşı yapılması gerektiği gösterilmektedir. Derginin tüm dünyayı etkileyen bu hastalıktan korunabilmeleri için okuyucularına sağlığını koruma becerisini vurguladığı söylenebilir.

Şekil 86. Sağlığını Koruma Becerisine İlişkin Örnek

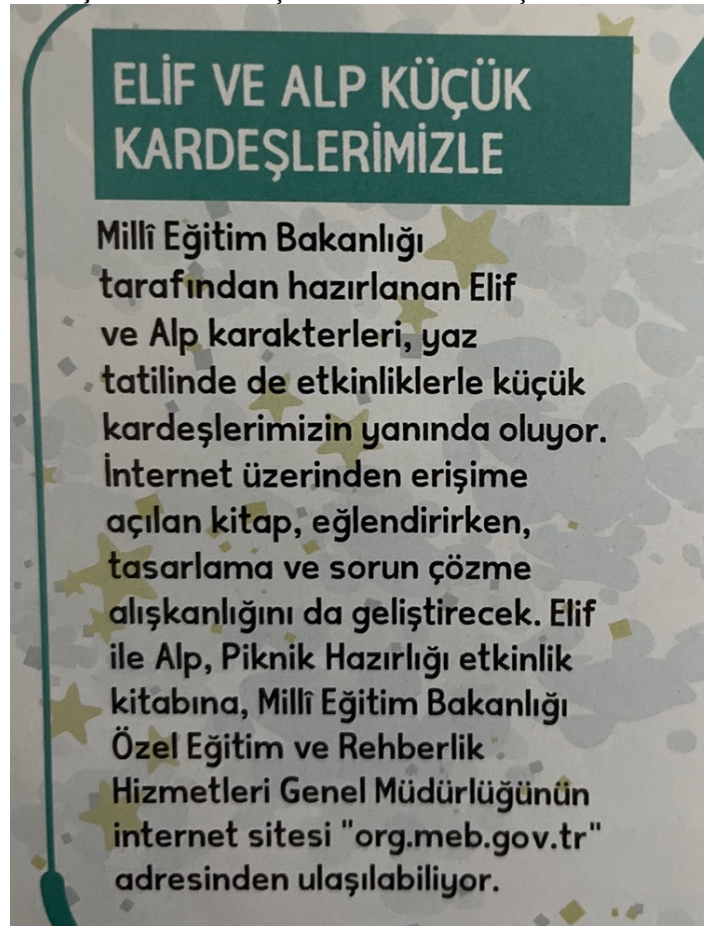
Kaynak: TÇD, 2020, 122-22.

Şekil 86'da yapmayı sevdiğimiz ama sonucunda hasta olabileceğimiz aktivitelerden kaçınmak gerektiğinden bahsedildiği için sağlığını koruma becerisiyle ilişkilendirilebilir.

21. Sorun Çözme Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Sorun Çözme becerisinin toplamda 144 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sorun çözme becerisinin dergiler arasında en fazla 126. sayı ve 130. sayıda (f=19); en az 120. sayıda (f=6) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sorun çözme becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

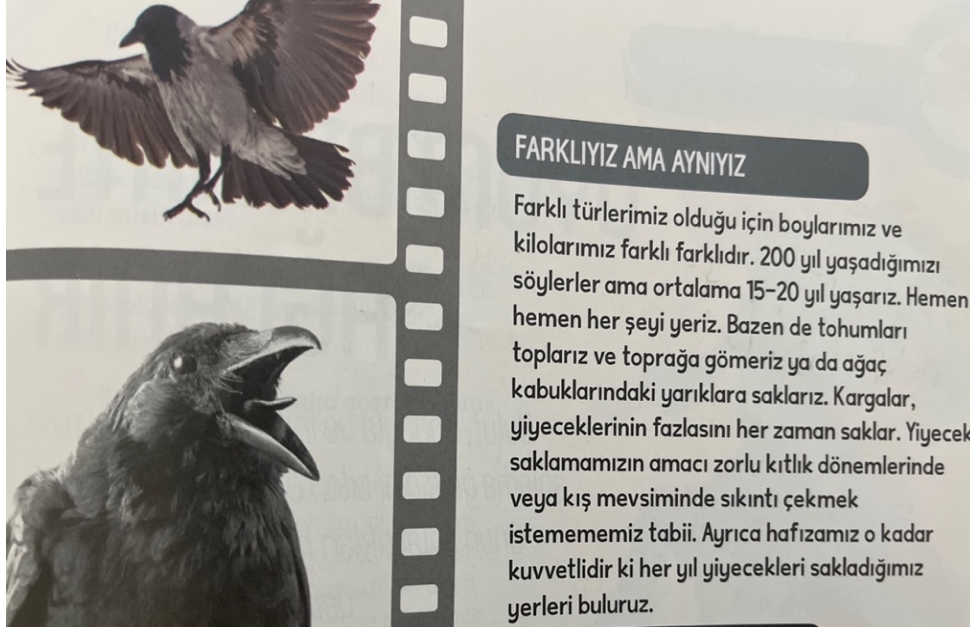
Şekil 87. Sorun Çözme Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 119-2.

Şekil 87'de MEB tarafından tasarlanan kitabın çocuklara sorun çözme alışkanlığı kazandıracağından bahsedilmektedir. Derginin okuyuculara sorun çözme becerisi kazandırılmasını desteklediği düşünülebilir.

Şekil 88. Sorun Çözme Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 126-39.

Şekil 88’de kargaların kıtlık dönemlerinde ve kış mevsiminde yiyecek bulmakta zorluk çektikleri için yiyeceklerinin fazlasını sakladıklarından bahsedilmesinin, okuyucularda sorun çözme becerisini çağrıştırabileceği söylenebilir.

22. Sosyal Katılım Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Sosyal Katılım becerisinin toplamda 124 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sosyal katılım becerisinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=17); en az 122. sayıda (f=6) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sosyal katılım becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

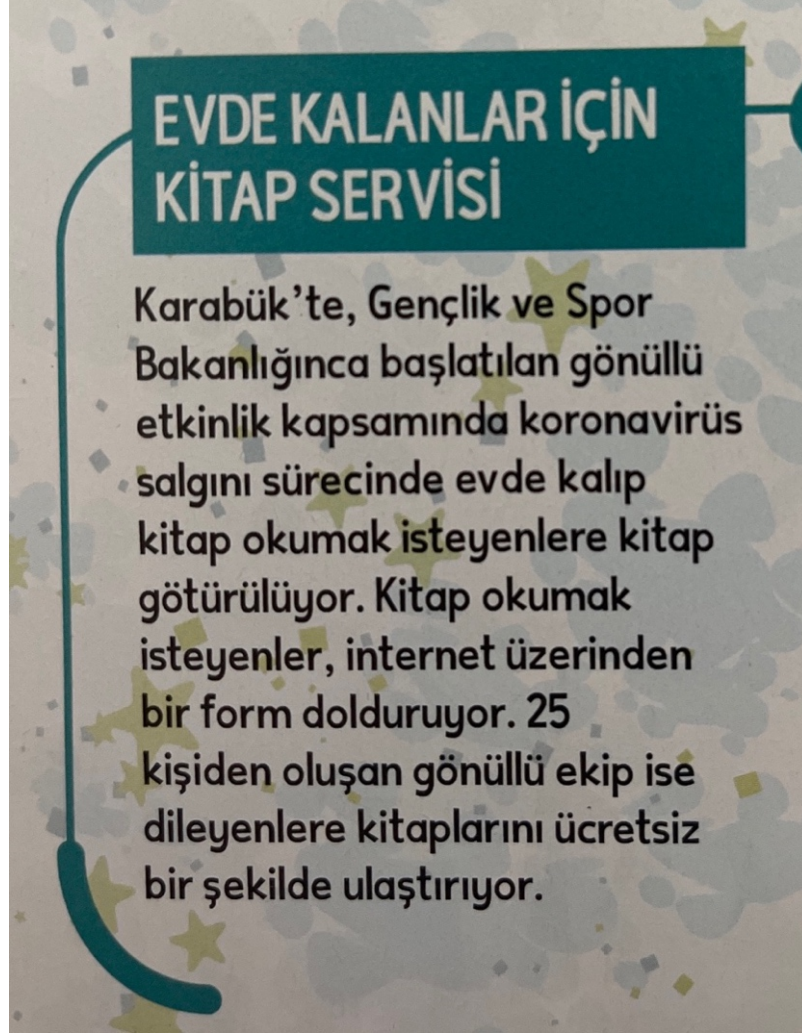
Şekil 89. Sosyal Katılım Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-3.

Şekil 89 incelendiğinde meslek lisesi öğrencilerinin engellilerin bozulan araçlarını tamir etmesi sosyal katılım becerisiyle ilişkilendirilebilir. Derginin bu metinle ve görselle okuyucularına sosyal katılım becerisini çağrıştırabileceği söylenebilir.

Şekil 90. Sosyal Katılım Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-2.

Şekil 90 incelendiğinde pandemi sebebiyle evlerden çıkamadığımız günlerde başlatılan gönüllü bir etkinlikle kitap okumak isteyen bireylere kitaplarının ulaştırılması sosyal katılım becerisiyle ilişkilendirilebilir.

23. Zaman Yönetimi Becerisi ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Zaman Yönetimi becerisinin toplamda 123 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Zaman yönetimi becerisinin dergiler arasında en fazla 125. sayıda (f=19); en az 127. sayıda (f=4) ilişkilendirildiği görülmektedir. Zaman yönetimi becerisiyle ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 91. Zaman Yönetimi Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 125-30.

Şekil 91’de El Cezeri’nin bir şeyler öğrenmek için kendisini ziyaret eden gençlere “Bilgiye meraklı olanlar için her zaman vaktim var.” demesi zaman yönetimi becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 92. Zaman Yönetimi Becerisine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-30.

Şekil 92 incelendiğinde bazı spor dallarının kuralları içerisinde yer alan zamanla bağlantılı bilgilerin yer aldığı görülmektedir. Buradan hareketle derginin okuyucularına zaman yönetimi becerisinin önemini aktarmaya çalıştığı söylenebilir.

4. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ DEĞERLERİN TRT ÇOCUK DERGİSİNDE YER ALMA DURUMU

Araştırmanın bu bölümünde TÇD'nin 12 sayısının 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 10 değer kapsamında incelenmesi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Değer ilişkilendirmelerinin dergilerde yer alma durumlarına ait ayrıntılı bilgi verilirken değerlerin TÇD'nin incelenen 12 sayısında ne kadar ilişkilendirildiklerinin sayısı da verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda TÇD'nde ilişkilendirilen değerlerin dergi sayılarına dağılımı Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. Değer İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

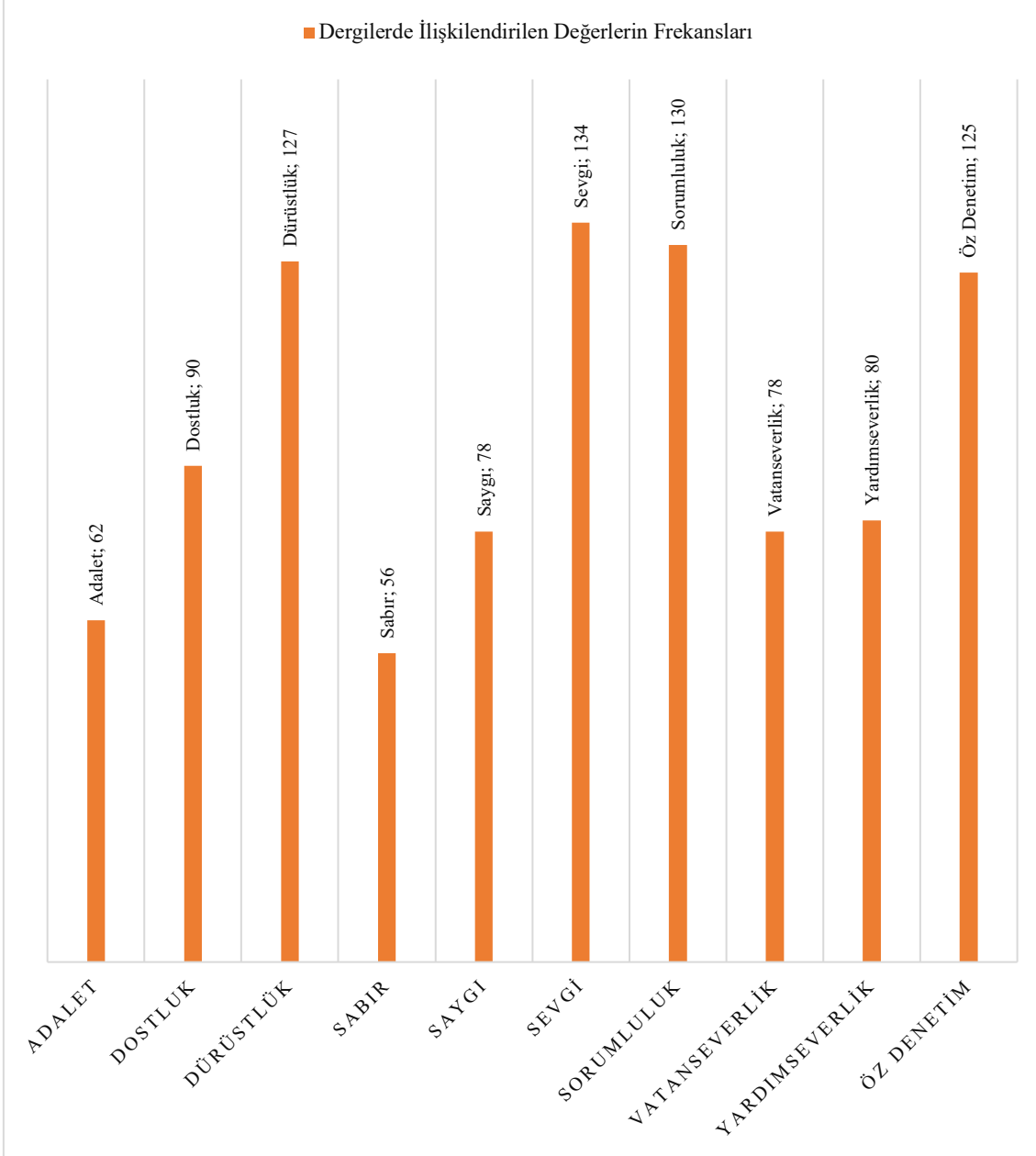
Değerler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Adalet	3	1	1	3	2	11	5	6	8	5	7	10	62
Dostluk	7	6	11	8	10	7	6	3	10	8	5	9	90
Dürüstlük	5	6	5	19	14	15	12	10	12	13	10	6	127
Sabır	4	3	6	4	1	2	5	5	6	5	6	9	56
Saygı	4	4	9	8	8	8	4	7	8	8	7	3	78
Sevgi	8	7	13	17	11	13	8	8	13	16	11	9	134
Sorumluluk	10	7	7	17	5	12	11	8	13	16	9	15	130

Tablo 19. (Devam) Değer İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Dağılımları

Değerler	119. sayı	120. sayı	121. sayı	122. sayı	123. sayı	124. sayı	125. sayı	126. sayı	127. sayı	128. sayı	129. sayı	130. sayı	Toplam
Vatanseverlik	6	3	6	10	6	4	5	7	9	9	6	7	78
Yardıms severlik	7	1	8	9	5	8	8	3	6	10	5	10	80
Öz Denetim	7	9	8	14	10	12	15	9	8	10	10	13	125
Toplam	61	47	74	109	72	92	79	66	93	100	76	91	960

Tablo 19'a bakıldığında incelenen dergi sayıları içinde en fazla değer ilişkilendirmesi yapılan sayının 122. sayı (f=109) olduğu görülmektedir. En fazla değer ile ilişkilendirilenden en aza doğru; 122. sayı (f=109), 128. sayı (f=100), 127. sayı (f=93), 124. sayı (f=92), 130. sayı (f=91), 125. sayı (f=79), 129. sayı (f=76), 121. sayı (f=74), 123. sayı (f=72), 126. sayı (f=66), 119. sayı (f=61) ve 120. sayı (f=47) şeklinde sıralanmaktadır. Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 10 değerın tüm dergilerdeki toplam ilişkilendirilmelerine bakıldığında 960 kez ilişkilendirme yapıldığı görülmektedir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programında bulunan değerlerin dergilerde ne düzeyde ilişkilendirildiğine ilişkin bilgiler Şekil 93'te gösterilmiştir.

Şekil 93. Değer İlişkilendirmelerinin Dergilerdeki Frekansları

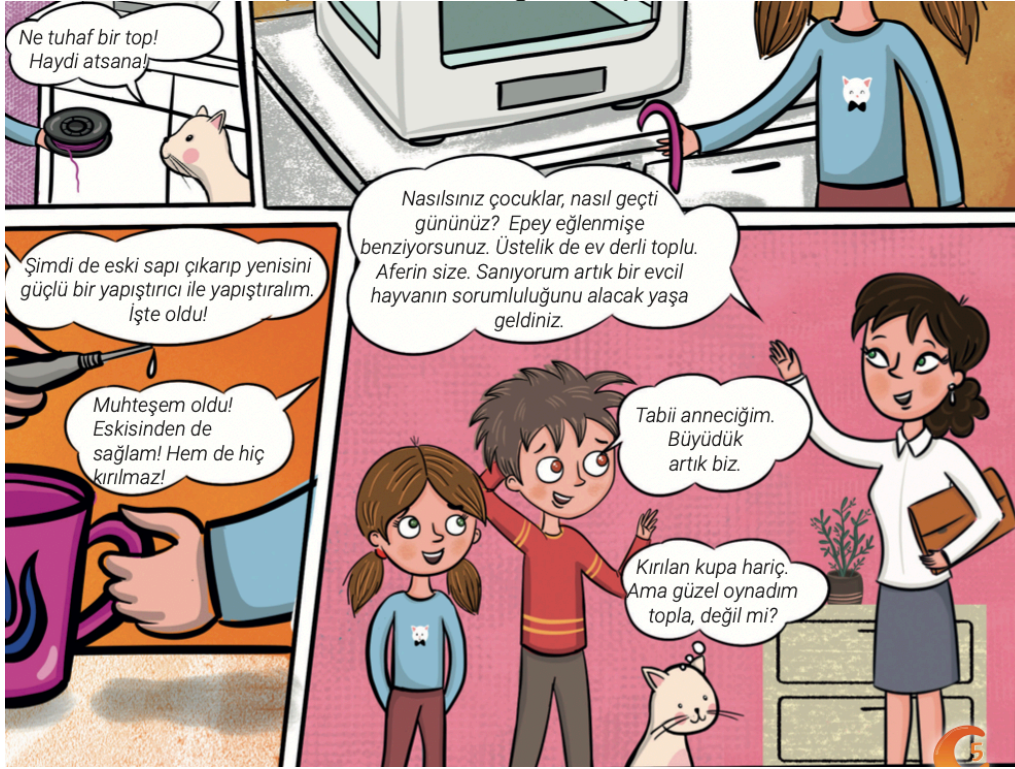

Şekil 93'te Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan değerlerin, tüm dergiler dikkate alındığında kaçar kez ilişkilendirildiği gösterilmiştir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan 10 tane değerın tamamının, farklı sayılarda olsa da dergilerde yer aldığı tespit edilmiştir. Dergilerde en fazla vurgulanan değer 134 ilişkilendirme ile Sevgi değeridir. Dergilerde en az yer verilen değer ise 56 ilişkilendirme ile Sabır değeridir. Dergilerde en fazla ilişkilendirilen değerden en aza doğru; Sevgi (f=134), Sorumluluk (f=130), Dürüstlük (f=127), Öz Denetim (f=125), Dostluk (f=90), Yardımseverlik (f=80), Saygı (f=78), Vatansızlık (f=78), Adalet (f=62) ve Sabır (f=56) şeklinde sıralanmaktadır. Değerler ile ilgili analizlerden elde edilen detaylı bulgular aşağıda verilmiştir.

1. Adalet Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Adalet değerinin toplamda 62 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Adalet değerinin dergiler arasında en fazla 124. sayıda (f=11); en az 120. sayı ve 121. sayıda (f=1) ilişkilendirildiği görülmektedir. Adalet değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 94. Adalet Değerine İlişkin Örnek

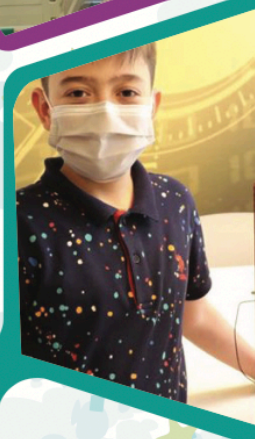

Kaynak: TÇD, 2021, 124-5.

Şekil 94'te hep evcil hayvanları olmasını isteyen kahramanlarımıza amcaları kedisini bir günlük emanet ediyor. Akşam anneleri eve geldiğinde evi derli toplu ve çocukları da mutlu görünce adaletli bir karar verip "Sanıyorum artık evcil bir hayvanın sorumluluğunu alacak yaşa geldiniz." diyor. Annelerinin karar verirken doğru ve insafli davranması adalet değeri ile ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyucularına adalet değeri kazandırmaya çalıştığı söylenebilir.

Şekil 95. Adalet Değerine İlişkin Örnek

Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsünde çalışan uzmanlar tarafından “akıllı kovan” sistemi geliştirildi. Kovanlara konan aparatlarla peteklerin sıcaklığı, ağırlığı gibi değerler kontrol edilebilecek. Beklenmedik bir durumla karşılaşıldığında uyarı veren sistem yoluyla ayı saldırılarının da önüne geçilebilecek. Bu tür çalışmalar beni çok heyecanlandırıyor. Günlük yaşamda karşılaşılan sorunlara bulunan bilimsel çözümler senin de dikkatini çekiyor mu?

ORTAOKUL ÖĞRENCİSİ ARKADAŞIMIZDAN BÜYÜK PROJE

Balıkesir’de yaşayan 8. sınıf öğrencisi Cevdet Uysal, park hâlindeki araçtan inerken kapının başka birine çarpmasını önleyecek bir proje geliştirdi. Dikiz aynasına yerleştirdiği sensörler sayesinde can ve mal kaybını önleyen Cevdet Uysal bu projesiyle TÜBİTAK 14. Ortaokul Öğrencileri Arası Araştırma Projesi Yarışması’nda teknoloji tasarımı alanında ödül aldı.

HEDEFİ DÜNYAYA AÇILM

Küçük yaşlardan beri grafitiyle ilgilenen Yiğit Baykan, Türkiye’nin şehrine çizdiği kendine has tavşac şekliyle tanınıyor. Tavşanlara ola sevgisi sebebiyle okul duvarları, trafolar, binaların boş duvarları g yerlere tavşan çizerek grafitiye başlayan Baykan, ününü yurt dışı taşımak ve bu sayede farklı konu dair sosyal farkındalık projelerind

Kaynak: TÇD, 2021, 124-2.

Şekil 95 incelendiğinde 8. sınıf öğrencisi Cevdet Uysal’ın geliştirdiği proje birçok insanın yaşadığı bir probleme çözüm getirdiği aynı zamanda can ve mal kaybını önlemeye yardımcı olduğu için katıldığı yarışmada teknoloji tasarım ödülü almasını sağlamıştır. İnsanlar için gerçekten faydalı olabilecek bir projenin ödül alması projeye tam hakkını verdiklerini, doğru ve eşit davrandıklarını gösterebileceği için adalet değeri ile ilişkilendirilebilir. Derginin bu haberle okuyucularına adalet değerini aktarmaya çalıştığı söylenebilir.

2. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Dostluk değerinin toplamda 90 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Dostluk değerinin dergiler arasında en fazla 121. sayıda (f=11); en az 126. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Dostluk değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

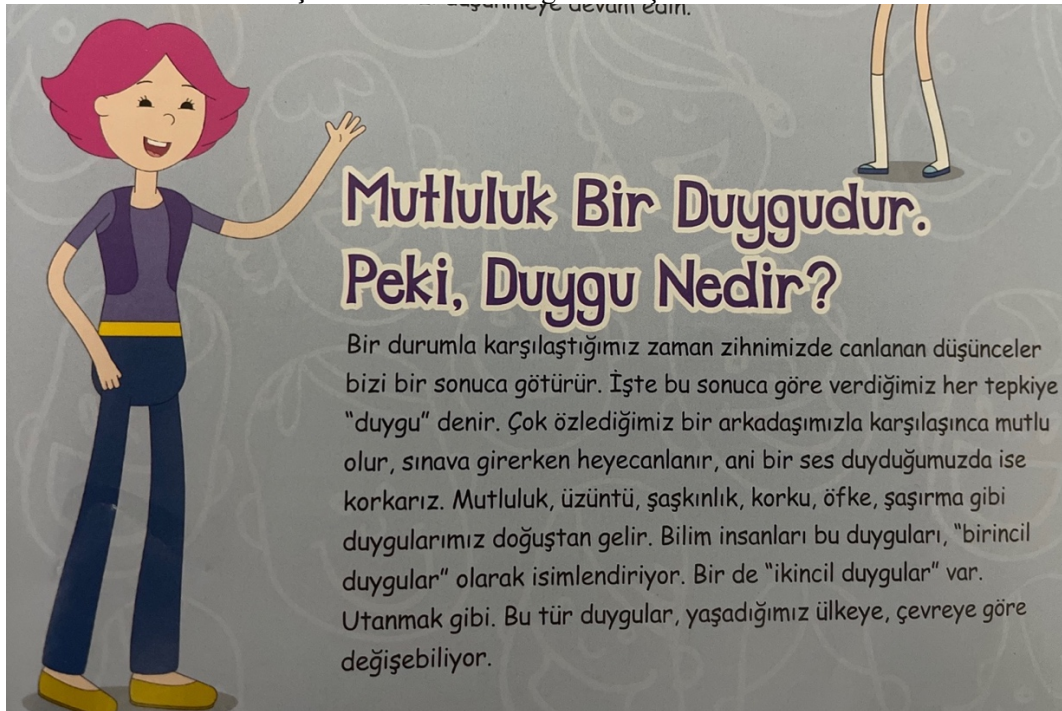
Şekil 96. Dostluk Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 128-5.

Şekil 96’da karakterlerden biri yardım istediğinde arkadaşlarının yardım etmeyi kabul etmeleri dostluk değeri ile ilişkilendirilebilir. Sayfanın devamında da zevklerinin ve düşüncelerinin uyuştğu, birbirlerinin fikirlerine saygı duydukları, birbirlerine yardım etmekten mutlu oldukları ve hayallerini gerçekleştirmek için planlar yaptıkları görülmektedir. Derginin bu gibi örneklerle okuyuculara dostluk değerini aktarmaya çalıştığı söylenebilir.

Şekil 97. Dostluk Değerine İlişkin Örnek

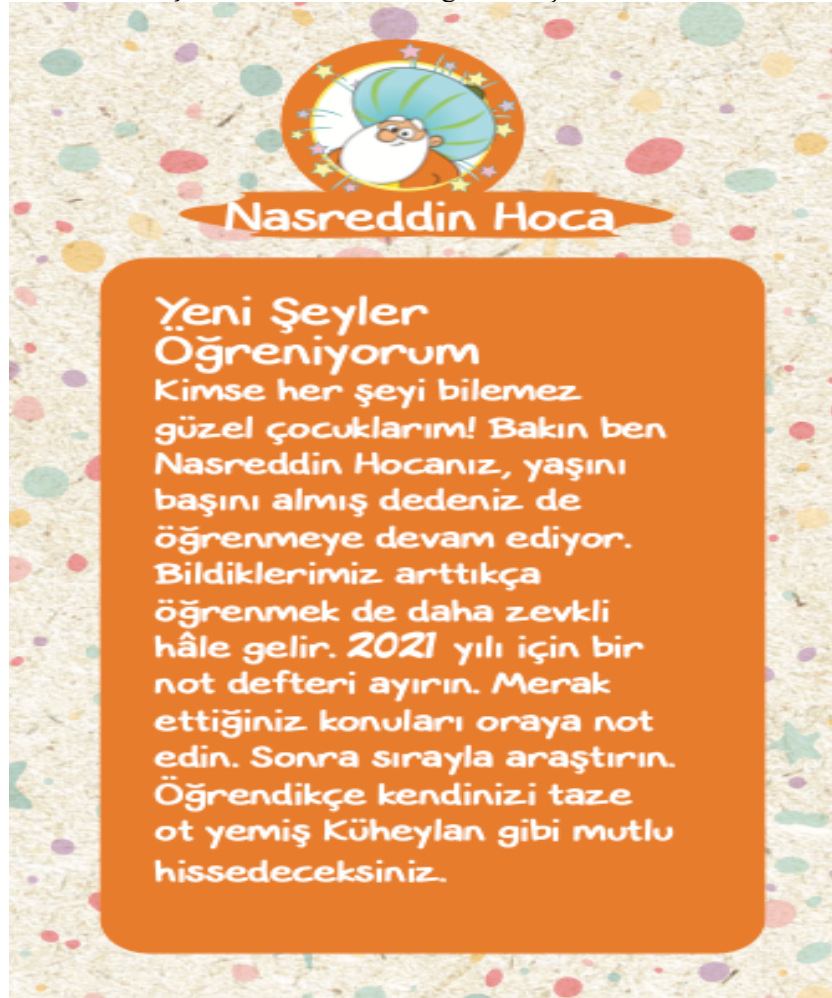
Kaynak: TÇD, 2021, 126-17.

Şekil 97 incelendiğinde mutluluk duygusundan bahsedilirken “Çok özlediğimiz bir arkadaşımızla karşılaşıncaya mutlu oluruz.” cümlesiyle dostluk değerine dikkat çekildiği ifade edilebilir. Kahramanın hiç beklemediği bir anda arkadaşını görünce kalbine doğan mutluluğun dostluk değerini çağrıştırabileceği söylenebilir.

3. Dürüstlük Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Dürüstlük değerinin toplamda 127 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Dürüstlük değerinin dergiler arasında en fazla 122. sayıda (f=19); en az 119. sayı ve 121. sayıda (f=5) ilişkilendirildiği görülmektedir. Dürüstlük değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 98. Dürüstlük Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 124-25.

Şekil 98’de Nasreddin Hoca’nın “Kimse her şeyi bilemez güzel çocuklarım.” cümlesi dürüstlük değeriyle ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyucularında yalan söylemekten kaçınıp doğru söyleme ve dürüst olma davranışlarının pekişmesine yardımcı olacağı düşünülebilir.

Şekil 99. Dürüstlük Değerine İlişkin Örnek

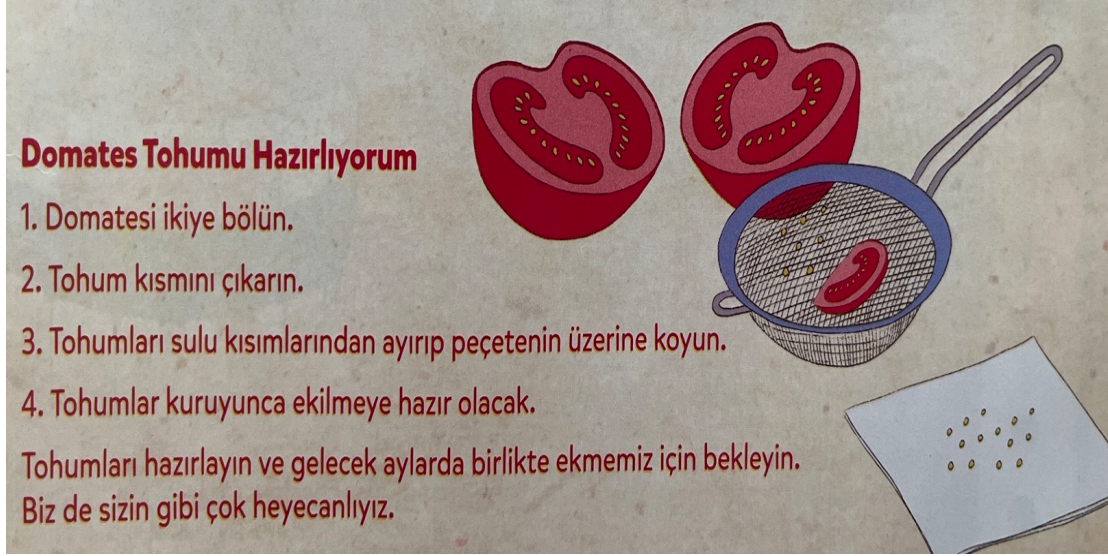
Kaynak: TÇD, 2021, 125-10.

Şekil 99 incelendiğinde kale ile ilgili bilgi verilirken “Kalenin tam olarak ne zaman yapıldığı bilinmiyor ama kullanılan malzemeler Cenevizlilerin kullandığı malzemelerle benzerlik gösterdiği için Ceneviz Kalesi olarak biliniyor.” ifadesinin kullanılması olan bir durumun olduğu gibi yansıtıldığını ve gerçeğin saklanmadan paylaşıldığını göstermektedir. Derginin bu örnek ile okuyucuda dürüstlük değerini çağrıştırmayı hedeflediği söylenebilir.

4. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Sabır değerinin toplamda 56 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sabır değerinin dergiler arasında en fazla 130. sayıda (f=9); en az 123. sayıda (f=1) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sabır değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

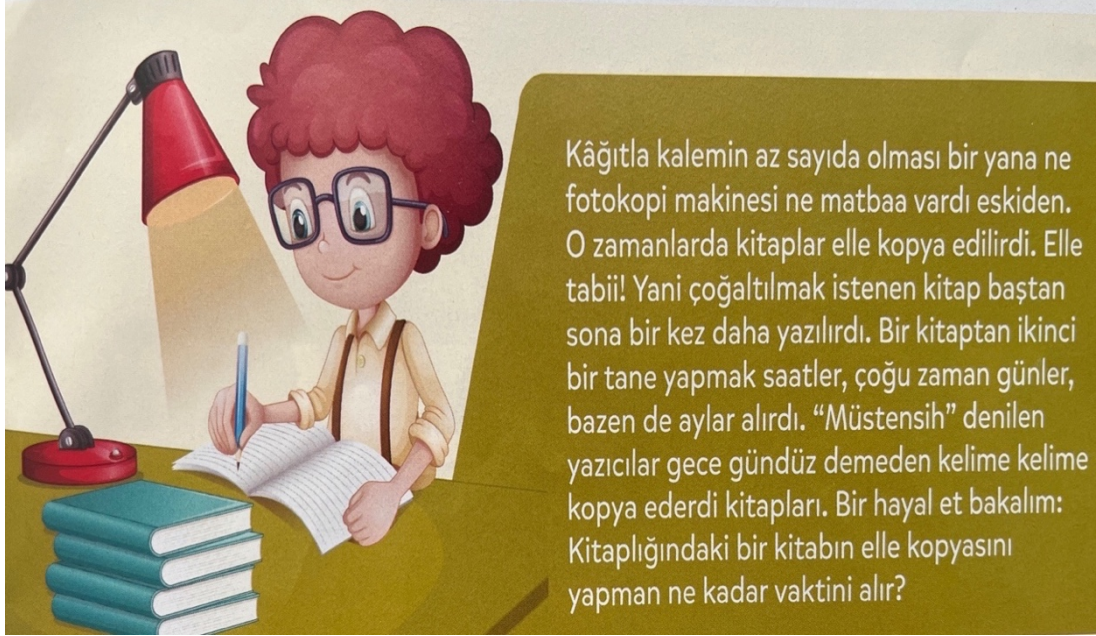
Şekil 100. Sabır Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-35.

Şekil 100 incelendiğinde domates tohumu hazırlama aşamaları görülmektedir. Son kısımda tohumların hazır olması için kurumalarını beklememiz gerektiğini ve gelecek aylarda ancak ekebileceğimizi söylediği için sabır değeri ile ilişkilendirilebilir. Bu örnek okuyuculardan gerçekleşecek bir olayı beklemelerini ve hazır olmasını beklerken dayanmalarını istediği için derginin sabır değerini kazandırmaya çalıştığı söylenebilir.

Şekil 101. Sabır Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 126-13.

Şekil 101’de eskiden kitapların matbaalar ve fotokopi makineleri olmadığı için elle yazılarak çoğaltıldığından bahsedilmektedir. Bu örnekte bu işi yapan müstensihlerin günlerce ve aylarca bir kitap için emek harcaması sabır değeri ile ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyucuda sabır değerini kazandırmayı hedeflediği söylenebilir.

5. Saygı Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Saygı değerinin toplamda 78 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Saygı değerinin dergiler arasında en fazla 121. sayıda (f=9); en az 130. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Saygı değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

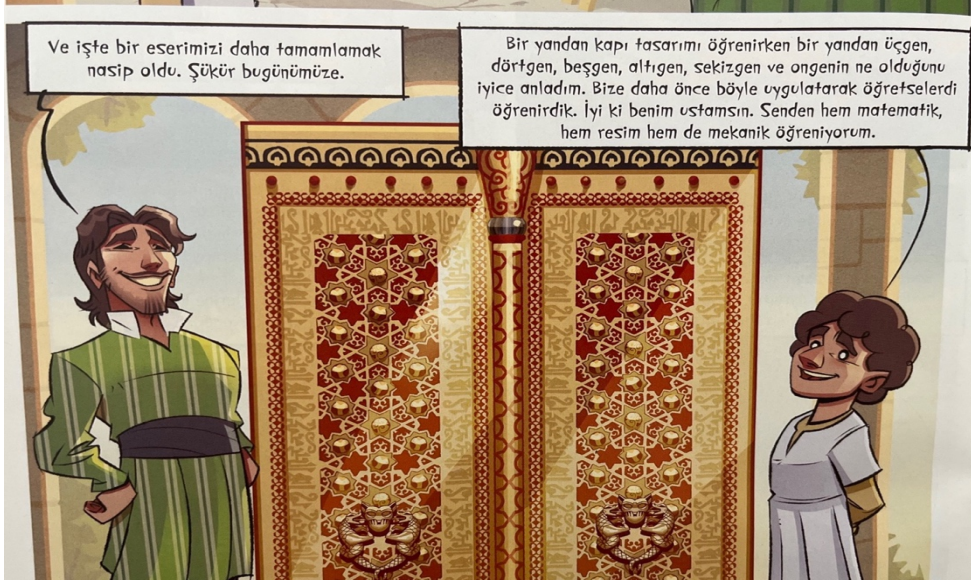
Şekil 102. Saygı Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-8.

Şekil 102’de Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün her yıl ölüm yıl dönümünde saygıyla anıldığından bahsedilmektedir. Atatürk’ün ülkemiz için ne kadar değerli ve önemli olduğunu bilmek, ona sevgi ve hürmet göstermek saygı değeri ile ilişkilendirilebilir.

Şekil 103. Saygı Değerine İlişkin Örnek

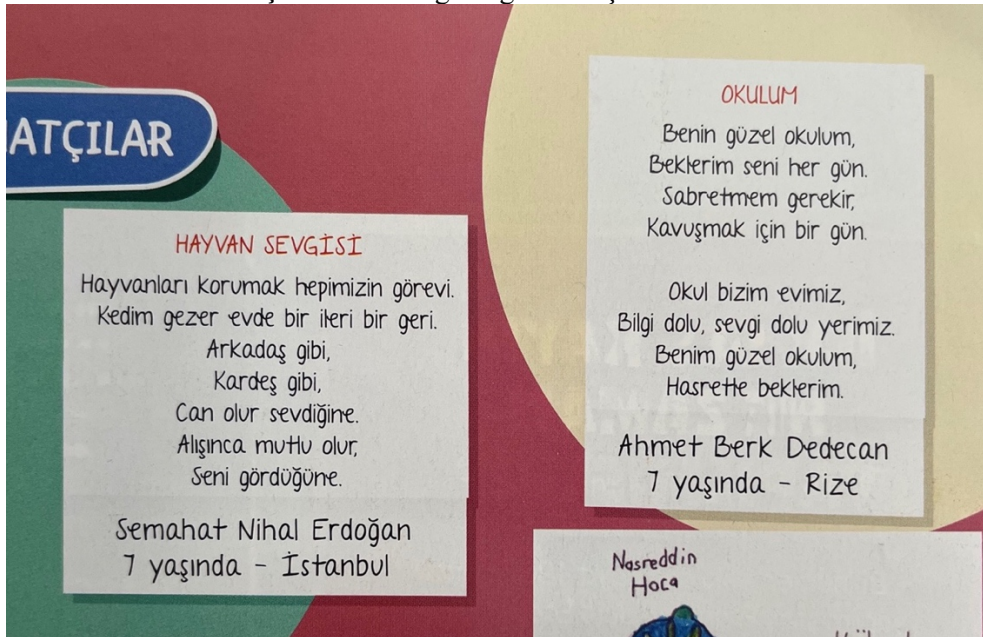
Kaynak: TÇD, 2020, 121-34.

Şekil 103 incelendiğinde ustasının ona öğrettiği şeyler için minnettar olan, sevgi ve hürmet besleyen çocuğun sözleri saygı değeri ile ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyucuda saygı değerini çağrıştırmak istediği söylenebilir.

6. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Sevgi değerinin toplamda 134 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sevgi değerinin dergiler arasında en fazla 122. sayıda (f=17); en az 120. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sevgi değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 104. Sevgi Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 120-48.

Şekil 104 incelendiğinde derginin okuyuculardan gelenleri paylaştığı sayfada hayvanlardan ve okuldan bahseden iki şiir görülmektedir. Şiirlerde geçen “Arkadaş gibi, kardeş gibi, can olur sevdiğine.”, “Benim güzel okulum, bilgi dolu sevgi dolu yerimiz, okul bizim evimiz.” cümlelerinden yazarlarının okula ve hayvanlara sevgi beslediği görülmektedir. Dergide yer alan bu örneklerin okuyucuda sevgi değerini çağrıştıracakı düşünölmektedir.

Şekil 105. Sevgi Değerine İlişkin Örnek

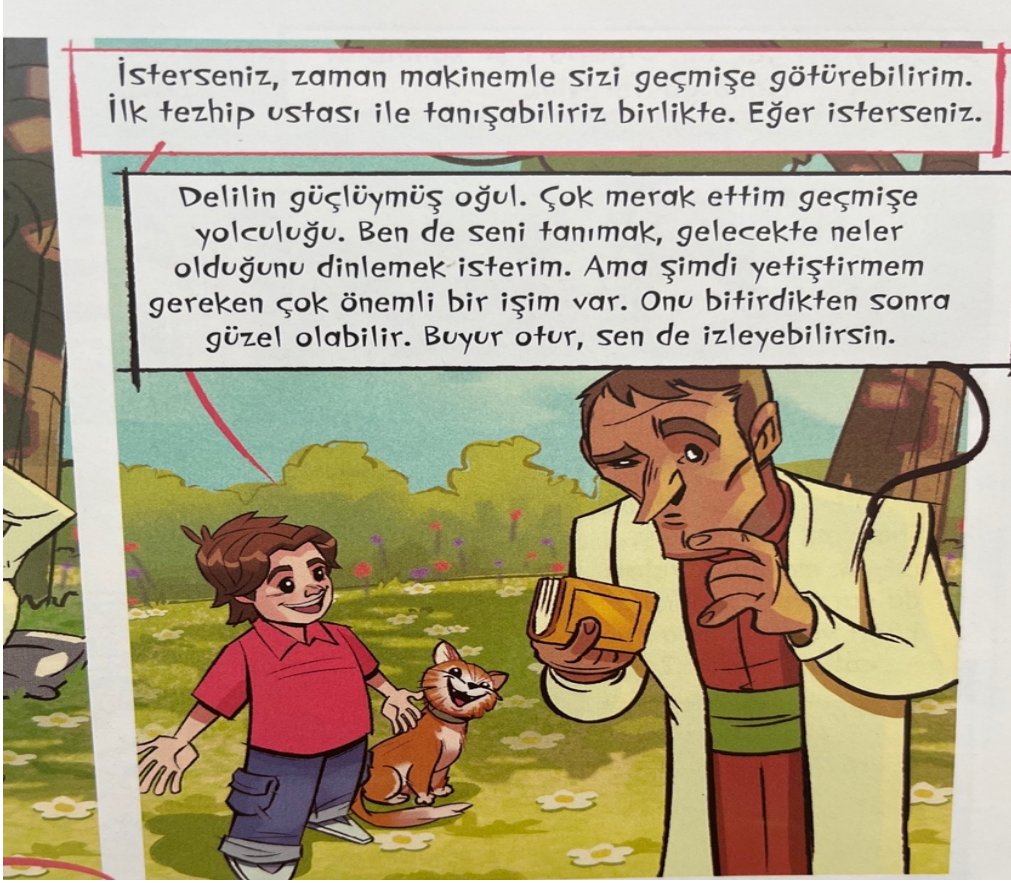
Kaynak: TÇD, 2020, 120-5.

Şekil 105'teki ailenin üyelerinden anne, baba ve abinin bir plan yapıp sürpriz bir doğum günü kutlaması hazırladığı görülmektedir. Aslı'nın mutlu olması için böyle bir sürpriz hazırlamaları ona duydukları sevgiyi göstermektedir. Bu örnek ile sevgi değerinin farkına varılmasını sağlamak hedeflenmiş olabilir.

7. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Sorumluluk değerinin toplamda 130 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Sorumluluk değerinin dergiler arasında en fazla 122. sayıda (f=17); en az 123. sayıda (f=5) ilişkilendirildiği görülmektedir. Sorumluluk değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 106. Sorumluluk Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 130-31.

Şekil 106’da karakterin yetiştirmesi gereken işi bitirmeden başka etkinliklere zaman ayıramayacağını söylemesi sorumluluk değeriyle ilişkilendirilebilir. Karakter yaptığı işi sonuna kadar götürmek istediği için sorumluluk değerini içselleştirmiş olduğu söylenebilir.

Şekil 107. Sorumluluk Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-12.

Şekil 107 incelendiğinde Zehra'nın ödevini zamanında yetiştirmek için çözümler araması sorumluluk değeriyle ilişkilendirilebilir. Derginin bu sayfasında sorumluluk değerini kazandırmayı hedeflediği söylenebilir.

8. Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Vatanseverlik değerinin toplamda 78 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Vatanseverlik değerinin dergiler arasında en fazla 122. sayıda (f=10); en az 120. sayıda (f=3) ilişkilendirildiği görülmektedir. Vatanseverlik değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 108. Vatanseverlik Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 126-25.

Şekil 108'deki posterin devamında "Mart ayı gelince gurur dolu bir hüznün yanında mutluluk uyanır kalplerimizde... Bundan tam 106 yıl önce 18 Mart 1915 tarihinde, büyük bir zafer kazanmıştır çünkü milletimiz. Ardında binlerce şehit ve gazi bıraksa da Çanakkale'yi ebediyen geçilmez kılmıştır atalarımız." sözleriyle milletimizin kazandığı zaferden ve askeri kahramanlıklardan bahsedilmesi vatanseverlik değeriyle

ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnekle okuyucuda vatanseverlik değerini çağrıştırmak istediği söylenebilir.

Şekil 109. Vatanseverlik Değerine İlişkin Örnek

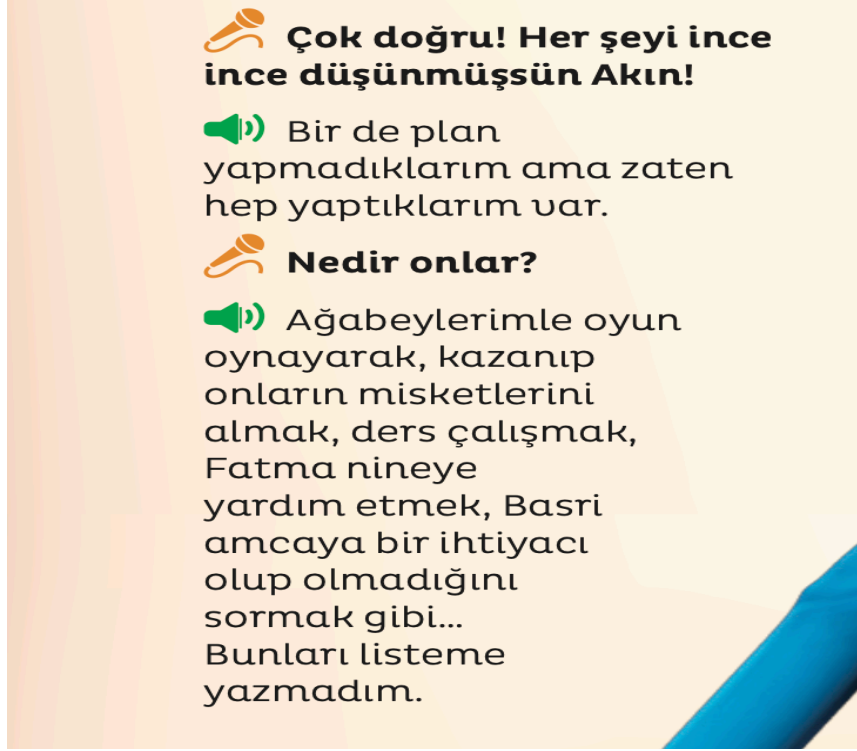
Kaynak: TÇD, 2021, 124-48; 125-48; 126-48; 129-48; 130-48.

Şekil 109 incelendiğinde dergiye paylaşılması için çizdikleri resimleri gönderen çocukların resimlerinde bayrağımızı kullandıkları görülmektedir. Bu resimler vatanseverlik değeriyle ilişkilendirilebilir.

9. Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda Yardımseverlik değerinin toplamda 80 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Yardımseverlik değerinin dergiler arasında en fazla 128. sayı ve 130. sayı (f=10); en az 120. sayı (f=1) ilişkilendirildiği görülmektedir. Yardımseverlik değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

Şekil 110. Yardımseverlik Değerine İlişkin Örnek

Şekil 110'da Akın'ın Fatma nineye yardım etmesi ve Basri amcaya ihtiyacı olup olmadığını sorması yardımseverlik değeriyle ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyuculara yardımseverlik değerini kazandırmayı hedeflediği söylenebilir.

Şekil 111. Yardımseverlik Değerine İlişkin Örnek

Şekil 111’de Selin’in arkadaşına gönüllü olarak yardım etmek istediği, Aslı’nın da onun yardımına çok sevineceğini söylediği görülmektedir. Derginin bu örnek ile okuyuculara yardımseverlik değeri kazandırmayı hedeflediği söylenebilir.

10. Öz Denetim Değeri ile İlgili Bulgular

Dergilerin tamamı dikkate alındığında Öz Denetim değerinin toplamda 125 kez ilişkilendirildiği görülmektedir. Öz denetim değerinin dergiler arasında en fazla 125. sayıda (f=15); en az 119. sayıda (f=7) ilişkilendirildiği görülmektedir. Öz denetim değeri ile ilgili dergilerdeki doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

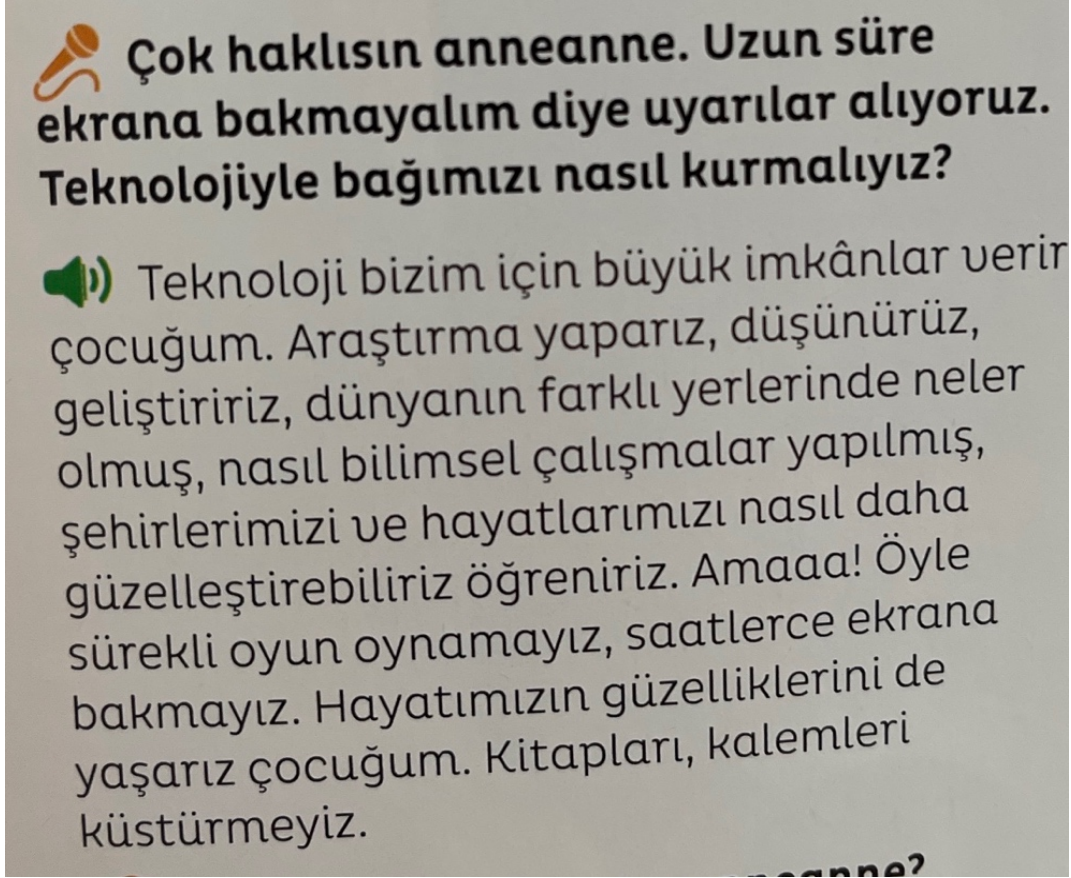
Şekil 112. Öz Denetim Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2020, 122-32.

Şekil 112’de El Cezeri’nin ömrünün her anını değerlendirmeye çalıştığından ve insanların süreyi takip edebilmeleri için bir saat yaptığından bahsettiği görülmektedir. El Cezeri’nin aldığı bu kararlar öz denetim becerisiyle ilişkilendirilebilir.

Şekil 113. Öz Denetim Değerine İlişkin Örnek

Kaynak: TÇD, 2021, 129-41.

Şekil 113'te teknolojinin bize büyük imkanlar verdiğinden ancak bu imkanları kullanırken sadece ekrana bağlı yaşamamız gerektiğinden bahsedilmektedir. Teknolojik cihazlarımızla geçireceğimiz zamanı ve başka etkinliklere ayıracağımız zamanı planlayabilmek de öz denetim değeriyle ilişkilendirilebilir. Derginin bu örnek ile okuyuculara öz denetim değerini kazandırmayı hedeflediği söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı Bağlamında TRT Çocuk Dergisi'nin İncelenmesi adlı araştırmanın bu bölümünde TÇD'nin incelenen 12 sayısında üniteler, kazanımlar, beceriler ve değerler ile ilgili bulgularının sonuçlarına ve yorumlarına yer verilmiştir. Bölümün sonunda ise yapılacak çalışmalara ve uygulamalara ışık tutması açısından önerilere yer verilmiştir.

Hayat Bilgisi öğretim programı bağlamında TÇD'nin incelenmesi konulu bu çalışmada analizleri yapılan TÇD'nin, görsel ve metinlerinin oldukça zengin olduğu görülmektedir. Dergilerin çoğunun, Hayat Bilgisi öğretim programına ait üniteleri, kazanımları, becerileri ve değerleri doğrudan veya dolaylı olarak hem görsellerle hem de metinlerle aktarmaya çalıştığı söylenebilir. Güran Yiğitbaşı (2014)'da TÇD'nin çocuklarda olumlu yönde davranış değişiklikleri sağlamak ve çocukların kendi kültürel değerlerine olan farkındalıklarını arttırmak için yayınlandığını belirtmiştir.

TÇD'nin Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan üniteler açısından analizinde elde edilen bulgulara göre TÇD'nin 12 sayısının içerdiği unsurlar incelendiğinde en fazla ilişkilendirmenin Doğada Hayat ünitesine ait kazanımlarla yapıldığı söylenebilir. Diğer üniteler ise Ülkemizde Hayat, Evimizde Hayat, Okulumuzda Hayat, Sağlıklı Hayat ve Güvenli Hayat şeklinde sıralanmışlardır. İncelenen sayıların tamamında toplam 2258 kez Hayat Bilgisi dersi kazanımlarıyla ilişkilendirme yapıldığı görülmektedir. Bu noktada Doğada Hayat ünitesinin en fazla ilişkilendirilen ünite olmasında dergilerde doğa, bitki ve hayvanlar, geri dönüşüm, doğayı koruma konularıyla ilgili bölümlere ayrılan sayfa sayısının fazla olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir.

Önal ve diğerleri (2019) Çevre eğitiminde sıfır atık politikasını Hayat Bilgisi 2. sınıf ders kitabında inceledikleri çalışmada Doğada Hayat ünitesinde yer alan Geri Dönüşüm konusu ile öğrencilere atıklarının geri dönüşümünün önemi hakkında bilinç kazandırmanın hedeflendiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmanın sonucundan da anlaşılacağı gibi doğa ile ilgili konulara ders kitapları ve ders materyali olarak kullanılabilecek dergilerde yer verilmesiyle çocuklara doğa bilincinin kazandırılacağı düşünülmektedir. TÇD'nin içeriğinde de çocuklara Geri Dönüşümün ne olduğunu, önemini ve sonuçlarını anlatan metin ve görseller bolca yer almaktadır.

Gez (2019) Bilim Çocuk ve TRT Çocuk dergilerinde 5.sınıf Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarını incelemiş ve dergilerin programda yer alan çeşitli kazanımlarla ilişkili

olduğu sonucuna ulaşmıştır. 2017 yılına ait tüm sayılarını incelediği TÇD’nde en fazla Kültür ve Miras öğrenme alanıyla ilgili kazanımların yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan Kültür ve Miras öğrenme alanı Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan Ülkemizde Hayat ünitesine benzetilebilir. İncelenen 12 sayıda üniteler açısından bakıldığında ikinci en fazla ilişkilendirilen ünite de Ülkemizde Hayat ünitesidir. Gez (2019)’ in çalışması bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Derginin bölümlerinde genel olarak: Doğa Ajandası, Doğadan Sesler, Neler Oluyor ve Küçük Sanatçılar bölümlerinde Doğada Hayat ünitesine ait; Atamdan Hatıralar, Gezdim Gördüm Yazdım ve Büyüteç bölümlerinde Ülkemizde Hayat ünitesine ait; Teknoloji Tutkunları, Deneyebilirim, Merak Ediyorum, Nasreddin Hoca’yla Zamanda Yolculuk ve Sürpriz Kutusu bölümlerinde Evimizde Hayat ünitesine ait; Tel Ali’nin Kelimeleri, Osmanlı Sanatçıları ve Bul Bakalım bölümlerinde Okulumuzda Hayat ünitesine ait; Sağlıklı Besleniyorum bölümünde Sağlıklı Hayat ünitesine ait; Deneyebilirim ve Sürpriz Kutusu bölümlerinde de Güvenli Hayat ünitesine ait kazanımlara yer verildiği tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularından Hayat Bilgisi dersi ünitelerinin tamamının TÇD ile ilişkilendirilebileceği anlaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle Hayat Bilgisi dersi üniteleri ve ilişkili olduğu konuların öğretiminde TÇD’nden yararlanılabileceği söylenebilir.

TÇD’nin Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan kazanımlar açısından analizinden elde edilen bulgulara göre en fazla kazanım ilişkilendirmesi yapılan derginin 130. sayı olduğu görülmektedir. 130. sayı içerisinde en fazla ilişkilendirilen kazanım ise “1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceği planlar.” kazanımıdır. Diğer dergiler ise: 129. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.”; 126. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.”; 128. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.”; 125. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.” ve “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.”; 121. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.”; 127. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.”; 122. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.”; 123. sayı en fazla

ilişkilendirilen kazanım “1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.”; 124. Sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.”; 119. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.”; 120. sayı en fazla ilişkilendirilen kazanım “3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.” şeklinde takip etmektedir. Tüm dergilerin içerisinde en fazla tekrar eden kazanım ise “1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.” kazanımıdır. Onu “2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder” kazanımı takip etmektedir. Doğada Hayat ünitesine ait bu kazanımların diğer kazanımlara göre fazla olmasının sebebinin TÇD’nin doğadan gelen ve doğayla alakalı bilgileri içeriğinde fazlaca bulundurması olduğu düşünülmektedir.

Çukur ve Özgüner (2008) Çocuklara doğa bilincinin okulda uygulamasız bir şekilde öğretilmeye çalışılmasının doğa bilinci kazandırmada yetersiz kaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Çocuklara doğa bilincinin çocukluk döneminde yaşadığı çevredeki doğal öğeler ve doğal mekanlarla kazandırılması gerektiğini tespit etmişlerdir. TÇD’nin içeriğinde de çocuklara doğa bilincini kazandıracak ve çevrelerini gözlemlmelerini sağlayacak metinler, görseller ve etkinliklere fazlasıyla yer verilmiştir. TÇD’nin Doğa Ajandası, Doğadan Sesler, İbi ile Keşfediyoruz, Neler Oluyor ve Küçük Sanatçılar bölümlerinde Doğada Hayat ünitesinin kazanımlarıyla ilişkilendirilebilecek ve çocukların doğayı gözlemleyerek doğa bilincini kazanmalarını sağlayacak metin ve görsellere yer verilmiştir. Derginin her sayısında Doğadan Sesler bölümünde bir hayvan türü detaylı bir şekilde tanıtılmaktadır. Doğa Ajandası bölümünün Tam Zamanı kısmında içinde bulunduğumuz ayda doğada neler olacağıyla ilgili ilgi çekici ve çocukların ufkunu açacak bilgiler verilmektedir.

Oruç ve Ateş (2019) TÇD’ni Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan kazanım, beceri ve değerler açısından inceledikleri araştırmada inceledikleri dergi sayılarının Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan kazanım, beceri ve değerleri büyük ölçüde karşıladığı ve derginin ders içi materyal olarak kullanılabileceği sonucuna varmışlardır. Aktaş (2011) Hayat Bilgisi öğretim programını besin ve beslenme ile ilgili kazanım ve etkinlikler açısından incelediği araştırmasında, Hayat Bilgisi öğretim programında okutulan “Okul Heyecanım, Benim Eşsiz Yuvam, Dün, Bugün ve Yarın” temaları kapsamında besin ve beslenme ile ilgili kavram, beceri, kazanım ve etkinliklere yer verildiği sonucuna varmıştır. Temiz (2019) 3. sınıf Hayat Bilgisi kazanımlarını

karakter eğitimi açısından incelemiş ve kazanımların hepsinin en az bir karaktere seslendiğini; bu karakterlerin aile birliği, çalışkanlık, dayanışma, demokrasi, duyarlılık, ekonomiklik, güven, işbirliği, kibarlık, nezaket, saygı, sorumluluk, vatanseverlik/iyi vatandaşlık, yardımlaşma, zarafet olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bu bulguları ışığında Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının öğretiminde TÇD'nden yararlanılabileceği söylenebilir.

TÇD'nin Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan beceriler açısından analizinden elde edilen bulgulara göre en fazla beceri ilişkilendirmesi yapılan sayının 130. sayı; en az beceri ilişkilendirmesi yapılan sayının 120. sayı olduğu görülmüştür. İncelenen tüm dergilerde en fazla ilişkilendirilebilen 5 beceri sırasıyla araştırma, değişim ve sürekliliği algılama, gözlem, sorun çözme ve bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerileridir. Araştırma bulgularına göre en az ilişkilendirme kişisel bakım becerisi ile yapılmıştır. Bu durumun sebebi olarak derginin içeriğinin daha çok doğa, çevre, araştırma, bilim ve teknoloji, deney, gezi, gözlem vb. içeriklerine yoğunlaşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çubukçu ve Gültekin (2006) İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal becerileri ilköğretim öğretmenlerine sordukları araştırmada, ilköğretim öğretmenlerinin en çok puan verdikleri sosyal becerilerin; haklarını koruma ve savunma, problemin nedenlerini araştırma, başarısız olunan bir durumla başa çıkma, araştırma ve öğrenme isteği içinde olma, işbirliği yapma, özür dileme, ne yapacağına karar verme, başkalarının haklarına saygı gösterme, dinleme ve duygularını ifade etme becerileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Branş öğretmenlerinin önemli gördükleri sosyal beceriler ise; dinleme, araştırma ve öğrenme isteği içinde olma, başkalarının haklarına saygı gösterme ve soru sorma becerileridir. TÇD içeriğinde çocuklara araştırma ve öğrenme isteği kazandıracak, soru sorduracak, bir problem durumunda nedenlerini araştırmaya yöneltecek bölümler yer almaktadır.

Sağlam ve Sayımlı (2021) Hayat Bilgisi dersi kapsamında öğrencilerin ve velilerin sözlü tarih çalışmalarına ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin sözlü tarih çalışmalarının geçmişlerini öğrenmeye fayda sağladığını düşündükleri sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca öğrencilerin bu sayede anneanne, babaanne, dede gibi aile büyüklerinin anıları, oyunları, yaşamları hakkında bilgi edinerek onların yaşamlarıyla kendi yaşamlarını karşılaştırdıkları, değişim ve süreklilik becerisini kavramaya başladıkları sonucuna ulaşmışlardır. TÇD'nde yer alan Nasreddin Hoca'yla Zamanda

Yolculuk kısmında çocukların geçmişten günümüze nelerin değiştiğini kavramaları, aile büyüklerinin çocukluk dönemiyle kendi çocukluk dönemlerinin farklarını keşfetmeleri, büyüklerinin oyunları, gelenekleri, görenekleri, hayatları hakkında bilgi sahibi olmaları hedeflenmiştir.

Bastık (2018) yaşam becerilerinin kazandırılmasında Hayat Bilgisi dersinin rolünü araştırdığı çalışmasında yaşam becerilerinin kazandırılmasında Hayat Bilgisi dersinin etkisi olduğunu ancak bazı eksikliklerin ve olumsuzlukların da bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Karaca (2008) Hayat Bilgisi ders kitaplarının Hayat Bilgisi ders programında yer alan becerilere uygunluk düzeyini belirlemek için öğretmenlere anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda ders kitaplarının genel ve özel değerleri kazandırmada etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bektaş ve diğerleri (2019) Hayat Bilgisi öğretim programını 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerileri açısından incelemiş ve iletişim ve iş birliği becerilerinin yeterince; eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerine ilişkin ifadelerin de sınırlı olarak yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmaların bulgularından da anlaşılacağı gibi Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan becerilerin öğretiminde TÇD'nden yararlanılabileceği söylenebilir.

TÇD'nin Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan değerler açısından analizinden elde edilen bulgulara göre en fazla değer ilişkilendirmesi yapılan sayının 122. sayı; en az değer ilişkilendirmesi yapılan sayının 120. sayı olduğu görülmüştür. İncelenen tüm dergilerde en fazla ilişkilendirilebilen 5 değer sırasıyla sevgi, sorumluluk, dürüstlük, öz denetim ve dostluk değerleridir. Araştırma bulgularına göre en az ilişkilendirme sabır, adalet, vatanseverlik ve saygı değerleri ile yapılmıştır. Hayat Bilgisi dersi değerlerinin öğretiminde TÇD'nden yararlanılabileceği söylenebilir.

Özaydın (2020) animasyon filmlerinde Sosyal Bilgiler dersi kazanım, beceri ve değerlerini incelediği araştırmada yardımseverlik, sevgi, dayanışma ve duyarlılık değerlerinin en fazla; barış, eşitlik ve vatanseverlik değerlerinin ise en az vurgulanan değerler olduğunu tespit etmiştir. Yeter (2019) çocuk dergilerini Sosyal Bilgiler öğretim programındaki değerler açısından incelediği çalışmasında en sık rastlanan değerleri estetik, bilimsellik ve duyarlılık; en az rastlanan değerleri ise vatanseverlik, adalet, tasarruf değerleri olarak tespit etmiştir. Candan ve Ergen (2014) 3. sınıf Hayat Bilgisi ders kitaplarını temel evrensel değerler açısından incelemiş ve araştırmanın sonucunda ders kitaplarında en fazla yer verilen değerleri sevgi, sorumluluk ve aileye önem verme değerleri olarak tespit etmişlerdir. Yılmaz ve Duran (2018) TÇD'nde vatanseverlik

düzeyini inceledikleri araştırmada derginin değeri yeteri kadar bulundurmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Murat ve diğerleri (2019) Afacanlar sınıfı çizgi filminin incelemesinde bölümler arasında en az yer verilen değerin vatanseverlik değeri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alabay ve diğerleri (2018) Meraklı Minik dergisini değerler eğitimi açısından inceleyip derginin içerisinde pek çok değeri bulundurduğu sonucuna ulaşmışlardır. Sadioğlu ve diğerleri (2018) Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan değerleri Rafadan Tayfa çizgi film örneği üzerinden inceleyip çizgi filmde en az ilişkilendirilen değerin vatanseverlik olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kurtoğlu (2017) Aşık Veysel'in şiirlerini incelediği araştırmasında en fazla ilişkilendirilen değerlerin sevgi, birlik ve beraberlik, çalışkanlık değerleri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Metin ve diğerleri (2019) öğrencilerin vatanseverlik değerini kazanma durumlarına ilişkin öğretmenlerden görüş aldıkları çalışmada öğretmenlerin öğretim programını vatanseverlik değerinin öğretimi boyutunda eksik buldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmalar araştırmanın bulgusunu desteklemektedir.

Scholastic Classroom Magazines Research Foundation (2019) çocuk dergilerinin sınıfta nasıl kullanabileceğine yönelik araştırmalar yapmış ve dergilerin farklı sınıf düzeyindeki öğrencilere aynı anda hitap edebileceği, öğrenmeyi teşvik edebileceği ve öğrencilere okuma fırsatı sağlayacağı sonuçlarına ulaşmıştır. Holiday (2018) "Adless" dergisinin tarihsel analizi konulu çalışmasında derginin yayımlanan ilk sayılarında gençlere uygun olmayan içerikleri bulundurduğu ve bu içeriklerle okuyucuları olumsuz etkilediği sonuçlarına ulaşmıştır. Han (2016) Japonya ve Kore'ye ait çocuk dergilerindeki macera öykülerini incelediği çalışmasında, Japon çocuk dergilerinde daha çok deniz yolculuklarındaki kahramanlıklardan; Kore çocuk dergilerinde ise Kore ve çevresinde yaşanan kahramanlıklardan bahsedildiği sonucuna ulaşmıştır. Chapman ve diğerleri (2014) çocuk dergilerinin ağız ve diş sağlığıyla ilgili içeriklerini incelemiş ve dergilerin çocuklar üzerinde sağlıklı beslenme konusunda olumsuz etkilerde de bulunabileceği sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca olumsuz etkiler hakkında ailelerin, sağlık çalışanlarının ve diş hekimlerinin haberdar edilmesini önermişlerdir. Zur (2014) "Adong Munhak" dergisinin içeriğini incelediği çalışmasında, derginin teknolojik ve bilimsel gelişmelere ve dergi okuyucularına rol model olabilecek karakterlere değinildiği sonucuna ulaşmıştır. Chick & Hunter (2009) Çocuk dergilerindeki reklamları yaş, cinsiyet, tasvir edilen eylem ve reklam durumu açısından değerlendirmişler ve dergilerin en çok bilgisayar reklamlarını bulundurduğu ve bu reklamların daha çok erkek egemen bakış açısıyla

düzenlendiği sonucuna ulaşmışlardır. Morrow & Lesnick (2001) Çocuk dergilerindeki eğitsel değerleri inceledikleri çalışmada, öğretmenlerin ders işlerken en fazla yararlandıkları materyalin dergiler olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

İncelenen dergi sayılarının Hayat bilgisi dersi öğretim programında yer alan ünite, kazanım, beceri ve değerleri büyük ölçüde karşıladığı görülmüştür. İncelemeyle birlikte Hayat Bilgisi derslerinde TÇD'nin ders içi materyal olarak kullanılabilceği düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler getirilebilir:

- Alanyazında Hayat Bilgisi öğretim programı bağlamında Hayat Bilgisi dersi üniteleri ve kazanımları ile ilgili yapılan akademik çalışmalar oldukça azdır. TÇD gibi farklı dergilerin de ders içi materyal olarak kullanılmasını sağlamak için araştırmalar gerçekleştirilebilir.

- Türkiye'de yayımlanan çocuk dergileri kazanımların, becerilerin ve değerlerin aktarılmasında eğitim materyali olarak kullanılabilir.

- Çocuk dergilerinin derslerde materyal olarak kullanılmasını yaygınlaştırmak için farklı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

- Araştırma sonucunda görüldüğü gibi sabır, adalet ve vatanseverlik değerleri; kişisel bakım ve dengeli beslenme becerileri ihmal edilen beceri ve değerlerdir. Ders kitaplarında, çocuk dergilerinde, çizgi filmlerde, animasyon filmlerinde bu konuların daha fazla işlenmesi ve araştırmacıların bu değerlere çalışmalarında daha fazla yer vermesi tavsiye edilebilir.

- Araştırma sonucunda az rastlanan kazanım, beceri ve değerlerle ilgili farklı çocuk dergileri benzer şekilde incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abacı, E. (2018). *Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Acar, D. (2006). *1962 Ve 2005 Yılları Arası Hayat Bilgisi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Yer Alan Atatürk Kavramının İçerik Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ağaoğlu, H. D. (2018). *Bahaeddin Özkıışı'nın Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Akbaş, O. (2008). Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Akinoğlu, O., Cin, M. ve Demircioğlu, İ. (2002). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aktaş, N. (2011). İlköğretim 1-3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Programının Besin ve Beslenme ile İlgili Kazanım ve Etkinlikler Açısından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26, 23-31.
- Aktay, S. ve Çetin, H. S. (2019). 2015, 2017 ve 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programları. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 577-600.
- Alabaş, R. (2018). Çocuk Haftası Dergisi ve Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(5), 1765-1784.
- Alabaş, R. ve Kamer, S. T. (2016). Afacan Çocuk Gözü Dergisi ve Çocuğun Vatandaş Olarak Eğitimi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı)*, 11(3), 77-92.
- Alabay, E., Can, B. H., Kandemir, A. B. ve Güney, K. (2018). TÜBİTAK Tarafından Yayımlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin Değerler Açısından İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 7-26.
- Arslan, Ö. (2008). *İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Görsel ve İşitsel Materyal Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Hatırda Tutma Düzeyleri Üzerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aslan, S. (2020). Hayat Bilgisi Öğretiminde Kaynak ve Materyal Kullanımı ile İlgili Temel Kavramlar. İçinde; *Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Üniteler ve Ünitelerin İçerdiği Kazanımların Sınıflara Göre Dağılımı* (Ed: V. Aktepe ve M. Gündüz), ss. 87-102. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aykaç, N. (2011). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 113-256.
- Aytaş, G. ve Yalçın, A. (2005). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bahçe, A. (2010). *Hayat Bilgisi Öğretiminde Değerlerin Kazandırılma Düzeylerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Balat, U. G. (2004). Çocuklar ve Değerler Eğitimi. *Çocuk Çocuk Dergisi*, 8(45), 18-20.
- Balcı, A. (2003). Bir Okuma Materyali Olarak Çocuk Dergileri ve "Çocuklara Rehber". *TÜBAR*, (13), 319-349.
- Balcı, A. (2017). "Çocuklara Rehber" Dergisinin Kütüphane Kataloglarında Görülmeyen 168, 169 ve 173. Sayılarının İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 986-1001.

- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örnekleme Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Bastık, U. (2018). *Hayat Bilgisi Dersinde Yaşam Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Baysal, N. Z. (2006). Hayat Bilgisi: Toplumsal ve Doğa Yaşama Bütüncül Bir Bakış. İçinde; *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi* (Ed: C. Öztürk), ss. 1-19. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bektaş, M. (2007). Hayat Bilgisi Dersinde Ailelerin Çoklu Zekâ Kuramı Hakkında Bilgilendirilme Biçimlerinin Öğrencilerin Proje Başarıları ve Tutumlarına Etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(14), 9-28.
- Bektaş, M. (2009). Hayat ve Hayat Bilgisi Dersi. İçinde; *İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretimi ve Öğretmen El Kitabı* (Ed: S. Ögülmüş), ss.13-29. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bektaş, M., Sellum, F. S. ve Polat, D. (2019). 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın 21.Yüzyıl Öğrenme ve Yenilikçilik Becerileri Açısından İncelenmesi. *Sakarya University Journal Of Education*, 9(1), 129-147.
- Candan, D. G. ve Ergen, G. (2014). 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Temel Evrensel Değerleri İçermesi Bakımından İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 134-161.
- Carlsen, R. & Sherrill, A. (1988). Voices Of Readers: How We Come To Love Books. Urbana. *National Council Of Teachers Of English*, 24(002), 222-224.
- Chapman, K. J., Fairchild, R. M. & Morgan, M. Z. (2014). Food References İn UK Children's Magazines – An Oral Health Perspective. *British Dental Journal*, 217, 1-7.
- Chick, A. & Hunter, M. W. (2009). An Analysis Of Human Images And Advertisements İn Four Popular Children's Magazines. *Language And Literacy*, 11(1), 1-25.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research Methods İn Education* (6rd Ed.). Routledge.
- Çırak, G., Şahin Sarkın, D. B., Ünsal Özberk, E. B. ve Eriş Hasırcı, H.M. (2014). 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin İlettiği Değerler Açısından İncelenmesi. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 4(1), 83-95.
- Çubukçu, Z. ve Gültekin, M. (2006). İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler. *Bilig*, 37, 155-174.
- Çukur, D. ve Özgüner, H. (2008). Kentsel Alanda Çocuklara Doğa Bilinci Kazandırmada Oyun Mekanı Tasarımının Rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2, 177-187.
- Demir, S. (2006). *İlköğretim Programında Okutulan Hayat Bilgisi Derslerinin, Öğrencileri Fen Bilgisi Derslerine Hazırlamadaki Etkileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Demiryürek, G. (2009). *Türkiye Çocuk, Diyanet Çocuk ve Ebe Sobe Çocuk Dergilerinin Yapısal Özellikler Bakımından Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Duran, E. ve Özkul, İ. D. (2018). Türk Çocuk Dergileri ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi/The Determination Of Student Views On Turkish Children's Magazines. *Journal Of History Culture And Art Research*, 7(1), 467-478.
- Duran, M. ve Solak, E. (2018). Hayat Bilgisi Dersi 1. Sınıf Öğretim Programındaki Kazanımların Değerler Açısından İncelenmesi. *Turkish Studies*, 13(19), 1345-1360.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Eldiven, F. (2018). *Türkiye'de Yayımlanan Çocuk Dergilerinde Çocuk Kimliği Tasarımı: Çocuk Sesi, Gürbüz Türk Çocuğu, TRT Çocuk, Bilim Çocuk Dergilerinin Karşılaştırmalı Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Erdoğan, A. (2009). *Çocuklara Arkadaş Dergisi (Metin-İnceleme)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ertuğrul, M. (2008). Değer-Fiyat Ayrımı ve İşletme Değeri: Kuramsal Bir Bakış, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(2), 143-154.
- Esemen, A. ve Sadioğlu, Ö. (2019). 2018 Tarihinde Yenilenen Hayat Bilgisi Öğretim Programı Kazanımlarında Ulusal Değerler. *Academy Journal Of Educational Sciences*, 3(1), 14-27.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998). *Eğitime Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Gelişli, Y. (2008). *Türkiye'de Yayımlanan Çocuk Dergilerinin Eğitim Görüşlerinin İncelenmesi*. Türk Halkları Edebiyatı 2: Uluslararası Çocuk Edebiyatı Kongresi 1. Kitap, 13-15 Kasım 2008, Bakü Kafkas Üniversitesi, Azerbaycan, ss. 567-573.
- Gez, A. (2019). *Sürekli Çocuk Yayınlarında Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Kazanımlarının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Gezmen, B. (2019). Bir Eğitim Aracı Olarak Çocuk Dergileri: 'Mavi Kırılmaç' Çocuk Dergisi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(1), 59-80.
- Girgin, A. (2003). *Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etik'i*. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Gökdaı, H. (2016). *TRT Çocuk Dergisinde Fantastik Öğeler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gözütok, F. D., Taş, İ. D., Rüzgar, M. E., Akçatepe, A. G. ve Yetkiner, A. (2015). İlkokul Birinci Sınıf Hayat Bilgisi Kitaplarının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 14(3), 825-844.
- Güleryüz, H. (2008). *Hayat Bilgisi Öğretimi ve Programı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güneş, T. ve Demir, S. (2007). İlköğretim Müfredatındaki Hayat Bilgisi Derslerinin, Öğrencileri Fen Öğrenmeye Hazırlamadaki Etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 169-180.
- Güran Yiğitbaşı, K. (2014). Türkiye'de Çocuk Dergiciliği: TRT Çocuk Dergisi Örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 37-56.
- Güran Yiğitbaşı, K. ve Sariçam, S. (2020). Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Temsili ve Medya: TRT Çocuk Dergisi Örneği. *Türkiye Araştırmaları Dergisi*, (35), 19-45.
- Han, H. (2016). Adventure Stories and Geographical İmagination in Japanese and Korean Children's Magazines, 1925-1945. *In Japan Forum*, 28(1), 99-120.
- Hancock, B., Ockleford, E & Windridge, K. (2007). *An Introduction To Qualitative Research*. The NIHR RDS EM / YH.
- Hezen, E. (2009). *İlköğretim 1-5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Program ve Kılavuzunun Öğelerinin Öğretim Programında Yer Alan Temel Becerileri Geliştirmeye Uygunluğu*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Holiday, S. (2018). Jack and Jill Be Nimble: A Historical Analysis of an "Adless" Children's Magazine. *Journal of Advertising*, 47(4), 412-428.
- İçin Akçalı, S. (Ed.). (2007). *Tüketici Kitleler Olarak Çocuklar ve Çocuk Dergileri Uygulaması*. Ankara: Ebabil Yayınları.
- Kaf, Ö. G. Ö. (2000). Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(6), 173-184.

- Kanar, S. (2019). *Animasyon Filmlerinin Öğrencilerin Değer Gelişimine Etkileri: Arabalar 1 Animasyon Filmi Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karabörk, T. (2020). *İlkokul 1. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karaca, N. H. (2008). *İlköğretim Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının 2005 Hayat Bilgisi Ders Programında Yer Alan Becerileri Uygunluk Düzeyinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Karaca, N. H. ve Ocak, G. (2011). Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Becerilere Uygunluk Düzeyinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İli Örnekleme). *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(1), 108-125.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2020). 2.Sınıf Hayat Bilgisi Kazanımlarının Alanyazındaki Ölçütlere Göre İncelenmesi ve Düzeylerinin Belirlenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 34-62.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kasapoğlu, H. (2013). Okulda Değer Eğitimi ve Hikâyeler. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(198), 97-109.
- Kaya, Z. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara:Pegem A Yayıncılık.
- Kızıler, H. (2014). Ahlakî Değerlerin Şahsiyet Oluşumuna Etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 5-17.
- Koç, E. S. (2020). Yaşam Becerilerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında Yer Alma Durumu. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 605-624.
- Kurtdede Fidan, N. (2008). İlköğretimde Araç Gereç Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(1), 48-61.
- Kurtdede Fidan, N. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Geleceğe Yönelik Değerler Eğitimi Tasarıları. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(22), 161-180.
- Kurtdede Fidan, N. (2020). Hayat Bilgisi Öğretiminde Kaynak ve Materyal Kullanımı İle İlgili Temel Kavramlar. İçinde; *Kuramdan Uygulamaya Hayat Bilgisi Öğretimi* (Ed: V. Aktepe ve M. Gündüz), ss. 193-218. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in Şiirlerini Değerler Eğitimi Açısından Okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 83, 101-123.
- Kutanoğlu, D. (2014). *Hayat Bilgisi Dersindeki Kazanımların Öğrencilerin Yaratıcı Düşünme Becerilerine Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin ve Uygulamalarının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kuzu, H. ve Aslan, S. (2012). Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 7(2), 693-706.
- Metin, B., Oran, M. ve Karaderili, Ş. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Vatansızlık Değeri Kazanım Düzeylerine İlişkin Sosyal Bilimler Öğretmenlerinin Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 109-127.
- Meydan, A. ve Bahçe, A. (2010). Hayat Bilgisi Öğretiminde Değerlerin Kazandırılma Düzeylerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 20- 38.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks. CA: Sage Publications.

- Milli Eğitim Bakanlığı (1998). İlköğretim Programı. *Tebliğler Dergisi*, 61(2487).
- Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *İlköğretim 1, 2. ve 3. Sınıflar Hayat Bilgisi Dersi Programı*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *Sosyal Bilgiler Dersi (4-5. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *İlköğretim 1, 2. ve 3. Sınıflar Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *İlkokul Hayat Bilgisi Dersi, (1, 2. ve 3. Sınıflar) Öğretim Programı*. T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2017). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı. (İlkokul 1, 2. ve 3. Sınıflar)*. T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, (İlkokul 1, 2. ve 3. Sınıflar)*. T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Morrow, L. M., & Lesnick, J. (2001). Examining the Educational Value of Children's Magazines. *The California Reader*, 34(2), 2-13.
- Morrow, L. M., & Young, J. (1997). A Family Literacy Program Connecting School And Home: Effects On Attitude, Motivation, And Literacy Achievement. *Journal Of Educational Psychology*, 89(4), 736-742.
- Morrow, L. M., Rosen, D., & Dunston, K. (2006). Magazines Make A Difference: Research On How Classroom Magazines Improve Student Reading. *New York, NY: Scholastic Classroom Magazines*, 10, 1-15.
- Murat, M., Doğan, Ş. ve Öner, R. E. (2019). "Afacanlar Sınıfı" Animasyon Filmi ve Kök Değerler. *Social Sciences Studies Journal*, 5(46), 5542-5563.
- Narin, D. (2007). *İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Vatandaşlık Bilgi, Beceri ve Değerlerini Kazandırmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Ocak, G. ve Beydoğan, H. Ö. (2005). İlköğretim Okulları 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi İçerik Standartlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Bazı Değişkenler Açısından Yeterlilik Düzeyi (Standart Belirleme-Erzurum Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 165, 109-132.
- Oğuzkan, A. F. (1997). *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Emel Matbaacılık.
- Oruç, Ş. ve Ateş, H. (2019). Ders Materyali Olarak TRT Çocuk Dergisinin Sosyal Bilgiler Programı Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 2(1), 76-103.
- Öğülmüş, S. (Ed.). (2009). *Hayat Bilgisi Dersinin Dünü Bugünü. İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretimi ve El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Önal, H., Kaya, N. ve Çalışkan, T. (2019). Çevre Eğitiminde Sıfır Atık Politikası ve Mevcut Ders Kitaplarındaki Görünümü. *Milli Eğitim*, 48(221),123-140.
- Özaydın, A. (2020). *Animasyon Filmlerin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Bağlamında İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özer, Ö. (2015). *İki Bin Sonrası Sinemalarda Gösterilen Çizgi Filmlerin Okul Öncesinde Kazandırılması Gereken Değerler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, C. (Ed.). (2006). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi: Yapılandırmacı Bir Yaklaşım*. (1. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Öztürk, C. ve Dilek, D. (Ed.). (2005). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Öztürk, T. (2015). Öğrencilerin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim. Programındaki Temel Becerileri Kazanmalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 271-292.
- Parrish, B. & Atwood, K. (1985). *Enticing Readers: The Teen Romance Craze. California Reader*, 18, 22-27.
- Rokeah, M. (1973). *The Nature Of Human Values*. Free Press.
- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Deveci Dikmen, N. ve Özkan Muhtar, Y. (2018). Değerlerin Öğretiminde Çizgi Filmler: ‘Rafadan Tayfa Örneği’. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 240-251.
- Sağlam, H. İ. ve Sayımlı, S. (2021). Hayat Bilgisi Dersi Kapsamında Öğrencilerin ve Velilerin Sözlü Tarih Çalışmalarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 26, 88-103.
- Scholastic Classroom Magazines Research Foundation. *Scholastic Research & Validation Published*, 2, 1-15.
- Selanik Ay, T. ve Korkmaz, Ç. (2017). Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Değerler ve Kültürel Ögeler Bağlamında “Küçük Hezarfen” Çizgi Filmi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 49-62.
- Sever, S., Aslan, C., Canlı, S., Çıldır, B., Doğan, B. N., Kanat Soysal, Ö., Önal, Ş., Karagül, S. ve İnce Samur, Ö. (2012). Çocuk Duygusu Dergisinde Yer Alan Şiirlerin Tema Bakımından İncelenmesi. 3. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Bildiriler ve Atölye Çalışmaları)*. 5-7 Ekim 2011, Ankara, Türkiye, ss. 253-260.
- Şahan, M. (2017). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretiminde Materyal Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Şahin, İ. F. ve Taşyürek, Z. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Kullanmış Oldukları Araç-Gereçler Hakkındaki Görüşleri (Erzurum Örneği). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 21(36), 29-42.
- Şahin, M. (2009). Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Türkiye’de Hayat Bilgisi Dersi Programlarının Gelişimi. *Journal Of International Social Research*, 2(8), 402-410.
- Şara, P., Keyvanoğlu, A. A. ve Tuna, M. (2017). 2009 ve 2015 Yıllarında Yayınlanan Hayat Bilgisi Programındaki Ortak Değerlerin 1. Sınıf Ders Kitaplarına Yansımaları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (10), 126-143.
- Şentürk, Ş. ve Keskin, A. (2019). Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Milli ve Evrensel Değerler Açısından Değerlendirilmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(Özel Sayı), 143-157.
- Taşdelen, B. (2016). Tüketim Olgusunun Gündelik Hayatındaki Yerinin Toplumsal Cinsiyet Açısından Çocuk Dergilerinde İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(2), 806-816.
- Tay, B. ve Baş, M. (2016). 2009 Ve 2015 Yılı Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 341-374.
- Tay, B. ve Yıldırım, K. (2013). Bilgisayar Destekli Öğretimin Hayat Bilgisi Öğretimi Dersinde Başarıya Etkisi ve Yönteme İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 84-110.
- Temiz, N. (2019). İlkokul 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi 2018 Yılı Öğretim Programının Karakter Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Başkent University Journal Of Education*, 6(2), 147-154.
- Tuncil Can, R. (2017). *4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Kazanımlarının Program Etkinliklerinin ve Ders Kitaplarının Yapılandırıcılık Açısından*

- Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Turan, M. (2012). *İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Öğrencilere Eleştirel Düşünme Becerisini Kazandırmak İçin Önerilen Etkinliklerin Öğretmenler Tarafından Kullanılma Sıklıkları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Türk Dil Kurumu. (2020). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. <https://Sozluk.Gov.Tr/> (Erişim Tarihi: 24.12.2020).
- Türk Dil Kurumu. (2022). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. <https://Sozluk.Gov.Tr/> (Erişim Tarihi: 12.02.2022).
- Türköz, A. (2018). *Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersinde Yararlandıkları Materyalleri, Strateji, Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Kullanma Durumları ve Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Ünal, O. (2020). Yakın Dönem Türk Animasyon Filmlerinin Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi. *International Journal Of Field Education*, 6(2), 64-83.
- Van Krieken Robston, J. (2019). Participatory Pedagogy for Values Education in Early Childhood Education. *European Early Childhood Education Research Journal*, 27(3), 1-12.
- Wertz, J. & Saine, P. (2014). Using Digital Technology To Complement Close Reading Of Complex Texts. *New England Reading Association Journal*, 50(1), 78-85.
- Yanpar, T. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yaşaroğlu, C. (2018). Öğretim Programlarında Değerler: Hayat Bilgisi Dersi Örneği. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(5), 725-733.
- Yeşil, R. ve Aydın, D. (2007). Demokratik Değerlerin Eğitiminde Yöntem ve Zamanlama. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 65-84.
- Yeter, F. (2019). *Çocuk Dergilerinin Sosyal Bilgiler Öğretim Programındaki Değerler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. ve Karaca, Ş. (2020). Çocuk Dergileri Üzerine Bir İnceleme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 455-477.
- Yıldız, M., Dilmaç, B. ve Deniz, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Sahip Oldukları Değerler ile Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Elementary Education Online*, 12(3), 740-748.
- Yılmaz, M. ve Duman, T. (2018). TRT Çocuk Dergisi'nde Milli Bir Değer Olarak "Vatan – Vatanseverlik" Değeri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 639-657.
- Yiğit, Z. (2007). *Hayat Bilgisi Dersi Açısından Türkiye Fransa Karşılaştırması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yiğittir, S. (2010). İlköğretim Öğrenci Velilerinin Okullarda Kazandırılmasını Arzuladığı Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8(19), 207-223.
- Zur, D. (2014). Let's Go to the Moon: Science Fiction in the North Korean Children's Magazine Adong Munhak, 1956-1965. *The Journal of Asian Studies*, 73(2), 327- 351.

EKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Ek 1: Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu.....	158
Ek 2: Becerilere Ait Kontrol Formu.....	161
Ek 3: Değerlere Ait Kontrol Formu.....	162
Ek 4: 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu.....	163

EKLER

Ek 1: Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

Tablo 1. 1. Sınıf Ünitelerine Ait Kazanımların Kontrol Formu

Üniteler	Kazanımlar	TRT Çocuk Dergisi
Okulumuzda Hayat	HB.1.1.1. Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.	
	HB.1.1.2. Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.	
	HB.1.1.3. Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.	
	HB.1.1.4. Sınıfın okul içindeki yerini bulur.	
	HB.1.1.5. Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.	
	HB.1.1.6. Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.	
	HB.1.1.7. Okulunun bölümlerini tanır.	
	HB.1.1.8. Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.	
	HB.1.1.9. Okul çalışanlarını tanır.	
	HB.1.1.10. İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.	
	HB.1.1.11. Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.	
	HB.1.1.12. Okul kurallarına uyar.	
	HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.	
	HB.1.1.14. Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.	
	HB.1.1.15. Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.	
	HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.	
	HB.1.1.17. Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.	
Evimizde Hayat	HB.1.2.1. Aile bireylerini tanıtır.	
	HB.1.2.2. Aile hayatının önemini kavrar.	
	HB.1.2.3. Evinin yerini tarif eder.	
	HB.1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.	
	HB.1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.	
	HB.1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.	
	HB.1.2.7. İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.	
Sağlıklı Hayat	HB.1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.	
	HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.	
	HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.	
	HB.1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.	
	HB.1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.	
	HB.1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.	
	HB.1.3.7. Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.	
Güvenli Hayat	HB.1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.	
	HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.	
	HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.	
	HB.1.4.4. Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular.	
	HB.1.4.5. Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.	
	HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır.	
	HB.1.4.7. Kendisi için güvenli ve güvensiz alanları ayırt eder.	
Ülkemizde Hayat	HB.1.5.1. Yaşadığı yeri bilir.	
	HB.1.5.2. Yakın çevresindeki tarihî, doğal ve turistik yerleri fark eder.	
	HB.1.5.3. Ülkemizin genel özelliklerini tanır.	
	HB.1.5.4. Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.	
	HB.1.5.5. Atatürk'ün hayatını bilir.	
	HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.	
	HB.1.5.7. Dinî gün ve bayram kutlamalarına istekle katılır.	
Doğada Hayat	HB.1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.	
	HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler	
	HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.	
	HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.	
	HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.	
	HB.1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler.	
	HB.1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır.	
	HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.	

Tablo 2. 2. Sınıf Ünitelerine Ait Kazanımların Kontrol Formu

Üniteler	Kazanımlar	TRT Çocuk Dergisi
Okulumuzda Hayat	HB.2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır.	
	HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.	
	HB.2.1.3. Ders araç ve gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar.	
	HB.2.1.4. Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.	
	HB.2.1.5. Okulunun yakın çevresini tanıtır.	
	HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.	
	HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.	
	HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.	
	HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	
	HB.2.1.10. Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.	
	HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar.	
Evimizde Hayat	HB.2.2.1. Yakın akrabalarını tanıtır.	
	HB.2.2.2. Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.	
	HB.2.2.3. Yaşadığı evin adresini bilir.	
	HB.2.2.4. Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.	
	HB.2.2.5. Aile içi karar alma süreçlerine katılır.	
	HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.	
	HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.	
	HB.2.2.8. Gün içerisinde planladığı işleri uygular.	
	HB.2.2.9. İstek ve ihtiyaçlarını öncelik sırasına göre listeler.	
Sağlıklı Hayat	HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.	
	HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.	
	HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.	
	HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar.	
	HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanıtır.	
	HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.	
	HB.2.3.7. Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.	
Güvenli Hayat	HB.2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır.	
	HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar.	
	HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur.	
	HB.2.4.4. Acil durumlarda yardım alabileceği kurumları ve kişileri bilir.	
	HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımını konusunda duyarlı olur.	
	HB.2.4.6. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.	
Ülkemizde Hayat	HB.2.5.1. Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir.	
	HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatani ve milleti için önemini fark eder.	
	HB.2.5.3. Atatürk'ün çocukluğunu araştırır.	
	HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.	
	HB.2.5.5. Dinî gün ve bayramların önemini kavrar.	
	HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır.	
	HB.2.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların yaşam şekillerine ve alışkanlıklarına saygı duyar.	
	HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.	
Doğada Hayat	HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.	
	HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.	
	HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.	
	HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur.	
	HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanıtır.	
	HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir.	
	HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar.	
	HB.2.6.8. Güneş'i gözlemleyerek yönleri gösterir.	
	HB.2.6.9. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.	

Tablo 3. 3. Sınıf Ünitelerine Ait Kazanımların Kontrol Formu

Üniteler	Kazanımlar	TRT Çocuk Dergisi
Okulumuzda Hayat	HB.3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.	
	HB.3.1.2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.	
	HB.3.1.3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.	
	HB.3.1.4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.	
	HB.3.1.5. Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.	
	HB.3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarının fark eder.	
	HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.	
	HB.3.1.8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.	
	HB.3.1.9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	
	HB.3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.	
Evimizde Hayat	HB.3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.	
	HB.3.2.2. Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.	
	HB.3.2.3. Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.	
	HB.3.2.4. Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.	
	HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarını örnekler verir.	
	HB.3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	
	HB.3.2.7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarını örnekler verir.	
	HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.	
Sağlıklı Hayat	HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.	
	HB.3.3.2. Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.	
	HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.	
	HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	
	HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.	
Güvenli Hayat	HB.3.4.1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.	
	HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.	
	HB.3.4.3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.	
	HB.3.4.4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	
	HB.3.4.5. Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	
	HB.3.4.6. Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.	
	HB.3.4.7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.	
Ülkemizde Hayat	HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanıtır.	
	HB.3.5.2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.	
	HB.3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.	
	HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	
	HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.	
	HB.3.5.6. Milli birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	
	HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.	
	HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.	
	HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	
Doğada Hayat	HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.	
	HB.3.6.2. Meyve ve sebzelerin yetişme koşullarını araştırır.	
	HB.3.6.3. Doğadan yararlanarak yönleri bulur.	
	HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.	
	HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	
	HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.	

Ek 2: Becerilere Ait Kontrol Formu

Tablo 4. Becerilere Ait Kontrol Formu

Beceriler	TRT Çocuk Dergisi
1. Araştırma	
2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma	
3. Değişim ve Sürekliliği Algılama	
4. Dengeli Beslenme	
5. Doğayı Koruma	
6. Girişimcilik	
7. Gözlem	
8. İletişim	
9. İş Birliği	
10. Karar Verme	
11. Kariyer Bilinci Geliştirme	
12. Kaynakların Kullanımı	
13. Kendini Koruma	
14. Kendini Tanıma	
15. Kişisel Bakım	
16. Kurallara Uyma	
17. Mekânı Algılama	
18. Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma	
19. Öz Yönetim	
20. Sağlığını Koruma	
21. Sorun Çözme	
22. Sosyal Katılım	
23. Zaman Yönetimi	
Toplam	

Ek 3: Değerlere Ait Kontrol Formu

Tablo 5. Değerlere Ait Kontrol Formu

Değerler	TRT Çocuk Dergisi
1. Adalet	
2. Dostluk	
3. Dürüstlük	
4. Sabır	
5. Saygı	
6. Sevgi	
7. Sorumluluk	
8. Vatanseverlik	
9. Yardımseverlik	
10. Öz Denetim	
Toplam	

Ek 4: 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

119.

Üniteler	Kazanımlar dergi no yazınız	
2	HB.1.1.1. Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.		
	HB.1.1.2. Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.		
	HB.1.1.3. Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.		
	HB.1.1.4. Sınıfının okul içindeki yerini bulur.		
	HB.1.1.5. Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.		
	HB.1.1.6. Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.		
	HB.1.1.7. Okulunun bölümlerini tanır.		
	HB.1.1.8. Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.		
	HB.1.1.9. Okul çalışanlarını tanır.		
	HB.1.1.10. İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.		
	HB.1.1.11. Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.		
	HB.1.1.12. Okul kurallarına uyar.		
	HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.		
	HB.1.1.14. Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.		
	HB.1.1.15. Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.	X	2
	HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.		
	HB.1.1.17. Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.		
3	HB.2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır.	X /	3
	HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.		
	HB.2.1.3. Ders araç ve gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar.		
	HB.2.1.4. Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.		
	HB.2.1.5. Okulunun yakın çevresini tanıtır.		
	HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.		
	HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.		

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

119 -

a y a t	HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.	
	HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	
	HB.2.1.10. Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.	
	HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar.	

O k u l u m u z d a H a y a t	HB.3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.	XX	4
	HB.3.1.2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.		
	HB.3.1.3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.		
	HB.3.1.4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.		
	HB.3.1.5. Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.		
	HB.3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarının fark eder.		
	HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.		
	HB.3.1.8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.		
	HB.3.1.9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.		
	HB.3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.	XX	4

E v i m i z d e H a y a t	HB.1.2.1. Aile bireylerini tanıtır.	X /	3
	HB.1.2.2. Aile hayatının önemini kavrar.	/	1
	HB.1.2.3. Evinin yerini tarif eder.		
	HB.1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.	/	1
	HB.1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.	X	2
	HB.1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.	XX	4
	HB.1.2.7. İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.		

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

119.			
E v i m i z d e H a y a t 7	HB.2.2.1. Yakın akrabalarını tanıtır.	/	1
	HB.2.2.2. Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.		
	HB.2.2.3. Yaşadığı evin adresini bilir.		
	HB.2.2.4. Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.		
	HB.2.2.5. Aile içi karar alma süreçlerine katılır.	/	1
	HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.	/	1
	HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.		
	HB.2.2.8. Gün içerisinde planladığı işleri uygular.	XX	4
	HB.2.2.9. İstek ve ihtiyaçlarını öncelik sırasına göre listeler.		
E v i m i z d e H a y a t 8	HB.3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.	XX	4
	HB.3.2.2. Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.		
	HB.3.2.3. Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.		
	HB.3.2.4. Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.		
	HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.	X	2
	HB.3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	/	1
	HB.3.2.7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir.	/	1
	HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.		
S a ğ l ı k l ı H a y a t 8	HB.1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.		
	HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.	XX /	5
	HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.	X	2
	HB.1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.		
	HB.1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.		
	HB.1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.		
	HB.1.3.7. Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.	/	1

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

119.

S a ğ l ı k l ı H a y a t	4	HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.		
		HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.		
		HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.		
		HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar.		
		HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.	/	1
		HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.	X	2
		HB.2.3.7. Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.	/	1
S a ğ l ı k l ı H a y a t	4	HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.		
		HB.3.3.2. Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.	/	1
		HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.	/	1
		HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	/	1
		HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.	/	1
G ü v e n l i H a y a t	5	HB.1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.	/	1
		HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.		
		HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.		
		HB.1.4.4. Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular.		
		HB.1.4.5. Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.		
		HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır.	X /	3
		HB.1.4.7. Kendisi için güvenli ve güvensiz alanları ayırt eder.	/	1
		HB.2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır.	X	2

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

		119.	
G ü v e n l i H a y a t 3	HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar.		
	HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur.		
	HB.2.4.4. Acil durumlarda yardım alabileceği kurumları ve kişileri bilir.		
	HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur.	/	1
	HB.2.4.6. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.		
G ü v e n l i H a y a t 2	HB.3.4.1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.	/	1
	HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.	/	1
	HB.3.4.3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.		
	HB.3.4.4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.		
	HB.3.4.5. Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.		
	HB.3.4.6. Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.		
	HB.3.4.7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.		
Ü l k e m i z d e H a y a t 12	HB.1.5.1. Yaşadığı yeri bilir.	* * *	6
	HB.1.5.2. Yakın çevresindeki tarihî, doğal ve turistik yerleri fark eder.	X	2
	HB.1.5.3. Ülkemizin genel özelliklerini tanıtır.	/	1
	HB.1.5.4. Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.	/	1
	HB.1.5.5. Atatürk'ün hayatını bilir.	/	1
	HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.	/	1
	HB.1.5.7. Dinî gün ve bayram kutlamalarına istekle katılır.		

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

119.

Ü l k e m i z d e H a y a t	HB.2.5.1. Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir.		
	HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatani ve milleti için önemini fark eder.		
	HB.2.5.3. Atatürk'ün çocukluğunu araştırır.		
	HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.	/	1
	HB.2.5.5. Dinî gün ve bayramların önemini kavrar.		
	HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır.	X	2
	HB.2.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların yaşam şekillerine ve alışkanlıklarına saygı duyar.		
	HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.	/	1

Ü l k e m i z d e H a y a t	HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.		
	HB.3.5.2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.		
	HB.3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanır.	X	2
	HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	XX	4
	HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.		
	HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.		
	HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.		
	HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.	/	1
	HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	XX /	5

D o ğ a d a H a y	HB.1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.	XXX	8
	HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler	XX /	5
	HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.	X /	3
	HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.	XXX	6
	HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.	X /	3
	HB.1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler.	XX /	5

Ek 4: (Devam) 119. Sayı Üniteler ve Kazanımlara Ait Kontrol Formu

		119.			
a t	HB.1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır.	X	X	4	
	HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.	X	X	5	
D o ğ a d a H a y a t	HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.	X	/	3	
	HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.	X	X	4	
	HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.	X	/	3	
	HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur.	X		2	
	HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanıır.	/		1	
	HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir.				
	HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar.				
	HB.2.6.8. Güneş'i gözlemleyerek yönleri gösterir.	/		1	
	HB.2.6.9. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.				
D o ğ a d a H a y a t	HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.	X	/	3	
	HB.3.6.2. Meyve ve sebzelerin yetiştirme koşullarını araştırır.				
	HB.3.6.3. Doğadan yararlanarak yönleri bulur.				
	HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.				
	HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	X	X	/	5
	HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.	/			1